ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ἈΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ
ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.

DIONYSII ALEXANDRINI
DE
SITU ORBIS LIBER.

Interprete ANDREA PAPIO *Gandensi*:

UT ET

ARISTOPHANIS PLUTUS.

CURA

SIG. HAVERCAMPI.

LUDDUNI BATAVORUM,
Apud GERARDUM POTVLIET,
MDCCXXXVI.

LINGUÆ GRÆCÆ STUDIOSIS.

IN vestrum, & domesticæ institutionis usum, libelli hi vulgantur. In iis, præter Græcæ linguæ puritatem & fœcunditatem, Dionysius per veterem Terrarum Orbem vos circumducet, & veluti doctus Periegetes omnia enarrabit maria, flumina, montes, insulas, regiones atque urbes; brevi quidem & succincta oratione, sed clara, nitida atque amœna, sic ut qui illum inbiberit, nusquam terrarum in Veterum Scriptis hospes esse possit. Lux autem Historiæ Geographia est. Aristophanes, Atticæ elegantiæ & Comici leporis pater, quidquid in addiscenda pulcherrimæ linguæ proprietate, laboris insumitur, salibus suis mitigabit atque exhilarabit. Selegimus, quæ inter Comœdias ejus prima legi solet, Plutum, eo etiam commendabiliorem, quod pluribus ex reliquis honesto sermone præstet, neque tamen ulli ex iisdem Comica laude cedat.

Dionysio addidimus Andreæ Papii luculentam versionem metricam qua, juvenis admodum, feliciſſime totidem verſibus Latinis Græcum Poëtam expreſſit. Lævinus Torrentius avunculus illi fuit, ipſe ad omnia præclara natus, ingenium, quod magni laude prædicat Lipſius *, ad alias deinde curas vertit. Subjunxerat editioni ſuæ, quæ apud Chriſtoph. Plantinum Antverpiæ A. MDLXXV. prodiit, Priſciani (ut inſcribitur) ejuſdem Dionyſii interpretationem, notulis ſuis illuſtratam, atque Muſæi Carmen, quo Herus & Leandri amores Græcus Vates cecinit, Latina quoque veſte a ſe donatos. Hæc, quoniam ad ſcopum noſtrum non faciebant, omiſimus.

* Epiſt. ad Scott. in Epiſt. Syll. Cl. Burmanni edita Tom. I. p. 95. *De Papio, ſcivi jam pridem, qui in magno ingenio, neſcio quomodo, non tenere mihi rectum curſum viſus, & deflectere a veteribus Muſis ad cantus, & hanc Muſicam noviorem. Sed cuique videlicet ſua Nympha.*

AD

AD

ILLUSTRISSIMUM

CHIMACI

PRINCIPEM

D. CAROLUM DE CROY,

D. PHILIPPI DUCIS

ARSCHOTI, &c.

F. UNICUM,

ANDREÆ PAPII

GANDENSIS.

CARMEN NUNCUPATIVUM.

QUÆ *tibi, de Græco geminos sermone libellos*
Ausus in Ausoniam nuper convertere linguam,
Prima mei voveo supplex monumenta laboris,
Adspice, sed placido, PRINCEPS *clarissime, vultu.*

 Mu-

Munera parva quidem: nam quis te prodere possit
Digna satis? sed quæ (nisi me TORRENTIUS *auctor*
Decipit edendi, vates tamen inclytus ille,
Et summus mihi Mæcenas & Avunculus idem,)
Æquior haud nimium possit contemnere judex,
Quam gravi obstiterint nobis incommoda volvens.
Nam nec adhuc cœptis apti mihi grandibus anni
Exstiterant: nec, quam multis placuisse videbam,
Libera vertendi ratio atque effusa juvabat.
Arctior at quædam, quamvis magis aspera cultu,
Tentata est: totidem dum singula versibus opto
Exprimere; &, linguæ ni vis diversa repugnet,
Pæne etiam paribus Latio transcribere verbis.
In tenui labor: at tenuis non gloria, sicui
Tam dura sub lege fluant pede carmina leni.
Præterea (experto si fas est vera fateri)
Qui, terram pontumque canens populosque, libellus
Paucis ingentem foliis complectitur orbem,
Quamvis Argolico niteat pulcherrimus ore,
Non æque Ausonias potuit migrare sub urbeis
Nativa perstans specie patrioque lepore:
Infecundæ ob materiæ intractabile pondus;
Seu Latii sermonis opes spectaveris arctas,
Seu pæne & verbis reddendi verba laborem.
Non quod in Hesperias illum transferrier oras
Dexterius potuisse negem, si forte Camœnis

Gra-

Gratior hoc aliquis multoque instructus ab usu,
Quem tandem conferre solet maturior ætas,
Tentavisset onus. Sed nil decedere nostris
Lusibus inde velim, tenero quos nuper in ævo
Protulimus, venia dignos si laude carebunt.
Quippe hunc, expleta vix pubertate, canebam
Versibus indoctis, Libra cum instante recedens
Octavum decimumque æstas mihi clauderet annum.
Illum, qui exstinctos deflet miseratus amanteis,
Ter sexto desueta novans post ocia mense,
Induerent cum vere novo se floribus arva.
Tu vero, DIVINE PUER *(namque auspice tanto*
Committent suppressa diu se carmina luci)
Sis felix: tenueis neve adspernare poëtæ
Primitias. alii posthac crescentibus annis,
Si non aversæ puerum videre sorores,
Provenient fructus, majusque audere licebit
Forsan, & extremos vates non inter habebor.
Cresces & simul ipse, simul tua vivida virtus
(Quam nunc eximiis impar conatibus ætas
Haud se efferre sinit, sed spes non vana relucet)
Incipiet magis atque magis prorumpere, & audax
Præclaris iter ad cælum molirier actis.
Interea, veterum seu res miraris avorum,
Seu magni in primis spectas exempla parentis,
Quondam etiam titulos sperans augere vetustos,
Jam nunc nobilibus veniat quæ gloria factis.

Men-

Mente agita: sacrosque libens amplectere vateis,
Queis mansurus honos æternaque nomina curæ.
Sic tibi, cælesti complet qui numine menteis,
Adspiret Deus: & firmis ita suscitet annis
Insigni surgentem animo virtutis amorem,
Ut, post innumeros bellique domique labores
Pro patria & priscis obitos feliciter aris,
Cum paria egregiæ laudi jam præmia terris
Deficient, magnis Divum te cœtibus addat
Sublimem merito transscribens gloria cælo.

Idibus Septembris cIɔ. Iɔ. LXXIV.
LOVANII.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ἈΛΕΞΑΝΔΡΈΩΣ

ΠΕΡΙΉΓΗΣΙΣ.

DIONYSII

ALEXANDRINI

DE SITU ORBIS

LIBER,

INTERPRETE

A. P. G.

AD
LECTOREM.

DIonyſii *Periegeſin; benevole Lector, Latine verterunt ante me nonnulli. Superioribus temporibus Priſcianus & Rufus Feſtus Avienus: recenter Abel quidam Matthæus. Hi quemadmodum quique tranſtulerint ſi aperuero rationem, ſpero, intelliges cur poſt tot interpretationes meæ tamen edendæ cogitationem non abjecerim. Priorum enim duorum veri nominis interpretationes dici vix poſſe videbis: Abelis autem talem eſſe ut laudis locum cuilibet relinquat. Priſcianus*

quidem non tantum quæ copiose tractat Dionysius brevissime sæpe perstringit; & vicissim quæ ille breviter, ipse copiosius interdum enarrat: sed etiam plurima quæ in auctore sunt omittit, suasque invicem alibi substituit narrationes earum rerum quas e Solino didicerat, ut non tam interpres Dionysii putandus sit, quam operis ejus imitator. Nec ab Avieno quidem, etsi nunquam vidi, interpretationem mihi spondeo: sed paraphrasin potius, nam verisimile est eum terræ descriptionem eadem ratione e Dionysio expressisse, qua cæli ex Arato. Abel Matthæus verum interpretem solus quidem de tribus instituit: sed quam ex officio gesserit, judicabunt qui ut versionem ejus legant a se impetrare poterunt, mihi certe ad Anticyras ablegandus aliquo videtur. Ita furiosus est, qui cum verbum unum aut alterum maxime vertit inficete, tum vero minime se continet, quin sibi Musisque suis ipse gratuletur. Habes de interpretatione, nunc de ipso Dionysio breviter accipe. Edidit

dit eum Robertus Stephanus cum Eustathii scholiis: eaque editione variantes lectiones diligentissime omnes undequaque collegit, quibus autem exemplaribus sit usus, manune scriptis an impressis, mihi non constat. Earum igitur aliquas in textum ego recipio: quodcum facio, auctorem facti in notis addo Eustathium aut Priscianum, qui exemplaris loco interdum mihi fuerunt. Sed hic quidem aliorum exemplo, nam & Gulielmus Morelius Dionysium ex Prisciani interpretatione (quam ipse Fannio tribuit) nonnunquam corrigit. Eustathii scholia ad eandem rem ante me nemo, quod sciam, adhibuit. Quid præstiterim tum interpretando, tum Dionysium emendando, cum leges, judicabis. Vale. A. D. XII. Kal. Jun. cIↃ. IↃ. LXXV. Lovanii.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ἈΛΕΞΑΝΔΡΈΩΣ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.

Ἀρχόμενος γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν,
Καὶ ποταμοὺς πόλιάς τε, καὶ ἀνδρῶν ἄκριτα φῦλα,
Μνήσομαι Ὠκεανοῖο βαθυρρόου· ἐν γὰρ ἐκείνῳ
Πᾶσα χθὼν, ἅτε νῆσος ἀπείριτος, ἐστεφάνωται.
Οὐ μὴν πᾶσα διαπρὸ περίδρομος· ἀλλὰ διαμφὶς
Εὐρυτέρη βεβαῶσα πρὸς ἠελίοιο κελεύθους,
Σφενδόνῃ εἰοικυῖα. μίαν δέ ἑ καίπερ ἐοῦσαν,
Ἄνθρωποι τριχθῆσιν ἐπ᾽ ἠπείροισι δάσαντο·
Πρώτην μὲν Λιβύην, μετὰ δ᾽ Εὐρώπην, Ἀσίην τε.
Ἀλλ᾽ ἤτοι Λιβύη μὲν ἀπ᾽ Εὐρώπης ἔχει οὖρον
Λοξὸν ἐπὶ γραμμῇσι, Γάδειρά τε καὶ στόμα Νείλου·
Ἔνθα βορειότατος πέλεται μυχὸς Αἰγύπτοιο,
Καὶ τέμενος περίπυστον Ἀμυκλαίοιο Κανώβου.
Εὐρώπην δ᾽ Ἀσίης Τάναϊς διὰ μέσσον ὁρίζει·
Ὅς ῥά θ᾽ ἑλισσόμενος γαίης διὰ Σαυρομαζάων,
Σύρεται ἐς Σκυθίην τε καὶ ἐς Μαιώτιδα λίμνην·
Πρὸς βορέην· νότιον δὲ μεσούριον Ἑλλήσποντος·
Σῆμα δ᾽ ὑπερτέταται νοτιώτατον ἐς στόμα Νείλου.
Ἄλλοι δ᾽ ἠπείροισι διὰ χθόνα νοσφίζουσιν.
Ἰσθμὸς ἄνω τέταταί τις ὑπέρτατος Ἀσίδος αἴης,

Κασπίης

DIONYSII
ALEXANDRINI
DE SITU ORBIS
LIBER.

D*Um terram pontumque cano, dum flumina, & urbeis,*
Et diversa virum aggredior tot pandere sæcla,
Oceanum referam: cujus complexibus altis
Tota coronatur, velut ingens insula, tellus.
Non omnis teres illa quidem: sed latius oris
Hinc atque hinc utriusque patens ad lumina solis,
Persimilis fundæ. Quam, sit licet unica tantum,
Treis tamen in parteis prisci secuere parentes:
Et Libyen, atque Europen, Asiamque vocarunt.
Sed Libyam Europa dirimit discrimine curvo
Linea, quam cohibent Gades atque ostia Nili:
Ægyptus gelidum qua plurima vergit ad axem,
Claraque Amyclæi surgunt delubra Canopi.
At Tanais, qui Sauromatum tellure volutus,
In Scythiam & lentæ trahitur Mareotidis æquor,
Europen Asiæ medius divellit ab agris,
Ad Boream: Notias vero Hellespontus ad auras:
Proximus atque Austro qui terminus, Ostia Nili.
Ast alii terram dirimunt regionibus omnem.
Nam qui supremis Asiæ patet Isthmus in oris,

Κασπίης τε μεσηγὺ καὶ Εὐξείνοιο θαλάσσης·
Κεῖνον δ' Εὐρώπης Ἀσίης θ' ὅρον ηὐδάξαντο.
Ἄλλος δ' αὖ μακρὸς καὶ ἀθέσφατος ἐς νότον ἕρπει,
Ἀρραβικοῦ κόλποιο καὶ Αἰγύπτοιο μεσηγύ·
Ὅς ῥά τε νοσφίζει Λιβύην Ἀσιήτιδος αἴης.
Τοῖα μὲν ἀμφ' οὔροισι βροτοὶ διεφημίξαντο.
Πάντη δ' ἀκαμάτου φέρεται σθένος Ὠκεανοῖο,
Εἷς μὲν ἐών, πολλῇσι δ' ἐπωνυμίῃσιν ἀρηρώς.
Ἤτοι ὁ μὲν Λοκροῖο παρ' ἐσχατιὴν Ζεφύροιο,
Ἄτλας Ἑσπέριος κικλήσκεται· αὐτὰρ ὕπερθεν
Πρὸς βορέην, ἵνα παῖδες ἀρειμανέων Ἀριμασπῶν,
Πόντον μιν καλέουσι πεπηγότα τε Κρόνιόν τε.
Ἄλλοι δ' αὖ καὶ νεκρὸν ἐφήμισαν, εἵνεκ' ἀφαυροῦ
Ἠελίου· βράδιον γὰρ ὑπεὶρ ἅλα τήνδε φαείνει,
Αἰεὶ δὲ σκιαρῇσι παχύνεται ἐν νεφέλῃσιν.
Αὐτὰρ ὅθι πρώτιστα φαείνεται ἀνθρώποισιν,
Ἠῷον καλέουσι καὶ Ἰνδικὸν οἶδμα θαλάσσης.
Ἄγχι δ' Ἐρυθραῖόν τε καὶ Αἰθιόπιον καλέουσι,
Πρὸς νότον. ἔνθα δὲ πολλὸς ἀοικήτου χθονὸς αὐλὼν
Ἐκτέταται, μαλεροῖσι κεκαυμένος ἠελίοισιν.
Οὕτως Ὠκεανὸς περιδέδραμε γαῖαν ἅπασαν.
Τόσσος ἐών, καὶ τόσσα μετ' ἀνδράσιν οὐνόμαθ' ἕλκων.
Κόλπους δ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἀπερεύγεται, ἔνδοθι βάλλων
Εἰς ἅλα· τυτθοὺς μὲν πλέονας, πίσυρας δὲ μεγίστους.
Ἤτοι μὲν πρώτιστος, ὃς Ἑσπερίην ἅλα τίκτει
Συρόμενος Λιβύηθεν ἔσω Παμφυλίδος αἴης.
Δεύτερος αὖτ', ὀλίγος μὲν, ἀτὰρ προφερέστατος ἄλλων.
Ὅς ἀποκιδνάμενος κρονίης ἁλὸς ἐκ βορέαο,
Κασπίη αἰπὺ ῥέεθρον ἐπιπροΐησι θαλάσσῃ,
Ἥντε καὶ Ὑρκανίην ἕτεροι διεφημίξαντο.
Τῶν δ' ἄλλων, οἵτ' εἰσὶν ἀπαὶ νοτίης ἁλὸς ἄμφω,
Εἷς μὲν ἀνώτερός ἐστι, τὸ Περσικὸν οἶδμα προχέων,

Ἀν-

Euxinique maris Caspiique coërcitus æstu,
Europæ atque Asiæ finem posuere sequestrum.
Immanisque alius longe prorepit in Austrum,
Arrabicos inter fluctus Ægyptiaque arva,
Qui Libyen magnis Asiæ sejungit ob oris.
Talia vulgarunt prisci discrimina terræ.
Oceanus magno quam circuit undique ponto,
Unicus ille quidem, sed nomina plurima nactus.
Nam Locri blandas zephyri qua cedit ad auras,
Dicitur Hesperiusque & Atlanticus: altius autem
Ad Borean, ubi Marte furens Arimaspia pubes,
Astrictum glacie pontum Croniumque vocarunt:
Exanimemque alii: Solis quia languidus ardor
Vix illum placidæ contingit munere lucis,
Oppressus densa semper sub nubibus umbra.
Verum qua prima mortaleis lampade lustrat,
Eoos Indosque maris dixere furores.
Propter Erythræum jacet Æthiopumque profundum
Ad Noton. inculta est tellus qua plurima, longis
Camperum spatiis flagranti sole perustis.
Talis se Oceanus circumfert littora terræ,
Nominibus tantis, & tanta mole superbus:
Et campis hinc inde sinus irructat apertis:
Exiguos passim plureis, at quattuor amplos.
Primus in Hesperias erumpit maximus undas,
Extrema ab Libya Pamphylidis usque sub oras.
Inde maris Cronii Boreo venit alter ab æstu,
Haud par Hesperio, reliquis tamen amplior idem,
Altaque Caspiaco derivat flumina ponto,
Hyrcanum quoque mortales quem nomine dicunt.
At reliqui Notiis veniunt à fluctibus ambo.
Quorum alter pelagus profundit Persidos oræ,

Ἀντία Κασπίης τετραμμένος ἀμφιτρίτης·
Ἄλλος δ᾽ Ἀρραβικὸς κυμαίνεται ἐγγύθι κόλπος,
Εὐξείνου πόντου νοτιώτερον ὁλκὸν ἑλίσσων.
Τόσσοι μὲν κόλποι βαθυκύμονος Ὠκεανοῖο
Οἱ μείζους· ἄλλοι δέ τ᾽ ἀπειρέσιοι γεγάασι.
Νῦν δ᾽ ἁλὸς Ἑσπερίης ἐρέω πόρον, ἥτ᾽ ἐπὶ πά-
σας
Ἠπείρους λοξοῖσιν ἐπιστρέφεται πελάγεσσιν,
Ἄλλοτε μὲν νήσοισι περίδρομος, ἄλλοτε δ᾽ αὖτε
Ἢ ὀρέων ἢ πέζαν ὑποξύουσα πολήων.
Ὑμεῖς δ᾽ ὦ Μοῦσαι σκολιὰς ἐνέποιτε κελεύθους
Ἀρξάμεναι στοιχηδὸν ἀφ᾽ ἑσπέρου Ὠκεανοῖο.
Ἔνθα τε καὶ στῆλαι περὶ τέρμασιν Ἡρακλῆος
Ἑστᾶσιν (μέγα θαῦμα) παρ᾽ ἐσχατόωντα Γάδειρα,
Μακρὸν ὑπὸ πρηῶνα πολυσπερέων Ἀτλάντων·
Ἧχί τε καὶ χάλκειος ἐς οὐρανὸν ἔδραμε κίων,
Ἠλίβατος, πυκινοῖσι καλυπτόμενος νεφέεσσι.
Πόντος μὲν πρώτιστος Ἰβηρικὸς ἀρχομένοισιν
Ἐγκέχυται· ὅσπερ τε καὶ Εὐρώπης πέλει ἀρχὴ
Καὶ Λιβύης· μέσσος γὰρ ἑλίσσεται ἀμφοτεράων.
Στῆλαι δ᾽ ἔνθα καὶ ἔνθα περὶ πλευρῇσι κέονται·
Ἡ μὲν ἐς Εὐρώπην, ἡ δ᾽ ἐς Λιβύην ὁρόωσα.
Τὸν δὲ μετεκδέχεται Γαλάτης ῥόος· ἔνθα τε γαῖα
Μασσαλίη τετάνυσται, ἐπίστροφον ὅρμον ἔχουσα.
Ἑξείης δ᾽ ἐπὶ τοῖσι Λιγυστιὰς ἕλκεται ἅλμη.
Ἔνθ᾽ Ἰταλῶν υἷες ἐπ᾽ ἠπείροιο νέμονται,
Ἐκ διὸς Αὐσονίης· ἀεὶ μέγα κοιρανέοντες·
Ἀρξάμενοι βορέηθεν ἔσω λευκὴν ἐπὶ πέτρην,
Ἥ ῥά τε Σικελίης ἐπὶ πορθμίδος ἐρρίζωται,
Ἑξείης δ᾽ ἐπὶ Κύρνον ἐρεύγεται ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Τῇ δ᾽ ἔπι Σαρδόνιος μορμύρεται ἔνδοθι πόντος.
Τόνδε μετ᾽ ὠρύεται Τυρσηνίδος οἶδμα θαλάσσης,

Πρὸς

Altior, Hyrcanam contra situs Amphitriten:
Alter in Arrabiæ fineis se turbidus infert,
Et magis Euxino premitur devexus in Austros.
Tot magna dat mole sinus è fluctibus altis
Oceanus. Nequenim est numero comprendere parvos.
Nunc maris Hesperii cursum memoremus, ut ingens
Omneis tergemini parteis adflectitur orbis,
Nunc terras obiens circum, nunc æquore præter
Labenti monteis imos aut oppida radens.
Vos mecum obliquos Musæ lustrate meatus,
Oceani occiduis seriem de partibus orsæ.
Illic Herculeæ (visu res mira,) columnæ
Extremas propter surgunt ad sidera Gadeis,
Occupat Atlantum qua mons altissimus arva,
Aeneaque in cælum certat se tollere moles,
Quæ sublime caput densa inter nubila condit.
Atque hic ante alios primo se in limine volvit
Pontus Iber, qui prima tuis Europa colonis
Et Libye, mediis exordia dividit undis.
Ad latera accumbunt duplices hinc inde columnæ:
Hæc Libyes, illa Europæ regione locata.
Excipit hunc fluxus Galli maris: hic ubi tellus
Massaliæ curvo se flectit in æquora portu.
Tum Ligurum salso pelagus provolvitur amni.
Illic progenies Italum, Jove clara parente,
Ausonias habitat terras, amplissima regna,
Sedibus a Boreis usque ad candentia saxa,
Quæ procul angusto Siculi stant gurgitis æstu.
Inde maris moles Cyrneïa littora cingit.
Sardooque sonat late vicinia ponto.
Tum notias Tyrrhena fremunt conversa sub alas.

Æ-

Πρὸς νότον. αὐτὰρ ἔπειτα πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο
Κυρτὸς ἐπιστρέφεται Σικελὸς ῥόος· αὐτὰρ ἔνερθεν
Ἐγκέχυται καὶ μέχρι πολυκλύστοιο Παχυνοῦ,
Καὶ Κρήσσης ἄκρης· ἥτ' εἰς ἅλα πουλὺ νένευκε,
Πὰρ δ' ἱερὴν Γόρτυνα, καὶ ἠπειρώτιδα Φαιστὸν,
Προπρηνὴς, Κριοῖο παραυγάζουσα μέτωπον,
Τοὔνεκά μιν καὶ κριοῦ ἐφημίξαντο μέτωπον.
Ναὶ μὴν καὶ τετάνυσται Ἰηπυγίην ἐπὶ γαῖαν.
Κεῖθεν δ' εὐρυνθεῖσα τιταίνεται Ἀδριὰς ἅλμη
Πρὸς βορέην· αὖθις δὲ πρὸς ἑσπέριον μυχὸν ἕρπει.
Ἥν τε καὶ Ἰονίην περιναιέται ηὐδάξαντο.
Δοιὰς δ' ἠπείρους ἀπερεύγεται· ἐς μὲν ἰόντι
Δεξιτερὴν κατὰ χεῖρα φαείνεται Ἰλλυρὶς αἶα·
Δαλματίη δ' ἐφύπερθεν, ἐνυαλίων πέδον ἀνδρῶν.
Σκαιῇ δ' Αὐσονίων παραπέπταται ἄσπετος ἰσθμὸς,
Πουλυελικτὸς, τρισσῇσι περίδρομος ἀμφιτρίταις,
Τυρσηνῇ, Σικελῇ τε, καὶ Ἀδριάδι πληθούσῃ.
Ἡ μία δ' εἰς ἄνεμον τεκμαίρεται ὁλκὸν ἑκάστη.
Τυρσηνὴ ζέφυρον, Σικελὴ νότον, Ἀδριὰς εὖρον.
Αὐτὰρ ὑπὲρ Σικελῆς χθονὸς ἕλκεται οἶδμα κορύσσων
Πόντος ἔσω Λιβύης, νοτίην ἐπὶ Σύρτιν ἑλίσσων
Τὴν ἑτέρην, ἥπερ τε καὶ εὐρυτέρην ἐνέπουσιν·
Ἄλλη δ', ἥτις ἀφαυρὸν ἔχει πόρον ἔνδον ἐοῦσα,
Τηλόθεν ἐρχομένην δέχεται πλημμυρίδα πόντου.
Ὡς οἱ μὲν βοόωσιν ἑλισσόμενοι δύο κόλποι.
Ἐκ δ' ὀρέων Σικελῶν Κρήτης ἀναπέπταται οἶδμα
Μακρὸν ἐπ' ἀντολίην, Σαλμωνίδος ἄχρι καρήνου,
Ἣν Κρήτης ἐνέπουσιν ἑώϊον ἔμμεναι ἄκρην.
Δοιαὶ δ' ἑξείης προτέρω φορέουσι θάλασσαι,
Ἰσμαρικοῦ πνοιῇσιν ἐλαυνόμεναι βορέαο,
Ὀρθὸν φυσιόωντος, ἐπεὶ κατεναντία κεῖνται.

Ναῦ-

Æquora. quæ propter Siculus surgentia fluctus
Lumina cum flexu vario petit: inferiorque
Funditur undisonas Pachyni lapsus ad oras,
Cretæamque arcem, (nutat quæ plurima ponto,
Et sacram Gortyna cubans adsidit, & arvis
In mediis Phæstum, atque oculis frontem arietis offert,
Arietis unde illam dixerunt nomine frontem,)
Quin ad Iapygios etiam producitur agros.
Illinc in Boream latis patet Adria campis:
Et rursum Hesperias versus concedit ad oras:
Quem quoque & Ionium gentes dixere propinquæ.
Et geminas medio terras allabitur æstu.
Illyris intranti dextrum latus occupat, atque
Adstans Dalmatiæ supra mavortia tellus:
At læva Ausonidum vastis regionibus Isthmus
Ostentat triplici circumflua littera Nereo:
Tyrrheno, Siculoque, atque Adriaco undoso.
Quorum quisque suas obnoxius accipit auras;
Tyrrhenus zephyrum, Siculus noton, Adrius eurum.
Quin & Si aniam præter vis concita ponti
Provehitur Libyen intra, Syrtinque profundit
Unam, quæ notias major perhibetur ad alas:
Altera nam latet interior brevioribus undis,
Et procul allato ponti perfunditur æstu.
Heu quantos maria illa cient turbata tumultus!
At vero Siculis Cretæum è montibus æquor
Purpureos longe Phœbi contendit ad ortus,
Usque sub Eoam Cretæ Salmonida rupem.
Hinc geminum porro pelagus turgescere cernes,
Siquando Ismaricis Boreas adversus ab antris
Incubuit, præcepsque objectas sævit in undas.

Huic

Ναῦται δὲ πρώτην Φαρίην ἅλα κικλήσκουσιν,
Ὕσαῖον ἐς πρηῶνα τιταινομένην Κασίοιο·
Σιδονίην δ' ἑτέρην· ὅθι τείνεται ἐς μυχὰ γαίης,
Ἰσσοῦ ἄχρις πόλιος, Κιλίκων χώρην παραμείβων,
Ἰσσικὸς ἑλκόμενος βορέην ἔπι κόλπος ἀπείρων·
Οὐ μὲν πολλὸν ἄνωθεν ἰσόδρομος· ἄγχι γὰρ ἤδη
Ὕσπληγγι δνοφερῇ Κιλίκων ἀποπαύεται αἴης·
Τῆμος ἐπὶ ζέφυρον στρεπτὴν ἐπερεύγεται ἅλμην.
Ὡς δὲ δράκων βλοσυρωπὸς ἑλίσσεται ἀγκύλος ἕρπων,
Νωθὴς, τῷ δ' ὕπο πᾶσα βαρύνεται οὔρεος ἄκρη
Ἐρχομένῳ· τὼς κεῖνος ἑλίσσεται εἰν ἁλὶ κόλπος
Νήχυτος, ἔνθα καὶ ἔνθα βαρυνόμενος προχοῇσι.
Τοῦ μὲν ἐπὶ προχοῇ Παμφύλιοι ἀμφινέμονται,
Ὅσσον ἐπιπροβέβηκε Χελιδονίων ἐπὶ νήσων.
Σῆμα δ' ἔχει ζεφύρου Παταρηΐδα τηλόθεν ἄκρην.
Φράζεο δ' ἐκ κείνου τετραμμένος αὖθις ἐπ' ἄρκτους,
Αἰγαίου πόντοιο πλατὺν πόρον· ἔνθά τε κῦμα
Ῥησσόμενον νήσοισι περιβρέμεται Σποράδεσσιν.
Οὐ γάρ τις κείνῳ ἐναλίγκια κύματ' ὀφέλλει
Ὑψόθι μορμύρων ἕτερος πόρος Ἀμφιτρίτης.
Οὖρον δ' ἐς Τένεδον τεκμαίρεται ἐσχατόωσαν,
Ἴμβρον ἔχων ἑτέρωθεν· ὅθεν στενὸς ἔρχεται αὐλὼν
Συρόμενος βορέηνδε, Προποντίδος ἔνδοθι πάσης.
Τῆς δ' ὕπερ ἄσπετα φῦλα τιταίνεται Ἀσίδος αἴης
Πρὸς νότον· ἠπείρου γὰρ ἐπὶ πλατὺς ἔρχεται ἰσθμός.
Τῇ δ' ἐπιθρηϊκίου στόμα Βοσπόρου, ὅν πάρος Ἰὼ
Ἥρης ἐννεσίῃσιν ἐνήξατο πόρτις ἐοῦσα.
Στεινότατος δὴ κεῖνος ἁπάντων ἔπλετο πορθμὸς
Τῶν ἄλλων, οἵ τ' εἰσὶ πολυκλύστοιο θαλάσσης·
Κυανέας ὅθι μῦθος ἀναιδέας εἰν ἁλὶ πέτρας
Πλαζομένας καναχηδὸν ἐπ' ἀλλήλῃσι φέρεσθαι.
Ἐκ δὲ τοῦ οἰγόμενος παραπέπταται ἐγγύθι πόντος,
Πολλὸς

Huic Phario fecere mari cognomina nautæ,
Quod longe extremas Casii pertingit ad arceis:
Illi Sidonio: terras ubi lapsus in imas,
Isson adusque urbem, Cilicum præ sedibus errans,
Ingens ad Boreæ tendit sinus Issicus auras.
Non tamen in rectum longe se porrigit: at mox
Circuitu obscuro Cilicum digressus ab oris,
Ad Zephyrum versis iterum se fluctibus aufert:
Ac veluti lentos anguis sinuatur in orbeis,
Asper, acerba tuens; cujus sub mole laborans
Summa gemit rupes: sic tardis flexibus ille,
Hinc atque inde gravem fluviis vix promovet alveum.
Cujus ad extremos colitur Pamphylia fluxus,
Usque Chelidonias qua se producit ad oras:
Ac tandem ad Zephyrum Patareia clauditur arce.
Hinc gelidas oculis iterum conversus ad arctos,
Marmoris Aegæi vastos procul aspice campos,
Quod Sporadum fracto circumfremit æquore cauteis.
Scilicet haudquaquam paribus se fluctibus alter
Erigit ad cælum magnæ sinus Amphitrites.
At Tenedum adversa medius qua separat Imbro,
Desinit. Hinc Boreos versum producta triones,
Arcta Propontiacis se fistula fluctibus infert.
Quos supra patet Asiacæ gens plurima terræ
Ad noton, ingentem longe lateque per Isthmum.
Proximus huic, Io quem bos Junonis ob iram
Transiit, angusto succedit Bosphorus æstu
Thracius. Haud illo quisquam sinus æquoris alti
Terrai in gremium sese contractior infert.
Hic & Cyaneas perhibent, infamia saxa,
Cum sonitu erranteis medio collidere fluctu.
Explicat inde amplo propter se corpore pontus:

Imma-

Πολλὸς ἐών, καὶ πολλὸν ἐπ' ἀντολίης μυχὸν ἕρπων.
Τοῦ δ' ἤτοι λοξαὶ μὲν ἐπιπροχέουσι κέλευθοι,
Αἰεὶ πρὸς βορέην τε καὶ ἀντολίην ὁρόωσαι.
Μέσσαι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα δύω ἀνέχουσι κολῶναι·
Ἡ μὲν, ὑπερνοτίη, τήν τε κλείουσι Κάραμβιν·
Ἡ δὲ βορειοτέρη, γαίης ὕπερ Εὐρωπείης,
Τὴν ῥα περικλίονες Κριοῦ καλέουσι μέτωπον.
Αἵ τ' ἄμφω ξυνιᾶσιν ἐναντίαι· οὐ μὲν ἔουσαι
Ἐγγύθεν, ἀλλ' ὅσον ὁλκὰς ἐπὶ τρίτον ἦμαρ ἀνύσσῃ.
Ἐκ τοῦ δ' ἂν καὶ πόντον ἴδοις διθάλασσον ἐόντα,
Τόρνῳ ἐειδόμενον περιηγέος ἄμματι τόξου.
Ἀλλ' εἴη νευρῆς σημήϊα, δεξιὰ πόντου,
Ἰθὺ διαγραφθέντα· μόνη δ' ἔτι οἱ ἐστὶ Κάραμβις,
Γραμμῆς ἐκτὸς ἐοῦσα, καὶ ἐς βορέην ὁρόωσα.
Σῆμα δ' ἔχει κεράων σκαιὸς πόρος, ὅς ἐπὶ δισσὴν
Εἱλεῖται στροφάλιγγα, βιοῦ κεράεσσιν ἐοικώς.
Τοῦ καὶ πρὸς βορέην Μαιώτιδος ὕδατα λίμνης
Ἐγκέχυται· τῇ μέν τε πέριξ Σκύθαι ἀμφινέμονται,
Ἄνδρες ἀπειρέσιοι, καλέουσι δὲ μητέρα Πόντου.
Ἐκ τῆς γὰρ πόντοιο τὸ μυρίον ἕλκεται ὕδωρ
Ὀρθὸν Κιμμερίου διὰ Βοσπόρου· ᾧ παρὰ πολλοὶ
Κιμμέριοι ναίουσιν ὑπὸ ψυχρῷ ποδὶ Ταύρου.
Τοίη μὲν μορφὴ κυαναυγέος Ἀμφιτρίτης.
Νῦν δέ τοι ἠπείρου μυθήσομαι εἶδος ἁπάσης,
Ὄφρα καὶ οὐκ ἐσιδών περ ἔχοις εὔφρασιν ὀπωπήν·
Ἐκ τοῦ δ' ἂν γεραρός τε καὶ αἰδοιέστερος εἴης,
Ἀνδρὶ παρ' ἀγνώσσοντι πιφαυσκόμενος τὰ ἕκαστα.
Ἤτοι μὲν Λιβύη τετανυσμένη ἐς νότον ἕρπει,
Ἐς νότον, ἀντολίην τε, τραπεζίῳ εἶδος ὁμοίη·
Ἀρξαμένη πρώτιστα Γαδειρόθεν, ἧχί περ ἄκρη
Εἰς μυχὸν ὀξυνθεῖσα τιταίνεται Ὠκεανοῖο·
Οὖρον δ' Ἀῤῥαβίης τεκμαίρεται ἄγχι θαλάσσης

Εὐρύ-

Immanis, Phœbique patens immane sub ortus.
Ille quidem varie curvis anfractibus errans,
Eurumque & Boreæ semper contendit ad axem.
At medio geminæ rupes utrimque resistunt:
Illa noto propior, vocitat quam fama Carambin:
Hæc Boream spectans, in finibus Europæis,
Arietis indigenæ frontem quam nomine dicunt.
Quæ sese adversæ, sed non vicinius, urgent,
Quam triduo expediat quantum ratis ærea cursu.
Ergo illinc bimarem possis agnoscere Pontum,
Persimilem, nervo qui circumflectitur, arcus.
Dextera nam reddit nervum: rectissima tota
Progrediens, medium circa ne sola Carambis
Exstaret spatium Boreæ frigentis ad auras.
At lævi cursus lateris curvatur in arcum
Hinc atque hinc, duplicique imitatur cornua flexu.
Inde autem Boream versus, Mæotidis undæ
Funditur ampla palus: Scythiæ quamplurima circum
Turba colit, Pontique vocant cognomine matrem.
Namque hinc innumero sese trahit agmine pontus
Cimmerium torrens per Bosporon, atque frequenteis
Cimmerios, gelido positos subter pede Tauri.
Talis se specie pelagi fert cærula moles.
Nunc age telluris formam tibi versibus omnem,
Quam facile haud visam capias, & mente reponas,
Exsequar: unde ingens veniat tibi gloria quondam,
Siquando ignaros inter bene singula narres.
Inprimis igitur Libye concedit in Austrum,
Nascentemque diem: formamque imitata trapezi,
Hinc petit à seris exordia Gadibus usque,
Oceani juxta summos arctissima fineis:
Illinc Arrabicum propter concluditur æquor.

Εὐρύτερον· τόθι γαῖα κελαινῶν Αἰθιοπήων
Τῶν ἑτέρων· τῆς ἄγχι τιταίνεται οὖδας Ἐρεμβῶν·
Παρδαλέῃ δέ μιν ἄνδρες ἐπικλείουσιν ὁμοίην·
Ἡ γὰρ διψηρή τε καὶ αὐχμήεσσα τέτυκται,
Τῇ καὶ τῇ κυανῇσι κατάστικτος φολίδεσσιν.
Ἀλλ' ἤτοι πυμάτην μὲν ἐπὶ γλωχῖνα νέμονται
Ἀγχοῦ στηλάων, Μαυρουσίδος ἔθνεα γαίης.
Τοῖς δ' ἔπι δὴ Νομάδων παραπέπταται ἄσπετα φῦλα·
Ἔνθα Μασαισύλιοί τε καὶ ἀγρονόμοι Μασυλῆες
Βόσκονται σὺν παισὶν ἀν' ἤπειρόν τε καὶ ὕλην,
Μαιόμενοι βιότοιο κακὴν καὶ ἀεικέα θήρην.
Οὐ γὰρ γειομόροιο τομὴν ἐδάησαν ἀρότρου,
Κείνοις δ' οὔποτε τερπνὸς ἀκούεται ὁλκὸς ἀμάξης,
Οὐδὲ βοῶν μυκηθμὸς ἐς αὔλιον ἐρχομενάων·
Ἀλλ' αὔτως, ἅτε θῆρες, ἀνὰ δρυὰ βουκολέονται,
Νήιδες ἀσταχύων, καὶ ἀπευθέες ἀμητοῖο.
Τοῖς δ' ἔπι, Καρχηδὼν πολυήρατον ἀμπέχει ὅρμον·
Καρχηδὼν, Λιβύων μὲν, ἀτὰρ πρότερον Φοινίκων,
Καρχηδὼν, ἣν μῦθος ὑπαὶ βοῒ μετρηθῆναι.
Ἑξείης δ' ἐπὶ Σύρτις ἀγάῤῥοον ὁλκὸν ἑλίσσει
Βαιοτέρη· μετὰ τήνδε πρὸς αὐγὰς ἔρχεται ἄλλη.
Ἄσπετος, εὐρυτέρῃσι βαρυνομένη προχοῇσιν·
Ἔνθα, κορυσσομένης Τυρσηνίδος ἀμφιτρίτης,
Ἄλλοτε μὲν πλημμυρὶς ἐγείρεται, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἄμπωτις ξηρῇσιν ἐπιπροχέει ψαμάθοισι.
Τάων δ' ἀμφοτέρων μεσάτη πόλις ἐστήρικται,
Ἥν ῥά τε κικλήσκουσι Νέην πόλιν· ἧς ὑπὲρ αἶαν
Λωτοφάγοι ναίουσι, φιλόξεινοι γεγαῶτες·
Ἔνθα ποτ' αἰολόμητις ἀλώμενος ἦλθεν Ὀδυσσεύς.
Κεῖνον δ' αὖ περὶ χῶρον ἐρημωθέντα μέλαθρα
Ἀνδρῶν αἰθρήσειας ἀποφθιμένων Νασαμώνων,
Οὓς Διὸς οὐκ ἀλέγοντας ἀπώλεσεν Αὐσονὶς αἰχμή.

Ἀσβῦσαι

Latior: Æthiopas regio qua protulit atros
Altera: quos juxta tellus se pandit Erembûm:
Pantheræ quam fama refert effingere tergus,
Quod sicca confecta siti & squaloribus altis,
Cæruleis hinc inde notis conspergitur agros.
At vero procul, Herculeis vicina columnis,
Progenies extrema colit Maurusidos oræ.
Queis Nomadum innumero succedunt ordine gentes:
Atque Masæsylii passim, miserique Masylæ,
Cum natis, sterileis sylvas saltusque peragrant,
Victum infelicem dura conquirere præda.
Quippe illis nec terra gravi sulcatur aratro,
Nec gratos edunt gemitus volventia plaustra,
Nec sua mugitu repetunt præsepia vaccæ:
Sed pecudum in morem vastis in saltibus errant,
Indociles jactare satus, aut cogere messeis.
Post hos Carthago dulci venit obvia portu:
Carthago, Tyriis olim, nunc nobilis Afris;
Carthago, bovis, ut memorant, circumdata tergo.
Nec procul inde, minor rapido cum gurgite Syrtis
Æstuat: insequitur major quam solis ad ortum
Altera, collectis gremio prægnantior undis:
Qua, mare Tyrrhenum magno versante tumultu,
Nunc gravido exundans pelagus ruit impete, nunc se
Fert retro, siccasque fuga relinquit arenas.
At vero ambarum medio discrimine, surgit
Urbs nova quam perhibent. cujus post mœnia passim
Lotophagi posuere pias, gens hospita, sedeis:
Quas vagus ad terras olim pervenit Ulysses.
His etiam deserta locis magalia passim
Cernere erit, cultas quondam Nasomonibus ædeis,
Ausonio excisis contempta ob numina ferro.

Ἀσβύσαι δ' ἐπὶ τοῖσι μεσήπειροι τελέθουσι·
Καὶ τέμενος Λιβυκοῖο θεοῦ, ψαμάθῳ ὑπὸ πολλῇ·
Κυρήνη τ' εὔιππος, Ἀμυκλαίων γένος ἀνδρῶν.
Ἄγχι δὲ Μαρμαρίδαι προνενευκότες Αἰγύπτοιο,
Γαιτοῦλοί τ' ἐφύπερθε, καὶ ἀγχίγυοι Νήχητες.
Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖς Φαυρούσιοι· ὧν ὕπερ αἶαν
Ναίουσιν Γαράμαντες ἀπείρατοι· ἐν δὲ μυχοῖσι
Βόσκοντ' ἠπείροιο πανύστατοι Αἰθιοπῆες,
Αὐτῷ ἐπ' ὠκεανῷ, πυμάτης περὶ τέμπεα Κέρνης.
Τῶν πάρος αἰθαλέων Βλεμύων ἀνέχουσι κολῶναι·
Ἔνθεν πιοτάτοιο κατέρχεται ὕδατα Νείλου.
Ὅς δήτοι Λιβύηθεν ἐπ' ἀντολίην πολὺς ἕρπων,
Σῖρις ὑπ' Αἰθιόπων κικλήσκεται· οἱ δὲ Συήνης
Ἐνναέται στρεφθέντι μετ' οὔνομα Νεῖλον ἔθεντο.
Κεῖθεν δ' ἐς βορέην τετανυσμένος ἄλλυδις ἄλλος
Ἑπτὰ διὰ στομάτων εἰλιγμένος εἰς ἅλα βάλλει,
Ὕδατι πιαίνων λιπαρὸν πέδον Αἰγύπτοιο.
Οὐ γάρ τις ποταμῶν ἐναλίγκιος ἔπλετο Νείλῳ,
Οὔτ' ἰλὺν βαλέειν, οὔτε χθονὸς ὄλβον ἀέξειν·
Ὅς ῥά τε καὶ Λιβύην ἀποτέμνεται Ἀσίδος αἴης,
Ἐς λίβα μὲν Λιβύην, ἐς δ' αὐγὰς Ἀσίδα γαῖαν.
Τῷ πάρα ναιετάουσιν ἀριπρεπέων γένος ἀνδρῶν,
Οἳ πρῶτοι βιότοο διεστήσαντο κελεύθους,
Πρῶτοι δ' ἱμερόεντος ἐπειρήθησαν ἀρότρου,
Καὶ σπόρον ἰθυντάτης ὑπὲρ αὔλακος ἁπλώσαντο·
Πρῶτοι δὲ γραμμῇσι πόλον διεμετρήσαντο,
Θυμῷ φρασσάμενοι λοξὸν δρόμον ἠελίοιο.
Τῶν δέ κεν αὐδήσαιμι, καὶ αὐτῆς πείρατα γαίης,
Καὶ μορφήν. οὐ μὲν γὰρ ὀλίζονος ἔμμορε τιμῆς·
Οὐδὲ μὲν οὐδ' ὀλίγη μέγεθος πέλει, ἀλλά τις ἄλλων
Εὔβοτος, εὐλειμών τε, καὶ ἀγλαὰ πάντα φέρουσα.
Σχῆμα μὲν οὖν τελσσῇσιν ἐπὶ πλευρῇσι βέβηκεν,

Εὐρὺ

Hinc media Asbystæ terra, Libycoque sacrata
Templa deo, densas inter visuntur arenas,
Cyreneque insignis equis, cum gente Lacæna.
Mox & Marmaridæ Memphi propioribus arvis,
Gætulique ultra, & finitimi Negretes,
Phaurusique colunt, quorum quæ proxima terris
Innumeri Garamantes habent; regionis at imis
Finibus, Æthiopum soboles extrema sub ipsum
Pascitur Oceanum, propter Cyrneia Tempe.
Hos contra ustorum Blemyum se tollere colles,
Pinguia quos inter decurrunt flumina Nili,
Quem, procul e Libya tendit dum vastus ad ortum,
Æthiopes Sirin vocitant; eundemque Syenes
Indigenæ versum Nili cognomine donant.
Ergo illinc varie Boreum distractus ad axem
In pelagus septem diversa per ostia rumpit,
Et pinguem Ægyptum rivis fæcundat opimis.
Scilicet haud alias Nilo præstantior amnis
Aut limum trahere, aut terræ felicius uber
Reddere: ab Asiacis Libyen qui separat oris:
A Libe sed Libyen, Asiamque relinquit ab ortu.
Hunc circa coluere virûm præstantia corda,
Qui primi inventas vitam instituere per arteis,
Et primi lætos experti vomeris usus,
Semina sparserunt rectis Cerealia sulcis:
Primi etiam radio mensi revolubile cælum,
Lustrantes obliqua animo vestigia solis.
Ergo illos, terræque adeo formamque modumque
Deinde canam, neque enim parvo decoratur honore,
Aut spatiis angusta patet: quin uberis una
Et prati ante alias felix parit omnia læta.
Ac forma in laterum ternas fit undique sedeis:

Εὐρὺ μὲν ἀμφ' ἀκτὰς Βορεήτιδας, ὀξὺ δ' ἐπ' ἠῶ,
Ἑλκόμενον καὶ μέχρι βαθυκρήμνοιο Συήνης·
Οὔρεσιν ἀμφοτέροισι περισκεπέεσσιν ἐρυμνὸν,
Τῶν μέσα καλλιρόοιο κατρέχεται ὕδατα Νείλου.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν·
Ἢ μὲν ὅσοι Θήβην ἐρικυδέα ναιετάουσι,
Θήβην Ὠγυγίην ἑκατόμπυλον, ἔνθα γεγωνὼς
Μέμνων ἀντέλλουσαν ἑὴν ἀσπάζεται Ἠῶ·
Ὅσσοι θ' ἑπτάπολιν μεσάτην ἤπειρον ἔχουσιν,
Ἠδ' ὅσσοι νοτερῇσιν ἐπ' ἠιόνεσσι θαλάσσης
Παρραλίην ναίουσιν ἔσω Σερβωνίδος ἅλμης.
Τῆς μὲν πρὸς ζεφύροιο, Μακηδόνιον πτολίεθρον·
Ἔνθα Σινωπίταο Διὸς μεγάλοιο μέλαθρον
Χρυσῷ τιμήεντι κεκασμένον· οὐκ ἂν ἐκείνου
Νηὸν ἐν ἀνθρώποισι θεότερον ἄλλον ἴδοιο·
Οὐδὲ μὲν ἀφνειὴν ἑτέρην πόλιν· ἧχί περ ἄκραι
Φαίνονται σκοπιαὶ Παλληνίδος Εἰδοθεείης.
Τὴν δὲ μετ' ἀντολίηνδε, παρὰ Κασιῶτιδα πέτρην,
Πηλῆος πτολίεθρον ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσι,
Ἔξοχα ναυτιλίης δεδαημένοι· οὐ μὲν ἐκεῖνοι
Ἀνέρες ἐν Λιβύεσσιν ἀρίθμιοι. ἦ γὰρ ἐς αὐγὰς
Ἑπταπόρου Νείλοιο νενασμένον ἔλαχον ἄστυ.
Ἄλλοι δὲ πλεῖστοι τήνδε χθόνα ναιετάουσιν·
Οἱ μὲν ἐπ' ὠκεανῷ· οἱ δ' ἠπείρους ἀνὰ μέσας·
Οἱ δ' ἀμφ' εὐρείης Τριτωνίδος ὕδατα λίμνης,
Ἧτε μέσῃ Λιβύης ἀμφέλκεται εὐρέα πόντον.
Τοίη μὲν Λιβύης μορφὴ καὶ σχῆμα τέτυκται.
Εἰ δὲ καὶ Εὐρώπης ἐθέλεις τύπον, οὔ τι σε κεύσω.
Αὐτὸς μὲν Λιβύης ῥυσμὸς πέλει, ἀλλὰ μετ' ἄρκτους
Ἐστέπται, καὶ τοῖος ἐπ' ἀντολίην πάλιν ἕρπει,
Οἷος καὶ νοτίης Λιβύης ἐπὶ τέρμα βέβηκεν.
Ἄμφω δ' ἶσον ἔχουσιν ἐπ' Ἀσίδα νείατον ἴχνος·

Latior illa quidem boreum ſub littus, at arcta
Solis ad exortum, longe ſcopuloſque Syenes:
Qua montes alte gemini tolluntur in auras,
Quos inter medius pulchro fluit agmine Nilus.
Atque illam multique colunt opibuſque beati
Qui celebreis centum diverſis ordine portis
Ogygias habitant Thebas, ubi mane micantem
Auroram claro Memnon clamore ſalutat:
Et qui ſeptenas mediis in ſedibus urbeis:
Quique alto vicina mari tenuere ſub Auſtrum
Littora, ſtagnanteis intra Serbonidis undas.
Ad Zephyrum tendit Macedo quam condidit urbem.
Hic vario ornatu fulgens, aurique ſuperba
Luce Sinopitæ templum Jovis. Haud equidem illo
Delubrum adſpicias terris auguſtius ullum:
Divitiis urbemve parem, qua turribus altis
Tollunt ſe ſpeculæ Pallenidis Idotheiæ.
Hinc ortum verſus, propter Caſiotida rupem,
Incoluere urbem Pelei de nomine dictam
Egregii imprimis nautæ: ſed quos tamen Afris
Non recte annumeres: alia nam mœnia parte
Septifidi Eoo poſuerunt margine Nili.
Multi præterea Libyen tenuere coloni:
Littoraque Oceani propter, mediaſque per oras,
Stagnanteiſque amplæ circum Tritonidis undas,
Quæ mediam ingenti Libyam tenet incita ponto.
Atque hanc in ſpeciem Libye ſe porrigit ingens.
Nunc neque te Europæ cupidum celabimus oras.
Cui Libycæ par forma quidem, ſed verſa ſub arctos
Conſurgit: talemque refert ſe deinde ſub ortus,
Qualem ſe notias Libyæ componit ad oras.
Inque Aſiam ſuprema pares veſtigia figunt:

Ἡ μὲν πρὸς βορέην, ἡ δ᾽ ἐς νότον. εἰ δέ κε θείης
Ταύτας ἀμφοτέρας γαῖαν μίαν, ἥ κεν ἐπὶ πρὸ
Σχῆμα πέλοι κώνου πλευρῆς ἶσον ἀμφοτέρῃσιν·
Ὀξὺ μὲν, ἐς σπέλον, πλατὺ δ᾽ ἀντολίην ὑπὸ μέσσην,
Τοὔνεκά μοι τοιοῦτον ἰδὼν πόρον ἀμφοτεράων
Ἠπείρων ῥέα τέρμα κιχήσεαι Εὐρωπείης.
Τῆς ἤτοι πυμάτην μὲν ἐπὶ γλωχῖνα νέμονται
Ἀγχοῦ στηλάων, μεγαθύμων ἔθνος Ἰβήρων,
Μῆκος ἐπ᾽ ἠπείροιο τεταμμένον, ἧχι βορείου
Ὠκεανοῦ κέχυται ψυχρὸς ῥόος· ἔνθα Βρετανοὶ,
Λευκά τε φῦλα νέμουσιν ἀρειμανέων Γερμανῶν,
Ἑρκυνίου δρυμοῖο παραθρώσκοντες ὀρόγκοις.
Ἤπειρον κείνην ἰκελίην ἐνέπουσι βοείῃ.
Τοῖς δ᾽ ἔπι Πυῤῥηναῖον ὄρος, καὶ δώματα Κελτῶν,
Ἀγχόθι πηγάων καλλιῤῥόου Ἠριδανοῖο·
Οὗ ποτ᾽ ἐπὶ προχοῇσιν ἐρημαίην ἀνὰ νύκτα
Ἡλιάδες κώκυσαν ὀδυρόμεναι Φαέθοντα.
Κεῖθι δὲ Κελτῶν παῖδες ὑφήμενοι αἰγείροισι
Δάκρυ ἀμέργονται χρυσαυγέος ἠλέκτροιο.
Τόνδε μέθ᾽ ἑξείης Τυρσηνίδος ἤθεα γαίης.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ἀναφαίνεται Ἄλπιος ἀρχὴ,
Τῆς διὰ μεσσατίης κατασύρεται ὕδατα Ῥήνου,
Ὑστάτιον ποτὶ χεῦμα Βορειάδος ἀμφιτρίτης.
Ῥήνῳ δ᾽ ἑξείης ἐπιτέλλεται ἱερὸς Ἴστρος,
Ἴστρος ἐς ἀντολίην τετραμμένος, ἄγχι θαλάσσης
Εὐξείνου, τόθι πᾶσαν ἐρεύγεται ὕδατος ἄχνην,
Πενταπόροις προχοῇσιν ἑλισσόμενος περὶ Πεύκην.
Τοῦ μὲν πρὸς βορέην τετανυσμένα φῦλα κέχυνται
Πολλὰ μάλ᾽ ἑξείης, Μαιώτιδος ἐς στόμα λίμνης,
Γερμανοὶ, Σαρμάται τε, Γέται θ᾽ ἅμα, Βαστάρναι τε,
Δακῶν τ᾽ ἄσπετος αἶα, καὶ Ἀλκήεντες Ἀλανοὶ,
Ταυροί θ᾽ οἳ ναίουσιν Ἀχιλλῆος δρόμον αἰπὺν,

Hæc boream, noton illa tuens, quas corpus in unum
Si ſtatuas coiiſſe tibi, mox ductibus æquis
Amborum unus laterum ſe proferet ingens:
Arctior Heſperius, medium ſed latius in ortum.
Ergo hac ſiquando poſitas utraſque figura
Conſpicies, facile Europæ deprehenderis oras.
Quam, procul occiduas qua tenditur uſque columnas
Ultima, magnanimum gentes paſcuntur Iberum:
Et longum tenuere ſolum qua frigidus amnis
Funditur Oceani borei: quaque arva Britanni,
Bellacumque colit Germanum candida pubes,
Hercynios ſuperans ſaltus tumuloſque comanteis.
Atque illa exuviis tauri componitur ora.
Tum Pyrrhenæi montes, Celtumque penates,
Eridani ad pulchris ſurgenteis amnibus undas.
Cujus apud flumen quondam ſub nocte ſilenti
Heliades mæſtis flebant Phaëthonta querelis:
Unde illic Electra frequens legit aurea Celtes
Populeis lacrymæ in morem manantia ramis.
Proxima Tyrrhenæ ſedes ſubit ordine terræ.
Cujus ad exortum primis ſe collibus Alpes
Oſtendunt: delapſa ruunt queis flumina Rheni,
Æquoris ad Borei curſu tendentia fluctus.
Tum ſacer exoritur Rheno conterminus Iſter:
Iſter in auroram properans, Euxinaque longe
Æquora: qua ſpumam pelago vomit ultimus omnem,
Peucem quinque vagis circum complexibus urgens.
Illius ad boreas parteis colit ordine longo
Denſa virum ſoboles, Mæotidis uſque ſub ora,
Germani, Samatæque, Getæ ſimul, & Baſtarnæ,
Daçorumque ingens tellus, & robur Alanum,
Et Tauri, colitur quibus ingens curſus Achillis,

Στεινὸν ὁμοῦ δολιχόν τε, καὶ αὐτῆς ἐς στόμα λίμνης.
Τῶν δ᾽ ὕπερ ἐκτέταται πολυΐππων φῦλον Ἀλανῶν.
Ἔνθα Μελάγχλαινοί τε καὶ ἀνέρες Ἱππημολγοὶ,
Νευροί θ᾽, Ἱππόποδές τε, Γελωνοί τ᾽, ἠδ᾽ Ἀγάθυρσοι·
Ἧχι Βορυσθένεος ποταμοῦ τετανυσμένον ὕδωρ
Μίσγεται Εὐξείνῳ, Κριοῦ προπάροιθε μετώπου,
Ὀρθὸν ἐπὶ γραμμῇ, κατεναντία κυανεάων.
Κεῖθι καὶ Ἀλδήσκοιο καὶ ὕδατα Παντικάπαο
Ῥιπαίοις ἐν ὄρεσσι διάνδιχα μορμύρουσι.
Τῶν δὲ παρὰ προχοῇσι, πεπηγότος ἐγγύθι πόντου,
Ἡδυφαὴς ἤλεκτρος ἀέξεται, οἷά τις αὐγὴ
Μήνης ἀρχομένης· ἀδάμαντά τε παμφανόωντα
Ἐγγύθεν ἀθρήσειας ὑπὸ ψυχροῖς Ἀγαθύρσοις.
Ἴστρου μὲν τοσσοίδε βορειότεροι γεγάασι·
Πρὸς δὲ νότον Γέρραι, καὶ Νωρίκι ἄστε ἐρυμνά·
Παννόνιοι, Μυσοί τε βορειότεροι Θρηΐκων,
Αὐτοί τε Θρήϊκες ἀπείρονα γαῖαν ἔχοντες·
Οἱ μὲν ἐπὶ πλευρῇσι Προποντίδος ἀμφιτρίτης,
Οἱ δ᾽ ὑπὲρ Ἑλλήσποντον ἀγάρροον, οἱ δ᾽ ὑπὲρ αὐτῆς
Αἰγαίης βαθὺ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Ἔνθα μελισσοβότοιο κατὰ σκοπιὰς Παλλήνης
Φύεται ἀστέριος καλὸς λίθος, οἷά τις ἀστὴρ
Μαρμαίρων, λυχνίς τε πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοίη.
Ἴστρον μὲν ποταμὸν τόσσοι περιναιετάουσι.
Φράζεο δ᾽ Εὐρώπης λοιπὸν πόρον, ὅς ἐπὶ τελασὴν
Ἐκτέταται κρηπῖδα πρὸς ἠῶ· τὴν μὲν, Ἰβήρων,
Τὴν δὲ, Πανελλήνων, τὴν δ᾽ ἐσθλῶν Αὐσονιήων.
Ἀλλ᾽ ἤτοι πυμάτη μὲν ἀγαυῶν ἐστιν Ἰβήρων,
Γείτων ὠκεανοῖο πρὸς ἑσπέρου· ἐν δέ οἱ ἄκρῃ

Στη-

Angustus, longusque, ipsam super usque paludem.
Hos ultra se dives equis gens pandit Alanum,
Queisque Melanchlænis nomen, quibus Hippemolgis,
Neurique, Hippopodesque, Gelonique, atque Agathyrsi:
Quos inter fluvii delata Borysthenis vnda
Influit Euxinum pelagus caput arietis ante, &
Cyaneas contra recta e regione locatas.
Illic Aldesci quoque flumina Panticapæque
Murmure diverso Riphæa cacumina linquunt.
Atque horum ad fauceis, gelidi prope marmora ponti,
Nascitur electri blandus nitor: ut nova primo
Lumine luna micat. juxtaque adamanta videres
Spirantem gelidis Agàthyrsum in finibus igneis.
Tot spectat Istro boreum vicinius axem.
At notii Gerræ veniunt, & Norica castra,
Pannonii, ac Mysi propius quam Thracia pubes
Ad Boream, Thracesque ipsi regionibus amplis:
Quæque Propontiaci circa stant gurgitis æstus,
Quæque Helles rapidum propter mare, quæque sonantis
Æquoris Ægæi fluctu tunduntur ab alto.
Feliceis hic propter apum Pallenidas arceis
Nascitur Asterius pulcer lapis, ignea qualis
Astra micans radiis, flammæque simillima lychnis.
Tot degunt Istri circum vaga flumina gentes.
Nunc reliquam Europen, roseos quæ vergit ad ortus,
In triplex distincta latus, lustremus: Iberum
Hinc genere, hinc Grajis, Italorum hinc prole frequentem.
Atque equidem extremum claris habitatur Iberis,
Hesperio confine mari: qua surgit in auras
Altera

Στηλάων Ἀλύβη καὶ μία· τῆς δ' ὑπένερθε
Ταρτησσὸς χαρίεσσα, ῥυηφενέων γένος ἀνδρῶν,
Κεμψοί θ', οἳ ναίουσιν ὑπαὶ πόδα Πυρρηναῖον.
Μέσση δ' ἀμφοτέρων παραπέπταται Αὐσονὶς αἶα
Πουλυτενής· τὴν μέν τε μέσην ὄρος ἄνδιχα τέμνει
Ὀρθὸν, ἅτ' ἐκ στάθμης ἰθυμμένον· οὐκ ἂν ἐκεῖνο
Ἴδρις μωμήσαιτο σοφῆς ὑποεργὸς Ἀθήνης·
Ὅ ῥά τε κικλήσκουσιν Ἀπέννιον. ἐκ δὲ βορείης
Ἄλπιος ἐρχόμενος, Σικελὴν ἐπὶ πορθμίδα λήγει.
Πολλὰ δὲ οἱ φῦλ' ἀμφὶ, τάτοι ῥέα πάντ' ἀγορεύσω,
Ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρίτιδος ἐκ βορέαο.
Τυρρηνοὶ μὲν πρῶτ', ἐπὶ δέ σφισι φῦλα Πελασγῶν.
Οἵ ποτε Κυλλήνηθεν ἐφ' ἑσπερίην ἅλα βάντες,
Αὐτόθι νησάντο σὺν ἀνδράσι Τυρρηνοῖσι.
Τοῖς δ' ἔπι, μέρμερον ἔθνος ἀγαυῶν ἐστι Λατίνων,
Γαῖαν ναιετάοντες ἐπήρατον, ἧς διὰ μέσσης
Θύμβρις ἑλισσόμενος καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει·
Θύμβρις ἐϋρρείτης ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων,
Θύμβρις ὃς ἱμερτὴν ἀποτέμνεται ἄνδιχα Ῥώμην,
Ῥώμην τιμήεσσαν, ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων,
Μητέρα πασάων πολίων, ἀφνειὸν ἔδεθλον.
Τῇ δ' ἔπι, Καμπανῶν λιπαρὸν πέδον· ἧχι μέλαθρον
Ἁγνῆς Παρθενόπης, σαχύων βεβριθὸς ἀμάλλαις,
Παρθενόπης, ἣν πόντος ἑοῖς ὑπεδέξατο κόλποις.
Πρὸς δὲ νότον, μάλα πολλὸν ὑπὲρ Σειρηνίδα πέτρην,
Φαίνονται προχοαὶ Πευκεντίνου Σιλάροιο.
Ἄγχι δὲ Λευκανοὶ καὶ Βρέντιοι ἄνδρες ἔασι,
Τοσσάτιον ναίοντες ὅσον Λευκὴν ἐπὶ πέτρην.
Κεῖθεν δ' ἐς βορέην ζεφύρου παραπέπταται ἄκρη.
Τῇ δ' ὕπο Λοκροὶ ἔασιν, ὅσοι προτέροις ἐτέεσσιν
Ἦλθον ἐπ' Αὐσονίην, σφετέρης μιχθέντες ἀνάσσαις,
Τῶν καὶ νῦν γένος ἐστὶν ἐπὶ προχοῇσιν Ἄληκος.

Altera de pilis Alybe: quam ditibus infra
Felix indigenis poſitu Tarteſſus amœno,
Et Cempſi gelido ſubter pede Pyrrheneo.
At media apparet tellus ampliſſima campis
Auſoniæ: mediam quam mons rectiſſimus omnem
Dividit, ad certam veluti deſcriptus amuſſim:
Non illum comes ipſe queat culpare Minervæ.
Nomen Apennino faciunt. Hic Alpibus uſque
A boreis Siculi pertingit gurgitis æſtus.
At variæ circum gentes: quas exequar omneis,
Qua Zephyrum arctois exceptat partibus orſus.
Principio Tuſcique colunt, ſoboleſque Pelaſgum,
Qui mare ad Heſperium Cyllenæ ab ſede profecti,
Hic ſe Tyrrhenis olim junxere colonis.
Poſt hos egregia celebres virtute Latini
Præſtanti regione colunt, quam flumine pulchro
Thybris habet mediam, & pelago ſe plurimus infert:
Thybris nobilium late regnator aquarum:
Thybris qui medio pulchram ſecat agmine Romam:
Romam, quæ noſtris ſe regibus inclyta jactat:
Urbibus illa caput cunctis, ampliſſima ſedes.
Hanc pinguis Campanus ager, caſtæque ſequuntur
Limina Parthenopes, ſpiceis conferta maniplis:
Parthenopes, udis pontus quam exceperat ulnis.
At vicina noto Silari Picentia longe
Oſtia ſe produnt, ultra Sirenida rupem.
Proxima Lucanique tenent, & Brentia pubes,
Uſque ad Leucopetræ vergens candentia ſaxa.
Illinc in boream zephyri ſtat nomine rupes,
Hoſpitio Locris: Italas qui nuper ad oras
Venerunt, dominas auſi violare relictas;
Quorum & nunc generi fauces habitantur Alecis.

Hinc

Τοὺς δὲ μέθ' ἑξείης Μεταπόντιοι. ἐγγύθι δέ σφων
Ἱμερτὸν πτολίεθρον ἐϋστεφάνοιο Κρότωνος,
Ναιόμενον χαρίεντος ἐπ' Αἰσάρου προχοῇσιν·
Ἔνθά κεν αἰπὺν ἴδοιο Λακινιάδος δόμον Ἥρης.
Ἔστι δέ τοι κἀκεῖθι Διὸς μέγα χωσαμένοιο
Δειλαίη Σύβαρις ναέτας στενάχουσα πεσόντας,
Μηναμένους ὑπὲρ αἶσαν ἐπ' Ἀλφειοῦ γεράεσσι.
Σαυνῖται δ' ἐπὶ τοῖσι μέσην χθόνα ναιετάουσι,
Καὶ Μαρσῶν θοὰ φῦλα. Τάραντος δ' ἀλὶς ἐγγύθι κεῖται,
Ἥν ποτ' Ἀμυκλαίων ἐπολίσσατο καρτερὸς ἄρης.
Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖσι, Καλαβρίδος ἤθεα γαίης,
Φῦλά τ' Ἰηπύγων τετανυσμένα μέσφ' Ὑρίοιο,
Παρραλίας Ὑρίου, τόθι στύρεται Ἀδριὰς ἅλμη
Πόντον ἐς ἀγχίπορον Ἀκυλήϊον· ἔνθα νένασται
Ἄστυ Τεργεστρίων, μυχάτοις ἐπὶ πείρασι πόντου.
Τόσσα μὲν Αὐσονίην περιβόσκεται ἔθνεα γαῖαν.
Κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς στρεπτὴ παραστύρεται ἅλμη,
Θῖνας ὑποξύουσα Λιβυρνίδας, ἀμφί τ' ἐρυμνὴν
Ὑλλείων χθόνα πᾶσαν, ὅση παρακέκλιται ἰσθμῷ,
Βουλιμέων τ' ἀκτάς· ἐπὶ δ' ἄσπετον ὁλκὸν ἄγουσα,
Ἰλλυρικὴν περὶ χέρσον ἑλίσσεται, ἄχρι κολώνης,
Οὐρέων τ' ἠλιβάτων, τὰ Κεραύνια κικλήσκουσι.
Κεῖνον δ' ἂν περὶ κόλπον ἴδοις ἐρικυδέα τύμβον,
Τύμβον ὃν Ἁρμονίης Κάδμοιό τε φῆμις ἐνίσπει.
Κεῖθι γὰρ εἰς ὀφίων σκολιὸν γένος ἠλλάξαντο,
Ὁππότ' ἀπ' Ἰσμηνοῦ λιπαρὸν μετὰ γῆρας ἵκοντο.
Ἔνθά σφιν τέρας ἄλλο θεοὶ θέσαν· ἀμφὶ γὰρ αἶαν
Κείνην ἀμφοτέρωθεν ἐρηρέδαται δύο πέτραι,
Αἵ τ' ἄμφω σειωᾶσι δονεύμεναι, εὖτέ τις ἀρχὴ
Γίγνεται ἐνναέτησι κυλινδομένοιο κακοῖο.
Πρὸς δὲ νότον, μάλα πολλὸν ὑπὲρ Θρήκην ἐρίβωλον,
Ὠρικίην θ' ὑπὲρ αἶαν, ἐρείδεται Ἑλλάδος ἀρχή,

Πολ-

Hinc Metapontorum pubes: & læta Crotonis
Oppida, quæ famam pugilum meruere coronis,
Fluminis Æsari gratos habitantur ad amneis:
Sublimi colitur qua diva Lacinia templo.
Hic etiam, vastata Jovis non mollibus iris,
Infelix Sybaris civeis suspirat ademptos,
Alphei misero raptos in dona furore.
Samnitæ media regnant tellure, fugaxque
Marsorum genus: & propter maria alta Tarentum,
Acer Amyclæum quam mars erexit in auras.
Mox Calabræ subeunt sedes, atque oppida longe
Usque sub æquoreas Hyrii tendentia sedeis
Gentis Japygiæ: qua voluitur Adria vastus
In freta vicini subiens Aquileïa ponti;
Tergestumque maris colitur secessibus imis.
Tot passim Ausoniis populi pascuntur in oris.
Inde sub auroram flexis anfractibus æquor
Arva Liburnorum plangens terit, Hylleumque
Tellurem, quæcunque patet proclivis ad Isthmum,
Bulimeumque actas. tum longa volumina ducit
Illyricam circa terram, super usque minanteis
In cælum scopulos quos Acroceraunia dicunt.
Hoc propter pelagus spectes memorabile bustum,
Bustum quod Cadmi fama Harmoniæque celebrat.
Namque illic tortos versi perhibentur in angueis,
Ut procul Ismeno molli venere senecta.
Quinetiam hic aliud monstrum posuere beati.
Nam gemina hinc atque hinc extant contraria saxa:
Quæ sonitu ingenti coëunt, cum gentibus illis
Exitium crudele parant volventia fata.
Inde Noto propius, Thracæ procul ubera supra,
Oriciumque solum, Græcæ primordia terræ,

Exsur-

Πολλὸν ἀνερχομένη, διστῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
Αἰγαίῃ, Σικελῇ τ', ἄνεμον δέ τοι ἄλλαχ' ἑκάστη,
Ἑσπέριον Σικελή, τόν τε ζέφυρον καλέουσιν·
Αἰγαίη δ' εὖρον. Πέλοπος δ' ἐπὶ νῆσος ὀπηδεῖ,
Εἰδομένη πλατάνοιο μυουρίζοντι πετήλῳ.
Ἄκρῳ μὲν γὰρ ἔοικεν ἐεργόμενος στενὸς ἰσθμός.
Πρὸς βορέην, καὶ κοινὸν ἐφ' Ἑλλάδος ἴχνος ἐρείδων·
Φύλλῳ δ' ἤπειρος πολυδινήτῳ περίμετρος,
Κόλποις εἰναλίοις ἐστεμμένη ἔνθα καὶ ἔνθα.
Τῆς πρὸς μὲν ζεφύροιο τελφυλλίδος ἤθεα γαίης·
Ἔνθ' ἐρατεινότατος ποταμῶν Ἀλφειὸς ὁδεύει,
Σχιζόμενος προχοῇσι Μεσσηνίου Εὐρώταο.
Οἵ τ' ἄμφω Ἀσέηθεν ἀναβλύζουσι ῥέεθρα,
Καὶ ὁ μὲν Ἠλείων, ὁ δ' Ἀμυκλαίων χθόνα τέμνει
Καδδὲ μέσην νῆσον, κοίλην χθόνα ναιετάουσιν
Ἀρκάδες Ἀπιδανῆες ὑπὸ σκοπιὴν Ἐρυμάνθου.
Ἔνθα Μέλας, ὅθι Κρᾶθις, ἵνα ῥέει ὑγρὸς Ἰάων,
Ἦχι τε καὶ Ὠγύγιος μηκύνεται ὕδασι Λάδων.
Ἄγχου δ' Ἀργείων ἄροσις, καὶ γαῖα Λακώνων,
Ἡ μὲν ἐς ἀντολίην, ἡ δ' ἐς νότον εἰσορόωσα.
Δοιαὶ δ' Ἴσθμια νῶτα περιβρομέουσι θάλασσαι,
Ἥ τ' Ἐφύρης ἀντικρὺ ποτὶ ζόφον ἥ τε πρὸς αὐγὰς
Ἑλκομένη, τὴν μέν τε Σαρωνίδα κικλήσκουσι.
Νέρθηγε μὴν Ἰσθμοῖο πρὸς αὐγὰς Ἀττικὸν οὖδας,
Τοῦ διὰ θεσπεσίου φέρεται ῥόος Ἰλισσοῖο,
Ἔνθεν καὶ Βορέης ποτ' ἀνήρπασεν Ὠρείθυιαν.
Τῷ δ' ἔπι Βοιωτῶν τε πέδον καὶ Λοκρὶς ἄρουρα.
Θεσσαλίη δ' ἐπὶ τοῖσι, Μακηδονίης τε πόληες.
Ταῖς δ' ἐπιφαίνονται κορυφαὶ χιονώδεος Αἵμου
Θρηϊκίου· τοῦ δ' ἄντα ποτὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Δωδώνης ἤπειρος ἀπείριτος ἐκτετάνυσαι.
Τῆς δ' ὕπερ ἐς νότον εἰσὶν ὑπὸ σκοπιὴν Ἀρακύνθου,

Ἀν-

Exsurgunt dupliceis inter sublimia fluctus,
Ægeum Siculumque: suæ sed cuilibet auræ:
Hesperiæ Siculo, Zephyrum quas nomine dicunt;
Eurus at Ægæo. Pelopis subit insula deinde,
Persimilis platani folio, quod muris acuto
Fine refert caudam tenuis namque Isthmus ad arctoi
Caudicis in speciem Graium connectitur oris:
Ipsa autem folii tellus se pandit in orbem,
Quem varii maris inde sinus atque inde coronant;
Ejus ad occiduas stat terra Triphyllica parteis:
Quam liquidis Alpheus amans perlabitur undis,
Messeni Eurotæ fugiens diversus ab amni,
Ambo Asea vicina licet primordia ducant:
Atque hic Eleum terram secat, ille Laconum;
At media degunt intro regione repostì
Arcades Apidani, subter scopulos Erymanthi:
Qua Crathisque, Melasque fluunt, quaque udus Iaon
Volvitur, & prisco Ladon se porrigit amni.
Argivi quos propter arant, durique Lacones:
Ortibus hi roseis, illi vicinius Austro.
Tum geminum pelagus circum fremit Isthmia terga;
Hinc Ephyres noctem contra sinus, inde sub ortum
Tracta Saroniaci volvuntur marmora ponti.
Ast Eoa jacens Isthmo subit Attica tellus,
Ilissus mediis dius quam perluit undis,
Unde olim boreas raptam abstulit Orithyam.
Proxima Bœotique tenent, Locrique frequentes,
Arvaque Thessaliæ propter, Macedumque penates;
Quos ultra niveis aperit se Thracius Æmus
Verticibus: Zephyri contra quem deinde sub auras
Explicat immensos nemorum Dodona recessus.
Hanc supra notia late regione vagantur

Ἀνδρῶν Αἰτωλῶν πεδίον μέγα· τοῦ διὰ μέσσου
Σύρεται ὁλκὸν ἄγων Ἀχελώϊος ἀργυροδίνης,
Τειναχίης ἐπὶ πόντον ἑλισσόμενος, διὰ μέσσων
Νήσων ἃς καλέουσιν Ἐχινάδας. ἧσιν ὁμούρων
Ἔσπεται ἄλλυδις ἄλλα Κεφαλλήνων πτολίεθρα.
Τῷ δ' ἔπι Φωκὶς ἄρουρα πρὸς ἀντολίην τε καὶ ἠῶ,
Ἑλκομένη βορέηνδε, κατὰ στόμα Θερμοπυλάων,
Παρνησσοῦ νιφόεντος ὑπὸ πτυχί, τὴν διὰ μέσσης
Κηφισσοῦ μέγα χεῦμα κατερχόμενον κελαρύζει.
Τῷ πάρα, Πυθῶνος θυόεν πέδον, ἧχι δράκοντος
Δελφύνης τριπόδεσσι θεοῦ παρακέκλιται ὁλκὸς,
Ὁλκὸς ἀπειρεσίῃσιν ἐπιφρίσσων φολίδεσσι,
Νηῷ ἐν ἱμερτῷ, ὅθι πολλάκις αὐτὸς Ἀπόλλων
Ἢ ἀπὸ Μιλήτου ἢ ἐκ Κλάρου ἄψ βεβηκὼς,
Ἱσάμενος χρυσέης ἀναλύεται ἅμμα φαρέτρης.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἱλήκοι· σὺ δέ μοι Διὸς ἔννεπε Μοῦσα
Νήσων πασάων ἱερὸν πόρον, αἵτ' ἐνὶ πόντῳ
Ἀνδράσι ναίονται τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλαι.
Ἤτοι μὲν κατὰ μέσσον ὑφεσπερίων στηλάων,
Ἐσχατόωντα Γάδειρα φαείνεται ἀνθρώποισι
Νήσου ἐπ' ἀμφιρύτης, ἐπὶ τέρμασιν Ὠκεανοῖο.
Ἐνθάδε Φοινίκων ἀνδρῶν γένος ἐνναίουσιν,
Ἀζόμενοι μεγάλοιο Διὸς γόνον Ἡρακλῆα.
Καὶ τὴν μὲν ναετῆρες ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων
Κληιζομένην Κοτινοῦσαν, ἐφημίξαντο Γάδειρα.
Νῆσοι δ' ἑξείης Γυμνήσιαι, ἄγχι δὲ Βοῦσος,
Σαρδώ τ' εὐρυτάτη, καὶ ἀπείριτος εἰν ἁλὶ Κύρνος,
Ἣν ῥά τε Κορσίδα φῶτες ἐπιχθόνιοι καλέουσιν·
Ἄλλη δ' ἀμφιλαφὴς οὔτις τόσον ὅσον ἐκείνη.
Τὴν δὲ μετ', Αἰόλου εἰσὶ περίδρομοι εἰν ἁλὶ νῆσοι,
Αἰόλου Ἱπποτάδαο φιλοξείνου βασιλῆος,
Αἰόλου, ὃς θνητὰ μετ' ἀνδράσιν ἔλλαχε δῶρα.

Ætolum populi, subter speculas Aracynthi:
Qua medios Achelous agens argenteus amneis,
Tandem Trinacriæ rapidus se condit in æquor,
Inter Echinadias rupeis: queis plurima circum
Hinc atque inde Cephallenum sese oppida jungunt.
Phocidis hunc propter tellus succedit ad ortum,
In boream surgens prope fauceis Thermopylarum,
Parnassique caput: cujus de rupibus altis
Cephisi magnum strepitu delabitur agmen.
Tum sacræ Pythonis ager: qua Delphicus ille,
Innumeris horrens squamis immania terga,
Innexus divi tripodas complectitur anguis,
Liminibus caris: ipse huc nam creber Apollo,
Mileto Clariisve recens advectus ab oris,
Se recipit, solvens auratæ vincla pharetræ.
Ac bonus ille quidem faveat: tuque ordine sacras
Musa mihi terras memora, quascunque jacenteis
Hinc atque inde viri vastum coluere per æquor.
Atque equidem Hesperias inter, prima insula, rupeis
Amotæ penitus Gades mortalibus exstant,
Oceanus pater extremis quas circuit undis:
Phœnices coluere viri, qui pinguibus aris
Herculis immenso nati Jove numen honorant.
Atque hanc antiquo Cotinussam nomine dictam,
Indigenæ Gades potius jussere vocari.
Quam juxta terræ Gymnesides, altaque Busus,
Sardoque, & medio Cyrnus vastissima ponto,
Corsida cultores alio quam nomine dicunt:
Non illi nemorum certaverit altera sylvis.
Tum quibus Hippotades nomen dedit Æolus oris:
Æolus, hospitibus quo rex haud æquior ullus,
Æolus, insigni ornarunt quem munere divi,

Κοιρανίην ἀνέμων κλονεόντων θ' ἰσαμβρίων τε.
Ἑπτὰ δέ οἱ ταί γ' εἰσὶν ἐπώνυμοι ἀνδράσι Πλωταί,
Οὕνεκα μέσσον ἔχουσι περίπλοον ἀμφιέλικτον.
Ἐκτέταται, πλευρῇσιν ἐπὶ τρισὶν ἑστηκυῖα·
Τρινακίη δ' ἐπὶ τῇσιν, ὑπὲρ πέδον Αὐσονιήων
Ἄκραι δέ οἱ, Πάχυνός τε, Πελωρίς τε, Λιλύβη τε.
Ἀλλ' ἤτοι Λιλύβη μὲν ἐπὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Εἰσανέχει, Πάχυνος δὲ πρὸς αὐγάς, αὐτὰρ ἐπ' ἄρκτους
Ἠνεμόεσσα Πελωρίς, ἐς Αὐσονίην ὁρόωσα.
Τῆς μὲν πρὸς βορέην ὀλοὴ ναύτῃσι κέλευθος,
Στεινή τε, δολιχή τε καὶ ἄχετος· ἧχι θάλασσα
Συρομένη μακρῇσι περιβρέμεται σπιλάδεσσιν,
Ἀονίῳ τμηθεῖσα πολυγλώχινι σιδήρῳ.
Πρὸς δὲ νότον Λιβυκός τε πόρος, καὶ Σύρτιδος ἀρχὴ
Τῆς ἑτέρης· ἑτέρην δ' ἂν ἴδοις προτέρωσε περήσας,
Ἑσπερίην· τῆς πρόσθε δύω νησῖδες ἔασι,
Μήνιγξ καὶ Κέρκιννα, Λιβυστικὸν ὅρμον ἔχουσαι.
Ἀλλ' ὁπότ' Ἀδριάδος σκαιὸν πόρον Ἀμφιτρίτης
Εἰσελάσεις ἐπὶ νηός, Ἰηπυγίην ἐπὶ γαῖαν,
Δήεις Ἰφθίμου Διομήδεος αὐτίκα νῆσον·
Ἔνθ' ἥρως ἀφίκανε, χαλεψαμένης Ἀφροδίτης,
Ὁππότε τελλίσων μετεκίαθεν ἔθνος Ἰβήρων,
Ἧς ἀλόχου βουλῇσι κακόφρονος Αἰγιαλείης.
Ἑξείης δὲ πόροιο, πρὸς αὐγὰς Ἰονίοιο,
Ἀψύρτου νήσων ἀναφαίνεται ἄσπετος ὁλκός·
Τάς ποτε Κόλχων παῖδες ἐπέδραμον, εὖτ' ἐμόγησαν
Ἴχνια μαστεύοντες ἀλήμονος Αἰητίνης.
Ἑξείης δ' ἐπὶ τῇσι Λιβυρνίδες ἐῤῥίζωνται.
Πρὸς δὲ νότον μετὰ δρυμὰ κεραυνία νηὶ θεούσῃ
Νῆσοί κεν φαίνοιντο περαιόθεν Ἀμβρακιήων,
Καὶ λιπαρὴ Κέρκυρα, φίλον πέδον Ἀλκινόοιο.
Τῇ δ' ἔπι, Νηρικίης Ἰθάκης ἕδος ἐστήρικται,

Νή-

Imperio cohibere leveis & solvere ventos.
Quas septem merito Plotas cognomine dicunt;
Quod medias circum possint lustrare carinæ.
Post has Ausonios ultra Trinacria campos
Consequitur, triplex laterum quam linea claudit;
Tresque arces, Pachynusque, Pelorisque, Lilybeque.
E quibus ad Zephyrum Lilybe se rupibus altis
Erigit: auroram spectant juga celsa Pachyni:
Ausoniam gelidasque arctos ventosa Peloris.
Atque hinc ad boream miseris incommoda nautis
Flectitur angusto spatio via, qua mare longis
Illisum resonat scopulis, & saxa pererrat
Aonii quondam ferro convulsa tridentis:
Hinc Libyci Fluctus, atque altera Syrtis ad austrum
Porrigitur; namque occiduam sese altera monstrat
Progresso: geminæque ejus prælimine terræ
Occurrunt, Libyco Meninx Cercinnaque portu.
At postquam, Adriacæ lævum latus Amphitrites
Nave legens, terræ lustrabis Iapygis oras,
Hic Diomedeas offendes protinus arceis:
Quas heros Veneris propter concesserat iram,
Cum procul extremas genteis peragrasset Iberum;
Ægialæ metuens sceleratas conjugis arteis.
Inde oriens qua Phœbus aquas videt aureus easdem,
Absyrti varium tollunt caput undique terræ:
Consedere quibus Colchi, simul Æetinæ
Destiterant incerta sequi vestigia frustra.
Finitimo positu queis deinde Liburnides astant.
Tum pelago præter nemorosa Ceraunia vectis
Ad notον, Ambracium produnt se protinus arces;
Lætaque Corcyra, Alcinoo charissima sedes:
Neritiæque Ithaces juxta circumflua tellus,

Νήσων τ' ἀλλάων, ὅσσας τ' ἀπὸ χαλκίδος ἕρπων
Δίνης ἀργυρέης Ἀχελώϊος ἀμφιελίσσει.
Πολλαὶ δ' Ἀμνισσοῖο βορειότεραι ὀρόωνται,
Αἴγυλά τ' ἠδὲ Κύθηρα, Καλαύρειά τε τρηχεῖα,
Κάρπαθος αὖθ' ἑτέρωθι, ποτὶ ζόφον· ἐγγύθι δ' αὐτῆς
Κρήτη τιμήεσσα, Διὸς μεγάλοιο τιθήνη·
Πολλή τε, λιπαρή τε καὶ εὔβοτος. ἧς ὕπερ Ἴδη,
Ἴδη καλλικόμοισιν ὑπὸ δρυσὶ τηλεθόωσα·
Καὶ τὸ τοι μέγεθος περιώσιον. ἄντα δὲ πέζης
Αἰγυπτίης Ῥόδος ἐστὶν, Ἰηλυσίων πέδον ἀνδρῶν.
Τὴν δὲ μετ' ἀντολίηνδε Χελιδόνιαι γεγάασι
Τρεῖς νῆσοι, μεγάλης Παταρηΐδος ἔνδοθεν ἄκρης.
Κύπρος δ' εἰς αὐγὰς Παμφυλίου ἔνδοθι κόλπου
Κλύζετ', ἐπήρατον ἄστυ Διωναίης Ἀφροδίτης.
Ἄγχι δὲ Φοινίκης Ἄραδος μεγάλῳ ἐνὶ πόντῳ.
Πρόσθε δὲ Σουνιάδος κορυφῆς, ἐφύπερθεν Ἀβάντων,
Φαίνονται Σαλαμίς τε καὶ Αἰγίνης πτολίεθρον.
Θνητὸς δέ τις ἐστὶ βαθὺς πόρος Αἰγαίοιο,
Ἐντὸς ἔχων ἑκάτερθεν ἀπειρεσίων στίχα νήσων,
Ὅσσον ἐπὶ στεινωπὸν ὕδωρ Ἀθαμαντίδος Ἕλλης,
Σηστὸς ὅπη καὶ Ἄβυδος ἐναντίον ὅρμον ἔθεντο.
Εὐρώπης δ' αἱ μὲν λαιῆς ὑπὸ νεύματι χειρὸς
Ὁρμῶνθ' ἑξείης. Ἀσίης δ' ἐπὶ δεξιὰ κεῖνται,
Μῆκος ἐπ' ἀρκτώοιο τιταινόμεναι βορέαο.
Εὐρώπης δ' ἤτοι μὲν Ἀβαντιὰς ἔπλετο μάκρις,
Σκῦρός τ' ἠνεμόεσσα, καὶ αἰπεινὴ Πεπάρηθος.
Ἔνθεν καὶ Λῆμνος, κραναὸν πέδον Ἡφαίστοιο,
Πέπλαται, Ὠγυγίη τε Θάσος, Δημήτερος ἀκτή·
Ἴμβρος, Θρηϊκίη τε Σάμος, Κορυβάντιον ἄστυ.
Αἱ δ' Ἀσίης πρώτην αἶσαν λάχον ἀμφὶς ἰοῦσαι,
Δῆλον ἐκυκλώσαντο, καὶ οὔνομα Κυκλάδες εἰσί·
Ῥύσια δ' Ἀπόλλωνι χορὸς ἀνάγουσιν ἅπασαι

Ἀρ-

Atque aliæ passim, quascunque è Chalcide tendens
Argenteis Acheloë pater complecteris undis.
Multæ etiam Amniso boream vicinius urgent,
Ægylaque, atque Cythera, Calauriaque aspera saxis,
Carpathus atque alia surgens è parte, sub umbras.
Propter Creta jacet, magni Jovis inclyta nutrix,
Ubere camporum præstans: quibus eminet Ida,
Ida, frondiferæ quercus cui vertice surgunt
Aërio ingenti. juxtaque, Ægyptia contra
Littora Ielysiis paret Rhodus alta colonis.
Inde Chelidoniæ veniunt tres solis ad ortum
Insulæ, immensas intra Patareidis arceis.
Inde, Dionææ Veneri gratissima, Cyprus
Pamphylo pulsata sinu concedit in ortum.
Phœnicemque Aradus propter jacet æquore magno.
Suniacum vero ante caput, Salamina domosque
Æginæ populos ultra spectabis Abantum.
Quinetiam Ægæi pelagi vastissima moles
Innumeris utrinque trabit se consita terris,
Usque sub angustos fluctus Athamantidos Helles,
Sestus ubi adverso portu prospectat Abydum.
Quarum quas nautæ læva ab regione relinquunt,
Europæ adnumerant: Asiæ nam dexterus ordo est,
Quæ longe arctoum boreæ panduntur ad axem:
At vero Europen agnoscit Abantia Macris,
Et Scyrus ventosa, & sublimis Peparethus.
Unde etiam Lemnus, Vulcani asperrima tellus,
Emicat, Ogygieque Thasus, Cerealia rura,
Imbrus, Threïcieque Samos, Corybantica sedes.
Parte alia Asiadum primæ Delum orbe perenni
Cyclades includunt: vero hinc ita nomine dictæ,
Acceptæque choros agitant tibi Phœbe salutis

Ἀρχομένου γλυκεροῦ νέον εἴαρος, εὖτ' ἐν ὄρεσσιν
Ἀνθρώπων ἀπάνευθε κύει λιγύφθογγος ἀηδών.
Νῆσοι δ' ἑξείης Σποράδες περιπαμφανόωσιν,
Οἷον ὅτ' ἀννεφέλοιο δὶ ἠέρος εἴδεται ἄστρα,
Ὑγρὰ νέφη κραιπνοῖο βιησαμένου Βορέαο.
Ταῖς δ' ἔπι νῆσοι ἔασιν Ἰωνίδες. ἔνθα τε Καῦνος
Καὶ Σάμος ἱμερόεσσα, Πελασγίδος ἕδρανον Ἥρης,
Καὶ Χίος ἠλιβάτου Πελλιναίου ὑπὸ πέζαν.
Κεῖθεν δ' Αἰολίδων ἀναφαίνεται οὔρεα νήσων,
Λέσβου ἐρυχόροιο, καὶ ἱμερτῆς Τενέδοιο.
Κεῖθι μέλας καὶ κόλπος ἐφ' Ἑλλήσποντον ἵησιν,
Ἀφρὸν ἐρευγόμενος· βορέῃ δ' ἐπὶ πολλὸν ἰόντι
Πέπταται ἔνθα καὶ ἔνθα Προποντίδος οἶδμα θαλάσσης.
Ἔστι δέ τις καὶ σκαιὸν ὑπὲρ πόρον Εὐξείνοιο
Ἄντα Βορυσθένεος πολυώνυμος εἰν ἁλὶ νῆσος
Ἡρώων· Λευκὴν μιν ἐπωνυμίην καλέουσιν,
Οὕνεκά οἱ τὰ παρέστι κινώπετα λευκὰ τέτυκται.
Κεῖθι δ' Ἀχιλλῆός τε καὶ ἡρώων φάτις ἄλλων
Ψυχὰς εἰλίσσεσθαι ἐρημαίας ἀνὰ βήσσας.
Τοῦτο δ' ἀριστήεσσι Διὸς πάρα δῶρον ὀπηδεῖ
Ἀντ' ἀρετῆς. ἀρετὴ γὰρ ἀκήρατον ἔλλαχε τιμήν.
Κιμμέριον δ' ἄρα τοι διὰ Βόσπορον εὐθὺς ἰόντι
Ἄλλη ἀπειρεσίη νῆσος πέλει, ἥ ῥά τε λίμνης
Ἔνδοθι δεξιτερῇ Μαιώτιδος ἐστήρικται.
Ἧς ἔπι Φαναγόρη καὶ εὔκλιτος Ἑρμώνασσα,
Ἔνθα τε ναιετάουσιν Ἰωνίδος ἔκγονοι αἴης.
Αἵδε μὲν ἀνθρώποισιν ἀγακλέες εἰν ἁλὶ νῆσοι.
Ἄλλαι δ' Ὠκεανοῖο παρὰ ῥόον ἐστεφάνωνται.
Τάων δ' ἂν περίσημον ἐγὼ θέσιν ἐξενέποιμι,
Ὁπποτέρου τ' ἀνέμοιο παρὰ σφυρὸν ἐστὶν ἑκάστη.
Ἤτοι μὲν ναίουσι βοοτρόφον ἀμφ' Ἐρύθειαν,
Ἄτλαντος περὶ χεῦμα θεουδέες Αἰθιοπῆες,

Una omnes, cum vere novum ridente canora
Montibus amotis nidum componit aëdon.
Excipiunt Sporadum scopuli, passimque relucent;
Ut quondam innubi radiantia sidera cælo,
Dum boreis madidi cesserunt viribus imbres.
Quas juxta panduntur Ionides, altaque Caunus;
Junonique Samos gratissima terra Pelasgæ,
Et Chios excelso sub vertice Pellenæo.
Inde altæ Æolidum rupes tolluntur in auras;
Et spatia ingentis Lesbi, Tenedosque venusta.
Haud procul inde Melas Helles irrumpit in æquor,
Spumeus: at boream propius si visere pergas,
Occurret fervens hinc inde Propontidis æquor.
Quinetiam, adversum spumosa Borysthenis ora;
Nobilis Euxini lævo jacet insula cursu
Heroum: proprio Leucen quam nomine dicunt;
Quod niveo tingit quæ sunt ibi cunque volucres.
Hic, ut fama refert, anima armipotentis Achilles;
Heroumque aliæ desertis vallibus errant.
Præstanteis virtute viros decus ab Jove magno
Quod sequitur. Namque æterni virtutis honores;
At si Cimmerium recta per Bosporon ibis,
Dextera per medios tibi se Mæotidis æstus
Offeret, ostentans immaneis insula campos:
Quos super Ioniis habitantur civibus urbes
Phænagore, & pulchris cum mœnibus Hermonassa;
Tot pelago terræ celebres mortalibus exstant;
Oceani vastis aliæ cinguntur ab undis.
Quarum perspicuo positum tibi carmine pandam;
Et quibus objiciat cæli se qualibet auris.
Ergo Atlantiaco fluctu gratissima bobus
Divini Æthiopes Erythea pascua complent:

Μακροβίων υἷες ἀμύμονες, οἵ ποθ' ἵκοντο.
Γηρυόνος μετὰ πότμον Ἀγήνορος. αὐτὰρ ὑπ' ἄκρην
Ἱερὴν, ἥν ἐνέπουσι κάρην ἔμμεν Εὐρωπείης,
Νήσους θ' Ἑσπερίδας, τόθι Κασσιτέροιο γενέθλη,
Ἀφνειοὶ ναίουσιν ἀγαυῶν παῖδες Ἰβήρων.
Ἄλλαι δ' ὠκεανοῖο παρὰ βορεώτιδας ἀκτὰς
Δισσαὶ νῆσοι ἔασι Βρετανίδες, ἀντία Ῥήνου.
Κεῖθι γὰρ ὑστατίην ἀπερεύγεται εἰς ἅλα δίνην.
Τάων τοι μέγεθος περιώσιον· οὐδέ τις ἄλλη
Νήσοις ἐν πάσῃσι Βρετανίσιν ἰσοφαρίζει.
Ἄγχι δὲ, νησιάδων ἕτερος πόρος, ἔνθα γυναῖκες
Ἀνδρῶν ἀντιπέρηθεν ἀγαυῶν Ἀμνιτάων
Ὀρνύμεναι τελέουσι κατὰ νόμον ἱερὰ Βάκχῳ,
Στεψάμεναι κισσοῖο μελαμφύλλοιο κορύμβοις,
Ἐννύχιαι· παταγῆς δὲ λιγύθροος ὄρνυται ἠχή.
Οὐχ οὕτω Θρηΐκος ἐπ' ἠϊόσιν Ἀψύνθοιο
Βιστονίδες καλέουσιν ἐρίβρομον Εἰραφιώτην·
Οὐδ' οὕτω σὺν παισὶ μελανδίνην ἀνὰ Γάγγην
Ἰνδοὶ κῶμον ἄγουσιν ἐριβρεμέτῃ Διονύσῳ,
Ὡς κεῖνον κατὰ χῶρον ἀνευάζουσι γυναῖκες.
Πολλὴν δὲ προτέρωσε ταμὼν ὁδὸν ὠκεανοῖο,
Νῆσόν κεν Θούλην διερῇ νηῒ περήσαις·
Ἔνθα μὲν ἠελίοιο βεβηκότος ἐς πόλον ἄρκτων,
Ἦμαθ' ὁμοῦ καὶ νύκτας ἀειφανὲς ἐκκέχυται πῦρ·
Λοξοτέρη γὰρ τῆμος ἐπιστρέφεται στροφάλιγγι
Ἀκτίνων ἰθεῖαν ἐπὶ κλίσιν ἐρχομενάων,
Μέσφ' ἐπὶ κυανέοις νοτίην ὁδὸν αὖτις ἐλάσσῃ.
Ἀλλ' ὁπόταν Σκυθικοῖο βαθὺν ῥόον ὠκεανοῖο
Νηῒ τάμῃς, προτέρω δὲ πρὸς ἠώην ἅλα κάμψῃς,
Χρυσείην τοι νῆσον ἄγοι πόρος, ἔνθα καὶ αὐτοῦ
Ἀντολίη καθαροῖο φαείνεται ἠελίοιο.

Κεῖ-

Macrobium bona progenies, qui Gerionai
Post tumidi venere necem. Sed vertice sacro,
Quem caput Europæ populi cognomine dicunt,
Subter, & Hesperidum stanni felicibus oris,
Magnanimum dites nati dominantur Iberum.
Tum geminæ boreas tenuere Britannides actas,
Insulæ Oceano in magno, Rheni ostia contra:
Namque hic extremus rapido subit æquora cursu.
Quorum magna quidem moles: neque enim insula prorsus
Ulla Britannidibus sese jactaverit æquam.
Insululæque aliæ propter, quibus Amnitarum
Matres, adversa pariter regione profectæ,
Bacche tibi ducunt choreis solemnia sacra,
Nigrantes ederæ redimita fronte corymbos,
Nocturnæ: resonant arguto cuncta tumultu.
Non sic Threïcias Absynthi ad fluminis actas
Multifremum inclamat gens Bistonis Iraphioten:
Nec tam Gangis aquas propter clamosa tibi Indi
Cum natis Dionyse pater convivia ducunt:
Hæc loca quam crebris matres evatibus implent.
Inde autem ulterior multum si nave secabis
Oceanum, Thulen præterlabere jacentem:
Quam sol arctoum propius cum scandit ad axem,
Perfundit jubare assiduo nocteisque diesque.
Nam se tunc magis obliquos convolvit in orbeis,
Et radiis directa magis jam lumina figit,
Donec ad Æthiopes notias reflectat habenas.
At postquam Scythicos emensus navibus amnis
Circuitu Eoos longo lustraveris æstu,
Aurea currenti se proferet insula, cui se
Exoriens Phœbus puro magis exhibet ore.

Unde

Κεῖθεν δὲ στρεφθεὶς νοτίης προπάροιθε κολώνης,
Αἶψά κε Κωλιάδος μεγάλην ἐπὶ νῆσον ἵκοιο,
Μητέρα Ταπροβάνην Ἀσιηγενέων ἐλεφάντων.
Ἧς ὕπερ, οὐρανίῃσιν ἀειρόμενος στροφάδεσσι,
Δινεῖται κατὰ κύκλον ἐν αἰθέρι Καρκίνος αἴθων.
Αὐτὴ δ' εὐρυτάτη μέγεθος πέλει· ἀμφὶ δὲ πάντη
Κήτεα θῖνες ἔχουσιν, Ἐρυθραίου βοτὰ πόντου,
Οὔρεσιν ἠλιβάτοισιν ἐοικότα. τῶν δ' ὑπὲρ ἄκρων
Τέτρηχεν νώτων περιμήκετος ὁλκὸς ἀκάνθης.
Δυσμενέων τοι παῖδες ἑλισσόμενοι περὶ πόντον,
Κείνοις ἀντιάσειαν ἀλώμενοι. οὐ γὰρ ἐρωὴ
Λυγροῖς ἐν στομάτεσσιν, ἐπεὶ μέγα χάσμα τέτυκται.
Πολλάκι δ' ἂν κῃνῆα σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι νηὸς
Κεῖνα καταβρώξειε πελώρια. τοῖς γὰρ ἀλιτροῖς
Εἶν ἁλὶ καὶ γαίῃ κακὰ θήκετο μυρία δαίμων.
Ἔστι δέ τοι προτέρω, Καρμανίδος ἔκτοθεν ἄκρης,
Ὤγυρις, ἔνθα τε τύμβος Ἐρυθραίου βασιλῆος.
Ἐκ τοῦ δ' ἂν περάσειας ἐπὶ στόμα Περσίδος ἅλμης,
Ὁρμηθεὶς βορέηνδε· καὶ Ἴκαρον εἰσαφίκοιο,
Ἴκαρον εἰναλίην, ὅθι ταυροπόλοιο θεοῖο
Βωμοὶ κνισσήεντες ἀδευκέα καπνὸν ἔχουσι.
Τόσσας μὲν νήσοις ἐπέχει ῥόος Ὠκεανοῖο
Εὐρυτέρας. ἕτεραι δέ τ' ἀπειρέσιαι γεγάασιν·
Αἱ μὲν ἐπὶ προχοῇσι Λιβυστίδος ἀμφιτρίτης,
Αἱ δ' Ἀσίης, αἳ δ' αὖτε περὶ κλίσιν Εὐρωπείης·
Ἄλλαι δ' ἄλλοθι νῆσοι ἀπείριτοι, αἱ μὲν ὑπ' ἀνδρῶν
Ναιόμεναι, καὶ νηυσὶν ἐπήρατον ὅρμον ἔχουσαι·
Αἱ δὲ βαθύκρημνοί τε καὶ οὐ ναύτῃσιν ἑτοῖμαι·
Τῶν οὐ ῥηΐδιόν μοι ἐνισπεῖν οὔνομα πασέων.
Σχῆμα δέ τοι Ἀσίης, ῥυσμὸς πέλει ἀμφοτεράων
Ἠπείρων, ἑτέρωθεν ἀλίγκιον εἴδεϊ κώνου,
Ἑλκόμενον κατὰ βαιὸν ἐπ' ἀντολίης μυχὰ πάσης,

Ει-

Unde rati notiam præter si flexeris arcem,
Ingens Coliadis se protinus insula divæ
Taprobane feret, Asiacum genitrix elephantum.
Quam supra, liquido vertuntur in æthere, tardis
Orbibus, infesti torrentia sidera cancri.
Ipsa amplam patet in molem: tum littora circum
Servat Erythræi genus æquoris, horrida cete,
Qualia prærupti montes. his aspera summo
Spina riget dorso, & longe se porrigit, ingens.
Ergo his dum cæcis erroribus æquora lustrant,
Occurrunt inimici hostes. nequenim ulla cruentis
Faucibus immanique salus contingat hiatu:
Quin facile absorptam pariter navimque virosque
Tristia monstra vorent. generi nam mille nocentum
Opposuit terraque Deus pontoque pericla.
Progressum excipiet extra Carmanida rupem
Regis Erythræi prisco celebrata sepulcro
Ogyris. Hinc autem boreum provectus ad axem,
Persidis in pontum penetres, atque Icaron intres:
Icaron æquoream, tauri sub imagine cultæ
Pinguia qua semper fumant altaria Divæ.
Tot fluctu Oceanus terras amplectitur alto
Majores: aliæ passim, numero sine certo,
Æquoris aut Libyci campos tenuere liquenteis,
Aut Asiam, aut parteis vicinius Europæas:
Diversas aliæ sedeis, pars commoda cultu
Indigenis, portusque vagis dans navibus aptos:
Pars scopulos tantum, & nautis contraria saxa.
Quarum non facile est mihi nomina cuncta referre.
Ast Asiæ speciem regio simul utraque reddit,
Queis parte ex alia cono respondet eodem.
Arctior amotos paulatim solis ad ortus

De-

Ἔνθα τε καὶ στῆλαι Θηβαιγενέος Διονύσου
Ἑστᾶσιν πυμάτοιο παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο,
Ἰνδῶν ὑστατίοισιν ἐν οὔρεσιν· ἔνθα τε Γάγγης
Λευκὸν ὕδωρ νυσαῖον ἐπὶ πλαταμῶνα κυλίνδει.
Ἀλλ' οὐκ ἂν τόσσον μέγεθος πέλοι Ἀσίδος αἴης.
Οὐδ' ἅπαν εἶδος ἔοικεν ἀλίγκιον· ἐν γὰρ ἐκείναις
Ἠπείροις εἷς πόντος ἔσω ῥόον ἡγεμονεύει·
Ἐν δ' Ἀσίῃ πολὺς ὠκεανός· τέσσαρας γὰρ ἑλίσσων
Κόλποις κυμαίνοντας ἐρεύγεται ἔνδοθι βάλλων,
Περσικὸν, Ὑρκάνιόν τε, καὶ Ἀρράβιον βαθυδίνην·
Τοὺς δύο μὲν νοτίους, τὸν δ' ἐς βορέην ὁρόωντα,
Ἐς βορέην ὁρόωντα, καὶ ἐς Λίβα, γείτονα πόντου
Εὐξείνου· τόθι φῶτες ἀπείριτοι ἀμφινέμονται.
Μέσσον δ' ἀμφοτέρων χθονὸς ἄσπετος ἰσθμὸς ὀρίζει,
Τῇ καὶ τῇ μακροῖσι ταινόμενος πεδίοισι.
Μέσσα γε μὴν πάσης Ἀσίης ὄρος ἀμφιβέβηκεν,
Ἀρξάμενον γαίης Παμφυλίδος, ἄχρι καὶ Ἰνδῶν.
Ἄλλοτε μὲν λοξόν τε καὶ ἀγκύλον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἴχνεσιν ὀρθότερον· Ταῦρον δέ ἑ κικλήσκουσιν,
Οὕνεκα ταυροφανές τε καὶ ὀξυκάρηνον ὁδεύει,
Οὔρεσιν ἐκταδίοισι πολυσχιδὲς ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ἐκ τοῦ δ' ἀπειρέσιοι ποταμοὶ καναχηδὰ ῥέουσιν;
Οἱ μὲν πρὸς βορέην, οἱ δὲ ἐς νότον, οἱ δ' ἐπὶ ῥιπὴν
Εὔρου καὶ ζεφύροιο. τίς ἂν πάντ' οὔνοματ' εἴποι;
Οὐ μὲν ἐπωνυμίαν μίαν ἔλλαχεν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ
Οὔνομ' ἔχει στροφάλιγγι. τὰ δ' ἂν κείνοισι μέλοιτο
Ἀνδράσιν οἳ κατὰ χῶρον ὁμούριον οἶκον ἔθεντο.
Νῦν γε μὲν ἔθνεα πάντα διίξομαι ὅσσ' ἀρίδηλα
Ἐνναίει. Μοῦσαι δ' ἰθύντατον ἴχνος ἄγοιεν.
Ἤτοι μὲν λίμνης Μαιώτιδος ἄγχι νέμοντας
Αὐτοὶ Μαιῶταί τε καὶ ἔθνεα Σαυροματάων,

Ἐθλὸν

Deficiens: qua Thebano positæ Dionyso
Oceani fineis geminæ tenuere columnæ.
Indorum extremis in montibus: hic ubi Ganges
Nyssæos vitreo campos perlabitur amni.
Sed neque tanta Asiæ moles queat esse, nec ipsa
Omnimodo similis species. regionibus illis
Unus enim magno dominatur corpore pontus:
Ast Asia varium pelagus: namque æquora ternis
Partibus immittens treis sævis fluctibus actos,
Persumque, Arrabicumque, sinus facit, Hyrca-
numque.
Australeis illos: iste in boream contendit,
In boream contendit, & in Liba, proximus alto
Euxino, populisque frequentibus undique cinctus.
Quos ambos medius terraï distinet ingens,
Hinc atque inde patens campis immanibus, Isthmus.
Totius at vero medium tenet Asidis oræ
Mons, usque è terra Pamphylide ductus ad Indos,
Nunc sese obliquum flectens, nunc rectior idem
Passibus insistens: Taurum quem nomine dicunt,
Quod tauri ingrediens ritu caput arduus effert,
Hinc atque hinc varie diductis collibus exstans.
Unde etiam innumeri rapidis decursibus amnes
Ad boreamque notonque sonant, aut flamina versus
Eurique Zephyrique. quis omnia nomina narret?
Haud monti vox una placet, diversa sed omneis
Pene per anfractus. populos ea cura fatiget
Finitimas posuere domos qui sedibus illis.
Ergo nota magis populorum semina dictis
Expediam, recto ducant modo tramite Musæ.
Principio tardas juxta Mæotidis undas
Mæotæque habitant & gentes Sauromatarum,

Aspe-

Ἔσθλον ἐνυαλίου γένος Ἄρεος. ἐκ γὰρ ἐκείνης
Ἰφθίμης φιλότητος Ἀμαζονίδων ἐγένοντο,
Τὴν ποτε Σαυρομάτῃσιν ἐπ' ἀνθρώποισι μίγησαν,
Πλαγχθεῖσαι πάτρηθεν, ἀπόπροθι Θερμώδοντος.
Τοὔνεκα καὶ παῖδες μεγαλήτορες ἐξεγένοντο,
Ὕλην ναιετάοντες ἀπείριτον· ἧς διὰ μέσσης
Συρόμενος Τάναϊς Μαιώτιδος ἐς μέσα πίπτει,
Ὅστε καὶ Εὐρώπην ἀποτέμνεται Ἀσίδος αἴης
Ἐς δύσιν Εὐρώπην, ἐς δ' αὐγὰς Ἀσίδα γαῖαν.
Τοῦ δ' ἤτοι πηγαὶ μὲν ἐν οὔρεσι Καυκασίοισι
Τηλόθι μορμύρουσιν· ὁ δὲ πλατὺς ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἑσσύμενος Σκυθικοῖσιν ἐπιτροχάει πεδίοισι.
Τοῦ δ' ἂν κυμαίνοντος ἀπείριτον ἐκ Βορέαο
Πηγετὸν αἰθρήσειας ἀπὸ κρυμοῖο παγέντα.
Σχέτλιοι οἳ περὶ κεῖνον ἐνοικία φῶτες ἔχουσιν·
Αἰεὶ σφιν ψυχρή τε χιὼν κρυμός τε δυσαής.
Καὶ δέ κεν ἐξ ἀνέμων ὁπόσον πλεῖστον κρύος ἔλθῃ,
Ἢ ἵπποις θνήσκοντας ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιο,
Ἠὲ καὶ ἡμιόνους, ἢ ἀγραύλων γένος οἰῶν.
Οὐ δὲ μὲν οὐδ' αὐτοί κεν ἀμήμαντοι τελέθοιεν
Ἀνέρες, οἳ κείνῃσιν ὑπαὶ ῥιπῇσι μένοιεν·
Ἀλλὰ γὰρ ἠλάσκουσιν, ὑποζεύξαντες ἀπήνας,
Χώρην εἰς ἑτέρην· λείπουσι δὲ γαῖαν ἀήταις
Χειμερίοις, οἵ τέ σφι κακῇ θυίοντες ἀέλλῃ,
Γαῖάν τε κλονέουσι καὶ οὔρεα πολυκήεντα.
Τόσσοι μὲν ποταμὸν Τάναϊν περιναιετάουσι.
Σαυρομάτας δ' ἐπέχουσιν ἐπασσύτεροι γεγαῶτες
Σινδοί, Κιμμέριοί τε, καὶ οἱ πέλας Εὐξείνοιο
Κερκέτιοί τ', Ὀρέται τε, καὶ ἀλκήεντες Ἀχαιοί,
Τούς ποτ' ἀπὸ Ξάνθοιο καὶ Ἰδαίου Σιμόεντος
Πνοιαὶ νοσφίσαντο νότοιό τε καὶ ζεφύροιο,
Ἑσπομένους μετὰ δῆριν Ἀρητιάδῃ βασιλῆϊ.

Τοῖς

Aspera Mavortis soboles: quam nobile bello
Robur Amazonidum sub luminis editit auras,
Sauromatis junxere viris dum corpora quondam,
Finibus heu patriis & Thermodonte relicto:
Unde & magnanimum proles exorta virorum est,
Indigena ingentis silvæ, quam flumine lapsus
Per mediam Tanaïs Mæotidis intrat in æquor:
Idemque Asiacis Europen separat arvis:
A Zephyro Europen, Asiam sed solis ab ortu.
Illius ingenti fontes cum murmure linquunt
Caucaseas longe rupeis: ipse agmine vasto
Huc impulsus & huc Scythicos pervolvitur agros.
Quem sæpe ingenteis borea tollente procellas
Aspicias glacie vinctas protrudere crustas.
Heu miseri quibus hunc circum considitur amnem!
Semper eis gelidæque nives turpesque pruinæ.
Quinetiam summa attulerint cum frigora venti,
Tum vero ante oculos vel equos, vel corpora cernas
Mulorum, aut ovium campis occumbere gentem.
Nec vero pestis populo crudelis ab ipso
Abstineat fidant qui illo se credere cælo:
Concedunt sedenim profugi, diversaque tecta
Curribus impositi quærunt, terramque relinquunt
Flatibus hibernis. illi graviter certantes,
Terram piniferosque evertunt turbine monteis.
Tot populi Tanaïs funduntur flumina circum.
Sauromatas autem numero majore sequuntur
Sindi, Cimmeriique viri, Pontoque propinqui
Cercetiique, Oretæque, & fortia pectora Grajum,
Quos olim à Xantho Phrygii Simoëntis & undis
Dispulerunt Zephyri tristes Austrique procellæ,
Regis Aretiadæ post bellum signa sequutos.

Τοῖς δ' ἐπιναιετάουσιν ὁμούριον αἶαν ἔχοντες,
Ἡνίοχοι, Ζύγιοί τε. Πελασγίδος ἔκγονοι αἴης.
Πὰρ δὲ μυχὸν πόντοιο, μετὰ χθόνα Τυνδαριδάων,
Κόλχοι ναιετάουσι, μετήλυδες Αἰγύπτοιο·
Καυκάσου ἐγγὺς ἐόντες, ὃς Ὑρκάνιον περὶ κόλπον
Οὔρεσιν ἠλιβάτοισιν ἀέξεται· ἔνθα τε Φᾶσις
Κιρκαίου κατὰ νῶτον ἑλισσόμενος πεδίοιο,
Εὐξείνου ποτὶ χεῦμα θοὴν ἐπερεύγεται ἄχνην,
Ἀρξάμενος τὸ πρῶτον ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο.
Τοῦ δὲ πρὸς ἀντολίην Βορέην τ' ἐπικέκλιται ἰσθμὸς,
Ἰσθμὸς Κασπίης τε καὶ Εὐξείνοιο θαλάσσης.
Τῷ δ' ἐπιναιετάουσιν ἑωθινὸν ἔθνος Ἰβήρων,
Οἵ ποτε Πυρρήνηθεν ἐπ' ἀντολίην ἀφίκοντο,
Ἀνδράσιν Ὑρκανίοισιν ἀπεχθέα δῆριν ἔχοντες.
Καὶ Καμαριτάων φῦλον μέγα, τοί ποτε Βάκχον
Ἰνδῶν ἐκ πολέμοιο δεδεγμένοι ἐξείνισσαν·
Καὶ μετὰ Ληναίων ἱερὸν χορὸν ἐστήσαντο,
Ζώματα καὶ νεβρίδας ἐπὶ στήθεσσι βαλόντες,
Εὐοῖ Βάκχε λέγοντες· ὁ δὲ φρεσὶ φίλατο δαίμων
Κείνων ἀνθρώπων γενεὴν καὶ ἤθεα γαίης.
Τοῖς δ' ἔπι Κασπίη κυμαίνεται ἀμφιτρίτη·
Ῥεῖα δέ τοι καὶ τήνδε καταγράψαιμι θάλασσαν,
Οὐ μὲν ἰδὼν ἀπάνευθε πόρους, οὐ νηῒ περήσας.
Οὐ γάρ μοι βίος ἐστὶ μελαινάων ἐπὶ νηῶν·
Οὐ δέ μοι ἐμπορίη πατρώϊος, οὐδ' ἐπὶ Γάγγην
Ἔρχομαι· οἷά τε πολλοὶ Ἐρυθραίου διὰ πόντου,
Ψυχῆς οὐκ ἀλέγοντες, ἵν' ἄσπετον ὄλβον ἕλωνται.
Οὐδὲ μὲν Ὑρκανίοις ἐπιμίσγομαι, οὐδ' ἐρεείνω
Καυκασίας κνημῖδας, Ἐρυθραίων τ' Ἀριηνῶν·
Ἀλλά με Μουσάων φορέει νόος, αἵ τε δύνανται
Νόσφιν ἀλημοσύνης πολλὴν ἅλα μετρήσασθαι,
Οὔρεά τ', ἤπειρόν τε, καὶ αἰθερίην ὁδὸν ἄστρων.

Ἀλλ'

Post hos excipiant contermina rura tenentes
Heniochi, Zygiique, Pelasgum è sedibus orti.
At post Tyndaridas, Ponti tenuere recessum
Colchiaci, procul Ægypto gens missa, coloni,
Caucaseum ad montem: scopulis qui plurimus altis
Pullulat Hyrcanum propter mare: quaque pererrans
Amne vago Phasis Circæi tergora campi,
Fluctibus Euxinis rapidas vomit ultimus undas,
Verticis Armenii primum de collibus ortas.
Cujus ab Aurora boreisque à sedibus Isthmus,
Isthmus Caspiaci vergit maris Euxinique.
Quem super Eoûm populi funduntur Iberum,
Pyribenæ venere jugis qui nuper ad ortum,
Hyrcanis inimica viris bella usque gerentes.
Tum Camaritarum soboles amplissima: quæ te
Bacche olim reducem victis accepit ab Indis:
Et sacras choreas Lenis permista celebrans,
Nebridibus latisque amicivit pectora zonis,
Euœ Bacche fremens. terræ Deus illius unde
Et gentem & sedeis animo complexus amico est.
Hos propter rapidum Caspi maris æstuat æquor.
Quod facile expressum claro tibi carmine pandam,
Quamvis nec procul aspectum nec nave secatum.
Nam neque mî teritur nigris in puppibus ætas:
Nec patrius mihi mercatus: nec Gangis ad undas,
Ut multi, penetro, rubri per flumina ponti,
Vitaï contemptor, opum correptus amore:
Hyrcanis neque congredior: valleisve requiro
Longe Caucaseas, & Erythræos Arienos:
Sed me Musarum rapit impetus. Hæ mihi possunt
Errore absque vago pontum metirier omnem,
Monteisque, tractusque soli, volventiaque astra.

Ἀλλ᾽ εἴη τοι σχῆμα περίδρομον ἀμφιελικτὸν
Πάσης Κασπίης μεγάλης ἁλός. οὐκ ἂν ἐκείνην
Νηὶ περήσειας τετράτης ἐπὶ κύκλα σελήνης.
Τόσσος γὰρ πόρος ἐστὶν ἀμείλιχος· ὀξὺ δ᾽ ἐπ᾽ ἄρκτους
Ἑλκομένη, προχοῇς ἐπιμίσγεται Ὠκεανοῖο·
Ἡ δὴ πολλὰ μὲν ἄλλα μετ᾽ ἀνδράσι θαύματ᾽ ἀέξει,
Φύει δὲ κρύσταλλον, ἰδ᾽ ἠμερόεσσαν ἴασπιν,
Ἐχθρὴν ἐμπέσῃσι καὶ ἄλλοις εἰδώλοισι.
Πάντα δέ τοι ἐρέω ὅσα μὴν πέρι φῦλα νέμονται,
Ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρίτιδος ἐκ βορέαο.
Πρῶτοι μὲν Σκύθαι εἰσὶν, ὅσοι Κρονίης ἁλὸς ἄγχι
Παρραλίην ναίουσιν ἀνὰ στόμα Κασπίδος ἄλμης.
Οὖννοι δ᾽ ἑξείης· ἐπὶ δ᾽ αὐτοῖς Κάσπιοι ἄνδρες·
Ἀλβανοί τ᾽ ἐπὶ τοῖσιν ἀρήιοι· οἵ θ᾽ ὑπὲρ αἶαν
Τρηχεῖαν ναίουσι Καδούσιοι· ἄγχι δὲ Μάρδοι·
Ὑρκάνιοί τ᾽ Ἄπυροί τ᾽. ἐπὶ δέ σφισιν ὁλκὸν ἑλίσσει
Μάρδος, Δερκεβίων τε καὶ ἀφνειῶν πόμα Βάκτρων·
Ἀμφοτέρων γὰρ μέσσος ἐς Ὑρκανίην ἅλα βάλλει.
Ἀλλ᾽ ἤτοι Βάκτροι μὲν ἐπ᾽ ἠπείροιο νέμονται
Χώρην εὐρυτέρην, κνημοῖς ὑπὸ Παρνησοῖο·
Δερκέβιοι δ᾽ ἑτέρωθεν ἐφ᾽ ὕδασι Κασπίοισι.
Τοὺς δὲ μετ᾽ ἀντολίηνδε, πέρην κελάδοντος Ἀράξου,
Μασσαγέται ναίουσι, θοῶν ῥυτῆρες ὀϊστῶν·
Ἀνέρες οἷς μήτ᾽ αὐτὸς ἐγὼ, μήθ᾽ ὅστις ἑταῖρος
Ἐμπελάσαι· μάλα γάρ τε κακοξεινώτεροι ἄλλων.
Οὐ γάρ σφιν σίτοιο μελίφρονός ἐστιν ἐδωδὴ,
Οὐδὲ μὲν οὐδ᾽ οἴνοιο μεταδήμιος· ἀλλὰ γὰρ ἵππων
Αἵματι μίσγοντες λευκὸν γάλα, δαῖτα τίθενται.
Τοῖς δ᾽ ἔπι πρὸς βορέην Χωράσμιοι· οἷς ἔπι γαῖα
Σογδειὰς, ἧς διὰ μέσσον ἑλίσσεται ἱερὸς Ὦξος·

Ipsa igitur tota immensum sinuatur in orbem
Caspiaci species pelagi, quem navibus omnem
Haud superare queas ad tertia lumina lunæ;
Tantum implacati patet æquoris: at glaciali
Oceano dupliceis arctum miscetur ad ursas.
Et vero diversa inter miracula rerum
Crystallum, aëriamque viris producit Iaspin;
Empusas solitam atque alias terrere figuras.
At variæ circum gentes, quas ordine cunctas
Exequar, occiduis boreæ de partibus orsus.
Principio Scythicæ gentes, Saturnia juxta
Æquora, quam longe Caspi maris ostia tendunt.
Inde Hunni veniunt. sequitur quos Caspia pubes;
Albanique truces bello, quique arva Cadusi
Infecunda domant cultu, Mardique propinqui,
Hyrcanique, Apyrique, trahit qua flumina Mardus,
Dercebium ditisque sitim sedantia Bactri.
Inter utrosque etenim Hyrcanum prorumpit in æquor.
At Bactri media sese regione tuentur
Latius effusi, sub culmine Parnessæo:
Dercebii Hyrcanas alia de parte sub undas.
Inde ortum versus, rapidi trans flumen Araxæ,
Massagetæ, celereis docti vibrare sagittas.
In quorum nec ego ipse manus, nec quisquis amicus;
Incidat: Hospitibus gens haud crudelior ulla.
Nam nec eis dat terra benignæ munera frugis,
Nec vini laticem: niveo sed lacte cruorem
Quadrupedum miscent, mensisque hinc fercula ponunt.
Tum gens ad boream Chorasmia: terraque propter
Sugdia, quam dius mediam perlabitur Oxus,

Ὅστε λιπὼν Ἠμωδὸν ὄρος, μετὰ Κασπίδα βάλλει.
Τὸν μέτ', ἐπὶ προχοῇσιν Ἰαξάρτου, νέμονται
Τόξα Σάκαι φορέοντες, ἃ μηκέτις ἄλλος ἐλέγχοι
Τοξευτής· οὐ γάρ σφι θέμις ἀνεμώλια βάλλειν.
Καὶ Τόχαροι, Φροῦροί τε· καὶ ἔθνεα βάρβαρα Σηρῶν,
Οἵ τε βόας μὲν ἀναίνονται καὶ ἴφια μῆλα,
Αἰόλα δὲ ξαίνοντες ἐρήμης ἄνθεα γαίης,
Εἵματα τεύχουσι πολυδαίδαλα τιμήεντα,
Εἰδόμενα χροιῇ λειμωνίδος ἄνθεσι ποίης·
Κείνοις οὔτι κεν ἔργον ἀραχνάων ἐρίσειεν.
Ἄλλοι δὲ Σκύθαι εἰσὶν ἐπήτριμοι, οἵ τε νέμονται
Ἐσχατίας· περὶ δέ σφι δυσήνεμος ἐκτέταται χθὼν,
Χειμερίοις ἀνέμοισι λελειμμένη, ἠδὲ χαλάζαις.
Τόσσοι μὲν φῶτες περὶ Κάσπια κύματ' ἔασι.
Φράζεο δ' ἐκ Κόλχων καὶ Φάσιδος ἐς δύσιν ἤδη,
Εὐξείνου παρὰ χεῖλος, ἐπιπλαδὸν ἔθνεα πόντου,
Ἄχρι Θρηϊκίου στόματος, τόθι Χαλκὶς ἄρουρα.
Βύζηρές τοι πρῶτα, καὶ ἀγχόθι φῦλα Βεχείρων,
Μάκρωνες, Φίλυρές τε, καὶ οἳ Μόσσυνας ἔχουσι
Δουρατέους· τῶν δ' ἄγχι πολύρρηνες Τιβαρηνοί.
Τοῖς δ' ἔπι καὶ Χάλυβες στυφελὴν καὶ ἀπηνέα γαῖαν
Ναίουσιν, μογεροῦ δεδαηκότες ἔργα σιδήρου·
Οἵ ῥα βαρυγδούποισιν ἐπ' ἄκμοσιν ἑστηῶτες,
Οὔποτε παύονται καμάτου καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.
Τοῦσδε μέτ', Ἀσσυρίης πρόχυσις χθονὸς ἐκτετάνυσται,
Ἔνθ' Ἀμαζονίδεσσιν ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο
Λευκὸν ὕδωρ προΐησιν ἐναύλιος Θερμώδων·
Ὅς ποτ' ἀλωομένην Ἀσωπίδα δέκτο Σινώπην,
Καί μιν ἀκηχεμένην σφετέρῃ παρενάσσατο χώρῃ,
Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσιν· ὁ γὰρ φιλότητος ἐραννῆς
Ἰσχανόων, πάτρης ἀπενόσφισεν οὐκ ἐθέλουσαν·
Ἐκ τοῦ καὶ πτολίεθρον ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσι.

Κεί-

Vertice ab Emodo tendens in Caspia terga.
Inde ad Iaxartæ flumen genus acre Sacarum;
Tela gerens, quæ non jaculis præstantior alter
Arguat: incassum nequenim his torquere facultas.
Et Tochari, Phrurique, & barbara secula Serum,
Queis nec cura boum, pecorum nec pascua cordi:
Florea sed vastæ pectentes gramina terræ,
Arte parant varia vesteis sumptuque superbo,
Florida diversis quæ prata coloribus æquent.
Non illis operum certarit aranea laude.
Inde alii vicina Scythæ tenuere, sub ipsis
Finibus. His late circum patet aspera tellus,
Grandinibus sævisque jacens obnoxia ventis.
Tot circum populis habitatur Caspia Tethys.
Jam vero è Colchis & Phaside, noctis ad umbram
Littoris Euxini populos speculare frequenteis,
Threïcias usque ad fauceis, & Chalcidis arva.
Byzeres loca prima tenent. genus inde Bechirum;
Macrones, Philyresque, & queis habitacula turres
Durateæ, & dives pecoris Tibarenia proles.
Post hos inculta Chalybes tellure sequuntur:
Gens prædura virum, ferrique insignis ob arteis.
Assiduo namque horrisonis incudibus adstat,
Difficili incumbens operæ, miseroque labori.
Post quos Assyriæ campi jacuere patentes:
Qua per Amazonidum Thermodon martius arva
Proruit Armeniis puros è montibus amneis.
Hic profugam excepit miserans Asopida quondam,
Atque sua mœstam passus considere ripa,
Imperio Jovis: insano qui captus amore
Virginis, invitam patriis abjunxerat oris:
Cujus & urbs istic colitur de nomine dicta.

Κείνου δ' ἂν ποταμοῖο περὶ κρημνώδεας ὄχθας
Τέμνοις κρυστάλλου καθαρὸν λίθον, οἷά τε πάχνην
Χειμερίην· δήεις δὲ καὶ ὑδατόεσσαν ἴασπιν.
Ἶρις δ' ἑξείης καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει·
Τῷ δ' ἐπιμορμύρουσι ῥοαὶ Ἅλυος ποταμοῖο.
Ἑλκόμεναι Βορέηνδε, Καραμβίδος ἐγγύθεν ἄκρης,
Ἀρξάμεναι τὸ πρῶτον ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο.
Παφλαγόνες δ' ἐπὶ τοῖσιν ἐπ' ἠϊόνεσσι νέμονται.
Καὶ Μαριανδυνῶν ἱερὸν πέδον· ἔνθ' ἐνέπουσιν
Οὐδαίου Κρονίδαο μέγαν κύνα, χαλκεόφωνον,
Χερσὶν ἀνελκόμενον μεγαλόφρονος Ἡρακλῆος,
Δεινὸν ἀπὸ στομάτων βαλέειν σιαλώδεα χυλόν.
Τὸν μὲν ἐδέξατο γαῖα, καὶ ἀνδράσι πῆμ' ἐφύτευσεν.
Ἄγχι δὲ Βιθυνοὶ λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσι·
Ῥήβας ἔνθ' ἐρατεινὸν ἐπιπροΐησι ῥέεθρον,
Ῥήβας, ὃς πόντοιο παρὰ στομάτεσσιν ὁδεύει,
Ῥήβας, οὗ κάλλιστον ἐπὶ χθονὶ σύρεται ὕδωρ.
Τόσσοι μὲν πόντοιο περικτίται ἄνδρες ἔασι·
Κεῖνα δέ τοι Σκυθίης προλελεγμένα φῦλα πελέθω.
Νῦν δ' αὖ παῤῥαλίας Ἀσίης πόρον ἐξενέποιμι,
Ὅς ῥά τε πρὸς νότον εἶσιν ἐφ' Ἑλλήσποντον ὁδεύων,
Καὶ ποτὶ μηκίστου νότιον ῥόον Αἰγαίοιο,
Μέσφ' αὐτῆς Συρίης τε καὶ Ἀῤῥαβίης ἐρατεινῆς.
Χαλκιδέες μὲν πρῶτα παρὰ στόμα γαῖαν ἔχουσιν,
Οὖδας ἐς ἀντιπέρην Βυζάντιον εἰσορόωντες.
Βέβρυκες δ' ἐπὶ τοῖσι, καὶ οὔρεα Μυσίδος αἴης.
Ἧχί περ ἱμερόεντα Κίος προΐησι ῥέεθρα,
Τοῦ ποτ' ἐπὶ προχοῇσιν Ὕλαν ἁρπάξατο νύμφη,
Ὀτρηρὸν θεράποντα πελωρίου Ἡρακλῆος.
Ἔνθεν ἐφ' Ἑλλήσποντον ἐπιτρέχει ἄσπετος ἀγκὼν
Βαιοτέρης Φρυγίης· ἑτέρη δέ τοι ἔνδοθι κεῖται
Εὐρυτέρη γεγαυῖα παρ' ὕδασι Σαγγαρίοιο.

Ἀλλ'

Atque equidem gelidas hujus per fluminis actas
Crystalli lapidem cædas, hiberna micantem
Ut glacies: aqueamque frequens spectaris Iaspin.
Inde Iris liquidis illabitur æquora lymphis:
Cui vicinus Halys rapido cum murmure tendens
In borean, alta præter fluit arce Carambin,
Verticis Armenii primum de collibus ortus.
Post hos Paphlagones contermina littora complent,
Et Mariandyni dium genus: hic ubi Ditis
Ingens ille canis ferreo cum gutture fertur,
Herculeis manibus superas protractus in auras,
Faucibus infamem diris vomuisse salivam:
Concepit quam terra luem mortalibus ægris.
Proxima consequitur pingui Bithynia gleba:
Rhebas quam vitreo perlabitur agmine aquaï.
Rhebas, qui magni propter fluit ostia Ponti:
Rhebas, qui terra vehitur pulcherrimus amnis.
Tot circum populis cinguntur littora Ponti,
Nomine quos Scythicæ gentis comprendimus ante.
Nunc Asiæ juvat æquoream cognoscere partem,
Helles à pelago madidum quæ vergit in Austrum,
Ægæique maris notias procul excipit undas,
Usque ipsam Syrien, Arabum & felicia rura.
Chalcidees primi fauceis funduntur ad ipsas,
Littoreque adverso Byzantia mœnia cernunt.
Post quos Bebryciique, & Mysia montibus altis:
Qua Chius irriguis volvit gratissimus undis;
Cujus Hylam rapuit quondam prope flumina nymphe,
Herculis invicti curam, comitemque laborum.
Inde Hellespontum versus procul ora minoris
Contendit Phrygies: intro namque altera sese
Sangarii ad laticeis amplis mage finibus offert.

Ἀλλ' ἤτοι μεγάλη μὲν ἐπ' ἀντολίην τετάνυσαι,
Ἱππόβοτος, λιπαρή τε· πρὸς Ἑσπερίην δ' ἂν ἴδοιο
Τὴν ἑτέρην, ἣ κεῖται ὑπὸ ζαθέης πόδας Ἴδης·
Ἴλιον ἠνεμόεσσαν ὑπὸ πλευρῇσιν ἔχουσα,
Ἴλιον, ἀγλαὸν ἄστυ παλαιγενέων ἡρώων,
Ἴλιον, ἣν ἐπόλισσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων,
Ἴλιον, ἣν ἀλάπαξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
Ξάνθῳ ἐπ' εὐρὺ ῥέοντι, καὶ Ἰδαίῳ Σιμόεντι.
Τὴν δὲ μετ', Αἰολίδος παραπέπταται ἤθεα γαίης,
Αἰγαίου παρὰ χεῖλος, ὑπὲρ μέγαν Ἑλλήσποντον.
Τῇ δ' ἐπιναιετάουσιν ἀγαυῶν παῖδες Ἰώνων,
Ἀγχιάλου γεγαῶτες ἐπὶ χθονός· ἧς διὰ μέσσης
Μαίανδρος λιπαρῇσι κατέρχεται εἰς ἅλα δίναις,
Μιλήτου τε μεσηγὺ καὶ εὐρυχόροιο Πριήνης.
Τάων ἀμφοτέρων γε βορειοτέρην ἐσίδοιο
Παρραλίην Ἔφεσον, μεγάλην πόλιν ἰοχεαίρης,
Ἔνθα θεῇ ποτε νηὸν Ἀμαζονίδες τετύκοντο,
Πρέμνῳ ἔνι πτελέης, περιώσιον ἀνδράσι θαῦμα.
Μηονίη δ' ἐπὶ τῇσιν ἐπ' ἀντολίην τετάνυσαι,
Τμώλῳ ὑπ' ἠνεμόεντι· τόθεν Πακτωλὸς ὁδεύων
Χρυσὸν ὁμοῦ δίνῃσιν ἐφελκόμενος κελαρύζει.
Τοῦ δ' ἂν ἐπὶ πλευρῇσι καθήμενος εἴαρος ὥρῃ,
Κύκνων εἰσαΐοις λιγυρὴν ὄπα, τοί τε καθ' ὕδωρ
Ἔνθα καὶ ἔνθα νέμονται ἀεξομένης ἐπὶ ποίης.
Πολλοὶ γὰρ λειμῶνες ἐν Ἀσίδι τηλεθόωσιν,
Ἔξοχα δ' ἀμπέδιον Μαιάνδρειον, ἔνθα Καΰστρου
Ἤσυχα καχλάζοντος ἐπιῤῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ.
Οὐ μὴν οὐδὲ γυναῖκας ὀνόσσεαι αἳ περὶ κεῖνο
Θεῖον ἔδος, χρυσοῖο κατ' ἰξύος ἅμμα βαλοῦσαι,
Ὀρχεῦνται, θηητὸν ἑλισσόμεναι περὶ κύκλον,

Εὗτε

At major propius primo est obnoxia soli,
Dives equûm, pinguisque soli: sed vespere ab atro
Altera conspicitur, sacræ sub collibus Idæ,
Ilion aëriam laterum complexa sub oris:
Ilion, insignem priscis heroïbus urbem,
Ilion, extruxit quam Neptunusque & Apollo;
Ilion, evertit socia quam Pallade Juno,
Ingentem ad Xanthum, Phrygii Simoentis & amnem.
Post hanc Æoliæ sedes venit ordine terræ,
Littus ad Ægæi, magnum super Hellespontum.
Quam deinde insequitur proles illustris Ionum,
Admotis pelago campis: quos vortice pingui
Per medios altum properat Mæander in æquor,
Miletum labens inter latamque Prienem.
Queis utrisque Ephesus boreæ vicinior axi
Ad mare conspicitur, pharetratæ urbs magna Dianæ.
Hic enim Amazonides olim prænobile divæ
Condiderunt, ulmi substructum robore, templum.
Proxima Mæoniæ sedes, Phaëthontis ad ortum,
Ventoso subter Tmolo: ruit unde sonanti
Aurum Pactolus pariter cum vortice raptans.
Illius in ripis verna si sederis hora,
Cygnorum accipies vocem, qui flumina circum
Graminis hîc passim tenera pascuntur in herba.
Plurima florescunt Asiam nam prata per omnem:
Mæandri imprimis sub littora: murmur ubi agris
Lene ciens vitreo perlabitur amne Cayster.
At neque quæ diis habitant regionibus illis
Tempseris uxores, auro dum pectora vinctæ
Saltantes agilem mire torquentur in orbem,

So-

Εὖτε Διωνύσοιο χοροστασίας τελέοιεν.
Σὺν καὶ παρθενικαὶ, νεοθηλέες οἷά τε νεβροὶ,
Σκαίρουσιν· τῇσιν δὲ περισμαραγεῦντες ἀῆται
Ἱμερτοὺς δονέουσιν ἐπὶ στήθεσσι χιτῶνας.
Ἀλλὰ τὰ μὲν Λυδοῖσι μετ' ἀνθρώποισι μέλονται.
Πρὸς δ' ἅλα κεκλιμένην Λύκιοι χθόνα ναιετάουσι,
Ξάνθου ἐπὶ προχοῇσιν ἐϋῤῥείτου ποταμοῖο·
Ἔνθα βαθυκρήμνοιο φαείνεται οὔρεα Ταύρου,
Παμφύλων καὶ μέχρι· Κράγον δέ ἑ φημίζουσι.
Κεῖθι δ' ἂν ἀθρήσειας ὑπειράλιον πτολίεθρον
Ἄσπενδον, ποταμοῖο παραὶ ῥόον Εὐρυμέδοντος·
Ἔνθα συοκτονίησι Διωναίην ἱλάονται.
Ἄλλαι δ' ἑξείης Παμφυλίδες εἰσὶ πόληες,
Κώρυκος, Πέργη τε, καὶ ἠνεμόεσσα Φάσηλις.
Τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην μεσάτην χθόνα ναιετάουσιν
Ἴδριες ἐν πολέμοισι Λυκάονες ἀγκυλότοξοι.
Τοῖς δ' ἔπι, Πισιδέων λιπαρὸν πέδον, ἧχι πόληες,
Τερμισσὸς, Λύρβη τε· καὶ ἣν ἐπολίσσατο λαὸς
Πρίν ποτ' Ἀμυκλαίων, μεγαλώνυμος ἐν χθονὶ Σέλγη.
Κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς σκολιὸν παρατέμνεται οἶμον,
Πολλὸν ἔσω βεβαυῖα, περίδρομος ἀμφιτρίτη,
Γείτων Εὐξείνοιο πολυκλύστοιο θαλάσσης.
Κεῖνός τοι Κιλίκων παρασύρεται ἔθνεα κόλπος,
Μακρὸς ἐπ' ἀντολίην· Ἀσίης δὲ στεινὰ καλεῦσι.
Καὶ τῷ μὲν πλεόνων ποταμῶν ἐπιμίσγεται ὕδωρ
Τηλόθεν ἐρχομένων, Πυράμοιό τε καὶ Πινάροιο,
Κύδνου τε σκολιοῖο, μέσην διὰ Ταρσὸν ἰόντος·
Ταρσὸν ἐϋκτιμένην, ὅθι δή ποτε Πήγασος ἵππος
Ταρσὸν ἀφεὶς, χώρῳ λίπεν οὔνομα, τῆμος ἀφ' ἵππου
Ἐς Διὸς ἱέμενος πέσεν ἥρως Βελλεροφόντης.
Κεῖθι δὲ καὶ πεδίον τὸ Ἀλήϊον, οὗ κατὰ νῶτα

Ἀν-

Solemneisque tibi celebrant Dionyse choreas:
Queis mixtæ exiliunt primævo flore puellæ
Hinnuleis similes. illis stridentia circum
Flamina ludenteis tunicas ad pectora verrunt.
Atque equidem Lydis magnæ sunt talia curæ.
At Lyciæ gentes pelago quæ proxima deinde
Arva colunt, Xanthi liquidos ad fluminis amneis.
Illic præcipitis spectantur culmina Tauri,
Pamphylos etiam usque, Cragum quem nomine dicunt.
Atque hic, Eurymedon leni qua labitur unda,
Aspendi pelago videas incumbere turreis:
Cæsa Dionææ qua sus cadit hostia divæ.
Inde aliæ celebres exstant Pamphylidis urbes,
Corycus, Perge simul, & ventosa Phaselis.
Hinc ortum versus, media in regione, locantur
Insignes bellis curvoque Lycaones arcu.
Pisideum queis pingue solum succedit, & urbes
Termissus Lyrbeque jacent, & gentibus olim
Condita Amyclæis fama celeberrima Selge.
Unde sub auroram flexu curvata rotundo
Interior longe se porrigit Amphitrite,
Euxinique maris propius se promovet undis:
Et procul Eoo Cilicum prælabitur ingens
Arva sinu, fauceis Asiæ quæ nomine dicunt.
Atque illum fluvii passim subiere frequentes,
Advecti longe, Pyrami Pinarique fluenta,
Flexilis & Cydni mediam dirimentia Tarson:
Tarson magnificam, pressa qua Pegasus olim
Calce loco nomen posuit, Jovis æthera cum heros
Bellerophon invectus equo delapsus ab alto est.
Hic & Aleæi campi: quos ille pererrans

Ex

Ἀνθρώπων ἀπάνευθεν ἀλώμενος ἐνδιάασκε.
Πολλαὶ δ' ἑξείης Κιλίκων γεγάασι πόληες,
Λυρνησσὸς, Μαλλός τε, καὶ Ἀγχιάλεια, Σόλοι τε.
Αἱ μὲν ἐπ' ἠπείρῳ, αἱ δ' αὐτῆς ἄγχι θαλάσσης·
Τῆς δ' ἔπι, Κομμαγηνὸν ἔδος, Συρίης τε πόληες
Θινὸς ἐπὶ στρεπτῆς παρμήκεος· ἀμφὶ γὰρ ὁλκὸς
Ἐς δύσιν ἐστράπται πολιῆς ἁλὸς, ἄχρι κολώνης
Οὔρεος ἀγχιάλοιο βαθυκρήμνου Κασίοιο.
Ῥηϊδίως δ' ἄν τοι λοιπὸν πέρον αὐδήσαιμι
Γαιάων Ἀσίης· ὁ δέ τοι λόγος ἐν φρεσὶν ἔσω,
Μηδ' ἀνέμοις φορέοιτο πονηθέντων χάρις ἔργων.
Εἰ γάρ μοι σάφα τήνδε καταφράζαιο κέλευθον,
Ἠ τάχα κεν ἄλλοισιν ἐπισταμένως ἀγορεύοις
Καὶ ποταμοὺς, πολίων τε θέσιν, καὶ γαῖαν ἑκάστην.
Σχῆμα μὲν οὖν πισύρεσσιν ἐπὶ πλευρῇσι τετύχθω,
Πεπταμένον δολιχοῖσιν ἐπ' ἀντολίην πεδίοισιν.
Οἶσθα γὰρ ἐν πρώτοισιν ἐμεῦ εἰπόντος ἀκούσας·
Πᾶσαν ἕως Ἰνδῶν Ἀσίην ὄρος ἄνδιχα τέμνειν.
Κεῖνό τοι ἐν πλευρῇσι βορειότερον τελέθοιτο·
Νεῖλος δ' ἑσπέριον πλευρὸν πέλοι· αὐτὰρ ἑῷον,
Ἰνδικὸς Ὠκεανός· νότιον δ' ἁλὸς οἶδμα τ' Ἐρυθρῆς.
Φράζεο δ' ὡς ὑπὸ πέζαν ἐπ' αὐγὰς ἵξομαι ἤδη,
Ἀρξάμενος Συρίηθεν, ὅθεν λίπον. οὐδ' ἂν ἔμοιγε
Μύθου ἅτε ψευσθέντος ἀνὴρ ἐπιμωμήσαιτο.
Ἀλλ' ἤτοι Συρίη μὲν ὑπὲρ ἁλὸς ἐς νότον ἕρπει,
Ἐς νότον ἀντολίην τε, πολύπτολιν αἶαν ἔχουσα,
Ἣν κοίλην ἐνέπουσιν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτὴν
Μέσσην καὶ χθαμαλὴν ὀρέων δύο πρῶνες ἔχουσιν,
Ἑσπερίη Κασίοιο, καὶ ἠῴη Λιβάνοιο.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμφίς
Οἱ μὲν ἐπ' ἠπείρῳ, τοίπερ Σύριοι καλέονται·

Οἱ

Ex oculis hominum vitam secretus agebat.
Inde aliæque urbes Cilicum venere frequentes,
Lyrnessus, Mallosque, atque Anchialea, Solique,
Hæ terra in media: pelago vicinius illæ.
Commageena subit sedes, Syriæque reflexum
Oppida per littus longe. namque hic sinus ingens
Æquoris occiduum rursus curvatur ad axem,
Prærupti super usque Casi fastigia montis.
Nunc age quod superest Asiæ progressus apertis
Expediam dictis: tu condita mente teneto,
Nec fluat in tenueis operæ mihi gratia ventos.
Namque hujus bene si tractum perspexeris oræ,
Continuo inde aliis poteris narrare perite
Fluminaque, & positas urbeis, faciemque locorum.
Ac primum tibi forma, latus complexa quaternum,
Immensis trahitur campis Titanis ad ortum.
Atque equidem nosti, si rite audita revolvis,
Omnem monte Asien Indos super usque secari.
Hic tibi constituet boreum latus. occiduumque
Flumina describent Nili. concedit in ortum
Indicus oceanus: Rubri salis æstus ad austrum.
Heic adverte animum, Syria qui constitit, ordinem
Inde sub auroræ pertexam ut littora. nec me
Carminis autorem falsi produxerit ullus.
Ergo omnis Syrie pelago contermina, tendit
Ad noton exortumque, frequenti mœnibus ora:
Nomine quam dixere cavam, quod scilicet illam
Declinem gemini montes utrinque coërcent:
Hesperiis Casius, Libanusque orientis ab oris.
Atque illam multique tenent opibusque potentes,
Nomine non uno cuncti, regione nec una.
Pars media nam sede colit, Syriique vocantur:

Pars

Οἱ δ' ἁλὸς ἐγγὺς ἐόντες, ἐπωνυμίην Φοίνικες,
Τῶν δ' ἀνδρῶν γενεῆς, οἳ Ἐρυθραῖοι γεγάασιν·
Οἳ πρῶτοι νήεσσιν ἐπειρήσαντο θαλάσσης,
Πρῶτοι δ' ἐμπορίης ἁλιδινέος ἐμνήσαντο,
Καὶ βαθὺν οὐρανίων ἄστρων πόρον ἐφράσσαντο.
Οἵ τ' Ἰόππην, καὶ Γάζαν, Ἐλαΐδα τ' ἐνναίουσι,
Καὶ Τύρον Ὠγυγίην, Βηρυτοῦ τ' αἶαν ἐραννήν,
Βύβλον τ' Ἀγχίαλον, καὶ Σιδόνα ἀνθεμόεσσαν,
Ναιομένην χαρίεντος ἐφ' ὕδασι Βοστρηνοῖο.
Καὶ Τρίπολιν λιπαρήν, Ὀρθωσίδα τε, Μάραθόν τε,
Λαοδίκην θ', ἣ κεῖται ἐπ' ἠιόνεσσι θαλάσσης,
Καὶ Ποσιδήια ἔργα, καὶ ἱερὰ Τέμπεα Δάφνης,
Ἡχί περ Ἀντιόχοιο ἐπώνυμος Ἀντιόχεια.
Αὐτὰρ ἐνὶ μέσσῃσιν, Ἀπαμείης πτολίεθρον.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην κατασύρεται ὑγρὸς Ὀρόντης
Ἄσπετος, Ἀντιόχοιο μέσην διὰ γαῖαν ὁρίζων.
Πᾶσα δέ τοι λιπαρή τε καὶ εὔβοτος ἔπλετο χώρη
Μῆλά τε φερβέμεναι, καὶ δένδρεσι καρπὸν ἀέξειν.
Τῆς δ' ἂν ἴδοις προτέρω, νοτιώτερον οἶμον ὁδεύων,
Ἀῤῥαβίου κόλπου μύχατον πόρον· οὗτε μεσηγὺ
Εἱλεῖται Συρίης τε καὶ Ἀῤῥαβίης ἐρατεινῆς,
Τυτθὸν ἐπ' ἀντολίην τετραμμένος, ἄχρι σελάνων.
Κεῖθεν δ' ὀλβίστων Ἀράβων παρακέκλιται αἶα,
Πολλὸν ἀνερχομένη, δισσῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
Περσίδι τ' Ἀῤῥαβίῃ τ', ἄνεμον δέ τοι ἔλλαχ' ἑκάστη.
Ἀῤῥαβίη ζέφυρον, Περσὶς δ' εὔροιο κελεύθους.
Πέζα δέ οἱ νοτίη τετραμμένη ἀντολίηνδε,
Κλύζετ' Ἐρυθραίοις ὑπὸ κύμασιν Ὠκεανοῖο.
Καὶ τῶν τοι θέσιας μυθήσομαι. ἔξοχα γάρ μιν
Πασάων πολύολβα καὶ ἀγλαὰ φῦλα νέμονται.
Ἄλλο δέ τοι καὶ θαῦμα μέγ' ἔξοχον ἔλλαχ' ἐκείνη·
Αἰεὶ κηώεσσα θύοις ὑπὸ λαρὸν ὄδωδεν

Ἡ

Pars maris ad fluctus, Phœnicum nomine dicti:
Gentis Erythrææ soboles à semine ducta.
Hi primi rudibus tentarunt navibus æquor:
Mercatumque vagas primi instituere per undas:
Concitaque æterno viderunt sidera cursu.
Quique Iopen, Gazamque colunt, & Elaidis arceis,
Antiquamque Tyron, qui te Berytos amœna;
Littora qui Bybli, qui florida rura Sidonis
Bostreni nitidos habitant ad fluminis amneis,
Et pinguem Tripolin, Orthosidaque, Marathumque,
Laodicemque maris surgentem ad littora complent,
Et Posideïum opus, sacrataque tempea Daphnes:
Qua patet Antiocho cognominis Antiochea.
At mediis exstant Apameæ mœnia terris:
Cujus ad exortum liquidus defertur Orontes,
Ingens, Antiochi mediam qui persecat oram.
Atque omnis fecunda quidem est & commoda tellus
Pascere oveis simul, & ramos ditare ferenteis.
Hanc ultra notias porro progressus ad auras,
Arrabici extremos pelagi spectaveris æstus,
Quod Syrien atque Arabien fugit inter amœnam,
Paululum in exortum cedens, super usque Selanos.
Atque illic felix Arabum caput extulit ora,
Ardua consurgens, duplici circumdato ponto,
Persoque Arrabicoque: suis sed quilibet auris;
Arrabicus Zephyro, Persus sese objicit Euro:
At regio Australis, Phœbi conversa sub ortum,
Tunditur Oceani rubris violenter ab undis.
Atque ejus positum referam. nam præ omnibus illam
Fortunata tenent hominum atque illustria secla:
Imprimisque alio Divum quoque munere præstat.
Semper enim spirans jucundo ridet odore

Ἢ θύου, ἢ σμύρνης, ἢ εὐόδμου καλάμοιο,
Ἢ καὶ θεσπεσίοιο πεπαινομένου λιβάνοιο,
Ἢ κασίης. ἑτεὸν γὰρ ἀνὰ χθόνα λύσατο τῇδε
Ζεὺς αὐτὸν Διόνυσον ἐϋρραφέος παρὰ μηροῦ.
Τῷ καὶ γειναμένῳ κηώδεα φύετο πάντα.
Μῆλα δὲ καὶ τῆμος λασίοις ἐβαρύνετο μαλλοῖς
Ἐν νομῷ, αὐτομάτοις δὲ κατέρρεον ὕδασι λίμναι.
Ὄρνιθες δ' ἑτέρωθεν ἀοικήτων ἀπὸ νήσων
Ἦλθον φύλλα φέρουσαι ἀκηρασίων κιναμώμων.
Αὐτὰρ ὁ μὲν νεβρίδα κατωμαδίην ἐτάνυσε,
Κισσῷ δ' ἱμερόεντι καλὰς ἔστηψεν ἐθείρας,
Ἀκροχάλιξ δ' οἴνῳ πλεκτοὺς ἀνεσείσατο θύρσους
Μειδιόων, καὶ πολλὸν ἐπ' ἀνδράσιν ὄλβον ἔχευε.
Τοὔνεκεν εἰσέτι νῦν λιβάνῳ κομόωσιν ἄρουραι,
Οὔρεα δὲ χρυσῷ, ποταμοὶ δ' ἑτέρωθι θυηλαῖς·
Αὐτοὶ δ' ἐνναέται μάλα πίονα δῆμον ἔχουσι,
Χρυσείοις πέπλοισιν ἀγαλλόμενοι μαλακοῖσι.
Ἀλλ' ἤτοι πρῶτοι μὲν ὑπὲρ κλιτὺν λιβάνοιο
Ἀφνειοὶ ναίουσιν ἐπωνυμίην Ναβαταῖοι·
Ἄγχι δὲ χαβλάσιοί τε καὶ ἀγρέες· οἷς ἔπι γαῖαν
Χατραμὶς ἐνναίει, κατεναντία Περσίδος αἴης.
Αὐτὰρ Ἐρυθραίης πλευρὸν ναίουσι θαλάσσης
Μινναῖοί τε, Σάβαι τε, καὶ ἀγχίγυοι Κλεταβηνοί.
Τόσσα μὲν Ἀρραβίην περιώσια φῦλα νέμονται.
Ἄλλα δέ τοι καὶ πλεῖστα· περιπρὸ γάρ ἐστι μεγίστη.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντιπέραιαν, ὑπαὶ ῥιπὴν ζεφύροιο,
Λυπρὸν ὀρεσκώων παραφαίνεται οὖδας Ἐρεμβῶν,
Οἳ βίον ἐν πέτρῃσι κατωρυχέεσσιν ἔθεντο
Γυμνοί, καὶ κτεάνων ἐπιδευέες· ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν
Ἴδεϊ θαλπομένοισι μελαίνεται αὐαλέος χρώς.
Αὔτως δ' οἷά τε θῆρες ἀλώμενοι, ἄλγε' ἔχουσιν.

Οὐχ

Aut thyæ, aut myrrhæ, aut calami fragrantibus auris,
Aut etiam dio maturi thuris honore,
Aut casia. terras equidem te Bacche per illas
E femore in superas exsolvit Jupiter auras:
Cui mox prodibant nato bene olentia cuncta:
Quin & vellus oveis per pascua læta tegebat
Densius, & largo manabant stagna liquore,
Et procul è solis volucres alio æquore terris
Æternis aderant foliis cinamoma ferentes.
At Deus ipse humeros instrata nebride texit,
Formososque hedera cinxit pallente capillos:
Ebrius & textas quassavit frondibus hastas,
Arridens, fuditque viris sua munera large.
Unde etiam frondent saturos nunc thura per agros,
Et montes aurum, & fluvii libamina gignunt:
Ipsique indigenæ, luxuque opibusque fluentes,
Molliter auratis exornant vestibus artus.
At primi, Libani præter declivia, vergunt
Felices opibus, Nabatæi nomine dicti.
Chablasii post hos atque Agrees. oraque deinde
Chatramis incolitur, contraria Persidi terræ.
At per Erythræo madidum latus æquore degunt
Minnæique, Sabæque & finitimi Cletabeni.
Tot pene Arrabiam populi tenuere celebres,
Compluresque alii: circum nam maxima tota est.
Atque hanc adversum, zephyri, non læta, sub auras,
Montibus errantum tellus spectatur Erembum.
Effossis vitam peragunt qui semper in antris,
Nudi artus, rerumque inopes: quibus arida corpus
Circumplexa cutis nimio fuscàtur ab æstu:
Et mala multa ferunt errantes more ferarum:

Οὐχ ὡς ἀβροβίων Ἀράβων γένος. οὐ γὰρ ἐν ὄλβῳ
Ἴσην μοῖραν ἅπασιν ἐν ἀνδράσι θήκατο δαίμων.
Αὐτὰρ ὑπὲρ Λιβάνοιο, πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο,
Τῆς ἑτέρης Συρίης δολιχὴ μηκύνεται αἶα,
Ἑλκομένη καὶ μέχρις ἁλικλύστοιο Σινώπης.
Τῆς δ' ἤτοι μέσσης μὲν ἐπ' ἠπείροιο βαθείης
Καππαδόκαι ναίουσι, δαήμονες ἱπποσυνάων.
Ἀσσύριοι δ' ἁλὸς ἄγχι, παρὰ στόμα Θερμώδοντος.
Τῆς ἢ πρὸς αὐλολίην ὀρέων ἀπὸ παιπαλοέντων
Φαίνετ' ἀπειρεσίου ποταμοῦ ῥόος Εὐφρήταο.
Ὅς δή τοι πρῶτον μὲν ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο
Μακρὸς ἐπὶ νότον εἶσι· πάλιν δ' ἀγκῶνας ἑλίξας,
Ἀντὴν ἠελίοιο, μέσην Βαβυλῶνα περήσας,
Περσίδος εἰς ἁλὸς οἶδμα θοὴν ἀπερεύγεται ἄχνην,
Ὑστατίης προχοῇσι Τερηδόνος ἐγγὺς ὁδεύων.
Τὸν δὲ μετ' εἰς αὐγάς, ποταμῶν ὤκιστος ἁπάντων
Τίγρις ἐϋρρείτης φέρεται, ῥόον ἶσον ἐλαύνων·
Τόσσον ἄνευθεν ἰών, ὅσον ἕβδομον ἦμαρ ὁδεύσας
Ἴφθιμος καὶ κραιπνὸς ἀνὴρ ἀνύσειεν ὁδίτης.
Ἔστι δέ τις καὶ μέσσα περίτροχος ὕδασι λίμνη,
Οὔνομα Θωνῖτις, ἧς ἕλκεται ἐς μυχὰ Τίγρις,
Δύνων πολλὸν ἔνερθε. πάλιν δ' ἐξ αὖτις ἀνασχὼν
Ὀξύτερον προΐησι κάτω ῥόον. οὐκ ἂν ἐκείνου
Ἐν πᾶσιν ποταμοῖσι θοώτερον ἄλλον ἴδοιο.
Ὅσση δ' Εὐφρήτου καὶ Τίγριος ἔνδοθι γαῖα,
Τήνδε περικτίονες Μέσσην ποταμῶν ἐνέπουσιν.
Οὐ μέν τοι κείνης γε νομοὺς ὠνόσσατο βούτης,
Οὐδ' ὅς τις σύριγγι κερώνυχα Πᾶνα γεραίρων,
Μήλοις ἀγραύλοισιν ἐφέσπεται· οὐδὲ μὲν ὕλην
Παντοίην φυτοεργὸς ἀνὴρ ἀθερίσσατο καρπῶν.
Τοίη ἐπὶ κείνης ἄροσις πέλει, ἐν μὲν ἀέξειν

Ποίην,

Non Arabes veluti molles. neque enim omnibus æquum
Ipſe pater populis ſortem dedit eſſe bonorum.
At vero Libanum præter, Phaëthontis ad ortum,
Alterius Syriæ tellus producitur ingens:
Littoraque æquoreæ pertingit aduſque Sinopes.
Atque ejus media penitus regione repoſti
Cappadoces funduntur, equos tractare periti:
Aſſyrii pelagus prope & oſtia Thermodontis.
Inde ſub auroram rapidus de rupibus altis
Cernitur Euphrates fluvio decurrere magno.
Qui primum Armenii ſcopulis è montis in auſtrum
Emicat immenſus: flexo ſed gurgite rurſus
Adverſum ſolem, mediam Babylona pererrans,
Perſidis oceano tandem ſe ſpumeus infert,
Præter & extremo fluit amne Teredonis urbem.
Cui Tigris, fluvios inter rapidiſſimus omneis,
Undarum cum mole pari, ſuccedit ad ortum:
Et tantum diverſus abit, quantum impiger agri
Abſolvat pedibus ſeptena luce viator.
Hunc circa medium lacus eſt ampliſſimus undis,
Nomine Thonitis: cujus ſe Tigris in imum
Condit agens barathrum, rurſuſque evectus in auras
Acrius accelerat curſum. nequenim ullus in æquor
Omnibus è fluviis violentior influit amnis.
At quantum Euphrates terræ Tigriſque coërcent,
Indigenæ Mediam fluviorum nomine dicunt.
Cujus vituperet nec paſcua læta bubulcus,
Aut qui cornigerum Panem veneratus avena
Lanigeras comitatur oveis: nec ditia ſane
Ruſticus omnigeni damnet pomaria fructus.
Tam felix natura loci eſt, ſeu mollia ſpectes

Ποίην, ἐν ᾗ νομοὺς διανθέας, ἐν ᾗ καὶ ἀνδρῶν
Φῦτλην καλλίστην τε καὶ ἀθανάτοισιν ὁμοίην.
Τῆς μὲν πρὸς βορέην, λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσιν
Ἀνέρος Ἀρμένιοί τε, καὶ ἀγχέμαχοι Ματιηνοί,
Οὔρεσι κεκλιμένοι ποταμοῦ πάραρ Εὐφρήταο,
Πίονες, ἀφνειοί τε, καὶ ἄρεος εὖ δεδαῶτες.
Πρὸς δὲ νότον Βαβυλὼν ἱερὴ πόλις, ἣν ῥά τε πᾶσαν
Τείχεσιν ἀρραγέεσσι Σεμίραμις ἐστεφάνωσεν.
Αὐτὰρ ἐπ' ἀκροπόλει μέγαν δόμον εἵσατο Βήλῳ,
Χρυσῷ τ' ἠδ' ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ ἀσκήσασα.
Καὶ γάρ τοι πεδίον περιώσιον· ἔνθα τε πολλοὶ
Ἀκρόκομοι φοίνικες ἐπηρεφέες πεφύασι.
Ναὶ μὴν καὶ χρυσοῖο φέρει χαριέστερον ἄλλο,
Ὑγρῆς βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἥ περὶ χῶρον
Φύεται ἐν προβολῆς Ὀφιήτιδος ἔνδοθι πέτρης.
Αὐτὰρ ὑπὲρ Βαβυλῶνος, ἐπὶ πνοιὴν βορέαο,
Κισσοί, Μεσσαβάται τε, Χαλωνῖταί τε νέμονται.
Ἀλλ' ὁπότ' Ἀρμενίων ὀρέων παραπάροιθεν ὁδεύσης
Εἰς αὐγάς, τότ' ἔπειτα τὰ Μηδικὰ τέμπεα δήεις.
Τῶν μὲν πρὸς βορέην ἐριθηλέα γαῖαν ἔχουσι
Γηλοί τε, Μάρδοι τε, καὶ ἀνέρες Ἀτροπατηνοί.
Πρὸς δὲ νότον ναίουσιν ἀγαυῶν ἔθνεα Μήδων·
Κείνης τοι γενεῆς ἐρικυδέος ἐκγεγαῶτες
Αἰήταο θυγατρὸς ἀμύμονος ἡρωΐνης.
Εὖτε γὰρ Ἀκταίοιο παραὶ ῥόον Ἰλισσοῖο
Φάρμακ' ἐμήσατο λυγρὰ γονῇ Πανδιονίδαο,
Αἰδοῖ μὲν χῶρον κεῖνον λίπεν, ἐς δὲ βαθεῖαν,
Πλαζομένη κατὰ φῶτας ὁμώνυμον ἵκετο γαῖαν·
Οὐ μὲν ἑκὰς Κόλχων· Κόλχων γέ μεν αἶαν ἱκέσθαι
Οὐκ οἵ ἔην· μῆνιν γὰρ ἐοῦ δειδίσσετο πατρός.
Τοὔνεκεν εἰσέτι νῦν πολυφάρμακοι ἄνδρες ἔασιν,
Χώρην ναιετάοντες ἀπείριτον· οἱ μὲν ἐπ' αὐτὰς

Πί-

Gramina, seu pulchre florentia prata, virum seu
Præclaram sobolem, dis immortalibus æquam.
Illius ad boream pingui in regione morantur
Armenii, & sævis Matieni comminus armis,
Montibus admoti contra Euphratæa fluenta,
Felices opibus, pinguesque, & Marte potentes.
Ad noton urbs sacra est Babylon: quam dicitur olim
Coctilibus muris cinxisse Semiramis omnem.
Ingentemque ædem Belo summa extulit arce,
Argento atqae ebore exornans aurique decore.
Illius ingenti in campo se plurima palma
Vertice sublimi superas attollit in auras.
Quin aliudque ipso producit amœnius auro,
Berylli glaucum lapidem: qui sedibus illis
Nascitur extanteis rupeis Ophietidis intra.
At Babylona supra, boreæ frigentis ad alas,
Cissi, Massabatæque, Chalonitæque frequentant.
At vero Armenios monteis cum præter ad ortum
Iveris, incipies Medorum attingere sylvas.
Quorum sub boream, retinent amplissima rura
Gelique, & Mardi, & populi simul Atropateni.
At notia illustres habitant ad flamina Medi:
Progenies celebris, præstanti à sanguine prisco
Formosæ veniens Heroidis Aëtinæ.
Namque illa, Actæi postquam prope flumen Ilissi
Miscuerat Pandionidæ mala pocula nato,
Cessit victa pudore locis: hæcque attigit arva,
Nomine dicta suo, variis erroribus actis:
Non procul à Colchis. Colchos accedere namque
Haud poterat, metuens iram genitoris acerbam.
Unde & nunc diris gens affluit illa venenis,
Sedibus immensis habitans. pars ipsa tenentes

Πέτρας, αἳ φύουσιν ἀφεγγέα ναρκισσίτην.
Οἱ δ' ἑκὰς ἐν λασίοισι νεναςμένοι εἰαμενῆσι,
Πώεα καλὰ νέμοντες ἄθλῳ βεβριθότα μαζοῖς·
Τόσσον ἐπ' ἀντολίην τετραμμένοι ἄχρι πυλάων
Κασπιάδων, αἵ τ' εἰσὶ βαθυνομένας ὑπὸ πέτρας,
Κληῖδες γαίης Ἀσιήτιδος· ἧχι κέλευθος
Ἐκτέτατ' ἐς βορέην τε καὶ ἐς νότον ἐρχομένοισιν,
Ἡ μὲν ἐς Ὑρκανίους, ἡ δ' οὔρεα Περσίδος αἴης.
Ἀλλ' ἤτοι πυλέων μὲν ὑπαὶ πόδα Κασπιάδων
Πάρθοι ναιετάουσιν ἀρήϊοι, ἀγκυλότοξοι,
Παντοίου πολέμοιο δαήμονες· οὐ γὰρ ἀρότρῳ
Αὔλακ' ἐπιθύνουσι, διαχίζοντες ἀρούρας,
Οὐδὲ μὲν ἐν νήεσσιν ἅλα τμήγουσιν ἐρετμοῖς,
Οὐδὲ νομῷ φέρβουσι βοῶν γένος· ἐκ δ' ἄρα γενέθλης
Νηπίαχοι τόξοισι καὶ ἱπποσύνῃσι μέλονται.
Αἰεὶ δ' ἠχήεσσαν ἀνὰ χθόνα δοῦπος ἀκόντων,
Ἢ βελέων· πάντη δέ τ' ἀελλοπόδων δρόμος ἵππων
Θωΐνων· οὐ γάρ σφι θέμις δόρποιο πάσασθαι,
Πρὶν πολέμου μόχθοισι κάρην ἱδρῶτι παλῦναι.
Φέρβονται δ' ἄγρῃσι δορυκτήτου βιότοιο.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοὺς δῆριν ἀμαιμακέτους περ ἐόντας
Αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπρήϋνεν ἀκωκή.
Εἰ δέ σε καὶ Πέρσας ἰδέειν γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ,
Εὐφραδέως ἄν σοι καὶ τῶν γένος αὐδήσαιμι,
Καὶ πόρον ἀέναον ποταμῶν, ὀρέων τε κελεύθους.
Μοῦνοι γάρ τ' Ἀσίης βασιλεύτατον ἔθνος ἔχουσι,
Μοῦνοι δ' ἄσπετον ὄλβον ἐνὶ μεγάροισιν ἔθεντο,
Ὁππότε Μηονίην καὶ Σάρδιας ἐξαλάπαξαν.
Χρύσεά τοι κείνων μὲν ἐπὶ χροῒ τεύχεα φωτῶν,
Χρύσεα δ' αὖθ' ἵπποισιν ἐπὶ στομάτεσσι χαλινὰ,
Χρυσῷ δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἐκοσμήσαντο πέδιλα·
Τόσσος γάρ σφιν ὄλβος ἀπείριτος. ἀλλά τοι εἴη

Περ-

Saxa, subobscurum gignentia narcissiten:
Pars longe positi densissima pascua propter,
Queis lætas pecudes & pressas vellere pascunt;
Solis ad exortum portas super usque remoti
Caspiacas: quæ consistunt sub rupibus altis
Asiacæ claves terræ: qua se via duplex
In boream austrique domos tendentibus offert;
Altera in Hyrcanos, in Persidis altera monteis.
Caspiacas autem ad portas pede degit in imo
Parthorum, metuenda arcu, Mavortia pubes,
Omnigenæ callens pugnæ. namque aspera terræ
Arva nec in rectos evertunt vomere sulcos:
Cærula nec validis infindunt æquora remis:
Nec nutrire boves studium: sed cura frementeis
Flectere equos pueris, & spicula tendere cornu.
Ergo illic jaculis longisque hastilibus arva
Usque sonant, & equum fervent rapido omnia cursu
Alipedum. Nequenim cœna fas ante levari
Quam capita ab duro referant sudantia bello:
Nec victum nisi tela viris raptusque ministrant.
Sed tamen illorum genus insuperabile bello
Ausonii regis docuit mansuescere mucro.
Nunc age, si Persas subiit quoque nosse voluptas,
Exsequar hanc etiam claro tibi carmine gentem,
Æternosque amneis, montesque anfractibus aptos.
Soli namque tenent Asiæ celeberrima regna:
Soli amplis opibus patrios auxere penateis,
Mæoniæ populis & Sardibus expugnatis.
Aurea collucent humeris unde arma virorum,
Frenaque quadrupedes sub dentibus aurea mandunt,
Fulgentique pedes includit calceus auro.
Tantum illis accrevit opum. Sed grandibus omnem

Περσὶς ὅλη μεγάλοισι παρέδραμεν οὔρεσι γαῖα,
Κασπιάδων πυλέων νοτιώτερον οἶμον ἔχουσα,
Ἑλκομένη καὶ μέχρις ὁμωνύμου ἀμφιτρίτης.
Τειχθὰ δέ μιν ναίουσι διασταδόν· οἱ μὲν ὑπ' ἄρκτους
Τοξοφόρων σκιεροῖσι παρήμενοι οὔρεσι Μήδων,
Οἱ δὲ μεσήπειροι, οἱ δ' ἐς νότον ἄχρι θαλάσσης.
Πρῶτα Σάβαι, μετὰ τοὺς δὲ Πασαργάδαι, ἄγχι δὲ Ταοκοί·
Ἄλλοι δ' οἳ ναίουσι διάνδιχα Περσίδα γαῖαν.
Καὶ τὴν μὲν πόλεες ποταμοὶ περιπιαίνουσι,
Τῇ καὶ τῇ σκολιῇσιν ἐλαυνόμενοι προχοῇσι·
Χωρὶς μὲν Κόρος ἐστὶ μέγας, χωρὶς δὲ Χοάσπις
Ἕλκων Ἰνδὸν ὕδωρ, παρά τε ῥείων χθόνα Σούσων.
Τοῦ δ' ἂν ἐπὶ πλευρῇσιν ἴδοις δίωπον Ἀχάτην
Κείμενον οἷα κύλινδρον ἐπὶ χθονός. ὅν ῥ' ἀπὸ πέτρης
Χειμερίου ποταμοῖο κάτω σύρουσι χαράδραι.
Αἰεὶ δ' αὖ λιαροῖο γεγηθότες ἐξ ἀνέμοιο
Καρποὶ τηλεθάουσιν ἐπήτεμοι ἀλλήλοισι.
Φράζεο δ' εἰς αὐγὰς λοιπὸν πόρον Ἀσίδος αἴης.
Ἐγγύθι γάρ τοι πέζα τελείεται ἠπείροιο.
Ἤτοι μὲν παρὰ χεῦμα τὸ Περσικὸν ὠκεανοῖο
Καρμανοὶ ναίουσιν, ὑπ' ἠελίῳ ἀνιόντι.
Περσίδος οὐκ ἀπάνευθε διάνδιχα γαῖαν ἔχοντες·
Οἱ μὲν ὑπειράλιοι, τοὶ δ' ἔνδοθεν ἠπειρῶται.
Τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην Γεδρωσῶν ἕλκεται αἶα.
Γείτων ὠκεανοῦ μεγακήτεος. οἷσι πρὸς αὐγὰς
Ἰνδὸν πὰρ ποταμὸν νότιοι Σκύθαι ἐνναίουσιν·
Ὅς ῥά τ' Ἐρυθραίης κατεναντίον εἶσι θαλάσσης,
Λαβρότατον ῥόον ὠκὺν ἐπὶ νότον ὀρθὸν ἐλαύνων,
Ἀρξάμενος τὰ πρῶτ' ἀπὸ Καυκάσου ἠνεμόεντος.
Δισσὰ δέ οἱ στόματ' ἐστί· μέσσην δ' ἐπιδέδρομε νῆσον,
Νῆσον, τὴν καλέουσιν ἐπιχθόνιοι Παταληνήν.
Κεῖνός τοι πολέων ἀποτέμνεται ἔθνεα φωτῶν.

Ἤτοι

Persida concipies obsessam montibus oram,
Caspiacis positam portis vicinius austro,
Ad maria usque procul cognominis Amphitrites.
A triplici quam parte colunt. hi tela ferentum
Montibus umbrosis Medum boreæque propinqui:
Sedibus hi mediis: illi ad freta vasta, notumque.
Ante Sabæ, mox inde Pasargades, & prope Tasci,
Atque alii tota passim qui Perside degunt.
Illam etiam variis fecundant flumina rivis,
Hinc atque inde vagis circum reflexibus acta.
Hac ingens Corus: hac, Indo cum gurgite vectus,
Susorum præter delabitur arva Choaspis.
At latere ex hujus nitidum spectabis Achaten,
Quem rapidi hibernis trudunt de montibus amnes
Æquali similem per pinguia culta cylindro.
At circum leni ridentes flaminis aura
Luxuriant semper fructus, densique virescunt.
Sed nunc quod superest Asiæ lustremus ad ortum:
Haud procul extremis terræ nam terminus instat.
Atque equidem Persi late maris ostia propter,
Solis ad exortum, degit Carmania pubes:
Non procul à Persis habitans ingentia rura;
Pars maris ad fluctus, pars in regionibus imis.
Quos inde insequitur Gedrosum terra sub ortus,
Monstrosum oceanum juxta. tum fluminis Indi
Amnis ad auroram est, notia cum gente Scytharum:
Qui rubri oceani tendens maria aspera contra,
Impete præcipiti recta ruit actus in austrum,
Caucasiis primos ducens è montibus amneis.
Atque ejus duplici circum concluditur ore
Insula, quam proprio Patalenem nomine dicunt.
Multaque præterea distinguit secla virorum.

Sci-

Ἤτοι μὲν δύνοντος ἐπὶ κλίσιν ἠελίοιο,
Ὠρείτας τ', Ἀρβάς τε λινοχλαίνους τ' Ἀραχώτας,
Σατραΐδας θ', ὅσσους τε παρὰ πτυχὶ Παρπανισοῖο
Ξυνῇ ὁμῶς μάλα πάντας ἐπωνυμίην Ἀριηνούς,
Οὐ χθόνα ναιετάοντας ἐπήρατον, ἀλλ' ὑπὸ λεπτῇ
Ψάμμῳ πεπληθυῖαν, ἰδὲ ῥώπεσσι δασεῖαν·
Ἀλλ' ἔμπης ζωῇσιν ἐπαρκέες εἰσὶ κέλευθοι.
Ἄλλον γάρ σφιν ὄλβον ἀκήρατον αἶα κομίζει.
Πάντη γὰρ λίθος ἐστὶν ἐρυθροῦ κουραλίοιο,
Πάντη δ' αὖ πέτρῃσιν ὑπὸ φλέβες ὠδίνουσι
Χρυσείης κυανῆς τε καλὴν πλάκα σαπφείροιο,
Τῆς ἀποτεμνόμενοι, βιοτήσιον ὦνον ἔχουσι.
Πρὸς δ' αὐγάς, Ἰνδῶν ἐρατεινὴ πέπταται αἶα,
Πασσάων πυμάτη, παρὰ χείλεσιν ὠκεανοῖο.
Ἣν ῥά τ' ἀνερχόμενος μακάρων ἐπὶ ἔργα καὶ ἀν-
δρῶν
Ἠέλιος πρώτῃσιν ἐπιφλέγει ἀκτίνεσσι.
Τῷ γαίης ναέται μὲν ὑπὸ χρόα κυανέουσι
Θεσπέσιον λιπόωντες· ἐειδομένας δ' ὑακίνθῳ
Πιοτάτας φορέουσιν ἐπὶ κρατέεσφιν ἐθείρας.
Τῶν δ' οἱ μὲν χρυσοῖο μεταλλεύουσι γενέθλην,
Ψάμμον εὐγνάμπτῃσι λαχαίνοντες μακέλῃσιν·
Οἱ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι λινεργέας. οἱ δ' ἐλεφάντων
Ἀργυφέας πρισθέντας ἀποξύουσιν ὀδόντας.
Ἄλλοι δ' ἰχνεύουσιν ἐπὶ προβολῇσιν ἀναύρων
Ἤπου βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἢ ἀδάμαντα
Μαρμαίρον τ', ἢ χλωρὰ διαυγάζουσαν ἴασπιν,
Ἢ καὶ γλαυκιόωντα λίθον καθαροῖο τοπάζου,
Καὶ γλυκερὴν ἀμέθυσον ὑπηρέμα πορφύρουσαν.
Παντοῖον γὰρ γαῖα μετ' ἀνδράσιν ὄλβον ἀέξει,
Ἀενάοις ποταμοῖσι καταῤῥυτος ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ναὶ μὴν καὶ λειμῶνες ἀεὶ κομόωσι πετήλοις·

Ἀλ-

Scilicet occiduo proni sub lumine solis
Oritasque, Aribasque, & linigeros Arachotas,
Satraïdasque lavit, tum quos juga cumque tenenteis
Parpanisi communi Arienos nomine dicunt.
His non læta quidem tellus habitatur, arena
Obsita sed sterili atque horrentibus aspera dumis:
Et tamen apta satis constant compendia vitæ.
Quippe alias producit opeis eis terra vicissim.
Namque hic coralii passim rubet undique gemma:
Saxorum & venis passim concepta sub imis
Aurea cæruleæ sapphiri lamina crescit:
Hanc sectam pretio, quod victu sit sate, mutant.
Oceani at finem juxta, solemque orientem,
Indorum felix se porrigit ultima tellus.
Quam, radiis lustrans divûmque hominumque la-
boreis,
Accensam primo conspergit lumine Titan.
Unde etiam populis atros color inficit artus,
Splendenteis fulgore novo: simileisque hyacintho
Nascuutur capitum pingues in vertice crines.
Horum pars auri venas ortumque requirens,
Vomeribus curvis diteis proscindit arenas:
Pars lineas texunt telas: aliisque resectos
Cura est argenteos Elephantum radere dentes:
Vestigant alii torrentum littora propter
Berylli glaucum lapidem, nitidive adamantis
Lumina, vel viridis pulchram fulgoris iaspin,
Aut glaucum lapidem rutila cum luce topazi,
Aut amethysteum ridentem lene ruborem.
Omnigenas quippe edit opeis hæc terra colonis;
Undique flumineis perfusa liquentibus undis.
Quin & prata etiam foliis sunt semper amicta:
Hinc

Ἄλλοθι μὲν γὰρ κέγχρος ἀέξεται, ἄλλοθι δ' αὖτε
Ὕλαι τηλεθόωσιν ἐρυθραίης καλάμοιο.
Φράζεο δ' ὥς τοι σχῆμα, καὶ ὡς ποταμοὺς ἐνέποιμι,
Οὔρεά τ' ἠνεμόεντα, καὶ αὐτῆς ἔθνεα γαίης.
Ἤτοι μὲν πισύρεσσιν ἐπὶ πλευρῇσιν ἄρηρε,
Πάσῃσι λοξῇσιν, ἀλιγκίη εἴδεϊ ῥόμβου.
Ἀλλά τοι ἑσπερίοις μὲν ὁμώνυμος ὕδασιν Ἰνδὸς
Γαῖαν ἀποτμήγει· νότον δ' ἁλὸς οἶδμα τ' ἐρυθρῆς·
Γάγγης δ' εἰς αὐγάς· ὁ δὲ Καύκασος ἐς πόλον ἄρκτων.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διάμφις
Κεκριμένοι. ποταμοῦ μὲν ἀπειρεσίου πέλας Ἰνδοῦ
Δαρδανέες· τόθι λοξὸν ἀπὸ σκοπέλων Ἀκεσίνην
Συρόμενον δέχεται πλωτὸς νήεσσιν Ὑδάσπης.
Τοῖς δ' ἔπι καὶ Κώφης τρίτος ἕσπεται ἀργυροδίνης.
Τῶν δὲ μέσοι ναίουσι Σάβαι, καὶ Τόξιλοι ἄνδρες.
Σκόδροι δ' ἑξείης. ἐπὶ δ' ἕσπεται ἄγρια φῦλα
Πευκανέων. μετὰ τούσδε, Διωνύσου θεράποντες
Γαργαρίδαι ναίουσιν. ὅθι χρυσοῖο γενέθλην
Δαιδαλέην Ὕπανίς τε φέρει, θεῖός τε Μέγαρσος,
Λαβρότα τοι ποταμῶν· ἀπὸ δ' οὔρεος Ἠμωδοῖο
Ὀρνύμενοι προρέουσιν ἐπὶ Γαγγήτιδα χώρην,
Πρὸς νότον ἑλκόμενοι παρὰ τέρματα Κωλίδος αἴης·
Ἡ δ' ἤτοι προὔνευκεν ἐπ' ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Ἠλίβατος, ταχινοῖσι δυσέμβατος οἰωνοῖσι·
Τοὔνεκά μιν καὶ φῶτες ἐπικλείουσιν Ἄορνιν.
Ἔστι δέ τις θνητὸς, εὐρρείτην παρὰ Γάγγην,
Χῶρος, τιμήεις τε καὶ ἱερός· ὅν ποτε Βάκχος
Θυμαίνων ἐπάτησεν, ὅτ' ἠλλάσσοντο μὲν ἁβραὶ
Ληναίων νεβρίδες ἐς ἀσπίδας, ἐς δὲ σίδηρον
Θύρσοι μαιμώωντο, καὶ εἰς σπείρημα δρακόντων
Ζωστῆρές θ' ἕλικές τε πολυγνάμπτης ἐλίνοιο.

Τῆμος

Hinc etenim milii vis maxima crescit, at illinc
Conspicias rubea silvas florescere canna.
Nunc speciem porro terræ, fluviosque, virosque,
Ventososque tibi colleis adverte canentem.
Illa quidem obliquis laterum componitur oris
Quatuor, in rhombi regio collecta figuram.
Hesperiasque illi parteis conterminus Indus
Flumine distinguit: notias maris æquora rubri:
Auroram Ganges: arctoos Caucasus axeis.
At gentes multæque colunt opibusque beatæ,
Nomine non uno cunctæ, nec sedibus isdem.
Dardanes immensas Indi prope gurgitis undas:
Qua lapsum aëriis Acesinum è cautibus alveo
Exceptat ratibus penetrabile flumen Hydaspæ:
Tertius argenteo sequitur quos flumine Cophes.
Hos inter sedere Sabæque, & Toxila pubes,
Nec procul & Scodri. queis gens succedit agrestis
Peucaneum. juxtaque tui Dionyse ministri,
Gargaridæ degunt: auri (mirabile visu)
Qua crustas Hypanisque vehit, diusque Megarsus,
Immanes fluvii: celso qui monte profecti
Emodo terræ penetrant, Gangetidis arva,
Ad noton impulsi sacræ sub Colidis oras:
Oceani vergens altum quæ nutat in æquor,
Ardua, quam nullæ superant impune volantes:
Unde illam vero dixerunt nomine Aornim.
Hic etiam, sacro spectandus numine, pulcrum
Est locus ad Gangem: tristi quem percitus ira
Calcavit Bacchus, teneræ cum nebrides olim
Lenarum in clypeos, rigidos & thyrsus in enseis
Transiit, inque anguis sinuosa volumina torti
Zonæ & capreoli vitis vertere tenaces.

Quod

Τῆμος ὅτ᾽ ἀφραδίῃσι θεοῦ ἀτίμησαν ἑορτήν.
Τοὔνεκα Νυσαίην μὲν ἐφημίξαντο κέλευθον.
Κόσμῳ δ᾽ ἐστήσαντο σὺν υἱάσιν ὄργια πάντα.
Αὐτὸς δ᾽ ὁππότε φῦλα κελαινῶν ὤλεσεν Ἰνδῶν,
Ἠμωδῶν ὀρέων ἐπεβήσατο· τῶν ἀπὸ πέζαν
Ἕλκεται ἠῴοιο μέγας ῥόος ὠκεανοῖο.
Ἔνθα δύο στήλας στήσας περὶ τέρματα γαίης,
Καγχαλόων μετὰ χεῦμα κατήλυθεν Ἰσμηνοῖο.
Τόσσοι μὲν κατὰ γαῖαν ὑπέρτατοι ἄνδρες ἔασιν.
Ἄλλοι δ᾽ ἔνθα καὶ ἔνθα κατ᾽ ἠπείροις ἀλόωνται
Μυρίοι, οὓς οὐκ ἄν τις ἀριφραδέως ἀγορεύσοι
Θνητὸς ἐών· μοῦνοι δὲ θεοὶ ῥέα πάντα δύνανται.
Αὐτοὶ γὰρ καὶ πρῶτα θεμήλια τορνώσαντο,
Καὶ βαθὺν οἶμον ἔδειξαν ἀμητρήτοιο θαλάσσης.
Αὐτοὶ δ᾽ ἔμπεδα πάντα βίῳ διετεκμήραντο,
Ἄστρα διακρίναντες· ἐκληρώσαντο δ᾽ ἑκάστῳ
Μοῖραν ἔχειν πόντοιο καὶ ἠπείροιο βαθείης.
Τῷ ῥα καὶ ἀλλοίην ῥυσμοῦ φύσιν ἔλλαχ᾽ ἑκάστη.
Ἡ μὲν γὰρ λευκή τε καὶ ἀργινόεσσα τέτυκται.
Ἡ δὲ κελαινοτέρη· ἡ δ᾽ ἀμφοτέρων λάχε μορφήν·
Ἄλλη δ᾽ Ἀσυρίης ἐναλιγκίη ἄνθεϊ μίλτου.
Ἄλλαι δ᾽ ἀλλοῖαι. τὰς γὰρ μέγας ἐφράσατο Ζεύς.
Οὕτως ἀνθρώποις ἑτεροῖα πάντα τέτυκται.
Ὑμεῖς δ᾽ ἤπειροί τε, καὶ εἰν ἁλὶ χαίρετε νῆσοι,
Ὕδατά τ᾽ ὠκεανοῖο, καὶ ἱερὰ χεύματα πόντου,
Καὶ ποταμοί, κρῆναί τε, καὶ οὔρεα βησσήεντα.
Ἤδη γὰρ πάσης μὲν ἐπέδραμον οἶδμα θαλάσσης.
Ἤδη δ᾽ ἠπείρων σκολιὸν πόρον. ἀλλά μοι ὕμνων
Αὐτῶν ἐκ μακάρων ἀντάξιος εἴη ἀμοιβή.

ΤΕΛΟΣ.

Quod divi stolido tempsissent festa furore.
Unde viam propria Nyssæam voce vocarunt,
Cunctaque quo decuit celebrarunt orgia ritu.
Ipse autem, rediens extinctis victor ab Indis,
Emodos adiit monteis: sub vertice quorum
Oceani magnum volvit se flumen eoi.
Illic ut mundi geminas in fine columnas
Fixit, ovans patrios Ismeni cessit ad amneis.
Tot populi terram celebres coluere per omnem.
Ast alii hic vastis atque hic regionibus errant
Innumeri: quos nulla quidem mens explicet omneis
Mortalis. soli possunt facile omnia divi.
Illi prima etenim fundamina tornavere,
Immensasque vias pelagi statuere profundi,
Et vitæ voluere ratas existere causas,
Sidera partiti: quorum unicuique dederunt
Æquoris & magnæ partem telluris habere.
Unde alia atque alia est terris natura locorum.
Hæc etenim est albo penitus perfusa colore:
Altera nigranti: medio magis altera vultu:
Assyrii quædam minii sortita figuram,
Atque alias aliæ. voluit sic Jupiter ingens.
Sic diversa adeo mortalibus omnia surgunt.
At vos continuæque mihi, pelagoque sonantes
O terræ, oceanique lacus, & flumina ponti,
Et fluvii, fontesque sacri, montesque valete.
Nunc etenim maris amplexum superavimus omnem,
Terrarumque situs varios. at carminis hujus
Præmia cælestes ipsi mihi digna reponant.

F I N I S.

ANDREÆ PAPII

IN

VARIAS DIONYSII

LECTIONES NOTÆ.

QUamvis in hasce notas, benigne Lector, nihil aliud referre cogitabam, quam quod ad editionis meæ, cum ab illa Roberti Stephani, quam alias ubique sequor, discedit, rationem reddendam faceret; aut si quid occurreret de quo pluribus verbis agendum videretur: tamen cum animadverterem eadem opera paulo me amplius fructus facere posse, adductus facile sum ut quædam accedere paterer. Videbam enim, dum illud agens Eustathii Scholia & Prisciani interpretationem attente confero, ex iisdem de omnibus pæne variis lectionibus, quas ad nauseam usque multas nimis diligenter, seu putide potius, Robertus Stephanus collegerat, certius aliquid constitui posse, si observaretur qua

lectione

lectione Priscianus aut Eustathius esset usus. Quoties igitur alterius illorum lectionem alicunde potui agnoscere, indicavi. Sed tribus duntaxat verbis. vel quia satis id esse debeat: vel quia, nequid dissimulem, plæræque omnes varietates ejusmodi sunt, ut ridiculum pæne sit eas vel commemorare velle: nonnullæ etiam tales, ut qui de illis aliunde quam ex numero ac vetustate codicum, quorum vicem egregie quidem uterque, sed uberius frequentiusque subit Eustathius, pronunciare conetur, desipere videri possit. Nam quis oro fidat statuere, προβολήne an προχοὴ, κόλπος an πόντος, λιγύφθογγος an λιγύφωνος, μεγαλώνυμος an πολυώνυμος, βεβαυῖα an γεγαυῖα, sit legendum. atque id sexcenta: de quibus ne auctorem quidem ipsum credo, nisi probe memorem, qua voce quibusque locis esset usus, vere ubique divinaturum esse. Cæteras varietates, etsi paucissimæ restabant, ad quas probandas refutandasve nihil adjumenti Priscianus aut Eustathius adferebant, cum narrari non interesset, vulgata scriptura contentus, prorsus, ut merebantur, omisi. Atque ab Eustathio quidem, quem ubique fere sum sequutus, veræ lectionis testimonium ut peterem, nemini ante me, puto, venit in mentem. confido tamen facile omnes mihi daturos, nullius prorsus exemplaris antiquitatem adversus Græculorum variandæ scripturæ libidinem parem autoritatem habere potuisse. Vale.

Verſu 6. Plerique omnes ſcribendum hîc putant ὀξυτέρη βεβαυῖα. maxima ſine dubio ratione. nam eam lectionem & Priſcianus aperte tuetur: transfert enim *Arctatur rapidos curſus ad ſolis utrinque:* & Euſtathius agnoſcere videtur, qui in hunc locum ſic annotat. τῆς δὲ τοιαύτης οἰκουμενικῆς σφενδόνης, τὰ ὀξύτερα μὲν πρός τε τῇ ἀνατολῇ εἰσὶ καὶ πρὸς τῇ δύσει, ἃ δὴ κελεύθους ἠελίου καλεῖ· τὰ εὐρύτερα δὲ πρός τε τῷ ἀρκτώῳ κεῖται μέρει καὶ τῷ νοτίῳ. Adjuvat etiam vocum εὐρυτέρη & ὀξυτέρη nemini non perſpecta ſignificatio, in hac præſertim materia etiam autori noſtro familiaris: quæ vel ſola lectionem eam, ut nec Priſcianus nec Euſtathius accedant, ſuadere poſſet. Quis enim ferat latius quid ea parte dici, qua anguſtius eſt atque acutius. Mirari tamen juſtiſſime poſſis, qua ratione contigerit ut tam vitioſa lectio tot invaſerit exemplaria. . Nam ſi R. Stephanus in editione ſua hæc vere teſtatur, γέγραπται δὲ ἔν τινι τῶν ἡμετέρων ἀντιγράφων, ὅτι ἡ ἐπιπολάζουσα γραφὴ, ἐν πᾶσιν ὡς εἰπεῖν εὑρισκομένη τοῖς ἀντιγράφοις, ἐστὶν εὐρυτέρη, diſſimulare eam ſcripturam ſalva librorum fide non poſſumus. Quid ergo? librariine errore vel audacia dicemus id accidiſſe? ſic enim fere ſolent. Non exiſtimo. neque, ſi accidiſſet, in omnia fere ſe diffudiſſet exemplaria. ab ipſo Dionyſio profectum ſit oportet. Equidem quid mihi, dum ea re nuper de hoc loco attentius paulo cogitarem, in mentem venerit, operæpretium putavi aſſcribere. Etſi valde fortaſſe verendum

dum est, ut accuratum aliquid pro desperata pæne scriptura quam sequimur adferre possimus. Vult itaque Dionysius terræ figuram non exacte rotundam esse, sed ad instar fundæ prælongam, quod Græci dicunt προμήκη, idque ad ortum & occasum. Is sensus ex vocabulo ὀξυτέρη nullo negotio intelligitur. Necesse est enim in ea specie, quam terræ tribuit autor, lineam qua circumquaque definitur, acutiores hinc atque inde sinus admittere qua terra longissima est: secus atque in circulo, cujus ambitus ubique similis est, nusquam arctior ampliorve. At idem ex εὐρυτέρη, cum prima specie vehementissime repugnare videatur, non facile quivis eruat: etsi nec ineleganter, nec incommode fortasse possit. Nam terram εὐρυτέρην ad ortum occasumque esse, nihil est aliud quam vastius illac longiusque exporrigi. ut εὐρὺς non in eam sententiam accipiatur, qua contrariam haberet vocem ὀξὺς: quemadmodum aliquot infra locis usurpatur, præsertim cum de figuris auctor loquitur, ut in Africæ, Ægypti, Europæ, Asiæ forma situque explicando: quæ res sola mutandæ lectionis, ut arbitror, occasionem dedit: nam & hîc de terræ figura Dionysium agere videbant, in qua & εὐρύτης & ὀξύτης clarissime notari possunt. Neque item ut eam significet dimensionis speciem, quam proprie latitudinem appellamus. quis enim hoc à Poëta exigat? præsertim qui de nulla prorsus latitudine aut longitudine, ne de ea

quidem quam coſmographi tractant, vel per ſomnium cogitet. ſed ut magnitudinis confuſam quandam notionem contineat. quali ſignificatione paſſim actuor utitur, cum inſulam, mare, regionem, aut aliud quid ſimile εὖρυ, hoc eſt amplum, vaſtum, ingens dicit: vel cum Syrtim, Phrygiamque majorem εὐρυτέρην nominat. Ne quis igitur (ut ad hunc locum quæ dixi accommodem) putaret terram exacte rotundam eſſe, ſubjicit Dionyſius eam εὐρυτέρην, id eſt ampliorem, ad ortum & occaſum eſſe: quod ibi tanquam exorbitet, atque accuratæ rotunditatis lege ac præſcriptione veluti contempta, longius prorumpat. quod in vero circulo non accideret. nam in eo nihil uſquam exſtat: ſed omnia intra figuræ fines ita coërcentur, ut extrema undique æqualiter abſint à medio. Quam edidi ſcripturam ab Avieno redditam, ex Morelii editione didici. nam mihi Paraphraſim ejus videre non contigit. ſic autem habet. *Sed, matutino qua cælum ſole rubeſcit, Latior.*

Verſ. 9. Quemadmodum hunc verſum edidi citat Euſtathius: & Robertus in variantibus eam quoque ſcripturam è quibuſdam libris annotat. Idem & aliam obſervat, πρώτην μὲν Λιβύην: quam ex Priſciano aliquis fortaſſe probari poſſe putabit. Edit autem ipſe πρῶτα μὲν οὖν Λιβύην.

Verſ. 18. Quidam νοτιώτερον. quod aperte Priſcianus transfert. Euſtathius tamen mecum, & pleriſque omnibus editionibus facit.

Verſ.

Verſ. 27. Σθένος ὠκεανοῖο. Sic Euſtathius citat, cum hic, tum initio ſcholii primi. quare hoc etiam loco ab editione R. Stephani diſcedo: qui ῥόος hic expreſſit, σθένος autem inter varietates retulit, ſequenti fortaſſe verſu ſine cauſa permotus. Etſi diſſimulare nolo, ſemel ita ab Euſtathio locum hunc citatum videri: cum ait in fine Commentarii ſecundi, auctorem infra pro ὠκεανὸς dicere ἀκαμάτου ῥόος ὠκεανοῖο. Sed Euſtathii citationibus non eſt deferenda ſumma ſemper auctoritas, præſertim cum alieno loco aliquid adducit. ut ſcholio quinto, bis Ἰνδικὸν κῦμα θαλάσσης perperam citat. Nam apertiſſime lex carminis repugnat.

Verſ. 39. Nonnulli χθονὸς ἀγκών. Euſtathius utriuſque meminit. itaque vulgatam lectionem non mutavi.

Verſ. 42. Quidam τοῖος ἐὼν καὶ τοῖα. Priſcianus adjuvat quod vulgo editur.

Verſ. 45. Quidam codices ἄλα τέμνει. Quod an ex Priſciano probari poſſit, in Notis ad ejus interpretationem dicemus. Euſtathius cum recepta ſcriptura facit.

Verſ. 55. Quidam Εὐξείνου κόλπου. Ego uſitatam lectionem malim. partim quia Euxinus in quatuor horum ſinuum numero non eſt, ſed pars mediterranei: partim ne tribus continuo verſibus eadem pæne vox audiatur, κόλπος, κόλπου, κόλποι. partim etiam quia Euxinus ponti appellatione frequentius venit.

Verſ. 59. Quidam ῥοθίοιζιν. Euſtathius πελάγεσσιν agnoſcit.

Verſ. 67. Quidam ἕδραμον ἄξων. utrumque agnoſcit Euſtathius, ſed communis ſcriptura haud dubie genuina eſt, & Priſciani interpretatione confirmatur.

Verſ. 82. ἔνδοθι πόντος. Robertus edit ἐγγύθι, ut vulgo. Ego variam ejus lectionem prætuli: quod eam ab Euſtathio non obſcure, his verbis, indicari viderem, φαίνεται δὲ μετὰ τὸ Λιγυστικὸν εἶναι καὶ Κύρνιον πέλαγος τὸ περὶ τὴν Κύρνον νῆσον· ἐνδοτέρω δὲ τούτου, τὸ Σαρδόνιον. Nec aliter legiſſe Priſcianum credibile eſt, quamvis præter Dionyſii mentem ἔνδοθι tranſtulit.

Verſ. 83. Quidam τόνδε μετεκδέχεται. Euſtathius decimo ſcholio citat quod editum eſt.

Verſ. 85. Quidam αὐτὰρ ὕπερθεν. Utro autem modo ſcribamus ad ſenſum nihil intereſt. Nam iis quæ ad auſtrum ſita ſunt, frequenter, quaſi altioribus, particulam ὑπὲρ autor accommodat. Recte. nihilo enim verius attolli ſeptentrionales quam meridionales orbis partes dixeris. etſi aliter vulgus loquitur, & à vulgo Virgilius cecinit,

Mundus ut ad Scythiam Riphæaſque arduus arceis
Conſurgit, premitur Libyæ devexus in auſtros.

Verſ.

Verſ. 98. Μέτωπον. ſic edo, Priſciano & Euſtathio autoribus: & ſequenti verſu pæne cogente. Robertus, neſcio qua cauſa, aliam hoc atque proximo verſu vocem maluit, qui κάρηνον edat. Porro μέτωπον & hic nonnulli ejus codices habuerunt.

Verſ. 107. Quidam ἐρχομένυ. Euſtathius cum edito facit.

Verſ. 131. Quidam ῥόον. Euſtathius iterum cum edito facit.

Verſ. 155. Quidam ὁλκάδ' ἐπὶ τρίτον ἦμαρ ἀνύσαι. Euſtathius quod edidi manifeſte probat: & Priſcianus ita transfert, ut conjicere liceat eadem & illum lectione uſum eſſe.

Verſ. 159. Μίνη. Ita Priſcianus legiſſe videtur. & neſcio quid ea vox magis mihi ſatisfacit. Itaque ſic edidi. etſi Robertus μέση δέ τοι expreſſit, illud in variis lectionibus annotaſſe contentus.

Verſ. 167. Quidam ᾧ ἔνι πολλοί. Euſtathius ᾧ πάρα.

Verſ. 178. Quidam ἄχρι. Euſtathius ἄγχι.

Verſ. 199. Quidam ἕλκεται ἄλλη. Euſtathius ἔρχεται.

Verſ. 213. Quidam Κυρήνη τ' εὔπυργος. Euſtathius utramque lectionem agnoſcit. Quam edidi & verti, Priſcianus adjuvat: alteram Avienus, quem ita tranſtuliſſe Morelius obſervavit, *Adſtat Cyrene propter vetus, erigiturque Urbs procera arces.* Illam autem ideo prætuli, quod Euſtathius etiam à Pindaro εὔιππον celebrari Κυρήνην adnotet. at εὔπυργος quibus-

F 5 libet

libet urbibus ſine diſcrimine epitheton addi poteſt. Ideoque ſcioli cujuſdam eſſe commentum ſuſpicor, cui ſatis erat ad lectionis varietatem fingendum cauſæ, quod æque commode utraque vox in verſum recipi poſſit. Id enim genus hominum totum nobis auctorem ita replevit ſuis varietatibus, ut vix ullo loco, quemadmodum alibi diximus, παρὰ, ἐπὶ, ἄχει, κόλπος, ῥόος, παραφαίνεται, περιχοὴ, & ſimilia occurrere ſint paſſi, quin diverſam continuo lectionem adjungerent περὶ, ὑπὸ, ἄγχι, πόντος, πόρος, παραπέπλαται, περιβολή.

Verſ. 214. Poſt hunc verſum, quatuor hos in quibuſdam exemplaribus repertos annotat Stephanus, & ex eo Morelius,

> Κεῖθεν δ' ἐς δυσμὰς, Λιβύης ὅθι φαίνεται ἀρχὴ
> Μάνδρος ἐρήρεισται, Σάλαθός τε ῥόον ταχὺν
> ἕλκει.
> Ἔνθα Νιγείτιδος ἀγλαὸν ὕδωρ, Νίγειρ τ'
> αὐτὸς
> Πέπταται, ὁλκὸν μυρίον Αἰθιόπεσσιν ἑλίσσων.

Qui ſic reddi Latinè poſſunt,

> *Inde ſub occaſum, Libyæ qua ſurgit origo,*
> *Stat Mandrus: Salathusque cito ſe flumine*
> *volvit.*
> *Hic latices etiam Nigritidis, ipſeque Niger*
> *Æthiopum populos immenſo proluit amni.*

Sed

Sed ego ne per ſomnium quidem incidere potuiſſe Dionyſio credo, ut eos hîc insereret: & nec ab Euſtathio explicantur, nec à Priſciano transferuntur, qui ut multa omittat, nihil tamen eorum negligere ſolet, quæ deſcriptionis aliquid continent.

Verſ. 219. Πυμάτης περὶ τέμπεα Κέρνης. De hoc loco varia adfert Euſtathius. Sed eum pulcherrime clariſſimeque Plinius explicat, c. XXXI. libri ſexti, quo Æthiopici maris inſulas recenſet. Ejus verba ſunt, *Contra ſinum Perſicum Cerne nominatur inſula, adverſa Æthiopiæ: cujus neque magnitudo, neque intervallum à continente conſtat: Æthiopas tantum populos habere creditur.* Unde intelligitur, ab Æthiopibus non longe abeſſe Cernen. Sed de amœnitate ejus nihil ex eodem Plinio licet cognoſcere. Itaque quam ob cauſam Dionyſius τέμπεα Κέρνης dicat, nihil annotare poſſum: niſi fortaſſis etiam montium anguſtias hac appellatione venire Favorino credimus, qui in Lexico ſuo ſic de hac voce ſcribit, Τέμπη τὰ μεταξὺ τῆς Θετταλίας Ὀρῶν περὶ τὸν Ὄλυμπον καὶ τὴν Ὄσσαν στενά. καθόλου δὲ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὄρεσιν αἱ στενόταται διαβολαί· ὡς Διονύσιος ὁ περιηγητὴς, Πυμάτης περὶ τέμπεα Κέρνης.

Verſ. 224. Στρεφθέντι. Sic Euſtathius citat. Quidam στρέψαντε. Quidam στρεφθέντα.

Verſ. 226. Εἰς ἅλα βάλλει, ὕδατι παίνων. Ita edidi auctoritate Euſtathii. Robertus expreſſit εἰς ἅλα πίπτει, ὕδασι πιαίνων, annotans varieta-

rietatem lectionis, quam nos in textum recepimus.

Verſ. 233. Robertus edit ζωιςήσαντα. Ego & hic variam ejus lectionem, διεςήσαντο, quia ſic citat Euſtathius, recipio.

Verſ. 234. Ἐπαρήθηζαν ἀρότρυ. Ridiculum plane eſſet, ad hanc ſcripturam confirmandam Euſtathium movere, niſi Robertum ediditſe viderem ἐπειρήσαντο, illo in diverſitatibus tantum annotato.

Verſ. 241. Quidam ἀγλαὰ τέκνα. Euſtathius cum edito facit.

Verſ. 258. Quidam ἠχί τε μακρῷ. Vulgatam ſcripturam adjuvare videtur Priſcianus, transferendo, *alti*.

Verſ. 260. Quidam Κασιήτιδα χώρην. Quidam etiam Κασιώτιδα λίμνην. Sed communis, quam ſequor, ſcriptura citra controverſiam genuina eſt, ut eam non confirmaret Euſtathius.

Verſ. 264. Quidam λελασμένοι. hanc diverſitatem etiam Euſtathius agnoſcit, & quam ſequutus ſum lectione feſtiviorem ait eſſe. Ego tamen vulgatam malui.

Verſ. 283. Τεταμμένον. Sic edo ex Euſtathio. Robertus, vulgatos codices ſecutus, τετραμμένον· pulcherrima illa lectione in varietates rejecta.

Verſ. 292. Quidam ἐφήμενοι. Euſtathius ὑφήμενοι· quæ ſcriptura verior eſt.

Verſ. 293. Quidam ἀμέργοντα. Euſtathius utriuſque meminit. quare nihil mutavi.

Verſ.

Verſ. 299. Ἴϛρ☉ ἐς ἀντολίην. Sic Euſtathius. Quidam αὐτὸς ἐς ἀντολίην. minus recte.

Verſ. 307. Quidam αὐτῆς ἔχατα λίμνης. Priſcianus approbat quod editum eſt. nam transfert, *Mæotidis oſtia juxta.*

Verſ. 308. Quidam ἀγανῶν. quod Priſcianum legiſſe, tres codices antiqui fidem faciunt. Quidam ἀγανῶν Quod edidi clare confirmat Euſtathius 34. ſcholio. ubi ait, ὅτι Ἀλανὸς ὄρ☉ ἐςὶ Σαρματίας, ἀφ' ἧ τὸ ἔθ☉ οἱ Ἀλανοὶ ἔοικεν ὀνομάζεσθαι· ὃς καὶ ἀλκήεντας, καὶ πολυίππους καλεῖ. Sed iidemne ſint quos quarto ſuperiore verſiculo Dionyſius nominat, an eis vicini alii eodem nomine, haud queam ſtatuere. Euſtathius pro iiſdem habere videtur, qui utriuſque loci epitheton conjunctim eis tribuat.

Verſ. 313. Quidam ὀρθὸν ἐπὶ γραμμῆς. Euſtathius γραμμῇ.

Verſ. 317. Quidam ἠδυφανής. Euſtathius ἡδυφαὴς citat.

Verſ. 318. Μήνης ἐρχομένης. Priſcianus eodem atque ego ſenſu hos genitivos accepit: Euſtathius alio. ejus tamen ſententiam, quamdiu de lapidis hiſtoria nihil aliunde mihi conſtat, veriorem eſſe non arbitror.

Verſ. 321. Quidam ἄςε' ἐρεμνά. Euſtathius utriuſque meminit. Idem eodem hoc verſu ait, in nonnullis exemplaribus fuiſſe, ὠρίκια, pro Νωρίκια. Quæ varietas nullius eſt momenti. Nam neque eam Stephanus in ſuis exemplaribus reperit: & Euſtathius ipſe prolixe

lixe ſatis confirmat Νωρίκ' ἄστεα. idem & lex carminis, & Priſcianus quoque ſuadet.

Verſ. 324. Quidam οἱ μὲν ἐπὶ προβολῆσι Euſtathius πλευρῆσι legit.

Verſ. 329. Quidam λύχνος τε, πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοῖος. Euſtathius citat ut editum eſt: admonens eſſe qui legant, λυχνὶς ὁμοῖος, ut λυχνὶς & maſculinum ſit & barytonum: λύχνος quidem nequaquam agnoſcit, ut nec Priſcianus. etſi de hoc incertum eſt utro genere λυχνὶς legerit.

Verſ. 339. Quidam Αὐσονὶς ἄκρη. Euſtathius repetit τὴν Αὐσονίδα πολυτενῆ γῆν, & Priſcianus, *tellus jacet Auſonidarum*: atteſtantes nimirum vulgatæ lectioni.

Verſ. 344. Quidam πορθμίδα τέμνει. Nonnulli etiam codices τείνει. Euſtathius adjuvat λήγει.

Verſ. 353. Quidam ἱερὸν πέδον. Euſtathius agnoſcit λιπαρὸν. idemque Priſcianus transfert.

Verſ. 358. Ἁγνῆς Παρθενόπης. Sic Euſtathius citat. Quidam ἁγνὸν, quod legiſſe videtur Priſcianus.

Verſ. 362. Quidam Βρέττιοι. Euſtathius utriuſque meminit: ſed priori loco Βρέντιοι. Priſcianus Βρέττιοι legit.

Verſ. 365. Τῇ δ' ὕπο Λοκροί. Priſcianus transfert, *ſub qua ſunt Locri.* Quidam τῇ δ' ἔπι.

Verſ. 376. Quidam ἐγγύθι ναίει. Euſtathius pro vulgari ſcriptura, κεῖται, facit.

Verſ. 386. Ὑλαίων. Sic in multis exemplaribus

bus legi monet Eustathius, cum ipse Ὑλήων citet. Robertus tamen nullam è suis codicibus talem varietatem adnotat.

Vers. 387. Βουλιμέων. Ita Eustathius, & Priscianus. Quidam βουλήμων·

Vers. 390. Ut hunc versum edo, citat Eustathius. Quidam αὖ περὶ πόντον ἴδοις περιηγέα τύμβον.

Vers. 392. Σκολιὸν γλῶσσ. Sic Eustathius. Quidam σκολιῶν δέμας.

Vers. 406. Κεινὸν ἐφ' Ἑλλάδος. Sic Eustathius. Quidam ξεινόν.

Vers. 407. Πολυδινήτω. Sic Eustathius. Itaque variam Roberti lectionem hic in textum ascivi. nam ipse περιδινήτῳ ediderat, quæ vox minus etiam ob eam rem hic mihi placuit, quod in sequenti etiam voce περὶ videbam.

Vers. 412. Ἀσένηθεν. Sic Eustathius, & Priscianus legerunt. Quidam Ἀσίνηθεν. Quidam γαίηθεν. inepte utrique.

Vers. 415. Quidam Ἀπιδανῆος. Eustathius Ἀπιδανῆες, & Priscianus. Quamvis quod iste habet Apidanei, etiam ad Erymanthium referri potest.

Vers. 419. Ἠ δ' ἐς νότον. Nullam hic annotat diversitatem Robertus: Eustathius tamen, nisi exemplar scholiorum vitiosum est, legisse videtur δύσιν vel ζόφον. Sed Priscianus transfert νότον.

Vers. 421. Πρὸς αὐγάς. Sic Eustathius. Quidam πρὸς ἠῶ. Ut nullam mutandæ lectionis occasionem scioli præterire voluisse videntur?

Ita

Ita ſequente etiam verſu, pro ἑλκομένη, quidam codices habebant ἐρχομένη.

Verſ. 423. Quidam πρόθε γεμῶν. Priſcianus νέρθε reddidit, *poſt Iſthmon.*

Verſ. 431. Εἶσιν ὑπὸ σκοπιὴν Ἀρακιώθου. Sic Euſtathius. Quidam εἶσι μετὰ σκοπιὴν Ἀρακίνθου.

Verſ. 439. Τῆς διὰ μέσσης, ad Phocidem refert Euſtathius: ego ad Παρνασσοῦ πτυχαὶ referendum puto. & ſic tranſtuli.

Verſ. 442. Δελφωνῆς. Sic Euſtathius. En tibi variarum lectionum agmen. Quidam δελφίνης. Quidam δελφίνου. Quidam δελφῖνος. Eodem verſu pro παρακέκλιται ſubſtituerat eadem laſcivia παραπέπλαται. Sed, me Hercule, parum caute ac feliciter. Quid enim hic παραπέπλαται ſignificat? alioquin & παρακέκλιται ex Euſtathio probari poteſt.

Verſ. 449. Ναίονται. Quidam φαίνονται. quod forſitan Priſcianus legit, qui transferat, *homines cernunt.*

Verſ. 451. Quidam ἑκατόεντα. Euſtathius citat ἑκατόωντα.

Verſ. 455. Γόνον Ἡρακλῆα. Sic Euſtathius. Quidam γόνον αἰγιόχοιο. Id nimirum deerat, νὴ τὸν αἰγίοχον. Sed, dii boni, quæ temperantia! tot Jovis epithetis, una tantum varietas.

Verſ. 456. Κοτινοῦσαν. Sic Euſtathius. Nonnulli alio accentu κοτινούσαν.

Verſ. 457. Γυμνήσιαι. Sic Euſtathius, & Priſcianus. Quidam λιμνούσιαι. Eodem verſu. Quidam ἄγχι δ' Ἔβουσος. pæne rectius.

idque

idque Priſcianus adjuvat : ſed Euſtathius tantum βοῦζος agnoſcit.

Verſ. 464. Κοιρανίην. Sic Euſtathius. Quidam κοιρανέειν.

Verſ. 485. Quidam τελλίσων. Euſtathius τελλίσων. additque eſſe qui τηλίσων legant.

Verſ. 487. Αὐγὰς Ἰονίοιο. Hic variam lectionem Roberti in contextum transtuli, auctoritate Euſtathii, qui ſic locum hunc repetit, ὅτι πρὸς τὰς ἀνατολὰς τῆς Ἀδριάδος: & Priſciani, idem manifeſte transferentis. Robertus edit ἠελίοιο.

Verſ. 500. Ποτὶ ζόφον. Sic Euſtathius. Quidam ποτὶ νότον. Tota autem hæc periodus perdifficilis eſt. Euſtathius, cum Amniſum Cretam interpretetur, ita conſtruere cogitur, πολλαὶ δ' Ἀμνισοῖο βορειότεραι ὁρόωνται πρὸς ζόφον, Αἴγυλά τ' ἠδὲ Κύθηρα, Καλαύρειά τε τρηχεῖα. Κάρπαθος αὖτ' ἑτέρωθι. Deinde, ἑτέρωθι explicans, addit, πρὸς τὰς ἀνατολὰς δηλαδή. Sed interpretationi illi quædam obſtare videntur. Nam trium illarum inſularum, ad quas πρὸς ζόφον refert, nulli præterquam Calauriæ recte utrumque tribuas, & βορειοτέραν eſſe & πρὸς ζόφον. Nam Cythera & Ægyla, ſi modo hæc eadem eſt quæ Sophiano Ægialia dicitur, ab occidente quidem ſunt Cretæ: ſed ad ſeptentrionem ejusdem nihil declinant. Nec item Carpathus, ἑτέρωθι, id eſt ad orientem, ut accipit Euſtathius, ſita, Cretæ βόρειος eſt. Sed aliquis fortaſſe non magni id eſſe momenti putabit. Ego vero in eo mari, quod frequentiſſimis è

Græcia, atque Asiæ minoris ea parte Græciam spectat, in Italiam ultro citroque navigationibus notissimum erat, ne leviter quidem errasse auctorem temere admitterem. Itaque si quo modo Ægylam, Cytheram & Carpathum, nam de Calauria dubium non est, βορειοτέρας ea parte Cretæ in qua Amnisus est, non male dixisse Dionysius probari posset, vel pro ποτὶ ζόφον varia lectione ποτὶ νότον recepta, quod reliquum est, facile tuebimur: ad solam nimirum Carpathon ποτὶ νότον referentes: (nam Carpathus Calauriæ, quæ superiori versu ultima numerabatur, ad meridiem est) vel ipso ποτὶ ζόφον, ne quod nobis negotium facessat, ad Cretam relato: quod fiet commodissime puncto tantum post ἑτέρωθι posito. Quæ constructio & minus coacta est quam illa Eustathii, & molestiæ minimum habet. nam Creta Carpatho ad occidentem est. Hoc sensu transferre licet,

Multæ etiam Amniso boream vicinius urgent,
Ægylaque, atque Cythera, Calauriaque aspera saxis,
Parte alia constans & Carpathus. hanc prope ad umbras
Creta Jovis magni colitur sanctissima nutrix.

Quod mallem, quam ποτὶ νότον huc admittere: etsi commodissima est ea lectio. Nam, ut verum fatear, cum ipsa nimia commoditate suspicionem mihi varietas illa movet: tum eo

eo etiam nomine, quod nec ab Euſtathio agnoſcatur; & Priſcianus ita tranſtulerit, ut non obſcure πρὸς αὐγὰς aut quidvis ſimile legiſſe teſtetur? ſed ποτὶ νότον, quod æque atque illud hoc loco conveniebat, (nam Carpathus ad meridiem & orientem Calauriæ ſita eſt) nulla ratione approbet.

Verſ. 502. Quod edidi citat Euſtathius, Robertus, minus fortaſſe recte, edit πολλὴ καὶ λιπαρή τε καὶ ὄλβιος.

Verſ. 524. Quidam κυρβάντιον. Euſtathius hic utrumque agnoſcit, quamvis ſcholio LXXV. Κορυβάντιον ἄστυ tantum citat.

Verſ. 528. Quidam ἱσαμένου. Euſtathius meminit utriuſque.

Verſ. 529. Λιγύφθογγος. Sic Euſtathius. Quidam λιγύφωνος. Ne Dionyſius quidem ipſe conjiciat quid ſcripſerit.

Verſ. 533. Quidam ἔνθα ἡ Κῶος. Euſtathius, & Priſcianus Καῦνος.

Verſ. 535. Πελληναίου. Quidam ἠλιβάτοιο Πεληναίου. Alii ἠλιβάτοιο Πελινναίου. Euſtathius citat Παλινναίου. Quid ſtatuas? Plinius quidem in Chio inſula montem Pellenæum collocat. Sic enim ibi ſcribitur c. XXXI. lib. 5.

Verſ. 542. Quidam μεγαλώνυμος. Euſtathius πολυώνυμος.

Verſ. 548. Ἀκήρατον. Sic Euſtathius. Quidam ἐπήρατον. Id fortaſſe Priſcianus tranſtulit, *virtutis munere pulchro.*

Verſ. 555. Quidam παραρρόον. Alii παρὰ ῥόον. Nonnulli περὶ ῥόον. quot librarii tot ſcripturæ.

Verſ. 557. Ὁπποτέρυ. Quidam ὁπποίυ. Ex Euſtathio nihil poteſt ſtatui. tamen ὁπποίυ ſuppoſitum eſſe ab aliquo ſuſpicari licet, qui ὁππότερος de pluribus aliquando dici neſciebat.

Verſ. 558. Quidam βιοτρόφον. male. Euſtathius cum edito facit.

Verſ. 559. Quidam θεουδέος. Euſtathius θεουδέες.

Verſ. 563. Γενέθλην. Sic omnino legendum. Adjuvat etiam Euſtathius. Quidam γενέθλην.

Verſ. 565. Quidam βορεώτιδας ἀρχάς. Priſc. *actas*. Etſi unus Priſciani codex habebat *archas*.

Verſ. 572. Τελέουσι. Sic etiam Euſtathius. Quidam τελέθουσι.

Verſ. 575. Θρήϊκος. Sic Euſtathius. Quidam θρήϊκες. quemadmodum illi legerant, qui horum carminum interpretatione Priſcianum donaverunt. niſi ſuos ipſi verſus male edunt, cum edendum eſſet, *Abſynthi ad flumina Thracis.*

Verſ. 583. Quidam ἦμαρ' ἀεί. Euſtathius ὁμοῦ. ἀεὶ autem particula ſtatim ſequitur in ἀειφανές. Sed quis Græculorum inhibeat licentiam?

Verſ. 594. Aut locus hic inſigniter vitioſus eſt, aut craſſe admodum, ſi non toto, quod ajunt; cælo, at certe toto cæli quadrante Dionyſius erravit; qui Taprobanen ſub Cancro collocet, quam nemo eſt tam in Geographia rudis qui æquinoctiali ſubjectam eſſe

esse nesciat. Locum quidem ut accusemus vitii, neque Eustathius errorem subindicans, neque Priscianus patiuntur, neque denique omnium exemplarium consensus. Dionysium utro tam supino errore si damnabimus, pessime de elegantissimo poëta sentiemus; quem ipsæ Musæ docuisse videntur *Errore absque vago*, ut alicubi ait, *pontum metirier omnem, Monteisque, tractusque soli, volventiaque astra.* Equidem si cujùs loci situs ignoratus ignosci Dionysio poterat, Taprobanes poterat: cum de ea certi aliquid sero admodum veteres acceperint, & in eadem collocanda non minus graviter Strabonem ipsum errasse videamus. sed tamen hunc locum excusat loquendi ratio. Nam ὑπὲρ auctori significat *ultra*, Vult igitur fortasse Dionysius, non *supra*, ut perperam vulgo interpretantur, sed ultra Taprobanem insulam esse tropicum Cancri. qua re nihil est verius. Nam Taprobane, secundum ipsius Ptolomæi tabulas, qua proxime ad septentrionem accedit, ad decimumtertium gradum pertingit, à quo undecimo ulterius gradu est Tropicus Cancri.

Vers. 599. Περιμήκετος ὁλκός. Sic Eustathius. citat enim μήκιστος ὁλκός. Quidam περιμήκεος.

Vers. 601. Ἀντιάσειαν. Sic Eustathius. Quidam ἀντήσειαν.

Vers. 622. Ἐπ' ἀντολίης. Sic Eustathius. Quidam ὑπ' ἀντολίης.

Verſ. 624. Edo πυμάτοιο περὶ ῥόον, è variis lectionibus Roberti, carminis cauſa. cum edat ipſe πύματον περὶ ῥόον. Euſtathius citat πύματον περὶ ῥόον.

Verſ. 628. Ἀλλ' οὐκ ἂν τόσσον. Quod Euſtathius hic & ſupra ſcholio viceſimoſecundo annotat, Aſiam multis partibus majorem eſſe quam Africam & Europam conjunctas, neque Dionyſium ſenſiſſe puto, neque ex his ejus verbis id elicere poſſum. Itaque meo arbitrio locum transtuli.

Verſ. 629. Ἀπείρατος. Sic Euſtathius. Quidam ἴσω ῥόον.

Verſ. 631. Ἔνδοθι βάλλον. Sic Euſtathius. Quidam εἰς ἄλα βάλλον.

Verſ. 641. Ὀρθότερον. Sic Euſtathius. Quidam ὀρθότατον.

Verſ. 642. Ὀξυκάρηνον. Quidam ὑψικάρηνον. cujus non meminit Euſtathius, ſed citat ὀξυκάρηνον, addens eſſe qui legant ὀρθόκραιρον.

Verſ. 643. Πολυσχιδὲς. Ita Euſtathius. Quidam περισχιδὲς. Priſcianus etiam cum edito convenire videtur.

Verſ. 646. Πάντ' ὀνόματ' εἴπῃ. Sic Euſtathius. Quidam πάντων ὄνομ' εἴπῃ.

Verſ. 660. Ἐς μέσα πίπτει. Sic quædam Roberti exemplaria habent, & citat Euſtathius. Idque edidi. Robertus edit ἐς μυχά.

Verſ. 666. Τοῦ δ' ἂν κυμαίνοντος. Miror in nullis Roberti codicibus diverſitatem ullam fuiſſe, cum Euſtathius χειμαίνοντος citet, nec aliud quicquam agnoſcat.

Verſ.

Verſ. 667. Ἀπὸ κρυμοῖο. Sic Euſtathius. Quidam ὑπό. Si diis placet.

Verſ. 668. Φῶτες. Quidam χῶρον. Euſtathius φῶτες.

Verſ. 671. Ἴδοιο. Quidam ὀρῶν. Euſtathius adjuvat quod edidi.

Verſ. 680. Quidam Σαυρομάταις. Euſtathius aperte accuſativum agnoſcit.

Verſ. 684. Ζεφύροιο. Sic quædam exemplaria Roberti, & Euſtathius. Robertus edit βορέαο.

Verſ. 687. Πελασγίδος. Sic Euſtathius, & Priſcianus. Quidam Λακωνίδος.

Verſ. 690. Κόλπον. Sic Euſtathius, & nonnulli codices Roberti. Ipſe πόντον edit.

Verſ. 702. Αἰωάων. Sic Euſtathius. Quidam σεληνῶν.

Verſ. 703. Νεβρεῖδας ἐπί. Sic Euſtathius. Quidam νεβρεῖδα περί.

Verſ. 707. Καταγράψαιμι. Sic Euſtathius. Quidam μεταγράψαιμι. Item διαγράψαιμι.

Verſ. 714. Quædam Euſtathii exemplaria habuerunt ἐρυθραίων Ἀραβηνῶν· præfert tamen Euſtathius ſcripturam vulgatam.

Verſ. 721. Ὀξὺ δ' ἐπ' ἄρκτοις Ἑλκομένη. Ita quidam codices Roberti. & Euſtathius citat. approbat etiam Priſciani interpretatio, ut eam ex libris antiquis reſtituo. Quidam ἀψ ἢ μετ' ἄρκτον Ἑλκόμενος. Robertus autem edit ἀψ ἢ μετ' ἄρκτους Ἑλκομένη.

Verſ. 730. Οὖννοι. Quidam ὦννοι. Item Θοῦννοι. Euſtathius ὦννοι vel Θοῦννοι ait ſcribi, ſed

magis probat ξῦνοι. Et Prisciani quædam exemplaria cum ξῦνοι, quædam cum Θῦνοι facere videntur.

Vers. 733. Τρηχάνιοί τ' ἄπυροί τ'. Sic Priscianus, & Eustathius, qui annotat eos à Geographo Ταπύρους dici. Robertus eam diversitatem in libris etiam suis observavit. Quidam igitur habent Τρηχάνιοι Τάπυροί τ'.

Vers. 737. Παρνησσοῖο. Robertus nullam varietatem annotat. Eustathius in quibusdam exemplaribus reperiri ait παρπαμισσοῦ.

Vers. 752. Φρῦροί τε. Sic Priscianus, & Eustathius, qui monet legi ab aliquibus Φρῦνοί τε. Quidam Φρῦνοί τε.

Vers. 756. Quidam γαίης. Eustathius ποίης. rectius.

*Vers.*760. Λειλειμμένη. Sic ex Eustathio, & varietatibus Roberti edo, potius quam ut Robertus κεκλιμένη.

*Vers.*764. Ἄχει. Quidam ἄγχι. Bene est, quod gravissimæ huic controversiæ componendæ Prisciani intercedit auctoritas *usque ad Chalcedonis arva.*

*Vers.*773. Ἐνθ' Ἀμαζονίδεσσιν. Legendum ἔνθά τ', vel quid simile, propter versum.

*Vers.*774. Προΐησιν. Sic Eustathius. Quidam εἰΐησιν.

*Vers.*780. Περὶ. Sic Eustathius. Quidam παρά.

Vers. 785. Ἑλκόμεναι. Sic Eustathius. Quidam ἑλκομένου.

Vers. 791. Στομάτων. Quidam σόματος. Quod etsi hic citat Eustathius: tamen sequenti scholio manifeste σομάτων agnoscit. *Vers.*

Verſ. 807. Ἠρπάξατο. Sic Euſtathius, & Priſcianus. Quidam ἀπεινόσφισι.

Verſ. 809. Ἐπιτρέχει. Sic Euſtathius. Quidam ἀνατρέχει.

Verſ. 823. Ἀγχιάλη. Sic è quibuſdam libris Roberti; & Euſtathio edidi. Ejus verba ſunt, ἡ τῶν Ἰώνων γῆ ἀγχίαλος καὶ αὐτή. Robertus ἀγχίαλοι.

Verſ. 828. Νηόν. Sic Euſtathius. Quidam βωμόν.

Verſ. 834. Ὕλην. Sic Euſtathius, & nonnulli codices Roberti. Nam ipſe edit ὕδωρ.

Verſ. 836. Ἐν Ἀσίδι. Euſtathius enim citat ἐν Ἀσίᾳ. Quidam ἐς Ἀσίδα. Quid non audeamus fingere?

Verſ. 838. Καχλάζοντος. Quidam παφλάζοντος. Euſtathius utrumque.

Verſ. 841. Ἐλιοσόμενοι. Sic Euſtathius. Quidam ἀμειβόμενοι.

Verſ. 843. Euſtathius admonet νεοθηλέες cum νέβροι conjungendum. Nam hic varietatem ſollicite Robertus annotat.

Verſ. 844. Περισμαργγεῦντες edo ex Euſtathio, & varietatibus. Robertus πέρι σμαργγεῦντες.

Verſ. 850. Quidam Παμφυλίων. Sicut in Ἰηπυγίων, & Ἰηπύγων, utrumque citat Euſtathius.

Verſ. 854. Παμφυλίδες. Sic Euſtathius, & Priſcianus. Quidam Παμφυλίδος.

Verſ. 859. Euſtathius ait eſſe qui legant Τελμισσοῖς. ſed eos non probat, quia Telmiſſus

G 5 urbs

urbs Cariæ ſit, aut Lyciæ. Priſciani quædam exemplaria etiam Telmeſſus habent. Robertus, quod miror, nullam habet varietatem.

Verſ. 864. Κόλπος. Sic Euſtathius, & Priſcianus. Quidam πόντος. Noluerunt enim ſine diverſitate locum hunc prætermittere.

Verſ. 877. Quidam Συρίων τε πόληες. Priſcianus, *Syriæque ſequuntur urbes*, adjuvans quod edidi.

Verſ. 878. Robertus edit περιμήκεες. Ego ex ejus varietatibus περιμήκεος, auctoritate Priſciani, *per longi litora flexus*.

Verſ. 890. Ἕως Ἰνδῶν. Sic Priſcianus legit, *nigros producit ad Indos*. Quidam ἐς ἠῶ.

Verſ. 897. Ἐς νότον ἕρπει. Frequens Dionyſio ἀνάληψις. Robertus edit ἐγγύθεν ἕρπει quod vix video quid hîc ſignificet. Itaque varietatem ejus prætuli.

Verſ. 910. Ἀνθεμόεσσαν. Priſcianus id fortaſſe tranſtulit, *pulchram*. Quidam ἠνεμόεσσαν.

Verſ. 916. Περσηΐα. Sic Priſcianus, *Poſidi turres*. Quidam Πισιδήϊα.

Verſ. 922. Δένδρεσι. Sic Euſtathius. Quidam δένδρεα.

Verſ. 926. Ἄχελ σελάνων. Sic Euſtathius, addens quoſdam ὀξυτόνως σελανοὶ, ad exemplum Γερμανοὶ, Ἀλανοὶ, & ſimilium, ſcribere. At in codicibus Roberti varietatum plus ſatis eſt. ἄχελς ἐλανῶν. aut ἐλαννῶν. item ἄχελ σελανῶν, & ἄγχι σελανῶν.

Verſ.

Verſ. 943. Quidam αὐτόματοι. Euſtathius cum edito facere videtur, citat enim αὐτομάτῳ ὕδατι, numero ſingulari.

Verſ. 945. Φέρουσαι, ex Euſtathio & Roberti varietatibus edo. Robertus φέροντες.

Verſ. 946. Αὐτὰρ ὁ νεβρίδας μὲν ἐπωμαδίας. Euſtathius adjuvat editionem.

Verſ. 948. Quidam ἀκροχάλιξ οἴνῳ, πλεκτὰς δ' ἀνεδήσατο. Euſtathius mecum facit.

Verſ. 954. Ὑπὲρ. Quidam ὑπὸ, vel ἔπι. Item κλιτὺν quidam ſcribunt. Euſtathius confirmat quod editum eſt.

Verſ. 956. Quidam Χαλβάσιοί τε. Euſtathius & Priſcianus χαβλάσιοι adjuvant.

Verſ. 964. Quidam καταῤῥώγεσσιν. quod Euſtathio placet, etiamſi citet κατωρυχέεσσιν.

Verſ. 972. Μέχρις ἀλικλύστοιο.
Quidam μέχρις πολυκλύστοιο. Sic Euſtathius. Nullus eſt modus harum ineptiarum.

Verſ. 984. Φέρονται ῥόον ἴσον ἐλαύνων. Sic Euſtathius. Quidam φορέει ῥόον ἐγγὺς ὁδεύων.

Verſ. 994. Νομοὺς. Sic Euſtathius. Quidam νομὰς.

Verſ. 1019. Quidam Μηροί τε, Γηροί τε, καὶ ἀνέρες ἀτερματηνοί. Euſtathius & Priſcianus congruunt cum edito.

Verſ. 1033. Μαλλοῖς. Sic Euſtathius. Quidam μαλλῷ.

Verſ. 1038. Ἡ μὲν ἐς Ὑρκανίης, ἡ δ' ὕρεα. hanc variam lectionem adſcivi in textum, ex Priſciano. Robertus edit ἡμὲν & ἡδ', neque male.

Verſ.

Verſ. 1064. Κασπιάδων. Sic Euſt. & Priſc. Quidam Καυκασίων.

Verſ. 1090. Λαβρότατον. Sic Euſtathius. Quidam λαβρότατος.

Verſ. 1096. Ἄρβάς τε. Sic Euſtathius, addens quoſdam Ἄραβας tribus α ſcribere. quod edit Robertus, nulla, quod miror, annotata varietate. Priſciani tres mſſ. codices *Haritas*, duo impreſſi *Aribas* habebant.

Verſ. 1097. Παρπανισοῖο. Quidam παρνησσοῖο. Item παρπαμισοῖο. Priſcianus *Parpanei montis*, &c. Euſtathius tres diverſitates agnoſcit, παρπανισοῖο primum, deinde παρπανίσοιο, tertiam παρπαμισοῖο. Ejus verba aſſcribam. ὅτι βούλονταί τινες παρπάνισον προπαροξυτόνως λέγεσθαι ὄρος Ἰνδικὸν, οὐ μὴν παρνισὸν, (emendo hic παρπανισόν. nam duas has voces ſolo accentu diſtinguit, nequis inde παρνησσοῖο probet) ὡς πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχουσι. πολλοὶ δὲ καὶ ὀξυτόνουσι, καὶ διὰ τοῦ μ γράφουσι παρπαμισόν. ὁ δὲ γεωγράφος παροπαμισὸν γράφει πεντασυλλάβως, καὶ τοὺς ἐκεῖ παροπαμισάδας καλεῖ. Perdifficile eſt de montium appellationibus certi aliquid conſtituere, quod harum regionum minime accuratam cognitionem veteres habuerint: nonnullos etiam in regum quibus placere ſtudebant gratiam montium nomina ſponte confudiſſe legamus: ut Caucaſi, Hæmodi montis. Sed de hoc loco non dubito quin ſit legendum παρπανισοῖο, partim ex interpretatione Priſciani, partim ex citatione Euſtathii. etſi montis ipſius appellatio παρπαμισοῖο requirere videatur.

tur. Nos quidem non tam curare debemus quod verum sit montis nomen, quam quo Dionysium usum esse sit verisimile.

Vers. 1099. Quidam ὑπὲ λεπῆς Ψάμμε. Eustathius citat quemadmodum excusum est.

Vers. 1104. Sicut edidi legisse videtur Eustathius. repetit enim hunc versum in hæc verba, πάντη δ' ὑπὸ πέτραις αἱ φλέβες. Robertus edit πάντη δ' ἐν πέτρῃσιν ὑπό. malui itaque variam ejus lectionem.

Vers. 1106. Quidam τὰς ἀπὸ τέμνοντες. Eustathius ἐντεῦθεν ἀποτεμνόμενοι, cum edito conveniens.

Vers. 1118. Quidam προμολῆσιν. Eustathius utriusque meminit. Mirum ni sponte Robertus neglexit προχοῇσιν adnotare. nam Græcos id præteriisse vix possum credere.

Vers. 1130. Πιαίνουσιν. Sic Eustathius: & res ipsa postulat. ut mirer τελεσῆσιν, quod nonnulli codices hic habent, interpretem reperire.

Vers. 1138. Λοξόν. Sic Eustathius. Quidam πολλόν.

Vers. 1139. Συρόμενον δέχεται πλωτός. Sic Eustathius & Priscianus. Quidam συρόμενος δέχεται πλωτόν.

Vers. 1141. Τόξιλοι. Sic plurima exemplaria scribere testatur Eustathius: sed à Geographo Taxilos dici. quam scripturam Robertus è nonnullis exemplaribus annotat, & Priscianus utitur.

Vers.

Verſ. 1142. σκόδροι. Sic Priſcian. Quidam σκόθροι, vel σκύθροι.

Verſ. 1143. Πόκαλέων. Quidam Πευκανέων utrunque citat Euſtathius. Priſcianus *Peucaleique.* unum tamen ejus exemplar habebat *Pencaleique.*

Verſ. 1144. Γαργαρίδαι. Sic Euſtathius, & Priſcianus. Quidam Γανδαρίδαι.

Verſ. 1145. Μέγαρσος. Nulla hic varietas à Roberto annotata eſt. Euſtathius tamen hoc ſcholio bis Μάγαρσον vocat, nec eſt veriſimile aliter eum legiſſe; habebat & unum exemplar Priſciani *Magarſus.*

Verſ. 1146. Λαβρότατοι. Sic Euſtathius. Quidam λαβρότατος, ut ad ſolum Megarſum pertineat. quam lectionem Priſcianus, transferendo *rapidusque Megarſus*, approbat.

Verſ. 1148. Ἑλκόμενοι. Sic Euſtathius. Quidam ἑλκομένην. id Priſcianus transfert, *porrigitur quæ ad terræ Colidis auſtros.*

Verſ. 1161. Ὤλεσεν. Sic Euſtathius. Quidam ἔσβεσεν.

Verſ. 1164. Στήσας. Sic Euſtathius. Quidam ἐρύσας ſcribunt, quia fortaſſe σήλας & σήσας ſimiles eſſe voces videbant.

Verſ. 1174. Πόντοιο. Sic Euſtath. Quidam ποτάμοιο, ridicule.

Verſ. 1176. Euſtathius annotat etiam ἀργιλόεσσα ſcribi, more Attico.

Verſ. 1178. Quidam plurali numero ἄνθεσι. Euſtathius ἄνθει agnoſcit. Minium enim ait à Dionyſio vocari ἄνθος Ἀσσυρίης γῆς, per periphraſin.

Hæc

Hæc habui, benevole Lector quæ de Varietatibus annotarem. in quibus si tam pauca quæ aliquid habeant operæ pretii esse indignaberis, nihil mirabor. Mihi quidem hercle, si cui merito alteri, hæ quisquiliæ sæpe bilem, sæpe iocum ut ille ait, movere: tædium vero semper; devorandum tamen fuit. Vale, & fruere.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΠΛΟΥΤΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

Καρίων οἰκέτης.
Χρέμυλος δεσπότης.
Πλοῦτος.
Χορὸς ἀγροίκων.
Βλεψίδημος.
Πενία.
Γυνὴ Χρεμύλου
Δίκαιος ἀνήρ.
Ἕτερος ἀνὴρ ἄδικος.
Συκοφάντης.
Γραῦς, ἡ φίλη τοῦ μειρακίου.
Νεανίας.
Ἑρμῆς.
Ἱερεὺς Διός.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΠΛΟΥΤΟΣ.

Σκηνὴ ἡ πρώτη.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ὡς ἀργαλέον πρᾶγμ' ἐστὶν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί.
Δοῦλον γενέσθαι παραφρονοῦντος δεσπότου.
Ἢν γὰρ τὰ βέλτισθ' ὁ θεράπων λέξας τύχῃ,
Δόξῃ δὲ μὴ δρᾶν ταῦτα τῷ κεκτημένῳ,
Μετέχειν ἀνάγκη τὸν θεράποντα τῶν κακῶν.
Τοῦ σώματος γὰρ οὐκ ἐᾷ τὸν κύριον
Κρατεῖν ὁ δαίμων, ἀλλὰ τὸν ἐωνημένον.
Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. Τῷ δὲ Λοξίᾳ,
Ὃς θεσπιῳδεῖ τρίποδος ἐκ χρυσηλάτου,

Μέμψιν δικαίαν μέμφομαι ταύτην, ὅτι
Ἰατρὸς ὢν καὶ μάντις, ὥς φασιν, σοφὸς,
Μελαγχολῶντ' ἀπέπεμψέ μου τὸν δεσπότην·
Ὅς τις ἀκολουθεῖ κατόπιν ἀνθρώπου τυφλοῦ,
Τοὐναντίον δρῶν, ἢ προσῆκ' αὐτῷ ποιεῖν.
Οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγούμεθα·
Οὗτος δ' ἀκολουθεῖ, κἀμὲ προσβιάζεται.
Καὶ ταῦτ' ἀποκρινομένῳ τὸ παράπαν οὐδὲ γρῦ.
Ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἔσθ' ὅπως σιγήσομαι,
Ἢν μὴ φράσῃς, ὅτι τῷδ' ἀκολουθοῦμέν ποτε,
Ὦ δέσποτ', ἀλλά σοι παρέξω πράγματα.
Οὐ γάρ με τυπτήσεις, στέφανον ἔχοντά γε.
ΧΡ. Μὰ Δί'. ἀλλ' ἀφελὼν τὸν στέφανον, ἢν λυπῇς τί με,
Ἵνα μᾶλλον ἀλγῇς. ΚΑΡΙΩΝ. Λῆρος· οὐ γὰρ παύσομαι,
Πρὶν ἂν φράσῃς μοι, τίς ποτ' ἐστὶν οὑτοσί.
Εὔνους γὰρ ὤν σοι πυνθάνομαι πάνυ σφόδρα.
ΧΡ. Ἀλλ' οὔ σε κρύψω. τῶν ἐμῶν γὰρ οἰκετῶν
Πιστότατον ἡγοῦμαί σε καὶ κλεπτίστατον.
Ἐγὼ θεοσεβὴς καὶ δίκαιος ὢν ἀνήρ,
Κακῶς ἔπραττον, καὶ πένης ἦν. ΚΑ. Οἶδά τοι.
ΧΡ. Ἕτεροι δ' ἐπλούτουν, ἱερόσυλοι, ῥήτορες,
Καὶ συκοφάνται, καὶ πονηροί. ΚΑΡ. Πείθομαι.
ΧΡ. Ἐπερησόμενος οὖν ᾠχόμην ὡς τὸν θεόν·
Τὸν ἐμὸν μὲν αὐτοῦ τοῦ ταλαιπώρου σχεδὸν
Ἤδη νομίζων ἐκτετοξεῦσθαι βίον,
Τὸν δ' υἱόν, ὅσπερ ὢν μόνος μοι τυγχάνει,
Πευσόμενος εἰ χρὴ μεταβαλόντα τοὺς τρόπους,
Εἶναι πανοῦργον, ἄδικον, ὑγιὲς μηδὲ ἕν,
Ὡς τῷ βίῳ τοῦτ' αὐτὸ νομίσας ξυμφέρειν.
ΚΑΡ. Τί δῆθ' ὁ Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων;
ΧΡ. Πεύσῃ σαφῶς γὰρ ὁ θεὸς εἶπέ μοι τοδί·
Ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιών,

Ἐκέ-

Ἐκέλευσε τούτου μὴ μεθίεσθαί μ᾽ ἔτι.
Πείθειν δ᾽ ἐμαυτῷ ξυνακολουθεῖν οἴκαδε.
ΚΑΡ. Καὶ τῷ ξυναντᾷς δῆτα πρώτῳ; ΧΡ. Τουτῳί.
ΚΑ. Εἶτ᾽ οὐ ξυνίης τὴν ἐπίνοιαν τοῦ θεοῦ,
Φράζουσαν, ὦ σκαιότατέ, σοι σαφέστατα,
Ἀσκεῖν τὸν υἱὸν τὸν ἐπιχώριον τρόπον;
ΧΡ. Τῷ τοῦτο κρίνεις; ΚΑΡ. Δηλονότι καὶ τυφλῷ
Γνῶναι δοκεῖ τοῦθ᾽, ὡς σφόδρ᾽ ἐστὶ συμφέρον
Τὸ μηδὲν ἀσκεῖν ὑγιὲς ἐν τῷ νῦν χρόνῳ.
ΧΡ. Οὐκ ἔσθ᾽ ὅπως ὁ χρησμὸς εἰς τοῦτο ῥέπει,
Ἀλλ᾽ εἰς ἕτερόν τι μεῖζον. ἢν δ᾽ ἡμῖν φράσῃ,
Ὅστις ποτ᾽ ἐστὶν οὑτοσὶ, καὶ τοῦ χάριν,
Καὶ τοῦ δεόμενος ἦλθε μετὰ νῷν ἐνθαδὶ,
Πυθοίμεθ᾽ ἂν τὸν χρησμὸν ἡμῶν, ὅ, τι νοεῖ.
ΚΑΡ. Ἄγε δὴ σὺ, πρότερον σαυτὸν ὅστις εἶ, φράσον.
Ἢ τἀπὶ τούτοις δρῶ. ΧΡ. Λέγειν χρὴ ταχὺ πάνυ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

Τρίμετροι ἰαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἐγὼ μὲν οἰμώζειν λέγω σοι. ΚΑΡ. Μανθάνεις,
Ὅς φησιν εἶναι; ΧΡ. Σοὶ λέγει τοῦτ', οὐκ ἐμοί.
Σκαιῶς γὰρ αὐτοῦ καὶ χαλεπῶς ἐκπυνθάνει·
Ἀλλ' εἴ τι χαίρεις ἀνδρὸς εὐόρκου τρόποις,
Ἐμοὶ φράσον. ΠΛ. Κλάειν ἔγωγέ σοι λέγω,
ΚΑΡ. Δέχου τὸν ἄνδρα, καὶ τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ.
ΧΡ. Οὔτοι, μὰ τὴν Δήμητρα, χαιρήσεις ἔτι.
Εἰ μὴ φράσεις γὰρ, ἀπό σ' ὀλῶ κακὸν κακῶς.
ΠΛ. Ὦ τᾶν ἀπαλλάχθητον ἀπ' ἐμοῦ. ΧΡ. Πώμαλα.
ΚΑΡ. Καὶ μὴν ὃ λέγω, βέλτιστόν ἐστι, δέσποτα.
Ἀπολῶ τὸν ἄνθρωπον κάκιστα τουτονί.
Ἀναθεὶς γὰρ ἐπὶ κρημνόν τιν' αὐτὸν, καταλιπὼν
Ἄπειμ', ἵν' ἐκεῖθεν ἐκτραχηλισθῇ πεσών.
ΧΡ. Ἀλλ' αἶρε ταχέως. ΠΛ. Μηδαμῶς. ΚΑΡ. Οὔκουν ἐρεῖς;
ΠΛ. Ἀλλ' ἢν πύθησθέ μ', ὅς τις εἴμ', εὖ οἶδ' ὅτι
Κακόν τι μ' ἐργάσεσθε, κοὐκ ἀφήσετε.
ΧΡ. Νὴ τοὺς θεοὺς ἡμεῖς γ', ἐὰν βούλῃ γε σύ.

ΠΛ.

ΠΛ. Μέθεσθέ νῦν με πρῶτον. ΧΡ. Ἢν μεθίεμεν.
ΠΛ. Ἀκούετον δή. δεῖ γὰρ ὡς, ἔοικ᾽, ἐμὲ
Λέγειν, ἃ κρύπτειν ἦ παρεσκευασμένος.
Ἐγὼ γάρ εἰμι Πλοῦτος. ΧΡ. Ὦ μιαρώτατε
Ἀνδρῶν ἁπάντων. εἶτ᾽ ἐσίγας Πλοῦτος ὤν;
ΚΑΡ. Σὺ Πλοῦτος, οὕτως ἀθλίως διακείμενος,
Ὦ Φοῖβ᾽ Ἄπολλον, καὶ θεοί, καὶ δαίμονες,
Καὶ Ζεῦ. τί φής; ἐκεῖνος ὄντως εἶ σύ; ΠΛ. Ναί.
ΧΡ. Ἐκεῖνος αὐτός; ΠΛ. Αὐτότατος. ΧΡ. Πόθεν οὖν, φράζον,
Αὐχμῶν βαδίζεις; ΠΛΟΥΤ. Ἐκ Πατροκλέους ἔρχομαι,
Ὃς οὐκ ἐλούσατ᾽, ἐξότου περ ἐγένετο.
ΧΡ. Τουτὶ δὲ τὸ κακὸν πῶς ἔπαθες; κάτειπέ μοι.
ΠΛ. Ὁ Ζεύς με ταῦτ᾽ ἔδρασεν ἀνθρώποις φθονῶν.
Ἐγὼ γὰρ ὢν μειράκιον ἠπείλησ᾽, ὅτι
Ὡς τοὺς δικαίους καὶ σοφοὺς καὶ κοσμίους
Μόνους βαδιοίμην, ὁ δέ μ᾽ ἐποίησε τυφλόν,
Ἵνα μὴ διαγιγνώσκοιμι τούτων μηδένα·
Οὕτως ἐκεῖνος τοῖσι χρηστοῖσι φθονεῖ.
ΧΡ. Καὶ μὴν διὰ τοὺς χρηστούς γε τιμᾶται μόνους.
Καὶ τοὺς δικαίους. ΠΛΟΥΤ. Ὁμολογῶ σοι. ΧΡ. Φέρε, τί οὖν,
Εἰ πάλιν ἀναβλέψειας, ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ,
Φεύγοις ἂν ἤδη τοὺς πονηρούς; ΠΛ. Φήμ᾽ ἐγώ.
ΧΡ. Ὡς τοὺς δικαίους δ᾽ ἂν βαδίζοις; ΠΛ. Πάνυ μὲν οὖν.
Πολλοῦ γὰρ αὐτοὺς οὐχ ἑώρακα χρόνου.

ΧΡ.

ΧΡ. Καὶ θαυμάζω γ' οὐδὲν, οὐδ' ἐγὼ γὰρ ὁ βλέπων.
ΠΛ. Ἀφετόν με νῦν· ἴσον γὰρ ἤδη τἀπ' ἐμοῦ.
ΧΡ. Μὰ Δί', ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἑξόμεθά σου.
ΠΛ. Οὐκ ἠγόρευον, ὅτι παρέξειν πράγματα
Ἐμέλλετόν μοι; ΧΡ. Καὶ σύ γ', ἀντιβολῶ, πιθοῦ,
Καὶ μή μ' ἀπολίπῃς, οὐ γὰρ εὑρήσεις ἐμοῦ
Ζητῶν ἔτ' ἄνδρα τοὺς τρόπους βελτίονα.
Μὰ τὸν Δί'. οὐ γάρ ἐστιν ἄλλος, πλὴν ἐγώ.
ΠΛ. Ταυτὶ λέγουσι πάντες, ἡνίκ' ἂν δέ μου
Τύχωσ' ἀληθῶς, καὶ γένωνται πλούσιοι,
Ἀτεχνῶς ὑπερβάλλουσι τῇ μοχθηρίᾳ.
ΧΡ. Ἔχει μὲν οὕτως· εἰσὶ δ' οὐ πάντες κακοί.
ΠΛ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἁπαξάπαντες, ΚΑΡ. Οἰμώξεις μακρά.
ΧΡ. Σὺ δ' ὡς ἂν εἰδῇς, ὅσα παρ' ἡμῖν, ἢν μένῃς,
Γενήσετ' ἀγαθὰ, πρόσεχε τὸν νοῦν, ἵνα πύθῃ.
Οἶμαι γὰρ οἶμαι (ξὺν θεῷ δ' εἰρήσεται)
Ταύτης ἀπαλλάξειν σε τῆς ὀφθαλμίας,
Βλέψαι ποιήσας. ΠΛ. Μηδαμῶς τοῦτ' ἐργάσῃ.
Οὐ βούλομαι γὰρ πάλιν ἀναβλέψαι. ΚΑΡ. Τί φής;
Ἄνθρωπος οὗτός ἐστιν ἄθλιος φύσει.
ΠΛ. Ο Ζεὺς μὲν οὖν εἰδὼς τὰ τούτων μῶρ', ἐμ', εἰ
Πύθοιτ' ἂν, ἐπιτρίψειε. ΧΡΕ. Νῦν δ' οὐ τοῦτο δρᾷ,
Ὅς τις σε προσπταίοντα περινοστεῖν ἐᾷ;
ΠΛ. Οὐκ οἶδ'. ἐγὼ δ' ἐκεῖνον ὀῤῥωδῶ πάνυ.
ΧΡ. Ἄληθες; ὦ δειλότατε πάντων δαιμόνων.
Οἴει γὰρ εἶναι τὴν Διὸς τυραννίδα,

Καὶ τοὺς κεραυνοὺς ἀξίους τριωβόλου,
Εάν γ' ἀναβλέψῃς σὺ, κἂν μικρὸν χρόνον;
ΠΛ. Ἃ, μὴ λέγ', ὦ πόνηρε, ταῦτ'. ΧΡΕ. Ἔχ' ἥσυχος.
Εγὼ γὰρ ἀποδείξω σε τοῦ Διὸς πολὺ
Μεῖζον δυνάμενον. ΠΛ. Εμὲ σύ; ΧΡ. Νὴ τὸν οὐρανόν.
Αὐτίκα γὰρ ἄρχει διὰ τί ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν;
ΚΑΡ. Διὰ τἀργύριον· πλεῖστον γάρ ἐστ' αὐτῷ. ΧΡΕ. Φέρε,
Τίς οὖν ὁ παρέχων ἐστὶν αὐτῷ τοῦτ'; ΚΑΡ. Ὁδί.
ΧΡ. Θύουσι δ' αὐτῷ διὰ τίν'; οὐ διὰ τουτονί;
ΚΑΡ. Καὶ νὴ Δί', εὔχονταί γε πλουτεῖν ἄντικρυς.
ΧΡ. Οὐκοῦν ὅδ' ἐστὶν αἴτιος· καὶ ῥᾳδίως
Παύσειεν, εἰ βούλοιτο, ταῦτ' ἄν; ΠΛ. Ὁτι τί δή;
ΧΡ. Ὅτ' οὐδ' ἂν εἷς θύσειεν ἀνθρώπων ἔτι,
Οὐ βοῦν ἄν, οὐχὶ ψαιστὸν, οὐκ ἄλλ' οὐδὲ ἕν,
Μὴ βουλομένου σοῦ. ΠΛ. Πῶς; ΧΡ. Ὅπως; οὐκ ἔσθ' ὅπως
Ωνήσεται δήπουθεν, ἢν σὺ μὴ παρὼν
Αὐτὸς διδῷς τ' ἀργύριον· ὥστε τοῦ Διὸς
Τὴν δύναμιν, ἢν λυπῇ τι, καταλύσεις μόνος.
ΠΛ. Τί λέγεις, δι' ἐμὲ θύουσιν αὐτῷ; ΧΡΕΜ. Φήμ' ἐγώ.
Καὶ νὴ Δί', εἴ τί γ' ἐστὶ λαμπρὸν καὶ καλὸν,
Ἢ χάριεν ἀνθρώποισι, διὰ σὲ γίγνεται.
Ἅπαντα τῷ πλουτεῖν γάρ ἐσθ' ὑπήκοα.
ΚΑΡ. Εγωγέ τοι διὰ σμικρὸν ἀργυρίδιον
Δοῦλος γεγένημαι, διὰ τὸ μὴ πλουτεῖν ἴσως.
ΧΡ. Καὶ τάς γ' ἑταίρας φασὶ τὰς Κορινθίας,

Οταν μὲν αὐτὰς τὶς πένης πειρῶν τύχῃ,
Οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν· ἐὰν δὲ πλούσιος,
Τὸν πρωκτὸν αὐτὰς εὐθὺς ὡς τοῦτον τρέπειν.
ΚΑΡ. Καὶ τούς γε παῖδας φασὶ ταυτὸ τοῦτο δρᾶν,
Οὐ τῶν ἐραστῶν, ἀλλὰ τἀργυρίου χάριν.
ΧΡ. Οὐ τούς γε χρηστοὺς, ἀλλὰ τοὺς πόρνους. ἐπεὶ
Αἰτοῦσιν οὐκ ἀργύριον οἱ χρηστοί. ΚΑΡ. Τί δαί;
ΧΡ. Ο μὲν ἵππον ἀγαθόν, ὁ δὲ κύνας θηρευτικάς.
ΚΑΡ. Αἰσχυνόμενοι γὰρ ἀργύριον αἰτεῖν ἴσως,
Ονόματι περιπέττουσι τὴν μοχθηρίαν.
ΧΡ. Τέχναι δὲ πᾶσαι διά σε καὶ σοφίσματα,
Εν τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἔσθ' εὑρημένα.
Ο μὲν γὰρ αὐτῶν σκυτοτομεῖ καθήμενος·
Ετερος δὲ χαλκεύει τις, ὁ δὲ τεκταίνεται.
Ο δὲ χρυσοχοεῖ τὶς, χρυσίον παρὰ σοῦ λαβών.
Ο δὲ λωποδυτεῖ γε, νὴ Δί'. ὁ δὲ τοιχωρυχεῖ·
Ο δὲ κναφεύει τις· ὁ δὲ πλύνει κώδια·
Ο δὲ βυρσοδεψεῖ γ'· ὁ δέ γε πωλεῖ κρόμμυα·
Ο δ' ἀλοὺς γε μοιχὸς, διά σέ που παρατίλλεται.
ΠΛ. Οἴμοι τάλας, ταυτί μ' ἐλάνθανεν πάλαι.
ΧΡ. Μέγας δὲ βασιλεὺς οὐχὶ διὰ τοῦτον κομᾷ;
ΚΑΡ. Ἐκκλησία δ' οὐχὶ διὰ τοῦτον γίγνεται;
ΧΡ. Τί δέ; τὰς τριήρεις οὐ σὺ πληροῖς; εἰπέ μοι.
ΚΑΡ. Τὸ δ' ἐν Κορίνθῳ ξενικὸν οὐχ οὗτος τρέφει;
ΧΡ. Ο Πάμφιλος δ' οὐχὶ διὰ τοῦτον κλαύσεται;
ΚΑΡ. Ο Βελονοπώλης δ' οὐχὶ μετὰ τοῦ Παμφίλου;
ΧΡ. Αργύριος δ' οὐχὶ διὰ τοῦτον πέρδεται;

ΚΑΡ.

ΚΑΡ. Φιλέψιος δ' οὐχ ἕνεκά σου μύθους λέγει;
ΧΡ. Ἡ ξυμμαχία δ' οὐ διά σε τοῖς Αἰγυπτίοις;
ΚΑΡ. Ερᾷ δὲ Λαῒς οὐ διά σε Φιλωνίδου;
ΧΡ. Ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος; ΚΑΡ. Εμπέσοι γέ σοι.
ΧΡ. Τὰ δὲ πράγματ' οὐχὶ διά σε πάντα πράττεται;
Μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἴτιος
Καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν, εὖ ἴσθ' ὅτι.
ΚΑΡ. Κρατοῦσι γοῦν κἂν τοῖς πολέμοις ἑκάστοτε,
Εφ' οἷς ἂν οὗτος ἐπικαθέζηται μόνος.
ΠΛ. Εγὼ τοσαῦτα δυνατός εἰμ' εἷς ὢν ποιεῖν;
ΧΡ. Καὶ ναὶ μὰ Δία τούτωνγε πολλῷ πλείονα.
Ως οὐδὲ μεστός σου γέγον' οὐδεὶς πώποτε.
Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐστὶ πάντων πλησμονή·
Ερωτος. ΚΑΡ. Ἄρτων. ΧΡ. Μουσικῆς. ΚΑΡ. Τραγημάτων.
ΧΡ. Τιμῆς. ΚΑΡ. Πλακούντων. ΧΡ. Ανδραγαθίας. ΚΑΡ. Ισχάδων.
ΧΡ. Φιλοτιμίας ΚΑΡ. Μάζης. ΧΡ. Στρατηγίας. ΚΑΡ. Φακῆς.
ΧΡ. Σοῦ δ' ἐγένετ' οὐδεὶς μεστὸς οὐδεπώποτε.
Αλλ' ἢν τάλαντά τις λάβῃ τρισκαίδεκα,
Πολὺ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ λαβεῖν ἑκκαίδεκα·
Κἂν ταῦτ' ἀνύσῃ, τετταράκοντα βούλεται,
Ἤ φησιν, οὐ βιωτὸν αὐτῷ τὸν βίον.
ΠΛ. Εὖ τοι λέγειν ἔμοιγε φαίνεσθον πάνυ·
Πλὴν ἓν μόνον δέδοικα. ΧΡ. Φράζε τοῦ πέρι.
ΠΛ. Ὅπως ἐγὼ τὴν δύναμιν, ἣν ὑμεῖς φατὲ

Ἔχειν με, ταύτης δεσπότης γενήσομαι.
ΧΡ. Νὴ τὸν Δί'. ἀλλὰ καὶ λέγουσι πάντες, ὡς
Δειλότατον ἐσθ' ὁ Πλοῦτος. ΠΛ. Ἥκιστ', ἀλλά με
Τοιχωρύχος τις διέβαλ'. εἰσδὺς γάρ ποτε,
Οὐκ εἶχεν, εἰς τὴν οἰκίαν, οὐδὲν λαβεῖν,
Εὑρὼν ἁπαξάπαντα κατακεκλεισμένα.
Εἶτ' ὠνόμασέ μου τὴν πρόνοιαν, δειλίαν.
ΧΡ. Μὴ νῦν μελέτω σοι μηδέν· ὡς ἐὰν γένῃ
Ανὴρ πρόθυμος αὐτὸς εἰς τὰ πράγματα,
Βλέποντ' ἀποδείξω σ' ὀξύτερον τοῦ Λυγκέως.
ΠΛ. Πῶς οὖν δυνήσει τοῦτο δρᾶσαι, θνητὸς ὤν;
ΧΡ. Ἔχω τιν' ἀγαθὴν ἐλπίδ', ἐξ ὧν εἶπέ μοι
Ο Φοῖβος αὐτος, Πυθικὴν σείσας δάφνην.
ΠΛ. Κἀκεῖνος οὖν ξύνοιδε ταῦτα; ΧΡ. Φήμ' ἐγώ.
ΠΛ. Ορᾶτε. ΧΡ. Μὴ φρόντιζε μηδὲν, ὦ ἀγαθέ.
Εγὼ γὰρ, εὖ τοῦτ' ἴσθι, κἂν δεῖ μ' ἀποθανεῖν,
Αὐτὸς διαπράξω ταῦτα. ΚΑΡ. Κἂν βούλῃ, γ' ἐγώ,
ΧΡ. Πολλοὶ δ' ἔσονται κ' ἄτεροι νῷν ξύμμαχοι,
Ὅτοις δικαίοις οὖσιν οὐκ ἦν ἄλφιτα.
ΠΛ. Παπαί· πονηρούς γ' εἶπας ἡμῖν ξυμμάχους.
ΧΡ. Οὐκ ἤν γε πλουτήσωσιν ἐξ ἀρχῆς πάλιν.
Ἀλλ' ἴθι σὺ μὲν ταχέως δραμών. ΚΑΡ. Τί δρῶ; λέγε.
ΧΡ. Τοὺς ξυγγεώργους κάλεσον (εὑρήσεις δ' ἴσως
Ἐν τοῖσιν ἀγροῖς αὐτοὺς ταλαιπωρουμένους)
Οπως ἂν ἴσον ἕκαστος ἐνταυθοῖ παρὼν,

Ημῖν μετάσχῃ τοῦδε τοῦ Πλούτου μέρος.
ΚΑΡ. Καὶ δὴ βαδίζω. τοῦτο δὲ τὸ κρεάδιον,
Τῶν ἔνδοθέν τις εἰσενεγκάτω λαβών.
ΧΡ. Εμοὶ μελήσει τοῦτό γ', ἀλλ' ἀνύσας τρέχε.
Σύ δ', ὦ κράτιστε Πλοῦτε πάντων δαιμόνων,
Εἴσω μετ' ἐμοῦ δεῦρ' εἴσιθ'. ἡ γὰρ οἰκία
Αὐτή ἐστιν, ἣν δεῖ χρημάτων σε τήμερον
Μεστὴν ποιῆσαι, καὶ δικαίως κἀδίκως.
ΠΛ. Αλλ' ἄχθομαι, μὲν εἰσιὼν, νὴ τοὺς θεοὺς,
Ες οἰκίαν ἑκάστοτ' ἀλλοτρίαν πάνυ·
Αγαθὸν γὰρ ἀπέλαυσ' οὐδὲν αὐτοῦ πώποτε.
Ην μὲν γὰρ εἰς φειδωλὸν εἰσελθὼν τύχω,
Εὐθὺς κατώρυξέν με κατὰ τῆς γῆς κάτω.
Κἄν τις προσέλθῃ χρηστὸς ἄνθρωπος φίλος,
Αἰτῶν λαβεῖν τι μικρὸν ἀργυρίδιον,
Ἔξαρνός ἐστι, μη δ' ἰδεῖν με πώποτε.
Ην δ' ὡς παραπλῆγ' ἄνθρωπον εἰσελθὼν τύχω,
Πόρναισι καὶ κύβοισι παραβεβλημένος,
Γυμνὸς θύραζ' ἐξέπεσον ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ.
ΧΡ. Μετρίου γὰρ ἀνδρὸς οὐκ ἐπέτυχες πώποτε.
Εγὼ δὲ τούτου τοῦ τρόπου πῶς εἰμ' ἀεί·
Χαίρω τε γὰρ φειδόμενος, ὡς οὐδεὶς ἀνήρ·
Πάλιν τ' ἀναλῶν, ἡνίκ' ἂν τούτου δέῃ.
Αλλ' εἰσίωμεν, ὡς ἰδεῖν σε βούλομαι
Καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὸν υἱὸν τὸν μόνον,
Ὃν ἐγὼ φιλῶ μάλιστα μετὰ σέ. ΠΛ. Πείθομαι.
ΧΡ. Τί γὰρ ἄν τις οὐχὶ πρὸς σε τἀληθῆ λέγοι;

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΣΚΗΝΗ πρώτη.

Τετράμετροι Ιαμβικοὶ, καταληκτικοί· Δίμετροι, Ἀνακρεόντειοι, καὶ ἄλλοι τινές.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὦ πολλὰ δὴ τῷ δεσπότῃ ταυτὸν θύμον φαγόντες
Ἄνδρες φίλοι, καὶ δημόται, καὶ τοῦ πονεῖν ἐρασταί.
Ἴτ', ἐγκονεῖτε, σπεύδεθ', ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλλειν,
Ἀλλ' ἔστ' ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀκμῆς, ᾗ δεῖ παρόντας ἀμύνειν.
ΧΟ. Οὐκοῦν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι προθύμως,
Ὡς εἰκός ἐστιν, ἀσθενεῖς γέροντας ἄνδρας ἤδη.
Σὺ δ' ἀξιοῖς ἴσως με θεῖν πρὶν ταῦτα καὶ φράσαι μοι,
Ὅτου χάριν μ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν πάλαι δήπου λέγω· σὺ δ' αὐτὸς οὐκ ἀκούεις.
Ὁ δεσπότης γάρ φησιν, ὑμᾶς ἡδέως ἅπαντας
Ψυχροῦ βίου καὶ δυσκόλου ζήσειν ἀπαλλαγέντας.
ΧΟ. Ἔστιν δὲ δὴ τί; καὶ πόθεν τὸ πρᾶγμα τοῦθ', ὅ φησιν;

ΚΑΡ. Ἔχων ἀφῖκται δεῦρο πρεσβύτην τιν', ὦ πόνηροι,
Ρυπῶντα, κυφὸν, ἄθλιον, ῥυσὸν, μαδῶντα, νωδὸν,
Οἶμαι δὲ νὴ τὸν οὐρανὸν, καὶ ψωλὸν αὐτὸν εἶναι.
ΧΟ. Ω χρυσὸν ἀγγείλας ἐπῶν, πῶς φῄς; φράσον μοι.
Δηλοῖς γὰρ αὐτὸν σωρὸν ἥκειν χρημάτων ἔχοντα.
ΚΑΡ. Πρεσβυτικῶν μὲν οὖν κακῶν ἔγωγ' ἔχοντα σωρόν.
ΧΟ. Μῶν ἀξιοῖς φενακίσας ἡμᾶς ἀπαλλαγῆναι
Αζήμιος, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ βακτηρίαν ἔχοντος;
ΚΑΡ. Πάντως γὰρ ἄνθρωπον φύσει τοιοῦτον εἰς τὰ πάντα
Ηγεῖσθέ μ' εἶναι, κοὐδὲν ἂν νομίζεθ' ὑγιὲς εἰπεῖν;
ΧΟ. Ως σεμνὸς οὑπίτριπτος· αἱ κνῆμαι δέ σου βοῶσιν
Ἰοὺ, ἰοὺ, τὰς χοίνικας καὶ τὰς πέδας ποθοῦσαι.
ΚΑΡ. Ἐν τῇ σορῷ νυνὶ λαχὸν τὸ γράμμα σου δικάζειν,
Σὺ δ' οὐ βαδίζεις· ὁ δὲ Χάρων τὸ ξύμβολον δίδωσιν.
ΧΟ. Διαῤῥαγείης. ὡς μόθων εἶ, καὶ φύσει κόβαλος,
Ὅστις φενακίζεις· φράσαι δ' οὔπω τέτληκας ἡμῖν,
Ὅτου χάριν μ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκε δεῦρο·
Οἳ πολλὰ μοχθήσαντες, οὐκ οὔσης σχολῆς, προθύμως
Δεῦρ' ἤλθομεν, πολλῶν θύμων ῥίζας διεκπερῶντες.

ΚΑΡ.

ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔτι ἂν κρύψαιμι. τὸν Πλοῦτον γὰρ, ὦ ἄνδρες, ἥκει
Ἄγων ὁ δεσπότης, ὃς ὑμᾶς πλουσίους ποιήσει.
ΧΟ. Ὄντως γάρ ἐστι πλουσίοις ἅπασιν ἡμῖν εἶναι;
ΚΑΡ. Νὴ τοὺς Θεοὺς, Μίδαις μὲν οὖν· ἢν ὦτ' ὄνου λάβητε.
ΧΟ. Ὡς ἥδομαι, καὶ τέρπομαι, καὶ βούλομαι χορεῦσαι
Ὑφ' ἡδονῆς· εἴπερ λέγεις ὄντως σὺ ταῦτ' ἀληθῆ.
ΚΑΡ. Καὶ μὴν ἐγὼ βουλήσομαι, Θρεττανελὸ, τὸν Κύκλωπα
Μιμούμενος, καὶ τοῖν ποδοῖν ὡδὶ παρενσαλεύων,
Ὑμᾶς ἄγειν· ἀλλ' εἶα τέκεα θαμίν' ἐπαναβοῶντες
Βληχώμενοί τε προβατίων,
Αἰγῶν τε κιναβρώντων μέλη,
Ἕπεσθ' ἀπεψωλημένοι, τράγοι δ' ἀκρατιεῖσθε.
ΧΟ. Ἡμεῖς δέ γ' αὖ ζητήσομεν, Θρεττανελὸ τὸν Κύκλωπα
Βληχώμενοι, σὲ τουτονὶ πινῶντα καταλαβόντες,
Πήραν ἔχοντα, λάχανά τ' ἄγρια δροσερὰ, καὶ κραιπαλῶντα,
Ἡγούμενον τοῖς προβατίοις,
Εἰκῆ δὲ καταδαρθέντα που,
Μέγαν λαβόντες ἡμμένον σφηκίσκον, ἐκτυφλῶσαι.
ΚΑΡ. Ἐγὼ δὲ τὴν Κίρκην γε, τὴν τὰ φάρμακ' ἀνακυκῶσαν,
Ἣ τοὺς ἑταίρους τοῦ Φιλωνίδου ποτ' ἐν Κορίνθῳ,

Ἔπεισεν, ὡς ὄντας κάπρους,
Μεμαγμένον σκῶρ ἐσθίειν, αὐτὴ δ' ἔματτεν αὐτοῖς,
Μιμήσομαι πάντα τρόπον.
Ὑμεῖς δὲ γρυλλίζοντες ὑπὸ φιληδίας,
Ἕπεσθε μητρὶ χοῖροι.
ΧΟ. Οὐκ οὖν σε τὴν Κίρκην γε, τὴν τὰ φάρμακ' ἀνακυκῶσαν,
Καὶ μαγγανεύουσαν μολύνουσάν τε τοὺς ἑταίρους,
Λαβόντες ὑπὸ φιληδίας,
Τὸν Λαρτίου μιμούμενοι, τῶν ὄρχεων κρεμῶμεν,
Μινθώσομέν θ', ὥσπερ τράγου,
Τὴν ῥῖνα. σὺ δ' Ἀρίστυλλος ὑποχάσκων ἐρεῖς,
Ἕπεσθε μητρὶ χοῖροι.
ΚΑΡ. Ἀλλ' εἶα νῦν τῶν σκωμμάτων ἀπαλλαγέντες ἤδη
Ὑμεῖς, ἐπ' ἀλλ' εἶδος τρέπεσθ'. ἐγὼ δ' ἰὼν ἤδη, λάθρα
Βουλήσομαι τοῦ δεσπότου
Λαβών τιν' ἄρτον, καὶ κρέας,
Μασώμενος τὸ λοιπὸν, οὕτω τῷ κόπῳ ξυνεῖναι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Χαίρειν μὲν ὑμᾶς ἐστὶν ὦ᾽νδρες δημόται,
Ἀρχαῖον ἤδη προσαγορεύειν, καὶ σαπρόν.
Ἀσπάζομαι δ', ὁτιὴ προθύμως ἥκετε,
Καὶ συντεταγμένως, κ' οὐ κατεβλακευμένως.
Ὅπως δέ μοι καὶ τἄλλα συμπαραστάται
Ἔσεσθε, καὶ σωτῆρες ὄντες τοῦ Θεοῦ.
ΧΟ. Θάρρει. βλέπειν γὰρ ἄντικρυς δόξεις μ' Ἄρη.
Δεινὸν γὰρ εἰ τριωβόλου μὲν εἵνεκα
Ὠστιζόμεσθ' ἑκάστοτ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ·
Αὐτὸν δὲ τὸν Πλοῦτον παρείην τῳ λαβεῖν.
ΧΡ. Καὶ μὴν ὁρῶ καὶ Βλεψίδημον τουτονὶ
Προσιόντα, δῆλος δ' ἐστὶν, ὅτι τοῦ πράγματος
Ἀκήκοέν τι, τῇ βαδίσει καὶ τῷ τάχει.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Τί ἂν οὖν τὸ πρᾶγμ' εἴη; πόθεν, καὶ τίνι τρόπῳ
Χρεμύλος πεπλούτηκ' ἐξαπίνης; οὐ πείθομαι·
Καί τοι λόγος γ' ἦν, νὴ τὸν Ἡρακλέα, πολὺς,
Ἐπὶ τοῖσι κουρείοισι τῶν καθημένων,
Ὡς ἐξαπίνης ἀνὴρ γεγένηται πλούσιος.
Ἔστιν δέ μοι τοῦτ' αὐτὸ θαυμαστὸν χ', ὅπως,
Χρησόν τι πράττων, τοὺς φίλους μεταπέμπεται·
Οὔκουν ἐπιχώριόν τι πρᾶγμ' ἐργάζεται.
ΧΡ. Ἀλλ' οὐδὲν ἀποκρύψας ἐρῶ, μὰ τοὺς θεούς.
Ὦ Βλεψίδημ', ἄμεινον ἢ χθὲς πράττομεν·
Ὥστε μετέχειν ἔξεστιν, εἶ γὰρ τῶν φίλων.
ΒΛ. Γέγονας δ' ἀληθῶς, ὡς λέγουσι, πλούσιος;
ΧΡΕΜ. Ἔσομαι μὲν οὖν αὐτίκα μάλ', ἢν θεὸς θέλῃ.
Ἔνι γάρ τις ἔνι κίνδυνος ἐν τῷ πράγματι.
ΒΛΕΨ. Ποῖός τις; ΧΡ. Οἷος. ΒΛ. Λέγ' ἀνύσας, ὅ, τι φὴς ποτέ.
ΧΡ. Ἢν μὲν κατορθώσωμεν, εὖ πράττειν ἀεί·
Ἢν δὲ σφαλῶμεν, ἐπιτετρῖφθαι το παράπαν.
ΒΛ. Τουτὶ πονηρὸν φαίνεται τὸ φορτίον·
Καί μ' οὐκ ἀρέσκει. τό, τε γὰρ ἐξαίφνης ἄγαν

Οὕτως ὑπερπλουτεῖν, τό, τ' αὖ δεδοικέναι,
Πρὸς ἀνδρὸς οὐδὲν ὑγιὲς ἐστ' εἰργασμένου.
ΧΡ. Πῶς δ' οὐδὲν ὑγιές; ΒΛΕΨ. Εἴ τι κεκλοφὼς νὴ Δία,
Ἐκεῖθεν ἥκεις, ἀργύριον ἢ χρυσίον
Παρὰ τοῦ θεοῦ· κᾆπειτ' ἴσως σοι μεταμέλει.
ΧΡ. Ἄπολλον ἀποτρόπαιε. μὰ Δί', ἐγὼ μὲν οὔ.
ΒΛ. Παῦσαι φλυαρῶν, ὦ 'γάθ', οἶδα γὰρ σαφῶς.
ΧΡ. Σὺ μηδὲν εἰς ἐμ' ὑπονόει τοιοῦτο. ΒΛ. Φεῦ,
Ὡς οὐδὲν ἀτεχνῶς ὑγιές ἐστιν οὐδενός.
Ἀλλ' εἰσὶ τοῦ κέρδους ἅπαντες ἥττονες.
ΧΡ. Οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρ' ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.
ΒΛ. Ὡς πολὺ μεθέστηκ', ὧν πρότερον εἶχε, τρόπων.
ΧΡ. Μελαγχολᾷς, ὦ 'νθρωπε, νὴ τὸν οὐρανόν.
ΒΛ. Ἀλλ' οὐδὲ τὸ βλέμμ' αὐτὸ κατὰ χώραν ἔχει·
Ἀλλ' ἐστὶν ἐπίδηλόν τι πεπανουργηκότι.
ΧΡΕΜ. Σὺ μὲν οἶδ' ὃ κρώζεις· ὡς ἐμοῦ τι κεκλοφότος,
Ζητεῖς μεταλαβεῖν. ΒΛΕΨΙΔ. Μεταλαβεῖν ζητῶ; τίνος;
ΧΡ. Τὸ δ' ἐστὶν οὐ τοιοῦτον, ἀλλ' ἑτέρως ἔχον.
ΒΛ. Μῶν οὐ κέκλοφας, ἀλλ' ἥρπακας; ΧΡ. Κακοδαιμονᾷς.
ΒΛ. Ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἀπεστέρηκάς γ' οὐδένα;
ΧΡ. Οὐ δῆτ' ἔγωγ'. ΒΛ. Ὦ Ἡράκλεις· φέρε, ποῖ τις ἂν
Τράποιτο; τἀληθὲς γὰρ οὐκ ἐθέλεις φράσαι.
ΧΡΕΜΥ. Κατηγορεῖς γάρ, πρὶν μαθεῖν τὸ πρᾶγμά μου.

ΒΛ.

ΒΛ. Ὦ τᾶν, ἐγώ σοι τοῦτ' ἀπὸ σμικροῦ πάνυ
Ἐθέλω διαπρᾶξαι, πρὶν πυθέσθαι τὴν πόλιν,
Τὸ στόμ' ἐπιβύσας κέρμασιν τῶν ῥητόρων.
ΧΡ. Καὶ μὴν φίλος γ' ἄν μοι δοκῇς, νὴ τοὺς θεούς,
Τρεῖς μνᾶς ἀναλώσας γε λογίσασθαι δώδεκα.
ΒΛ. Ὁρῶ τιν' ἐπὶ τοῦ βήματος καθεδούμενον,
Ἱκετηρίαν ἔχοντα, μετὰ τῶν παιδίων,
Καὶ τῆς γυναικός κ' οὐ διοίσοντ' ἄντικρυς
Τῶν Ἡρακλειδῶν οὐδ' ὁτιοῦν, τῶν Παμφίλου.
ΧΡΕΜ. Οὔκ, ὦ κακόδαιμον, ἀλλὰ τοὺς χρηστοὺς μόνους
Ἔγωγε, καὶ τοὺς δεξιοὺς, καὶ σώφρονας
Ἀπαρτὶ πλουτῆσαι ποιήσω. ΒΛΕΨΙΔ. Τί σὺ λέγεις;
Οὕτω πάνυ πολλὰ κέκλοφας; ΧΡΕΜ. Οἴμοι τῶν κακῶν,
Ἀπολεῖς. ΒΛΕΨΙΔ. Σὺ μὲν οὖν σεαυτὸν, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
ΧΡ. Οὐ δῆτ'. ἐπεὶ τὸν Πλοῦτον, ὦ μόχθηρε σὺ,
Ἔχω. ΒΛ. Σὺ Πλοῦτον; ΧΡ. Αὐτὸν τὸν θεόν.
ΒΛ. Καὶ ποῦ 'στιν; ΧΡ. Ἔνδον. ΒΛ. Ποῦ; ΧΡ. Παρ' ἐμοί. ΒΛ. Παρὰ σοί; ΧΡ. Πάνυ.
ΒΛ. Οὐκ ἐς κόρακας, Πλοῦτος παρὰ σοί; ΧΡ. Νὴ τοὺς θεούς.
ΒΛ. Λέγεις ἀληθῆ; ΧΡ. Φημί. ΒΛ. Πρὸς τῆς Ἑστίας;
ΧΡ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ. ΒΛ. Τὸν θαλάσσιον λέγεις;
ΧΡ. Εἰ δ' ἔστιν ἕτερός τις Ποσειδῶν, τὸν ἕτερον.
ΒΛ. Εἶτ' οὐ διαπέμπεις καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς φίλους;

ΧΡ. Οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ. ΒΛ. Τί φής;
Οὐ τῷ μεταδοῦναι; ΧΡ. Μὰ Δία, δεῖ γὰρ πρῶτα
ΒΛ. τί;
ΧΡ. Βλέψαι ποιῆσαι νῷ. ΒΛ. Τίνα βλέψαι; φράσον.
ΧΡΕΜ. Τὸν Πλοῦτον ὥσπερ τὸ πρότερον, ἑνί γε τῷ τρόπῳ.
ΒΛ. Τυφλὸς γὰρ ὄντως ἐστί; ΧΡ. Νὴ τὸν οὐρανόν.
ΒΛ. Οὐκ ἐτὸς ἄρ' ὡς ἔμ' ἦλθεν οὐδὲ πώποτε,
ΧΡ. Ἀλλ', ἢν θεοὶ θέλωσι, νῦν ἀφίξεται.
ΒΛ. Οὐκ οὖν ἰατρὸν εἰσαγαγεῖν ἐχρῆν τινα;
ΧΡ. Τίς δῆτ' ἰατρός ἐστι νῦν ἐν τῇ πόλει;
Οὔτε γὰρ ὁ μισθὸς οὐδέν ἐστ', οὔθ' ἡ τέχνη.
ΒΛ. Σκοπῶμεν. ΧΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔστιν. ΒΛ. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ.
ΧΡ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὅπερ πάλαι παρεσκευαζόμην
Ἐγὼ, κατακλινεῖν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ
Κράτιστόν ἐστι. ΒΛ. Πολὺ μὲν οὖν, νὴ τοὺς θεούς.
Μὴ νῦν διάτριβε· ἀλλ' ἄνυε πράττων ἕν γέ τι.
ΧΡ. Καὶ δὴ βαδίζω. ΒΛ. Σπεῦδέ νυν. ΧΡ. Τοῦτ' αὐτὸ δρῶ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τετάρτη.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΕΝΙΑ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Ὦ Θερμὸν ἔργον, κἀνόσιον, καὶ παράνομον,
Τολμῶν, τε δρᾶν ἀνθρωπαρίω κακοδαίμονε.
Ποῖ ποῖ; τί φεύγετον; οὐ μενεῖτον; ΧΡ. Ἡράκλεις.
ΗΕ. Ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κακοὺς κακῶς.
Τόλμημα γὰρ τολμᾶτον, οὐκ ἀνασχετόν,
Ἀλλ' οἷον οὐδεὶς ἄλλος οὐδεπώποτε,
Οὔτε θεὸς, οὔτ' ἄνθρωπος· ὥστ' ἀπολώλατον.
ΧΡ. Σὺ δ' εἶ τίς; ὠχρὰ μὲν γὰρ εἶναί μοι δοκεῖς.
ΒΛ. Ἴσως Ἐριννύς ἐστιν ἐκ τραγῳδίας·
Βλέπει γέ τοι μανικόν τι καὶ τραγῳδικόν·
ΧΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔχει γὰρ δᾷδας. ΒΛ. Οὐκοῦν κλαύσεται.
ΗΕ. Οἴεσθε δ' εἶναι τίνα με; ΧΡΕΜ. Πανδοκεύτριαν,
Ἢ λεκιθόπωλιν. οὐ γὰρ ἂν τοσουτονὶ
Ἐνεκράγετες ἡμῖν, οὐδὲν ἠδικημένη.
ΠΕ. Ἀληθές· οὐ γὰρ δεινότατα δεδράκατον,

Ζητοῦντες ἐκ πάσης με χώρας ἐκβαλεῖν;
ΧΡ. Οὐκοῦν ἀπόλοιπόν σοι τὸ βάραθρον γίνεται.
Ἀλλ᾽ ἥ τις εἶ, λέγειν ἐχρῆν σ᾽ αὐτίκα μάλα.
ΠΕ. Ἣ σφὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην,
Ἀνθ᾽ ὧν ἐμὲ ζητεῖτον ἐνθένδ᾽ ἀφανίσαι.
ΒΛ. Ἆρ᾽ ἐστὶν ἡ καπηλὶς, ἡ ᾽κ τῶν γειτόνων,
Ἣ ταῖς κοτύλαις ἀεί με διαλυμαίνεται;
ΠΕ. Πενία μὲν οὖν, ἣ σφῷν ξυνοικῶ πόλλ᾽ ἔτη.
ΒΛ. Ἄναξ Ἄπολλον, καὶ θεοί· ποῖ τις φύγοι;
ΧΡ. Οὗτος, τί δρᾷς, ὦ δειλότατον σὺ θηρίον, Οὐ παραμενεῖς;
ΒΛ. Ἥκιστα πάντων. ΧΡ. Οὐ μενεῖς;
Ἀλλ᾽ ἄνδρε δύο γυναῖκα φεύγομεν μίαν;
ΒΛ. Πενία γάρ ἐστιν, ὦ πόνηρ᾽. ἧς οὐδαμοῦ
Οὐδὲν πέφυκε ζῶον ἐξωλέστερον.
ΧΡ. Στῆθ᾽, ἀντιβολῶ σε, στῆθι. ΒΛ. Μὰ Δί᾽, ἐγὼ μὲν οὔ.
ΧΡ. Καὶ μὴν λέγω, δεινότατον ἔργον παραπολὺ
Ἔργων ἁπάντων ἐργασόμεθ᾽, εἰ τὸν θεὸν
Ἔρημον ἀπολιπόντε ποι φευξούμεθα,
Τηνδὶ δεδιότε, μηδὲ διαμαχούμεθα.
ΒΛ. Ποιοίσιν ὅπλοις, ἢ δυνάμει πεποιθότε;
Ποῖον γὰρ οὐ θώρακα, ποίαν ἀσπίδα,
Οὐκ ἐνέχυρον τίθησιν ἡ μιαρωτάτη;
ΧΡ. Θάρρει. μόνος γὰρ οὗτος, οἶδ᾽, ὁ θεὸς, ὅτι
Τροπαῖον ἂν στήσαιτο τῶν ταύτης τρόπων.
ΠΕ. Γρύζειν δὲ καὶ τολμᾶτον, ὦ καθάρματε,
Ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ δεινὰ δρῶντ᾽ εἰλημμένω;

ΧΡ. Σὺ δ', ὦ κάκισ' ἀπολουμένη, τί λοιδορεῖ
Ἡμῖν προσελθοῦσ', οὐδ' ὁτιοῦν ἀδικουμένη;
ΠΕ. Οὐδὲν γάρ, ὦ πρὸς τῶν θεῶν, νομίζετον
Ἀδικεῖν με, τὸν Πλοῦτον ποιεῖν πειρωμένω
Βλέψαι πάλιν; ΧΡ. Τί οὖν ἀδικοῦμεν τοῦτό σε,
Εἰ πᾶσιν ἀνθρώποις πορίζομεν ἀγαθόν;
ΠΕ. Τί δ' ἂν γ' ὑμεῖς ἀγαθὸν ἐξεύροιθ'; ΧΡ. Ὅ, τι;
Σὲ πρῶτον ἐκβαλόντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος.
ΠΕ. Ἔμ' ἐκβαλόντες; καὶ τί ἂν νομίζετον
Κακὸν ἐργάζεσθαι μεῖζον ἀνθρώπους; ΧΡ. Ὅ, τι;
Εἰ τοῦτο δρᾶν μέλλοντες, ἐπιλαθοίμεθα.
ΠΕ. Καὶ μὴν περὶ τούτου σφῶν ἐθέλω δοῦναι λόγον
Τὸ πρῶτον αὐτοῦ· κἂν μὲν ἀποφήνω, μόνην
Ἀγαθῶν ἁπάντων οὖσαν αἰτίαν ἐμὲ
Ὑμῖν, δι' ἐμέ τε ζῶντας ὑμᾶς. εἰ δὲ μή,
Ποιεῖτον ἤδη τοῦθ', ὅ, τι γ' ἂν ὑμῖν δοκῇ.
ΧΡ. Ταυτὶ σὺ τολμᾷς, ὦ μιαρωτάτη, λέγειν;
ΠΕ. Καὶ σύ γε διδάσκου· πάνυ γὰρ οἶμαι ῥᾳδίως
Ἅπανθ' ἁμαρτάνοντά σ' ἀποδείξειν ἐγώ·
Εἰ τοὺς δικαίους φῂς ποιήσειν πλουσίους.
ΒΛ. Ὦ τύμπανα καὶ κύφωνες, οὐκ ἀρήξετε;
ΠΕ. Οὐ δεῖ σχετλιάζειν καὶ βοᾶν, πρὶν ἂν μάθῃς.
ΒΛ. Καὶ τίς δύναιτ' ἂν μὴ βοᾶν, ἰοὺ, ἰοὺ,
Τοιαῦτ' ἀκούων; ΠΕ. Ὅστις ἐστὶν εὖ φρονῶν.
ΧΡ. Τί δῆτά σοι τίμημ' ἐπιγράψω τῇ δίκῃ,
Ἐάν γ' ἁλῷς; ΠΕ. Ὅ, τι σοι δοκεῖ. ΒΛ. Καλῶς λέγεις.

ΠΕ. Τὸ γὰρ αὐτό γ' ἂν ἤπλαθε καὶ σφῷ δεῖ παθεῖν.
ΒΛ. Ἱκανοὺς νομίζεις δῆτα θανάτους εἴκοσιν;
ΧΡ. Ταύτηγε. νῷν δ' ἂν δύ' ἀποχρήσουσιν μόνω.
ΠΕ. Οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο πράττοντ'. ἢ τί γ' ἂν
Ἔχοι τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ πέμπτη.

Τετράμετροι Καταληκτικοὶ, Ἀναπαιστικοὶ, Ἀριστοφάνειοι.

ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΠΕΝΙΑ.

Ἀλλ' ἤδη χρῆν τι λέγειν ὑμᾶς σοφὸν, ᾧ νικήσετε τηνδὶ,
Ἐν τοῖσι λόγοις ἀντιλέγοντες. μαλακὸν δ' ἐνδώσετε μηδέν.
ΧΡ. Φανερὸν μὲν ἔγωγ' οἶμαι γνῶναι τοῦτ' εἶναι πᾶσιν ὁμοίως,
Ὅτι τοὺς χρηστοὺς τῶν ἀνθρώπων εὖ πράττειν, ἔστι δίκαιον·
Τοὺς δὲ πονηροὺς, καὶ τοὺς ἀθέους, τούτων τἀναντία δήπου.
Τοῦτ' οὖν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦντες, μόλις εὕρομεν ὥστε γενέσθαι,

Βού-

Βούλημα καλὸν, καὶ γενναῖον, καὶ χρήσιμον εἰς ἅπαν ἔργον.
Ἢν γὰρ ὁ Πλοῦτος νυνὶ βλέψῃ, καὶ μὴ τυφλὸς ὢν περινοστῇ,
Ὡς τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων βαδιεῖται, κοὐκ ἀπολείψει.
Τοὺς δὲ πονηροὺς, καὶ τοὺς ἀθέους φευξεῖται· κᾆτα ποιήσει
Πάντας χρηστοὺς καὶ πλουτοῦντας δήπου, τά τε θεῖα σέβοντας.
Καί τοι τούτου τοῖς ἀνθρώποις τίς ἂν ἐξεύροι πότ' ἄμεινον;
ΒΛΕ. Οὔτις ἂν, ἐγώ σοι τούτου μάρτυς· μηδὲν ταύτην γ' ἀνερώτα.
ΧΡ. Ὡς μὲν γὰρ νῦν ἡμῖν ὁ βίος τοῖς ἀνθρώποις διάκειται,
Τίς ἂν οὐχ ἡγοῖτ' εἶναι μανίαν, κακοδαιμονίαν τ' ἔτι μᾶλλον;
Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πλουτοῦσι πονηροὶ,
Ἀδίκως αὐτὰ ξυλλεξάμενοι· πολλοὶ δ' ὄντες πάνυ χρηστοὶ,
Πράττουσι κακῶς καὶ πεινῶσιν. μετὰ σοῦ τε τὰ πλεῖστα σύνεισιν.
Οὐκοῦν εἶναί φημ', ἡ παύσει ταῦτ', ἢν βλέψῃ ποθ' ὁ Πλοῦτος,
Ὁδὸν, ἥν τιν' ἰὼν, τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθ' ἂν μείζω πορίσειεν.
ΠΕ. Ἀλλ', ὦ πάντων ῥᾷστ' ἀνθρώπων ἀναπεισθέντ' οὐχ ὑγιαίνειν,
Δύο πρεσβύτα, ξυνθιασώτα τοῦ ληρεῖν καὶ παραπαίειν.

Εἰ ταῦτα γένοιθ', ὃ ποθεῖθ' ὑμεῖς, οὔ φημ' ἂν λυσιτελεῖν σφῷν.
Εἰ γὰρ ὁ Πλοῦτος βλέψειε πάλιν, διανείμειέ τ' ἴσον ἑαυτὸν,
Οὔτε τέχνην ἂν τῶν ἀνθρώπων, οὔτε σοφίαν μελετῴη
Οὐδεὶς· ἀμφοῖν δ' ὑμῖν τούτοιν ἀφανισθέντοιν, ἐθελήσει
Τίς χαλκεύειν, ἢ ναυπηγεῖν, ἢ ῥάπτειν, ἢ τροχοποιεῖν,
Ἢ σκυτοτομεῖν, ἢ πλινθουργεῖν, ἢ πλύνειν, ἢ σκυτοδεψεῖν,
Ἢ γῆς ἀρότροις ῥήξας δάπεδον, καρπὸν Δηοῦς θερίσασθαι;
Ἢ ἐξῇ ζῆν ἀργοῖς ὑμῖν τούτων πάντων ἀμελοῦσιν;
ΧΡ Λῆρον ληρεῖς. ταῦτα γὰρ ἡμῖν πάνθ' ὅσα νυνὶ κατέλεξας,
Οἱ θεράποντες μοχθήσουσι. ΠΕ. Πόθεν οὖν ἕξεις θεράποντας;
ΧΡ. Ὠνησόμεθ' ἀργυρίου δήπου. ΠΕ. Τίς δ' ἔσται πρῶτον ὁ πωλῶν,
Ὅταν ἀργύριον κἀκεῖνος ἔχῃ; ΧΡ. Κερδαίνειν βουλόμενός τις
Ἔμπορος ἥκων ἐκ Θετταλίας παρὰ πλείστων ἀνδραποδιστῶν.
ΠΕ. Ἀλλ' οὐδ' ἔσται πρῶτον ἁπάντων οὐδεὶς οὐδ' ἀνδραποδιστὴς,
Κατὰ τὸν λόγον, ὃν σὺ λέγεις, δήπου. τίς γὰρ πλουτῶν ἐθελήσει
Κινδυνεύων περὶ τῆς ψυχῆς τῆς αὐτοῦ, τοῦτο ποιῆσαι;

Ὥστ' αὐτὸς ἐρῶν ἐπαναγκασθεὶς, καὶ σκάπτειν, τ' ἄλλα τε μοχθεῖν,
Ὀδυνηρότερον τρίψεις βίοτον πολὺ τοῦ νῦν. ΧΡ. Ἐς κεφαλήν σοι.
ΠΕ. Ἔτι δ' οὐχ ἕξεις οὔτ' ἐν κλίνῃ καταδαρθεῖν· οὐ γὰρ ἔσονται·
Οὔτ' ἐν τάπησιν· τίς γὰρ ὑφαίνειν ἐθελήσει, χρυσίου γ' ὄντος;
Οὔτε μύροισιν μυρίσαι στακτοῖς, ὁπόταν νύμφην ἀγάγησθον·
Οὔθ' ἱματίων βαπτῶν δαπάναις κοσμῆσαι ποικιλομόρφων.
Καί τοι τί πλέον πλουτεῖν ἐστι, πάντων τούτων ἀποροῦντας;
Παρ' ἐμοῦ δ' ἔστιν ταῦτ' εὔπορα πάνθ' ὑμῖν, ὧν δεῖσθον· ἐγὼ γὰρ
Τὸν χειροτέχνην, ὥσπερ δέσποιν', ἐπαναγκάζουσα κάθημαι,
Διὰ τὴν χρείαν, καὶ τὴν πενίαν, ζητεῖν ὁπόθεν βίον ἕξει.
ΧΡ. Σὺ γὰρ ἂν πορίσαι τί δύναι' ἀγαθὸν, πλὴν φῴδων ἐκ βαλανείου,
Καὶ παιδαρίων ὑποπεινώντων, καὶ γραϊδίων κολοσυρτὸν,
Φθειρῶν τ' ἀριθμὸν, καὶ κωνώπων καὶ ψυλλῶν (οὐδὲ λέγω σοι
Ὑπὸ τοῦ πλήθους) αἳ βομβοῦσαι περὶ τὴν κεφαλὴν ἀνιῶσιν,
Ἐπεγείρουσαι καὶ φράζουσαι, πεινήσεις· ἀλλ' ἐπανίστω.
Πρὸς δέ γε τούτοις, ἀνθ' ἱματίου μὲν ἔχειν ῥάκος· ἀντὶ δὲ κλίνης

d 3 Στι-

Στιβάδα σχοίνων, κόρεων μεστὴν, ἣ τοὺς εὕδοντας ἐγείρει.
Καὶ φορμὸν ἔχειν ἀντὶ τάπητος σαπρόν· ἀντὶ δὲ προσκεφαλαίου
Λίθον εὐμεγέθη πρὸς τῇ κεφαλῇ. σιτεῖσθαι δ' ἀντὶ μὲν ἄρτων
Μαλάχης πτόρθους· ἀντὶ δὲ μάζης, φυλλεῖ' ἰσχνῶν ῥαφανίδων·
Ἀντὶ δὲ θράνους, στάμνου κεφαλὴν κατεαγότος· ἀντὶ δὲ μάκτρας,
Πιθάκνης πλευρὰν, ἐῤῥωγυῖαν καὶ ταύτην; ἆρά γε πολλῶν
Ἀγαθῶν πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις ἀποφαίνω σ' αἰτίαν οὖσαν;
ΠΕ. Σὺ μὲν οὐ τὸν ἐμὸν βίον εἴρηκας, τὸν δὲ πτωχῶν ὑπεκρούσω.
ΧΡ. Οὔκουν δήπου τῆς πτωχείας πενίαν φαμὲν εἶναι ἀδελφήν;
ΠΕ. Ὑμεῖς γ', οἵπερ καὶ Θρασυβούλῳ Διονύσιον εἶναι ὅμοιον.
Ἀλλ' οὐχ οὑμὸς τοῦτο πέπονθεν βίος· οὐ μὰ Δί'. οὐδέ γε μέλλει.
Πτωχοῦ μὲν γὰρ βίος, ὃν σὺ λέγεις, ζῆν ἐστιν μηδὲν ἔχοντα·
Τοῦ δὲ πένητος, ζῆν φειδόμενον, καὶ τοῖς ἔργοις προσέχοντα·
Περιγίγνεσθαι δ' αὐτῷ μηδὲν, μὴ μέντοι μηδ' ἐπιλείπειν.
ΧΡ. Ὡς μακαρίτην, ὦ Δάματερ, τὸν βίον αὐτοῦ κατέλεξας·
Εἰ φεισάμενος καὶ μοχθήσας, καταλείψει μηδὲ ταφῆναι.

ΠΕ.

ΠΕ. Σκώπτειν πειρᾷ, καὶ κωμῳδεῖν, τοῦ σπουδάζειν ἀμελήσας·
Οὐ γινώσκων, ὅτι τοῦ Πλούτου παρέχω βελτίονας ἄνδρας
Καὶ τὴν γνώμην, καὶ τὴν ἰδέαν: παρὰ τῷ μὲν γὰρ ποδαγρῶντες,
Καὶ γαστρώδεις, καὶ παχύκνημοι, καὶ πίονές εἰσιν ἀσελγῶς·
Παρ' ἐμοὶ δ' ἰσχνοὶ, καὶ σφηκώδεις, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιαροί.
ΧΡ. Ὑπὸ τοῦ λιμοῦ γὰρ ἴσως αὐτοῖς τὸ σφηκῶδες σὺ πορίζεις.
ΠΕ. Περὶ σωφροσύνης ἤδη τοίνυν περανῶ σφῷν, κἀναδιδάξω
Ὅτι κοσμιότης οἰκεῖ μετ' ἐμοῦ· τοῦ Πλούτου δ' ἔστιν ὑβρίζειν.
ΧΡ. Πάνυ γοῦν κλέπτειν κόσμιόν ἐστιν, καὶ τοὺς τοίχους διορύττειν;
ΒΛ. Νὴ τὸν Δί', εἴ γε δεῖ λαθεῖν αὐτὸν, πῶς οὐχὶ κόσμιόν ἐστι
ΠΕ. Σκέψαι τοίνυν γ' ἐν ταῖς πόλεσιν τοὺς ῥήτορας· ὡς ὁπόταν μὲν
Ὦσι πένητες, περὶ τὸν δῆμον καὶ τὴν πόλιν εἰσὶ δίκαιοι·
Πλουτήσαντες δ' ἀπὸ τῶν κοινῶν, παραχρῆμ' ἄδικοι γεγένηνται.
Ἐπιβουλεύουσί τε τῷ πλήθει, καὶ τῷ δήμῳ πολεμοῦσιν.
ΧΡ. Ἀλλ' οὐ ψεύδει τούτων γ' οὐδὲν, καίπερ σφόδρα βάσκανος οὖσα.
Ἀτὰρ οὐχ ἧττόν γ' οὐδὲν κλαύσει, μηδὲν ταύτῃ γε κομήσῃς,

Ὅτι

Ὅτι γε ζητεῖς τοῦτ' ἀναπείθειν ἡμᾶς, ὡς ἔστιν ἀμείνων
Πενία πλούτου. ΠΕ. Καὶ σύ γ' ἐλέγξαι μ' οὔπω δύνασαι περὶ τούτου,
Ἀλλὰ φλυαρεῖς καὶ πτερυγίζεις. ΧΡ. καὶ πῶς φεύγουσί σ' ἅπαντες;
ΠΕΝΙΑ. Ὅτι βελτίους αὐτοὺς ποιῶ. σκέψασθαι δ' ἔστι μάλιστα
Ἀπὸ τῶν παίδων· τοὺς γὰρ πατέρας φεύγουσι, φρονοῦντας ἄριστα
Αὐτοῖς· οὕτω διαγιγνώσκειν χαλεπὸν πρᾶγμ' ἐστὶ δίκαιον.
ΧΡ. Τὸν Δία φήσεις ἆρ' οὐκ ὀρθῶς διαγιγνώσκειν τὸ κράτιστον;
Κἀκεῖνος γὰρ τὸν πλοῦτον ἔχει· ταύτην δ' ἡμῖν ἀποπέμπει.
ΠΕ. Ἀλλ' ὦ Κρονικαῖς γνώμαις ὄντως λημῶντες τάς γε τὰς φρένας ἄμφω.
Ὁ Ζεὺς δήπου πένεται· καὶ τοῦτό γε δὴ φανερῶς σε διδάξω.
Εἰ γὰρ ἐπλούτει, πῶς ποιῶν αὐτὸς τὸν Ὀλυμπικὸν ἀγῶνα,
Ἵνα τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἀεὶ δι' ἔτους πέμπτου ξυναγείρει,
Ἀνεκήρυττεν τῶν ἀθλητῶν τοὺς νικῶντας, στεφανώσας
Κοτίνου στεφάνῳ; καίτοι χρυσῷ μᾶλλον ἐχρῆν, εἴ περ ἐπλούτει.
ΧΡ. Οὐκοῦν τούτῳ δήπου δηλοῖ τιμῶν τὸν πλοῦτον ἐκεῖνος.
Φειδόμενος γὰρ καὶ βουλόμενος τούτου μηδὲν δαπανᾶσθαι,

Λήροις

Λήροις ἀναδῶν τοὺς νικῶντας, τὸν πλοῦτον ἐᾷ παρ' ἑαυτῷ.
ΠΕ. Πολὺ τῆς Πενίας πρᾶγμ' αἴσχιον ζητεῖς αὐτῷ περιάψαι,
Εἰ πλούσιος ὢν, ἀνελεύθερος ἐσθ' οὑτωσὶ, καὶ φιλοκερδής.
ΧΡ. Ἀλλὰ σέ γ' ὁ Ζεὺς ἐξολέσειεν, κοτίνου στεφάνῳ στεφανώσας.
ΠΕ. Τὸ γὰρ ἀντιλέγειν τολμᾶν ὑμᾶς, ὡς οὐ πάντ' ἐστ' ἀγάθ' ὑμῖν
Διὰ τὴν πενίαν. ΧΡ. Παρὰ τῆς Ἑκάτης ἔξεστιν τοῦτο πυθέσθαι,
Εἴτε τὸ πλουτεῖν εἴτε τὸ πεινῆν βέλτιον. φησὶ γὰρ αὐτὴ,
Τοὺς μὲν ἔχοντας καὶ πλουτοῦντας, δεῖπνον κατὰ μῆνα προπέμπειν·
Τοὺς δὲ πένητας τῶν ἀνθρώπων ἁρπάζειν πρὶν καταθεῖναι·
Ἀλλὰ φθείρου καὶ μὴ γρύξῃς
Ἔτι μηδ' ὁτιοῦν·
Οὐ γὰρ πείσεις, οὐδ' ἢν πείσῃς.
ΠΕ. Ὦ πόλις Ἄργους, κλύεθ', οἷα λέγει.
ΧΡ. Παύσωνα κάλει τὸν ξύσσιτον.
ΠΕ. Τί πάθω τλήμων;
ΧΡ. Ἔῤῥ' ἐς κόρακας θᾶττον ἀφ' ἡμῶν.
ΠΕ. Εἶμι δὲ ποῖ γῆς;
ΧΡ. Ἐς τὸν κύφων'· ἀλλ' οὐ μέλλειν
Χρή σ', ἀλλ' ἀνύειν.
ΠΕ. Ἦ μὴν ὑμεῖς γ' ἔτι μ' ἐνταυθοῖ
Μεταπέμψεσθον.
ΧΡ. Τότε νοστήσεις. νῦν δὲ φθείρου.
Κρεῖττον γάρ μοι πλουτεῖν ἐστιν·

Σὲ δ' ἐὰν κλάειν μακρὰ τὴν κεφαλήν.
ΒΛ. Νὴ Δί', ἔγωγ' οὖν ἐθέλω πλουτῶν
Εὐωχεῖσθαι μετὰ τῶν παίδων,
Τῆς τε γυναικὸς· καὶ λουσάμενος
Λιπαρὸς χωρῶν ἐκ βαλανείου,
Τῶν χειροτεχνῶν,
Καὶ τῆς πενίας καταπαρδεῖν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ ἑκτή.

Τρίμετροι ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Αὕτη μὲν ἡμῖν ἡ 'πίτριπτος οἴχεται.
Ἐγὼ δὲ, καὶ σύ γ', ὡς τάχιστα τὸν θεὸν
Ἐγκατακλινοῦντ' ἄγωμεν εἰς Ἀσκληπιοῦ.
ΒΛ. Καὶ μὴ διατρίβωμέν γε, μὴ πάλιν τὶς αὖ
Ἐλθὼν διακωλύσῃ τι τῶν προὔργου ποιεῖν.
ΧΡ. Ὦ παῖ Καρίων, τὰ στρώματ' ἐκφέρειν ἐχρῆν·
Αὐτόν τ' ἄγειν τὸν Πλοῦτον, ὡς νομίζεται,
Καὶ τἆλλ', ὅσ' ἐστὶν ἔνδον ηὐτρεπισμένα.

ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

Τοῦ αὐτοῦ γένους μέλη, μέχρι τοῦ τέλους.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ω Πλεῖστα Θησείοις μεμιστυλημένοι,
Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις,
Ὡς εὐτυχεῖθ'. ὡς μακαρίως πεπράγατε,
Ἄλλοι θ', ὅσοις μέτεστι τοῦ χρηστοῦ τρόπου!
ΧΟ. Τί δ' ἐστιν, ὦ βέλτιστε τῶν σαυτοῦ φίλων;
Φαίνει γὰρ ἥκειν ἄγγελος χρηστοῦ τινος.
ΚΑ. Ο δεσπότης πέπραγεν εὐτυχέστατα,
Μᾶλλον δ' ὁ Πλοῦτος αὐτός· ἀντὶ γὰρ τυφλοῦ,
Ἐξωμμάτωται καὶ λελάμπρυνται κόρας,
Ἀσκληπιοῦ παιῶνος εὐμενοῦς τυχών·
ΧΟ. Λέγεις μοι χαράν· λέγεις μοι βοάν.
ΚΑ. Πάρεστι χαίρειν, ἤν τε βούλησθ', ἤν τε μή.
ΧΟ. Ἀναβοάσομαι τὸν εὔπαιδα, καὶ
Μέγα βροτοῖσι φάνος, Ἀσκληπιόν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΓΥΝΗ, ΚΑΡΙΩΝ.

Τίς ἡ βοή ποτ' ἐςίν; ἆρα γ' ἀγγελεῖ
Χρηςόν τι; τοῦτο γὰρ ποθοῦσ' ἐγὼ πάλαι,
Ενδον κάθημαι περιμένουσα τουτονί.
ΚΑ. Ταχέως, ταχέως φέρ' οἶνον, ὦ δέσποιν', ἵνα
Καὐτὴ πίῃς· φιλεῖς δὲ δρῶσ' αὐτὸ σφόδρα.
Ως ἀγαθὰ συλλήβδην ἅπαντά σοι φέρω.
ΓΥ. Καὶ ποῦ 'ςιν; ΚΑΡ. Ἐν τοῖς λεγομένοις εἴσῃ τάχα.
ΓΥ. Πέραινε τοίνυν, ὅ, τι λέγῃς ἀνύσας ποτέ.
ΚΑΡ. Ἄκουε τοίνυν, ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα
Ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλήν σοι πάντ' ἐρῶ.
ΓΥ. Μὴ δῆτ' ἔμοιγ' ἐς τὴν κεφαλήν. ΚΑΡ. Μὴ τἀγαθὰ,
Ἃ νῦν γεγένηται; ΓΥ. Μὴ μὲν οὖν τὰ πράγματα.
ΚΑ. Ως γὰρ τάχις' ἀφικόμεθα πρὸς τὸν θεὸν,
Ἄγοντες ἄνδρα, τότε μὲν ἀθλιώτατον,
Νῦν δ', εἴ τιν' ἄλλον, μακάριον κ' εὐδαίμονα·
Πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν ἤγομεν·
Επειτ' ἐλοῦμεν. ΓΥ. Νὴ Δί' εὐδαίμων ἄρ' ἦν
Ἀνὴρ γέρων ψυχρᾷ θαλάττῃ λούμενος.

ΚΑΡ.

ΚΑΡ. Ἔπειτα πρὸς τὸ τέμενος ἦμεν τοῦ θεοῦ.
Ἐπεὶ δὲ βωμῷ πόπανα καὶ προθύματα
Καθωσιώθη, πέλανος Ἡφαίστου φλογί·
Κατεκλίνομεν τὸν Πλοῦτον ὥσπερ εἰκὸς ἦν·
Ἡμῶν δ᾽ ἕκαστος στιβάδα παρεκαττύετο.
ΓΥ. Ἦσαν δέ τινες κ᾽ ἄλλοι δεόμενοι τοῦ θεοῦ;
ΚΑΡ. Εἷς μέν γε Νεοκλείδης, ὅς ἐστι μὲν τυφλός,
Κλέπτων δὲ τοὺς βλέποντας ὑπερηκόντισεν.
Ἕτεροί τε πολλοὶ παντοδαπὰ νοσήματα
Ἔχοντες· ὡς δὲ τοὺς λύχνους ἀποσβέσας,
Ἡμῖν παρήγγειλεν καθεύδειν τοῦ θεοῦ
Ὁ πρόπολος, εἰπὼν ἤν τις αἴσθηται ψόφου,
Σιγᾶν· ἅπαντες κοσμίως κατεκείμεθα.
Κἀγὼ καθεύδειν οὐκ ἐδυνάμην· ἀλλά με
Ἀθάρης χύτρα τις ἐξέπληττε, κειμένη
Ὀλίγον ἄπωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ γρᾳδίου,
Ἐφ᾽ ἣν ἐπεθύμουν δαιμονίως ἐφερπύσαι·
Ἔπειτ᾽ ἀναβλέψας ὁρῶ τὸν ἱερέα
Τοὺς φθοῖς ἀφαρπάζοντα, καὶ τὰς ἰσχάδας,
Ἀπὸ τῆς τραπέζης τῆς ἱερᾶς· μετὰ τοῦτο δὲ
Περιῆλθε τοὺς βωμοὺς ἅπαντας ἐν κύκλῳ,
Εἴπου πόπανον εἴη τι καταλελειμμένον·
Ἔπειτα ταῦθ᾽ ἥγιζεν εἰς σάκταν τινά.
Κἀγὼ νομίσας πολλὴν ὁσίαν τοῦ πράγματος,
Ἐπὶ τὴν χύτραν τὴν τῆς ἀθάρης ἀνίσταμαι.
ΓΥ. Ταλάντατ᾽ ἀνδρῶν, οὐκ ἐδεδοίκεις τὸν θεόν;
ΚΑΡ. Νὴ τοὺς θεοὺς ἔγωγε, μὴ φθάσειέ με,
Ἐπὶ τὴν χύτραν ἐλθὼν, ἔχων τὰ στέμματα.
Ὁ γὰρ ἱερεὺς αὐτοῦ με προὐδιδάξατο.
Τὸ γρᾴδιον δ᾽, ὡς ᾔσθετό μου τὸν ψόφον,
Τὴν χεῖρ᾽ ὑφῄρει· κᾆτα συρίξας ἐγὼ,

Καταπλαστὸν ἐνεχείρησε τρίβειν, ἐμβαλὼν
Σκορόδων κεφαλὰς τρεῖς Τηνίων· ἔπειτ' ἔφλα
Εν τῇ θυείᾳ συμπαραμιγνύων ὀπόν,
Καὶ σχῖνον· εἶτ' ὄξει διέμενος Σφηττίῳ,
Κατέπλασεν αὐτοῦ τὰ βλέφαρ' ἐκστρέψας, ἵνα
Ὀδυνῷτο μᾶλλον. ὁ δὲ κεκραγὼς καὶ βοῶν,
Εφευγ' ἀναΐξας. ὁ δὲ θεὸς γελάσας ἔφη·
Ἐνταῦθά νῦν κάθησο καταπεπλασμένος,
Ἱν' ἐπομνύμενον παύσω σε τῆς ἐκκλησίας.
ΓΥΝΗ. Ὡς φιλόπολίς τις ἔσθ' ὁ δαίμων καὶ σοφός!
ΚΑΡ. Μετὰ τοῦτο, τῷ Πλούτωνι παρεκαθέζετο.
Καὶ πρῶτα μὲν δὴ τῆς κεφαλῆς ἐφήψατο.
Επειτα καθαρὸν ἡμιτύβιον λαβὼν,
Τὰ βλέφαρα περιέψησεν. ἡ Πανάκεια δὲ
Κατεπέτασ' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν φοινικίδι,
Καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον· εἶθ' ὁ θεὸς ἐπόππυσεν.
Εξηξάτην οὖν δύο δράκοντ' ἐκ τοῦ νεὼ,
Ὑπερφυεῖς τὸ μέγεθος. ΓΥ. ὦ φίλοι θεοί!
ΚΑΡ. Τούτω δ' ὑπὸ τὴν φοινικίδ' ὑποδύνθ' ἡσυχῆ,
Τὰ βλέφαρα περιέλειχον, ὥς γέ μοι δοκεῖν.
Καὶ πρὶν σε κοτύλας ἐκπιεῖν οἴνου δέκα,
Ο Πλοῦτος, ὦ δέσποιν', ἀνεστήκει βλέπων.
Εγὼ δὲ τὼ χεῖρ' ἀνεκρότησ' ὑφ' ἡδονῆς,
Τὸν δεσπότην τ' ἤγειρον. ὁ θεὸς δ' εὐθέως
Ηφάνισεν αὐτὸν, οἵ τ' ὄφεις, εἰς τὸν νεών.
Οἱ δ' ἐγκατακείμενοι παρ' αὐτῷ, πῶς δοκεῖς,
Τὸν Πλοῦτον ἠσπάζοντο, καὶ τὴν νύχθ' ὅλην
Εγρηγόρεσαν, ἕως διέλαμψεν ἡμέρα.
Εγὼ δ' ἐπῄνουν τὸν θεὸν πάνυ σφόδρα,
Ὅτι βλέπειν ἐποίησε τὸν Πλοῦτον ταχὺ,

Τὸν

Τὸν δὲ Νεοκλείδην μᾶλλον ἐποίησε τυφλόν.
ΓΥΝΗ. Ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν, ὦ 'ναξ δέσποτα!
Ἀτὰρ φράσον μοι, ποῦ 'σθ' ὁ Πλοῦτος; ΚΑΡ.
Ἔρχεται.
Ἀλλ' ἦν περὶ αὐτὸν ὄχλος ὑπερφυὴς ὅσος.
Οἱ γὰρ δίκαιοι πρότερον ὄντες, καὶ βίον
Ἔχοντες ὀλίγον, αὐτὸν ἠσπάζοντο, καὶ
Ἐδεξιοῦνθ' ἅπαντες ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.
Ὅσοι δ' ἐπλούτουν, οὐσίαν τ' εἶχον συχνὴν,
Οὐκ ἐκ δικαίου τὸν βίον κεκτημένοι,
Ὀφρῦς συνῆγον, ἐσκυθρώπαζόν θ' ἅμα.
Οἱ δ' ἠκολούθουν κατόπιν, ἐστεφανωμένοι,
Γελῶντες, εὐφημοῦντες. ἐκτυπεῖτο δὲ
Ἐμβὰς γερόντων εὐρύθμοις προβήμασιν.
Ἀλλ' εἰ ἁπαξάπαντες ἐξ ἑνὸς λόγου
Ὀρχεῖσθε, καὶ σκιρτᾶτε, καὶ χορεύετε.
Οὐδεὶς γὰρ ὑμῖν εἰσιοῦσιν ἀγγελεῖ,
Ὡς ἄλφιτ' οὐκ ἔνεστιν ἐν τῷ θυλάκῳ.
ΓΥΝΗ. Νὴ τὴν Ἑκάτην, κἀγώ γ' ἀναδῆσαι
βούλομαι
Εὐαγγέλιά σ' ἐν κριβανωτῶν ὁρμαθῷ
Τοιαῦτ' ἀπαγγείλαντα. ΚΑΡ. μή νυν μέλλ' ἔτι.
Ὡς ἄνδρες ἐγγύς εἰσιν ἤδη τῶν θυρῶν.
ΓΥ. Φέρε νῦν ἰοῦσ' εἴσω, κομίσω καταχύσματα,
Ὥσπερ νεωνήτοισιν ὀφθαλμοῖς ἐγώ.
ΚΑΡ. Ἐγὼ δ' ἀπαντῆσαί γ' ἐκείνοις βούλομαι.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ, ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΓΥΝΗ.

ΚΑὶ προσκυνῶ γε πρῶτα μὲν τὸν Ἥλιον,
Ἔπειτα σεμνῆς Παλλάδος κλεινὸν πέδον,
Χώραν τε πᾶσαν Κέκροπος, ἥ μ' ἐδέξατο.
Αἰσχύνομαι δὲ τὰς ἐμαυτοῦ ξυμφορὰς,
Οἵοις ἄρ' ἀνθρώποις ξυνὼν, ἐλάνθανον·
Τοὺς ἀξίους δὲ τῆς ἐμῆς ὁμιλίας
Ἔφευγον, εἰδὼς οὐδὲν ὁ τλήμων ἐγώ.
Ὡς οὐδ' ἐκεῖν' ἄρ' οὐδὲ ταῦτ' ὀρθῶς ἔδρων;
Ἀλλ' αὐτὰ πάντα πάλιν ἀναστρέψας ἐγὼ,
Δείξω τολοιπὸν πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι
Ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ἐνεδίδουν.
ΧΡΕΜΥΛΟΣ. Βάλλ' ἐς κόρακας· ὡς χαλεπόν εἰσιν οἱ φίλοι
Οἱ φαινόμενοι παραχρῆμ', ὅταν πράττῃ τις εὖ.
Νύττουσι γὰρ καὶ φλῶσι τἀντικνήμια,
Ἐνδεικνύμενοι ἕκαστος εὔνοιάν τινα.
Ἐμὲ γάρ τίς οὐ προσεῖπε; ποῖος οὐκ ὄχλος
Περιεστεφάνωσεν ἐν ἀγορᾷ πρεσβυτικός;

ΓΥ. Ω φίλτατ' ἀνδρῶν, καὶ σὺ χαίρετε.
Φέρε νῦν, νόμος γάρ ἐστι, τὰ καταχύσματα
Ταυτὶ καταχέω σου λαβοῦσα. ΠΛ. Μηδαμῶς·
Ἐμοῦ γὰρ εἰσιόντος εἰς τὴν οἰκίαν
Πρώτιστα, καὶ βλέψαντος, οὐδὲν ἐκφέρειν
Πρεπῶδές ἐστιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσφέρειν.
ΓΥ. Εἶτ' οὐχὶ δέξῃ ταῦτα τὰ καταχύσματα;
ΠΛ. Ἔνδον γε παρὰ τὴν ἑστίαν, ὥσπερ νόμος.
Ἔπειτα καὶ τὸν φόρτον ἐκφύγοιμεν ἄν.
Οὐ γὰρ πρεπῶδές ἐστι τῷ διδασκάλῳ,
Ἰσχάδια καὶ τρωγάλια τοῖς θεωμένοις
Προβαλόντ', ἐπὶ τούτοισιν ἐπαναγκάζειν γελᾶν.
ΓΥ. Εὖ πάνυ λέγεις, ὡς ὅ γε ξένικος οὑτοσὶ,
Ἀνίσταθ' ὡς ἁρπασόμενος τὰς ἰσχάδας.

ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ.

Ὡς ἡδὺ πράττειν ὦ ἄνδρες ἐστ' εὐδαιμόνως,
Καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξενεγκόντ' οἴκοθεν!

Ἡμῖν

Ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν σωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν
Ἐπεισπέπαικεν οὐδὲν ἠδικηκόσιν.
Οὕτω τὸ πλουτεῖν ἐστὶν ἡδὺ πρᾶγμά τι.
Ἡ μὲν σιπύη μεστή 'στι λευκῶν ἀλφίτων·
Οἱ δ' ἀμφορῆς οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου.
Ἅπαντα δ' ἡμῖν ἀργυρίου καὶ χρυσίου
Τὰ σκευάρια πλήρη 'στὶν, ὥστε θαυμάσαι.
Τὸ φρέαρ δ' ἐλαίου μεστόν. αἱ δὲ λήκυθοι
Μύρου γέμουσι. τὸ δ' ὑπερῷον, ἰσχάδων.
Ὀξὶς δὲ πᾶσα, καὶ λοπάδιον, καὶ χύτρα,
Χαλκῆ γέγονε· τοὺς δὲ πινακίσκους τοὺς σαπροὺς,
Τοὺς ἰχθυηροὺς, ἀργυροῦς πάρεσθ' ὁρᾶν.
Ὁ δ' ἰπνὸς ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος.
Στατῆρσι δ' οἱ θεράποντες ἀρτιάζομεν
Χρυσοῖς. ἀποψώμεσθα δ' οὐ λίθοις ἔτι,
Ἀλλὰ σκοροδίοις ὑπὸ τρυφῆς ἑκάστοτε.
Καὶ νῦν ὁ δεσπότης μὲν ἔνδον βουθυτεῖ
Ὗν, καὶ τράγον, καὶ κριὸν ἐστεφανωμένος·
Ἐμὲ δ' ἐξέπεμψεν ὁ καπνός· οὐχ οἷός τε γὰρ
Ἔνδον μένειν ἦν· ἔδακνε γὰρ τὰ βλέφαρά μου.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ, ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ δεύτερα.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

ΔΙ. Ἔπου μετ' ἐμοῦ παιδάριον, ἵνα πρὸς τὸν θεὸν
Ἴωμεν. ΚΑΡ. Ἔα, τίς ἔσθ' ὁ προσιὼν οὑτοσί;
ΔΙ. Ἀνὴρ πρότερον μὲν ἄθλιος, νῦν δ' εὐτυχής.
ΚΑΡ. Δῆλον, ὅτι τῶν χρηστῶν τις, ὡς ἔοικας, εἶ.
ΔΙ. Μάλιστ'. ΚΑΡ. Ἔπειτα τοῦ δέῃ; ΔΙ. Πρὸς τὸν θεὸν
Ἥκω. μεγάλων γάρ μου 'στὶν ἀγαθῶν αἴτιος.
Ἐγὼ γὰρ ἱκανὴν οὐσίαν παρὰ τοῦ πατρὸς
Λαβὼν, ἐπήρκουν τοῖς δεομένοις τῶν φίλων,
Εἶναι νομίζων χρήσιμον πρὸς τὸν βίον.
ΚΑΡ. Ἦπου σε ταχέως ἀπέλιπε τὰ χρήματα;
ΔΙΚ. Κομιδῇ μὲν οὖν. ΚΑΡ. Οὐκοῦν μετὰ ταῦτ' ἦσθ' ἄθλιος;
ΔΙΚ. Κομιδῇ μὲν οὖν· κἀγὼ ᾤμην, οὓς τέως
Εὐηργέτησα δεομένους, ἕξειν φίλους
Ὄντως βεβαίους, εἰ δεηθείην ποτέ·
Οἱ δ' ἐξετρέποντο, κοὐκ ἐδόκουν ὁρᾶν μ' ἔτι.
ΚΑΡ. Καὶ κατεγέλων γ', εὖ οἶδ' ὅτι. ΔΙΚ. κομιδῇ μὲν οὖν.
Αὐχμὸς γὰρ ὢν τῶν σκευαρίων, μ' ἀπώλεσεν.
ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐχὶ νῦν. ΔΙΚ. Ἀνθ' ὧν ἐγὼ πρὸς τὸν θεὸν

Προσ-

Προσδεξόμενος ἥκω δικαίως ἐνθάδε.
ΚΑΡ. Τὸ τριβώνιον δὲ, τί δύναται πρὸς τῶν θεῶν,
Ὃ φέρει μετὰ σοῦ τὸ παιδάριον τουτί; φράσον.
ΔΙΚ. Καὶ τοῦτ᾽ ἀναθήσων ἔρχομαι πρὸς τὸν θεόν.
ΚΑΡΙΩΝ. Μῶν οὖν ἐμυήθης δῆτ᾽ ἐν αὐτῷ τὰ μεγάλα;
ΔΙΚ. Οὐκ᾽ ἀλλ᾽ ἐνερρίγωσ᾽ ἔτη τρισκαίδεκα.
ΚΑΡΙΩΝ. Τὰ δ᾽ ἐμβάδια; ΔΙΚ. Καὶ ταῦτα συνεχειμάζετο.
ΚΑΡ. Καὶ ταῦτ᾽ ἀναθήσων ἔφερες οὖν; ΔΙΚ. Νὴ τὸν Δία.
ΚΑΡ. Χαρίεντά γ᾽ ἥκεις δῶρα τῷ θεῷ φέρων.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΔΙΚΑΙΟΣ.

Οἴμοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλα δείλαιος!
Καὶ τρισκακοδαίμων, καὶ τετράκις, καὶ πεντάκις,
Καὶ δωδεκάκις, καὶ μυριάκις, ἰοὺ, ἰοὺ!
Οὕτω πολυφόρῳ συγκέκραμαι δαίμονι!
ΚΑΡ. Ἄπολλον ἀποτρόπαιε, καὶ θεοὶ φίλοι,
Τί ποτ᾽ ἐστὶν ὅ, τι πέπονθεν ἄνθρωπος κακόν;

ΣΥ. Οὐ γὰρ σχέτλια πέπονθα νυνὶ πράγματα,
Ἀπολωλεκὼς ἅπαντα τὰκ τῆς οἰκίας
Διὰ τὸν θεὸν τοῦτον, τὸν ἐσόμενον τυφλὸν
Πάλιν αὖθις, ἤνπερ μὴ λίπωσιν αἱ δίκαι;
ΔΙΚ. Ἐγὼ σχεδὸν τὸ πρᾶγμα γινώσκειν δοκῶ.
Προσέρχεται γάρ τις κακῶς πράττων ἀνὴρ,
Ἔοικε δ' εἶναι τοῦ πονηροῦ κόμματος.
ΚΑΡ. Νὴ Δία καλῶς τοίνυν ποιῶν, ἀπόλλυται.
ΣΥ. Ποῦ, ποῦ 'σθ' ὁ μόνος ἅπαντας ἡμᾶς πλουσίους
Ὑποσχόμενος οὗτος ποιήσειν εὐθέως,
Εἰ πάλιν ἀναβλέψειεν ἐξ ἀρχῆς; ὁ δὲ
Πολὺ μᾶλλον ἐνίους ἐστὶν ἐξολωλεκώς.
ΚΑΡ. Καὶ τίνα δέδρακε δῆτα ταῦτ'; ΣΥΚΟ. Ἐμὲ τουτονί.
ΚΑΡ. Ἦ τῶν πονηρῶν ἦσθα καὶ τοιχωρύχων.
ΣΥ. Μὰ Δί', οὐ μὲν οὖν ἔσθ' ὑγιὲς ὑμῶν οὐδενός,
Κοὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἔχετέ μου τὰ χρήματα.
ΚΑΡ. Ὡς σοβαρὸς, ὦ Δάματερ, εἰσελήλυθεν
Ὁ συκοφάντης; ΔΙΚ. Δῆλον ὅτι βουλιμιᾷ.
ΣΥ. Σὺ μὲν εἰς ἀγορὰν ἰὼν ταχέως, οὐκ ἂν φθάνοις.
Ἐπὶ τοῦ τροχοῦ γὰρ δεῖ σ' ἐκεῖ στρεβλούμενον
Εἰπεῖν ἃ πεπανούργηκας. ΚΑΡ. Οἰμώζ' ἄρα σύ.
ΔΙΚ. Νὴ τὸν Δία τὸν Σωτῆρα, πολλοῦ γ' ἄξιος
Ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν ὁ θεὸς ἔσθ', ὅτι
Τοὺς συκοφάντας ἐξολεῖ κακοὺς κακῶς.
ΣΥ. Οἴμοι τάλας! μῶν καὶ σὺ μετέχων καταγελᾷς;
Ἐπεὶ πόθεν θοἰμάτιον εἴληφας τοδί;
Ἐχθὲς δ' ἔχοντ' εἶδόν σ' ἐγὼ τριβώνιον.
ΔΙΚ. Οὐδὲν προτιμῶ σου. φορῶ γὰρ πριάμενος

Τὸν δακτύλιον τονδὶ παρ' Εὐδάμου, δραχμῆς.
ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔνεστι συκοφάντου δήγματος.
ΣΥ. Ἆρ' οὐχ ὕβρεις πολλὴ ταῦτ' ἐστί; σκώπτετον,
Ὅ, τι δὲ ποιεῖτον ἐνθάδ' οὐκ εἰρήκατον·
Οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ γὰρ ἐνθάδ' ἐστὸν οὐδενί.
ΚΑΡ. Μὰ τὸν Δί', οὔκουν τῷ γε σῷ, σάφ' ἴσθ' ὅτι.
ΣΥ. Ἀπὸ τῶν ἐμῶν γὰρ, ναὶ μὰ Δία, δειπνήσετον.
ΔΙΚ. Ὡς δὴ π' ἀληθείᾳ σὺ μετὰ τοῦ μάρτυρος
Διαῤῥαγείης, μηδενὸς ἐμπεπλησμένος.
ΣΥ. Ἀρνεῖσθον; ἔνδον ἐστὶν ὦ μιαρωτάτω,
Πολὺ χρῆμα τεμαχῶν, καὶ κρεῶν ὠπτημένων.
Ὑ ὖ. ὖ ὖ. ὖ ὖ. ὖ ὖ. ὖ ὖ. ὖ ὖ.
ΚΑΡ. Κακόδαιμον, ὀσφραίνῃ τί; ΔΙΚ. Τοῦ ψύχους γ' ἴσως,
Ἐπεὶ τοιοῦτον ἀμπέχεται τριβώνιον.
ΣΥ. Ταῦτ' οὖν ἀνάσχετ' ἐστὶν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί,
Τούτους ὑβρίζειν εἰς ἐμ'! οἴμ', ὡς ἄχθομαι;
Ὅτι χρηστὸς ὢν, καὶ φιλόπολις, πάσχω κακῶς.
ΔΙΚ. Σὺ φιλόπολις καὶ χρηστός; ΣΥ. ὡς οὐδεὶς ἀνήρ.
ΔΙΚ. Καὶ μὴν ἐπερωτηθεὶς ἀπόκριναί μοι. ΣΥ. τὸ τί;
ΔΙΚ. Γεωργὸς εἶ; ΣΥ. μελαγχολᾶν μ' οὕτως οἴει;
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἔμπορος; ΣΥ. ναὶ σκήπτομαί γ', ὅταν τύχω.
ΔΙΚ. Τί δαί; τέχνην τίν' ἔμαθες; ΣΥ. οὐ μὰ τὸν Δία.
ΔΙΚ. Πῶς οὖν διέζης, ἢ πόθεν, μηδὲν ποιῶν;

ΣΥ.

ΣΥ. Τῶν τῆς πόλεώς εἰμ' ἐπιμελητὴς πραγμάτων.
Καὶ τῶν ἰδίων πάντων. ΔΙΚ. σύ; τί μαθών;
ΣΥ. Βούλομαι.
ΔΙΚ. Πῶς οὖν ἂν εἴης χρηστὸς, ὦ τοιχωρύχε,
Εἴ σοι προσῆκον μηδὲν, εἶτ' ἀπεχθάνει;
ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ. Οὐ γὰρ προσήκει τὴν ἐμαυτοῦ μοι πόλιν
Εὐεργετεῖν μ', ὦ κέπφε, καθ' ὅσον ἂν σθένω;
ΔΙΚ. Εὐεργετεῖν οὖν ἐστι τὸ πολυπραγμονεῖν;
ΣΥΚΟΦΑΝ. Τὸ μὲν οὖν βοηθεῖν τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις,
Καὶ μὴ 'πιτρέπειν ποτ' ἤν τις ἐξαμαρτάνῃ.
ΔΙΚ. Οὐκοῦν δικαστὰς ἐξεπίτηδες ἡ πόλις
Ἀρχὴν καθίστησιν. ΣΥ. κατηγορεῖ δὲ τίς;
ΔΙΚ. Ὁ βουλόμενος. ΣΥ. οὐκοῦν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ.
Ὥστ' εἰς ἔμ' ἥκει τῆς πόλεως τὰ πράγματα.
ΔΙΚ. Νὴ Δία, πονηρόν γ' ἆρα προστάτην ἔχει.
Ἐκεῖνο δ' οὐ βούλοι' ἂν, ἡσυχίαν ἔχων
Ζῆν ἀργός; ΣΥ. ἀλλὰ προβατίου βίον λέγεις,
Εἰ μὴ φανεῖται διατριβή τις τῷ βίῳ.
ΔΙΚ. Οὐδ' ὂν μεταμάθοις; ΣΥ. οὐδ' ἂν εἰ δοίης γέ μοι
Τὸν Πλοῦτον αὐτὸν, καὶ τὸ Βάττου σίλφιον.
ΔΙΚ. Κατάθου ταχέως θοιμάτιον. ΚΑΡ. οὗτος, σοὶ λέγει.
ΔΙΚ. Ἔπειθ' ὑπόλυσαι. ΚΑΡ. πάντα ταῦτα σοὶ λέγει.
ΣΥ. Καὶ μὴν προσελθέτω πρός μ' ὑμῶν ἐνθαδὶ
Ὁ βουλόμενος. ΚΑΡ. οὐκοῦν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ.

ΣΥ.

ΣΤ. Οἴμοι τάλας! ἀποδύομαι μεθ' ἡμέραν.
ΚΑΡ. Σὺ γὰρ ἀξιοῖς τἀλλότρια πράττων ἐσθίειν.
ΣΤ. Ορᾷς ἃ ποιεῖς; ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
ΚΑΡ. Αλλ' οἴχεται φεύγων ὃν ἦγες μάρτυρα.
ΣΤ. Οἴμοι περιείλημμαι μόνος. ΚΑΡΙΩΝ. Νυνὶ βοᾷς;
ΣΤ. Οἴμοι μάλ' αὖθις. ΚΑΡΙΩΝ. Δὸς σύ μοι τὸ τριβώνιον,
Ἵν' ἀμφιέσω τὸν συκοφάντην τουτονί.
ΔΙΚ. Μὴ δῆθ', ἱερὸν γάρ ἐστι τοῦ Πλούτου πάλαι.
ΚΑΡ. Επειτα ποῦ κάλλιον ἀνατεθήσεται,
Ἢ περὶ πονηρὸν ἄνδρα καὶ τοιχωρύχον;
Πλοῦτον δὲ κοσμεῖν ἱματίοις σεμνοῖς πρέπει.
ΔΙΚ. Τοῖς δ' ἐμβαδίοις τί χρήσεταί τις; εἰπέ μοι.
ΚΑΡ. Καὶ ταῦτα πρὸς τὸ μέτωπον αὐτίκα δὴ μάλα,
Ωσπερ κοτίνῳ προσπατταλεύσω τουτωί.
ΣΤ. Απειμι. γινώσκω γὰρ ἥττων ὢν πολὺ
Ὑμῶν. ἐὰν δὲ σύζυγον λάβω τινὰ
Καὶ σύκινον, τὸν ἰσχυρὸν τοῦτον θεὸν
Εγὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην·
Οὐ καταλύει περιφανῶς, εἷς ὢν μόνος,
Τὴν δημοκρατίαν, οὔτε τὴν βουλὴν πιθὼν,
Τὴν τῶν πολιτῶν, οὔτε τὴν ἐκκλησίαν.
ΔΙΚ. Καὶ μὴν ἐπειδὴ τὴν πανοπλίαν τὴν ἐμὴν
Εχων βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχε.
Επειτ' ἐκεῖ κορυφαῖος ἑστηκὼς, θέρου.
Κἀγὼ γὰρ εἶχον τὴν στάσιν ταύτην ποτέ.
ΚΑΡ. Αλλ' ὁ βαλανεὺς ἕλξει θύραζ' αὐτὸν, λαβὼν

Τῶν ὀρχιπέδων· ἰδὼν γὰρ αὐτὸν, γνώσεται
Οτ' ἐς' ἐκεῖνος τοῦ πονηροῦ κόμματος.
Νῷ δ' εἰσίωμεν, ἵνα προσεύξῃ τὸν Θεόν.

ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ τετάρτη.

ΓΡΑΥΣ, ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

ΓΡ. Αρ' ὦ φίλοι γέροντες, ἐπὶ τὴν οἰκίαν
Αφίγμεθ' ὄντως τοῦ νέου τούτου Θεοῦ,
Ἢ τῆς ὁδοῦ τοπαράπαν ἡμαρτήκαμεν;
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένη,
Ω μειρακίσκη· πυνθάνῃ γὰρ ὡραϊκῶς.
ΓΡ. Φέρε νῦν, ἐγὼ τῶν ἔνδοθι καλέσω τινα;
ΧΡ. Μὴ δῆτ', ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα.
Ἀλλ' ὅτι μάλις' ἐλήλυθας, λέγειν ἐχρῆν.
ΓΡ. Πέπονθα δεινὰ καὶ παράνομ', ὦ φίλτατε.
Ἀφ' οὗ γὰρ ὁ Θεὸς οὗτος ἤρξατο βλέπειν,
Αβίωτον εἶναί μοι πεποίηκε τὸν βίον.
ΧΡ. Τί δ' ἐστιν, ἦπου καὶ σὺ συκοφάντρια
Ἐν ταῖς γυναιξὶν ἦσθα; ΓΡ. μὰ Δί', ἐγὼ μὲν οὔ.
ΧΡ. Ἀλλ' οὐ λαχοῦσ' ἔπινες ἐν τῷ γράμματι;
ΓΡ. Σκώπτεις. ἐγὼ δὲ κατακέκνισμαι δειλάκρα.
ΧΡ. Οὔκουν ἐρεῖς ἀνύσασα τὸν κνισμὸν τίνα;
ΓΡ. Ακουέ νυν. Ἦν μοι τι μειράκιον φίλον,
Πενιχρὸν μὲν, ἄλλως δ' εὐπρόσωπον καὶ καλὸν,

Καὶ

Καὶ χρυσίον. εἰ γάρ τι δεηθείην ἐγὼ,
Ἅπαντ᾽ ἐποίει κοσμίως μοι καὶ καλῶς·
Ἐγὼ δ᾽ ἐκείνῳ πάντα ταῦθ᾽ ὑπηρέτουν.
ΧΡ. Τί δ᾽ ἦν ὅ, τι σου μάλιστ᾽ ἐδεῖθ᾽ ἑκάστοτε;
ΓΡ. Οὐ πολλά. καὶ γὰρ ἐκνομίως μ᾽ ᾐσχύνετο·
Ἀλλ᾽ ἀργυρίου δραχμὰς ἂν ᾔτησ᾽ εἴκοσιν
Εἰς ἱμάτιον γ᾽· ὀκτὼ δ᾽ ἂν εἰς ὑποδήματα·
Καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγοράσαι χιτώνιον.
Ἐκέλευσεν ἂν, τῇ μητρί τε θοιμάτιον·
Πυρῶν τ᾽ ἂν ἐδεήθη μεδίμνων τεττάρων.
ΧΡ. Οὐ πολλὰ τοίνυν μὰ τὸν Ἀπόλλω ταῦτά γε
Εἴρηκας· ἀλλὰ δῆλον, ὅτι σ᾽ ᾐσχύνετο·
ΓΡ. Καὶ ταῦτα τοίνυν οὐχ ἕνεκεν μισγηλίας
Αἰτεῖν μ᾽ ἔφασκεν, ἀλλὰ φιλίας οὕνεκα·
Ἵνα τοὐμὸν ἱμάτιον φορῶν, μεμνῆτό μου·
ΧΡ. Λέγεις ἐρῶντ᾽ ἄνθρωπον ἐκνομιώτατα·
ΓΡ. Ἀλλ᾽ οὐχὶ νυνὶ γ᾽ ὁ βδελυρὸς τὸν νοῦν ἔχει
Τὸν αὐτὸν· ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν πάνυ.
Ἐμοῦ γὰρ αὐτῷ τὸν πλακοῦντα τουτονὶ,
Καὶ τἄλλα τἀπὶ τοῦ πίνακος τραγήματα
Ἐπόντα πεμψάσης, ὑπειπούσης θ᾽, ὅτι
Εἰς ἑσπέραν ἥξοιμι. ΧΡ. Τί σ᾽ ἔδρασ᾽; εἰπέ μοι.
ΓΡ. Ἄμητά τε προσέπεμψεν ἡμῖν τουτονὶ,
Ἐφ᾽ ᾧτ᾽ ἐκεῖσε μηδέποτέ μ᾽ ἐλθεῖν ἔτι·
Καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις, εἶπεν ἀποπέμπων, ὅτι
Πάλαι ποτ᾽ ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
ΧΡ. Δῆλον, ὅτι τοὺς τρόπους τις οὐ μοχθηρὸς ἦν,
Ἔπειτα πλουτῶν, οὐκ ἔθ᾽ ἥδεται φακῇ·
Πρὸ τοῦ δ᾽, ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντα κατήσθιεν.
ΓΡ. Καὶ μὴν πρὸ τοῦ γ᾽ ὁσημέραι, νὴ τὼ θεώ,

Ἐπὶ τὴν θύραν ἐβάδιζεν αἰεὶ τὴν ἐμήν.
ΧΡΕΜ. Ἐπ' ἐκφορὰν. ΓΡ. Μὰ Δί', ἀλλὰ τῆς φωνῆς μόνον
Ἐρῶν ἀκοῦσαι, ΧΡΕΜΥΛ. Τοῦ λαβεῖν μὲν οὖν χάριν.
ΓΡ. Καὶ νὴ Δί', εἰ λυπουμένην γ' αἴσθοιτό με,
Νιττάριον ἂν καὶ Βάττιον ὑπεκορίζετο.
ΧΡ. Ἔπειτ' ἴσως ᾔτησεν ἄν σ' ὑποδήματα.
ΓΡ. Μυστηρίοις δὲ τοῖς μεγάλοις ὀχουμένην
Ἐπὶ τῆς ἁμάξης, ὅτι προσέβλεψέν μέ τις,
Ἐτυπτόμην διὰ τοῦθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.
Οὕτω σφόδρα ζηλότυπος ὁ νεανίσκος ἦν.
ΧΡ. Μόνος γὰρ ἥδεθ', ὡς ἔοικεν, ἐσθίων.
ΓΡ. Καὶ τάς γε χεῖρας παγκάλους ἔχειν μ' ἔφη.
ΧΡ. Ὁπότε προτείνοιέν γε δραχμὰς εἴκοσιν.
ΓΡ. Ὄζειν τε τῆς χρόας ἔφασκεν ἡδύ μου.
ΧΡ. Εἰ Θάσιον ἐνέχεις, εἰκότως γε, νὴ Δία.
ΓΡ. Τὸ βλέμμα θ' ὡς ἔχοιμι μαλακὸν καὶ καλόν.
ΧΡΕΜΥΛΟΣ Οὐ σκαιὸς ἦν ἄνθρωπος· ἀλλ' ἠπίστατο,
Γραὸς καπρώσης τἀφόδια κατεσθίειν.
ΓΡ. Ταῦτ' οὖν ὁ θεὸς, ὦ φίλ' ἄνερ, οὐκ ὀρθῶς ποιεῖ,
Φάσκων βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις ἀεί.
ΧΡΕΜΥΛΟΣ. Τί γὰρ ποιήσει; φράζε, καὶ πεπράξεται.
ΓΡ. Ἀναγκάσαι δίκαιόν ἐστι, νὴ Δία,
Τὸν εὐπαθόνθ' ὑπ' ἐμοῦ, πάλιν μ' ἀντευποιεῖν·
Ἢ μηδ' ὁτιοῦν δίκαιον ἀγαθὸν ἔστ' ἔχειν.

ΧΡ.

ΧΡ. Οὐκοῦν καθ' ἑκάστην ἀπεδίδου τὴν νύκτα σοι;

ΓΡ. Ἀλλ' οὐδέποτέ με ζῶσαν ἀπολείψειν ἔφη.

ΧΡ. Ὀρθῶς γε, νῦν δέ γ' οὐκ ἔτι ζῆν σ' οἴεται.

ΓΡ. Ὑπὸ τοῦ γὰρ ἄλγους κατατέτηκ', ὦ φίλτατε.

ΧΡ. Οὐκ· ἀλλὰ κατασέσηπας, ὥς γέ μοι δοκεῖς.

ΓΡ. Διὰ δακτυλίου μὲν οὖν ἐμέ γ' ἂν διελκύσαις.

ΧΡ. Εἰ τυγχάνει γ' ὁ δακτύλιος ὢν τηλία.

ΓΡ. Καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ προσέρχεται.
Οὗπερ πάλαι κατηγοροῦσα τυγχάνω.
Ἔοικε δ' ἐπὶ κῶμον βαδίζειν. ΧΡ. Φαίνεται·
Στέφανόν γέ τοι καὶ δᾷδ' ἔχων πορεύεται.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ πεμπτή.

Τρίμετροι ἰαμβικοί.

ΝΕΑΝΙΑΣ, ΓΡΑΥΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἀσπάζομαι. ΓΡ. τί φησιν; ΝΕ. Ἀρχαία φίλη,
Πολιὰ γεγένησαι ταχύγε, νὴ τὸν οὐρανόν.

ΓΡ. Τάλαιν' ἐγὼ, τῆς ὕβρεως, ἧς ὑβρίζομαι!
ΧΡ. Ἔοικε διὰ πολλοῦ χρόνου σ' ἑωρακέναι.
ΓΡ. Ποίου χρόνου, ταλάντατ'; ὃς παρ' ἐμοὶ χθὲς ἦν.
ΧΡ. Τοὐναντίον πέπονθε τοῖς πολλοῖς ἄρα·
Μεθύων γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὀξύτερον βλέπει.
ΓΡ. Οὐκ· ἀλλ' ἀκόλαστός ἐστιν ἀεὶ τοὺς τρόπους.
ΝΕ. Ω Ποντοπόσειδον, καὶ θεοὶ πρεσβυτικοί,
Ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ῥυτίδας ὅσας ἔχει! ΓΡ. Α, ἆ,
Τὴν δᾷδα μή μοι πρόσφερ'. ΧΡ. Εὖ μέν τοι λέγει.
Ἐὰν γὰρ αὐτὴν εἷς μόνος σπινθὴρ λάβῃ,
Ὥσπερ παλαιὰν εἰρεσιώνην καύσεται.
ΝΕ. Βούλει διὰ χρόνου πρός με παῖσαι; ΓΡ. Ποῖ τάλαν;
ΝΕ. Αὐτοῦ, λαβοῦσα κάρυα. ΓΡ. Παιδιὰν τίνα;
ΝΕ. Πόσους ἔχεις ὀδόντας; ΧΡ. Ἀλλὰ γνώσομαι
Κἀγωγ'. ἔχει γὰρ τρεῖς ἴσως ἢ τέτταρας.
ΝΕ. Ἀπότισον. ἕνα γὰρ γόμφιον μόνον φορεῖ.
ΓΡ. Ταλάντατ' ἀνδρῶν, οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς,
Πλυνόν με ποιῶν ἐν τοσούτοις ἀνδράσιν.
ΝΕ. Ὄναιο μέν γ' ἂν εἴ τις ἐκπλύνειέ σε.
ΧΡ. Οὐ δῆτ', ἐπεὶ μὲν νῦν καπηλικῶς ἔχει.
Εἰ δ' ἐκπλυνεῖται τοῦτο τὸ ψιμύθιον,
Ὄψει κατάδηλα τοῦ προσώπου γε τὰ ῥάκη.
ΓΡ. Γέρων ἀνὴρ ὢν, οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.

ΝΕ.

ΝΕ. Πειρᾷ μὲν ἂν ἴσως σε, καὶ τὸ τιτθίον
Εφάπτεταί σου, λανθάνειν δοκῶν ἐμέ.
ΓΡ. Μὰ τὴν Αφροδίτην οὐκ ἐμοῦ γ᾽, ὦ βδελυρὲ σύ.
ΧΡ. Μὰ τὴν Εκάτην οὐ δῆτα· μαινοίμην γὰρ ἄν.
Αλλ᾽, ὦ νεανίσκ᾽ οὐκ ἐῶ τὴν μείρακα
Μισεῖν σε ταύτην. ΝΕ. Ἀλλ᾽ ἔγωγ᾽ ὑπερφιλῶ.
ΧΡ. Καὶ μὴν κατηγορεῖ γέ σου. ΝΕ. Τί κατηγορεῖ;
ΧΡ. Εἶναί σ᾽ ὑβριστήν φησι, καὶ λέγειν, ὅτι
Πάλαι ποτ᾽ ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
ΝΕ. Εγὼ περὶ ταύτης οὐ μαχοῦμαί σοι. ΓΡ. Τὸ τί;
ΝΕ. Αἰσχυνόμενος τὴν ἡλικίαν τὴν σὴν, ἐπεὶ
Οὐκ ἄν ποτ᾽ ἄλλῳ τοῦτ᾽ ἐπέτρεπον ποιεῖν.
Νῦν δ᾽ ἄπιθι χαίρων, συλλαβὼν τὴν μείρακα.
ΧΡ. Οἶδ᾽ οἶδα τὸν νοῦν· οὐκέτ᾽ ἀξιοῖς ἴσως
Εἶναι μετ᾽ αὐτῆς. ΓΡ. Ὁ δ᾽ ἐπιτρέψων ἐστὶ τίς;
ΝΕ. Οὐκ ἂν διαλεχθείην διεσπεκλωμένῃ
Ὑπὸ μυρίων ἐτῶν γε καὶ τρισχιλίων.
ΧΡ. Ὅμως δ᾽, ἐπειδὴ καὶ τὸν οἶνον ἠξίους
Πίνειν, συνεκποτέ᾽ ἐστί σοι καὶ τὴν τρύγα.
ΝΕ. Αλλ᾽ ἔστι κομιδῇ τρὺξ παλαιὰ καὶ σαπρά.
ΧΡ. Οὐκοῦν τρύγοιπος ταῦτα πάντ᾽ ἰάσεται.
ΝΕ. Αλλ᾽ εἴσιθ᾽ εἴσω· τῷ θεῷ γὰρ βούλομαι
Ελθὼν ἀναθεῖναι τοὺς στεφάνους τούσδ᾽, οὓς ἔχω.
ΓΡ. Εγὼ δέ γ᾽ αὐτῷ καὶ φράσαι τι βούλομαι.

ΝΕ. Ἐγὼ δέ γ' οὐκ εἴσειμι. ΧΡ. Θάῤῥει, μὴ φοβοῦ.
Οὐ γὰρ βιάσεται. ΝΕ. Πάνυ καλῶς τοίνυν λέγεις.
Ἱκανὸν γὰρ αὐτὴν πρότερον ὑπεπίττουν χρόνον.
ΓΡ. Βάδιζ'· ἐγὼ δέ σου κατόπιν εἰσέρχομαι.
ΧΡ. Ὡς εὐτόνως, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ γρᾴδιον,
Ὥσπερ λεπὰς, τῷ μειρακίῳ προσίσχεται!

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

Τρίμετροι ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΕΡΜΗΣ.

ΚΑΡ. Τίς ἔσθ' ὁ κόπτων τὴν θύραν; τουτὶ τί ἦν;
Οὐδεὶς ἔοικεν· ἀλλὰ δῆτα τὸ θύριον
Φθεγγόμενον ἄλλως κλαυσιᾷ. ΕΡ. Σέ τοι, σέ τοι
Λέγω, Καρίων, ἀνάμεινον. ΚΑΡ. Οὗτος, εἰπέ μοι,
Σὺ τὴν θύραν ἔκοπτες οὑτωσὶ σφόδρα;
ΕΡ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔμελλον· εἶτ' ἀνέῳξάς με φθάσας.
Ἀλλ' ἐκκάλει τὸν δεσπότην τρέχων ταχύ·

Ἐπειτα τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία·
Ἔπειτα τοὺς θεράποντας· εἶτα τὴν κύνα·
Ἔπειτα σαυτόν· εἶτα τὴν ὗν. ΚΑΡ. Εἰπέ
μοι
Τί δ᾽ ἐστίν; ΕΡ. Ὁ Ζεὺς, ὦ πόνηρε, βούλεται
Ες ταυτὸν ὑμᾶς συγκυκήσας τρύβλιον,
Ἀπαξάπαντας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν.
ΚΑΡ. Ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι τούτων τέμνεται.
Ατὰρ διὰ τί γε ταῦτ᾽ ἐπιβουλεύει ποιεῖν
Ημᾶς; ΕΡ. Οτιὴ δεινότατα πάντων πραγμάτων
Εἴργασθ᾽. ἀφ᾽ οὗ γὰρ ἤρξατ᾽ ἐξαρχῆς βλέπειν
Ο Πλοῦτος, οὐδεὶς οὐ λιβανωτὸν, οὐ δάφνην,
Οὐ ψαιστὸν, οὐχ ἱερεῖον, οὐκ ἄλλ᾽ οὐδὲν
Ημῖν ἐπιθύει τοῖς θεοῖς. ΚΑΡ. Μὰ Δί᾽, οὐδέ γε
Θύσει. κακῶς γὰρ ἐπεμελεῖσθ᾽ ἡμῶν τότε.
ΕΡ. Καὶ τῶν μὲν ἄλλων μοι θεῶν ἧττον μέλει.
Εγὼ δ᾽ ἀπόλωλα κἀπιτέτριμμαι. ΚΑΡ. Σωφρονεῖς.
ΕΡ. Πρότερον γὰρ εἶχον μὲν παρὰ ταῖς καπηλίσιν
Πάντ᾽ ἀγαθ᾽ ἕωθεν εὐθύς; οἰνοῦτταν, μέλι,
Ισχάδας, ὅσ᾽ εἰκός ἐστιν Ἑρμῆν ἐσθίειν.
Νυνὶ δὲ πεινῶν, ἀναβάδην ἀναπαύομαι.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅς τις ἐποίεις ζημίαν
Ενίοτε, τοιαῦτ᾽ ἀγαθ᾽ ἔχων. ΕΡ. Οἴ μοι τάλας,
Οἴ μοι πλακοῦντος τοῦ ᾽ν τετράδι πεπεμμένου.
ΚΑΡ. Ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα, καὶ μάτην καλεῖς.
ΕΡ. Οἴ μοι δὲ κωλῆς, ἣν ἐγὼ κατήσθιον.
ΚΑΡ. Ἀσκωλίαζ᾽ ἐνταῦθα πρὸς τὴν αἰθρίαν.
ΕΡ. Σπλάγχνων τε θερμῶν, ὧν ἐγὼ κατήσθιον!

ΚΑΡ. Ὀδύνη σε περὶ τὰ σπλάγχν' ἔοικ' ἐπιστρέφειν.
ΕΡ. Οἴ μοι τῆς κύλικος, ἴσον ἴσῳ κεκραμένης!
ΚΑΡ. Ταύτην ἐπιπιὼν, ἀποτρέχων οὐκ ἂν φθάνοις.
ΕΡ. Ἆρ' ὠφελήσαις ἄν τι τὸν σαυτοῦ φίλον;
ΚΑΡ. Εἴ του δέῃ γ' ὧν δυνατός εἰμι σ' ὠφελεῖν.
ΕΡ. Εἴ μοι πορίσας ἄρτον τιν' εὖ πεπεμμένον,
Δοίης καταφαγεῖν καὶ κρέας νεανικὸν,
Ὧν θύεθ' ὑμεῖς ἔνδον. ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐκ ἐκφορά.
ΕΡ. Καὶ μὴν ὁπότε τι σκευάριον τοῦ δεσπότου
Ὑφείλου, ἐγώ σε λανθάνειν ἐποίουν ἀεί.
ΚΑΡ. Ἐφ' ᾧτε μετέχειν αὐτὸς, ὦ τοιχωρύχε.
Ἧκεν γὰρ ἄν σοι ναστὸς εὖ πεπεμμένος.
ΕΡ. Ἔπειτα τοῦτόν γ' αὐτὸς ἂν κατήσθιες.
ΚΑΡ. Οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοὶ,
Ὁπότε τι ληφθείην πανουργήσας ἐγώ.
ΕΡ. Μὴ μνησικακήσῃς, εἰ σὺ Φυλὴν κατέλαβες.
Ἀλλ' οὖν σύνοικον πρὸς θεῶν δέξασθέ με.
ΚΑΡ. Ἔπειτ' ἀπολιπὼν τοὺς θεοὺς ἐνθάδε μενεῖς;
ΕΡ. Τὰ γὰρ παρ' ὑμῖν ἐστὶ βελτίω πολύ.
ΚΑΡ. Τί δέ γ' αὐτομολεῖν ἀστεῖον εἶναί σοι δοκεῖ;
ΕΡ. Πατρὶς γάρ ἐστι πᾶσ', ἵν' ἂν πράττῃ τις εὖ.
ΚΑΡ. Τί δῆτ' ἂν εἴης ὄφελος ἡμῖν ἐνθάδ' ὤν;
ΕΡ. Παρὰ τὴν θύραν στροφαῖον ἱδρύσασθέ με.
ΚΑΡΙΩΝ. Στροφαῖον; ἀλλ' οὐκ ἔργον ἔστ' οὐδὲν στροφῶν.
ΕΡ. Ἀλλ' Ἐμπολαῖον· ΚΑΡ. Ἀλλὰ πλουτοῦμεν· τί οὖν

Ἑρμῆν

Ἑρμῆν παλιγκάπηλον ἡμᾶς δεῖ τρέφειν;
ΕΡ. Ἀλλὰ Δόλιον τοίνυν. ΚΑΡ. Δόλιον; ἥκιστά γε.
Οὐ γὰρ δόλου νῦν ἔργον, ἀλλ' ἁπλῶν τρόπων.
ΕΡ. Ἀλλ' Ἡγεμόνιον. ΚΑΡ. Ἀλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπει.
Ὥσθ' ἡγεμόνος οὐδὲν δεησόμεσθ' ἔτι.
ΕΡ. Ἐναγώνιος τοίνυν γ' ἔσομαι· καὶ τί ἔτ' ἐρεῖς;
Πλούτῳ γάρ ἐστι τοῦτο συμφορώτατον,
Ποιεῖν ἀγῶνας μουσικοὺς καὶ γυμνικούς.
ΚΑΡ. Ὡς ἀγαθόν ἐστ' ἐπωνυμίας πολλὰς ἔχειν·
Οὗτος γὰρ ἐξεύρηκεν αὑτῷ βιότιον.
Οὐκ ἐτὸς ἅπαντες οἱ δικάζοντες, θαμὰ
Σπεύδουσιν ἐν πολλοῖς γεγράφθαι γράμμασιν.
ΕΡ. Οὐκοῦν ἐπὶ τούτοις εἰσίω; ΚΑΡ. Καὶ πλῦνέ γε
Αὐτὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέαρ τὰς κοιλίας,
Ἵν' εὐθέως διακονικὸς εἶναί μοι δοκῇς.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ, ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

Τίς ἂν φράσειε ποῦ 'στι Χρεμύλος μοι σαφῶς;
ΚΑΡ. Τί δ' ἐστιν, ὦ βέλτιστε; ΙΕΡ. Τί γὰρ ἀλλ' ἢ κακῶς;
Ἀφ' οὗ γὰρ ὁ Πλοῦτος οὗτος ἤρξατο βλέπειν,
Ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ· καταφαγεῖν γὰρ οὐκ ἔχω·
Καὶ ταῦτα τοῦ Σωτῆρος ἱερεὺς ὢν Διός.
ΚΑΡ. Ἡ δ' αἰτία τίς ἐστιν, ὦ πρὸς τῶν θεῶν;
ΙΕΡ. Θύειν ἔτ' οὐδεὶς ἀξιοῖ. ΚΑΡ. Τίνος οὕνεκα;
ΙΕΡ. Οἱ πάντες εἰσὶ πλούσιοι· καίτοι τότε
Ὅτ' εἶχον οὐδέν, ὁ μὲν ἂν ἥκων ἔμπορος,
Ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθείς· ὁ δέ τις ἂν
Δίκην ἀποφυγών· ὁ δ' ἂν ἐκαλλιερεῖτό τις.
Καὶ μετεκάλει τὸν ἱερέα. νῦν δ' οὐδὲ εἷς
Θύει τὸ παράπαν οὐδὲν οὐδ' εἰσέρχεται,
Πλὴν ἀποπατησόμενοί γε πλεῖν ἢ μύριοι.
ΚΑΡ. Οὔκουν τὰ νομιζόμενα σὺ τούτων λαμβάνεις;
ΙΕΡ. Τὸν οὖν Δία τὸν σωτῆρα καὐτός μοι δοκῶ
Χαίρειν ἐάσας, ἐνθάδ' αὐτοῦ καταμένειν.
ΚΑΡ. Θάρρει. καλῶς ἔσται γάρ, ἢν θεὸς θέλῃ.

Ὁ Ζεὺς ὁ Σωτὴρ γὰρ πάρεστιν ἐνθάδε
Αὐτόματος ἥκων. ΙΕΡ. Πάντ' ἀγαθὰ τοίνυν λέγεις.
ΚΑΡ. Ἱδρυσόμεθ' οὖν αὐτίκα. ἀλλὰ περίμενε
Τὸν Πλοῦτον, οὗπερ πρότερον ἦν ἱδρυμένος,
Τὸν ὀπισθόδομον ἀεὶ φυλάττων τοῦ θεοῦ.
Ἀλλ' ἐκδότω τις δεῦρο δᾷδας ἡμμένας.
Ἵν' ἔχων προηγῇ τῷ θεῷ σύ. ΙΕΡ. Πάνυ μὲν οὖν
Δρᾶν ταῦτα χρή. ΚΑΡ. Τὸν Πλοῦτον ἔξω τις καλεῖ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ε΄. ΣΚΗΝΗ γ΄.

Τρίμετροι καὶ Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΓΡΑΥΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

ΓΡ. Ἐγὼ δὲ τί ποιῶ; ΚΑΡ. τὰς χύτρας αἷς τὸν θεὸν
Ἱδρυσόμεσθα, λαβοῦσ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρε
Σεμνῶς· ἔχουσα δ' ἦλθες αὐτὴ ποικίλα.
ΓΡ. Ὧν δ' οὕνεκ' ἦλθον; ΚΑΡ. Πάντα σοι πεπράξεται.
Ἥξει γὰρ ὁ νεανίσκος ὡς σ' εἰς ἑσπέραν.
ΓΡ. Ἀλλ' εἴγε μέν τοι, νὴ Δί', ἐγγυᾷ σύ μοι
Ἥξειν ἐκεῖνον ὡς ἐμ', οἴσω τὰς χύτρας.
ΚΑΡ. Καὶ μὴν πολὺ τῶν ἄλλων χυτρῶν τἀναντία

Αὗται ποιοῦσι. ταῖς μὲν ἄλλαις γὰρ χύτραις,
Ἡ γραῦς ἔπεστ' ἀνωτάτω· ταύτης δὲ νῦν
Τῆς γραὸς, ἐπιπολῆς ἔνεισιν αἱ χύτραι.

ΧΟΡΟΣ.

ΧΡ. Οὐκ ἔτι τοίνυν γ' εἰκὸς μέλλειν οὐδ' ἡμᾶς, ἀλλ' ἀναχωρεῖν
Εἰς τοὔπισθεν· δεῖ γὰρ κατόπιν τούτων ᾄδοντας ἕπεσθαι.

ΤΕΛΟΣ ΠΛΟΥΤΟΥ.

ARISTOPHANIS
PLUTUS.

PERSONÆ DRAMATIS.

Carion ſervus.	*Juſtus vir.*
Chremylus herus.	*Injuſtus vir.*
Plutus.	*Sycophanta.*
Chorus ruſticorum.	*Anus amaſia adoleſcentis.*
Blepſidemus.	*Juvenis, ſeu adoleſcens.*
Paupertas.	*Mercurius.*
Mulier, uxor Chremyli.	*Sacerdos Jovis.*

ARISTOPHANIS PLUTUS.

ACTUS I. SCENA I.

Senarii Jambici.

CARIO, CHREMYLUS.

Proh Jupiter & Dii, quam dura est provincia,
Si quis hero desipienti servus serviat.
Nam si optima quæque servus suaserit:
Secus autem hero sint visa: ibi necesse famulum
Fieri malorum participem cum hero suo.
Nam ita inique comparatum est, ut sors invida
Jus corporis, non illi, qui ipsum possidet,
Sed ei, qui pretio est mercatus, concesserit.
Atque hoc ita, ut dixi, me Castor sese habet.
De Apolline autem, qui ex tripode suo aureo
Ambigua solet responsa dare quærentibus,
Non injustam hanc querimoniam habeo: quod bonus
Cum sit Medicus, & vates, ut dicunt, bonus,

Herum meum dimiſit à ſe ægerrimum,
Et atra bile percitum: veſtigia
Qui cæci hominis à tergo ſubſequitur videns:
Longeque ſecus facit, quam facere eum decet.
Nam qui videmus, alios cæcos ducimus:
Hic, qui videt, cæcum ſequitur: ac me inſuper
Eodem adigit: reſpondens interim ne gry quidem,
Quare non eſt, ut ſileam nunc diutius:
Niſi tu mihi dixeris here, quid tandem fiet,
Quod hunc ſequimur. Aliàs moleſtus ero tibi,
Neque enim me verberabis, qui ſertum gero.
CH. Non per Jovem. ſed ſi moleſtus ſis mihi
In aliqua re, ego, detracto ſerto, te flagris
Multabo, ut pejus etiam habeas. CA. Nugas agis.
Nam ego prius non ceſſabo, quam tu dixeris
Hic quis fiet. Quia enim fidelis ſum tibi,
Ideo tam ſollicite, quæ ſunt in rem tuam,
Inquiro. CH. Agedum, jam non celabo te amplius.
Nam ex omnibus ſervis te, uti fideliſſimum
Mihi, ſic & furaciſſimum credo omnium.
Ego cum vir eſſem juſtus, integer & pius:
Hactenus in egeſtate, & ſumma penuria
Ætatem egi, inopem ac miſeram. CA. Iſthuc ſcio.
CH. Alii vero nequam homines, ſcelerati, improbi,
Sacrilegi, ſycophantæ, rabulæ, interim
Diteſcebant. CA. Iſthuc credo facillime.
CH. Interrogaturus igitur, adivi hunc Deum,
Ut, qui putabam vitæ ærumnoſæ prope
Exhauſtam à me eſſe partem longe maximam:
Conſulerem eum de filio, quem habeo unicum:
An illi expediat permutatis moribus
Eſſe improbo, male verſuto, ſani nihil:

Nam

Nam ad bene vivendum hoc credebam apprimè utile.
CA. Quid ergo per coronas Phœbus garriit?
CH. Id audies. apertè enim Deus mihi
Hoc dixit, ut cuicunque primum occurrerem,
Templo egressus, eum nullo desererem loco,
Animumque inducerem, domum usque persequi.
CA. Et huic tu primum ergo occurristi? CH. Huic scilicet.
CA. Quid, si tu homo ineptissime, mentem optimi Dei
Non assecutus es? qui aperte hoc consulit,
Ut filium nostratum moribus imbuas?
CH. Unde istud conjicis? CA. Hoc vel cæcus viderit
Quod maximè conducat, hoc nunc tempore
Nihil quicquam sani quenquam hominem conarier.
CH. At hoc mihi non fit verisimile Cario,
Quod in istam partem propendeat oraculum:
Sed in aliud longè majus. Quod si vir hic
Nobis aperiat, quisnam sit, cujus rei
Causa, aut qua re indigens, nobiscum huc venerit,
Forte assequemur oraculum, quid innuat,
CA. Age tu, dic hoc primum mihi, quinam vir sies:
Aut post minas sic faciam. CH. Dicto opus est cito.

ACTUS I. SCENA II.

Senarii Jambici.

PLUTUS, CARIO, CHREMYLUS.

Tibi ego dico, ut male pereas. CA. Audis here,
Quem se esse dicat? CH. Hoc tibi dicit, non mihi,
Nam rustice & inhumaniter eum interrogas.
Age vero, si quid tibi candidi hominis placent
Mores: mihi dicito. PL. Dico tibi, ut male habeas.
CA. Habe virum tibi, habe hoc augurium Apollinis.
CH. Ita me Ceres amet: faxo ego ne gaudeas.
Nisi enim dicas qui sis, male te perdam malum.
PL. Abscedite à me, obsecro viri. CH. Minimè omnium.
CA. Here, quod mihi factu nunc videtur optimum,
Id eloquar: hunc ego hominem perdam pessimè.
Nam in præcipitium aliquod eum ducam, atque ibi
Homine relicto, me subducam protinus,
Ut illinc delapsus, collum frangat miser.
CH. Eja ocyus rape. PL. Nequaquam. CH. Loquere igitur.
PL. Atqui, si cognoveritis me, qui vir siem,
Sat scio, aliquod mihi dabitis malum, neque
Dimittetis. CH. Nos per Deos, si tu velis.
PL. Omittite ergo nunc primum. CH. Ecce omittimus.
PL. Advertite nunc (nam quantum video, res eo
Rediit, ut cogar expromere, quæ statueram
Celare vos) ego sum Plutus. CH. Hominum omnium,
Qui vivunt, sordidissime. & fœdissime,

Tun'

Tun' Plutum esse nos cœlares? CA. Tune sis
Plutus, qui usque adeo nunc ægre & misere habeas?
O Phœbe Apollo, ô Dii indigetes, ô cœlites,
O Jupiter, quid ais; an verè is es? PL. Etiam.
CH. Is ipse? PL. Ipsissimus. CH. Sed undenam cedo
Tam squalidus huc predis? PL. E Patrocli domo,
Qui nunquam lavit, ex quo ætatem inter homines
Agit. CH. Dic mihi amabo, unde isthuc sit tibi malum.
PL. His Jupiter me multavit malis, sua
Bona invidens hominibus: nam olim puer adhuc
Minatus fueram, quod desertis improbis,
Justos, modestos, eruditos & probos.
Adire solos vellem: sed me Juppiter
Occœcavit, ut horum dignoscam neminem.
Adeo frugi hominibus hic Deus malè invidet.
CH. Atqui ille honorem accipit à justis & bonis
Solis. PL. Fateor. CH. Age tu, si visum pristinum
Recuperes, nunquid fugies jam deinceps malos;
PL. Ita loquor. CHREM. Ad justos divertes? PL. Scilicet,
Nam nusquam ipsos jam longo vidi tempore.
CH. Neque id mirum: quando ego oculatus ejusmodi
Haud usquam video. PL. Dimittite nunc me; quæ enim
Scire ex me voluistis, ea tenetis omnia.
CH. Non per Jovem, sed te multo nunc avidius
Retinebimus. PL. Annon ita fore hoc prædixeram,
Quod essetis mihi facturi hic negotia?

CH. Obsecro, da te mihi, neque desere me. Virum
Si quæras, quam ego sum, in vita meliorem, neque
Tu reperies, neque per Jovem altus est, quàm ego.
PL. Hoc pollicentur omnes: sed ubi me semel
Adepti fuerint, divitesque evaserint,
Planè, à probitate deflectunt ad malitiam.
CH. Ita est: veruntamen non omnes sunt mali.
PL. Imo omnes, per Jovem. CA. Pœnas dabis mihi.
CH. At tu, ut scias, quanta accepturus sis bona,
Si apud nos maneas, animum adhibe, ut intelligas.
Confido enim atque spero (modo Deus annuat)
Fore, ut hac ego te cæcitate liberem,
Tibique visum restituam. PL. Minimè omnium
Hoc feceris; nam visum recipere non lubet.
CH. Quid ais? CA. Hic homo ingenio est nato ad miseriam.
PL. At Juppiter, quem vesania horum non latet,
Si hoc rescifcat, me penitus perduit. CH. Quasi
Vero hoc ipsum jam non agat, cum scilicet
Te cæcum oberrare, & passim impingere sinit?
PL. Id nescio: sed ego formido ipsum maximè.
CH. Itane vero, ô meticulosissime omnium?
Sed censen' tu illud imperium magni Jovis,
Et fulmina ejus digna vel teruncio:
Si tu oculos recipias, vel modico tempore?

PL.

PL. Ab ista ne dixis, scelus. CH. Acquiesce: nam
Ego demonstrabo, quod tu plus ipso Jove
Possis. PL. Egon? CH. Tu, per cœlum: & nunc illico.
Bonus ille Jupiter, per quem Diis imperat?
CA. Per argentum: hoc enim illi abunde suppetit.
CH. Age quis Jovi illud argentum largitur? CA. Hic.
CH. Per quem Jovi homines sacrificant? nunquid per hunc?
CA. Omnino: nam huc omnia vota sacrificantium
Redeunt; ut ii ditescant, qui Deum invocant.
CH. An non igitur hic autor sacrorum omnium est?
Et, si velit hic, facilè ista omnia desiverint? PL. Quamobrem?
CH. Quia ne unus hominum quidem offerat
Bovem deinceps, aut pecudem, aut aliud denique,
Si tu prohibeas. PL. Quomodo? CH. Quomodo? quia
Non erit, unde quis emat, ad libandum quippiam,
Nisi tu præsens ei argentum dederis: ita,
Ut vim Jovis (si tibi molestus sit forsitan)
Tu solus destruas. PL. Quid ais: num homines ei
Per me sacra faciunt? CH. Ita dico: & per Jovem
Si quid præclarum, aut pulchrum, aut gratum denique
Inter homines existit, per te maximè
Existit, nam pecuniæ obediunt omnia.
CA. Ego certe modico ære emtus, miseram servio

Hunc

Hanc servitutem, quin nummatus non eram.
CH. *Etiam Corinthiacas ajunt meretriculas,*
Si quando pauper eas sollicitando ambiat,
Nullam rationem ejus habere: at si quispiam
Dives: statim illi facere copiam sui.
CA. *Hoc ipsum ajunt facere pueros tenellulos,*
Non propter amatores, sed quæstus gratia.
CH. *At tu hoc non de bonis, sed de meritoriis*
Dici puta: nam frugi argentum haud expetunt.
CA. *Quid ergo petunt?* CH. *Alius quidem generosum equum,*
Alius vero expetit canes venaticos.
CA. *Fortasse dum eos pecuniam exposcere pudet,*
Hoc prætextu suam tegunt infamiam.
CH. *Artes item omnes, omnes præstigiæ & doli*
Inter homines propter te excogitata sunt.
Te propter in sutrina alius corium secat:
Alius ferrum ducit: alius ligna fabricat:
Alius, quod à te accepit, aurum liquefacit.
Est, qui tui causa spoliat: qui parietes
Perfodit: alius fullonem agit: hic pelles lavat:
Hic corium tingit: ille cepas venditat:
Hic deprehensus adulter vulsuram miser
Patitur: tuique hæc studio fiunt omnia.
PL. *Ah me miserum, qui isthæc ignoravi hactenus?*
CH. *Rex ille Persarum, annon se effert propter hunc?*
CA. *Et cœtus hominum nunquid fiunt propter hunc?*
CH. *Quid? num triremes tu non comples? cedo mihi.*
CA. *Conductum exercitum in Corintho hic non alit?*
CH. *Non Pamphilus ab isthoc habet, quod lugeat?*
CA. *Et Belonopoles nonne una cum Pamphilo?*

CH.

CH. Nonne Argyrius hunc propter immodeste agit?
CA. Philepsius nonne tui causa fabulas recitat?
CH. Non propter te auxilium Ægyptiis datur?
CA. An non propter te Lais amat Philonidem?
CH. At Timothei turris? CA. Ea te quidem obruat.
CH. Nonne hæc, quæ dico, propter te fiunt omnia?
Tu namque solus auctor & perfector es
Bonorum, quod scias, malorumque omnium.
CA. Imo etiam in bello plerunque solet vincere
Ea pars, in quam hic potissimum propenderit.
PL. Egone unus hæc efficere tanta sim potens?
CH. Et per Jovem, hisce multo plura tu potes,
Neque quenquam hominem tui unquam cepit satietas.
Nam aliarum rerum satietas est omnium:
Amoris. CA. Panum. CH. Musicæ. CA. Bellarium.
CH. Honoris. CA. Placentarum. CH. Fortitudinis. CA. Caricarum.
CH. Ambitionis. CA. Polentæ. CH. Imperii. CA. Lentium.
CH. Tui autem tædio, nemo unquam affectus est.
Nam si quis accipiat talenta tredecim,
Avidius contendit parare sedecim.
Si & hæc confecerit, quadraginta appetit:
Aut vitam sibi post esse vitalem negat.
PL. Videmini profecto mihi bene dicere.
Hoc præter unum, quod metuo. CH. Quidnam, cedo?
PL. Vereor, ut hanc potentiam, qua præditum
Me vos esse affirmatis, ego unquam consequar,
CH. Sane vero: sed illud omnes dictitant,

Plutum rem esse timidissimam. PL. Nihil minus:
Sed olim quidam perfossor parietum me ita
Calumniatus est; qui cum in meam domum
Tacite irrepsisset, nihil asportare potuit,
Propterea, quod occlusa repperisset omnia.
Exinde meam fur ille providentiam
Interpretatus est falso formidinem.
CH. Nihil prorsum curæ sit tibi jam. Nam si ego
Promptum & paratum te hac in re cognovero,
Faxo, ut videas acutius vel Lynceo.
PL. Qui tu hoc perficere possis, qui mortalis es?
CH. Bonam spem concepi ex iis, quæ modo mihi
Phœbus respondit, laurum excutiens Pythicam.
PL. Etiam ille horum tecum conscius est? CH. Ita loquor.
PL. Videte. CH. Ne sis sollicitus. Ego enim, ut probe
Istuc scias, vel capitis mei periculo
Ipsemet hæc conficiam. CA. Et ego tecum, si lubet.
CH. Aderunt etiam alii adjutores plurimi,
Qui quod justi sunt, non habent quod esitent.
PL. Papæ, miseros hos adjutores prædicas.
CH. Haudquaquam, si modo ii ditescant denuo.
Sed curre tu curriculo. CA. quid faciam, cedo.
CH. Vicinos agricolas accerse (reperies
Ipsos forte in agris, operi intentos rustico)
Ut hic præsto assient, & æquam cuilibet
Eorum partem Pluti nobiscum auferat.
CA. Eo: sed hanc carnem aliquis hinc intro ferat.
CH. Mihi hæc res curæ erit, tu curre celeriter.

At

At ô Deorum Plute præstantissime,
Nunc tu huc mecum ingredere, quoniam hæc mea est domus
Quam te hodie oportet ditare, per fas & nefas.
PL. At enim molestum est mihi. Deos testor, domum
Ingredi, alienam præsertim atque incognitam.
Nam nihil unquam illic habui, quo fruerer, boni.
Si enim mihi contigerit ad sordidum ingredi:
Continuo ille in terra defossum me occulit.
Post ubi probus quispiam amicus adiverit, opem
Implorans, & pecuniolæ parum exigens:
Negat ille habere, ac ne vidisse me quidem
Ait: sin ad prodigum hominem divertero;
Scortis, & aleis objectus, temporis
Momento, nudus illinc protrudor foras.
CH. Mediocrem hominem nactus es huc usque neminem:
At ego tali ingenio sum præditus: lubens,
Si quisquam alius, mea comparco: rursum, ubi opus est,
Sumtus facio, sed eamus intro: nam volo
Ut te uxor videat, & gnatus meus unicus,
Quem, post te, amo maxime. PL. Credo facillime,
CH. Cur enim aliquis, quæ vera, tibi non indicet?

ACTUS II. SCENA I.

Octonarii Jambici, Catalectici, Dimetri, Anacreontii, & alii quidam.

CARIO, CHORUS.

O *Qui multas cum hero cepas edistis una amici*
Viri, & populares, & laborum studiosi, venite,
Ite, properate, currite: neque enim ullus est morandi
Locus: sed ipsa se offert occasio rei gerendæ:
Quam ut arripiatis protinus, vi tota anniti oportet.
CH. *Atqui vides me prompte jamdudum gradum incitare.*
Quantum quidem à nobis fieri est æquum, viris labore
Fessis, & natu grandioribus: sed tu requiris,
Ut æquis passibus tecum curramus: & hoc priusquam
Nos certos reddas, quare tuus herus nos huc vocarit.
CA. *Atqui ego jamdudum dixi, sed tu non advertis aures,*
Quod Chremylus herus meus dicat, vos deinceps universos
Hanc austeram & odiosam vitam cum alia suaviori
Permutaturos, & beate victuros & delicate.

CH.

CH. Quid hoc negotii est? aut undenam; de quo ille dicit?

CA. Modo huc advenit, ô agricolæ, adducens quempiam una

Senem squalidum, gibbosum, ærumnosum, cariosum,

Edentulum, rugosum, calvum, & ut puto, etiam apellam.

Nam testor altum cælum, talis esse mihi videtur.

CH. O aureum mihi nuncium! quid ais. Dic quæso nobis:

Nam innuis ipsum venire cum pecuniarum acervo.

CA. Imo, ut ego arbitror, habet acervum senilium malorum.

CH. Ehem! tun' impune abiturum te speras, si me inani

Spe ludifices: præsertim cum hunc ego gestem scipionem?

CA. Vah: num vos ita me ad omnia natura esse procreatum

Putatis, ut nihil sani à me dici judicetis?

CH. Ut honestus est hic verbero! at interim tua crura clamant

Heu, heu: & compedes, & crassas pedicas expetessunt.

CH. In tumulo tibi sorte obtigit jus dicendi potestas:

Tu vero non abis. Atqui Charon tibi symbolum dat.

CH. Rumparis: ut molestus es, & ingenio versipelli,

Qui nos ita ludere pergis, nec dum protulisti aperte,

Cujus nam rei causa tuus herus nos huc advocarit:

Cum multis nos laboribus districti & occupati,

Huc properemus, thymi radices multas transeuntes.

CA. At jam non celabo amplius. Herus intra tecta Plutum
Adduxit secum: qui vos agricolas ditabit omnes.
GH. An revera nos omnes divites sumus futuri?
CA. Imo Midæ: si modo asininas induatis aures.
CH. Ut lætor, ut delector, ut tripudiare allubescit
Mihi nunc, præ gaudio, si vera sunt, quæ prædicas tu!
CA. At ego volo Threttanelo Cyclopem imitans, & pedes hoc
Modo inferens, vos agere: Eja filioli clamitantes
Balate mecum velut oves,
Et fœtidæ velut capræ.
Subsequimini, ut hirci, intemperantius lascivientes.
CH. At nos vicissim, Threttanelo illum quæremus Cyclopem,
Balantes: & ubi famelicum te prenderimus, gerentem
Peram, & olera roscida, & agrestia, nec non & temulentum,
Ovibus tuis præcedere,
Aut forte somnum carpere;
Illic ingenti te palo excæcabimus præusto!
CA. At ego omnibus modis Circen imitabor, quæ venenis
Ex arte confectis socios Philonidæ apud Corinthum
Mutavit in fœdos sues:

Ip-

Ipsisque persuasit, ut oletum coctum devorarent,
Quod illa prius subegerat.
Vos igitur hac voluptate illecti, ite grunnientes
Porcam sues secuti.
CH. At nos vicissim te Circen permiscentem venena,
Et præstigiis socios ludificantem, & contaminantem,
Prendemus: & præ gaudio,
Ulyssem imitantes, tibi suspenso à testiculis, ut hirco,
Nares linemus stercore:
Tum tu, ut Aristyllus, risu modice diducto, intonabis:
Matrem sequare porca.
CA. Age nunc cavillis & jocis omissis, vos redite
Ad pristinum formæ decus:
Ego hinc abibo clanculum,
Et pane carnibusque hero
Surreptis, ubi probe satur
Fuero, huic negotio gnavam manum admovebo.

ACTUS

ACTUS II. SCENA II.

Senarii Jambici.

CHREMYLUS, CHORUS.

Ut vos jubeam ſalvere, ô populares mei;
Inſipida & obſoleta ſalutatio mihi
Videtur. Itaque ſaluto more vos novo:
Ut obviis ulnis amplector! quod animis
Tam propenſis pleno huc adventatis gradu,
Minimeque remiſſo. Quod nunc reliquum eſt, date operam,
Ut etiam in cæteris præſto adſitis mihi:
Plutumque mecum una aſſervetis ſerio.
CH. Bono animo es, nam talem me ſocium ſenties,
Ut alterum Martem videre te putes.
Si enim in conventibus propter teruncium
Subinde altercamur: certe indignum fiet,
Ipſum Plutum è manibus cuiquam dimittere.
CH. At enim video huc & Blepſidemum accedere:
Certum eſt ex inceſſu propero, & celeri gradu,
Quod jam aliquid de iſthoc reſcivit negotio.

ACTUS

ACTUS II. SCENA III.

Senarii.

BLEPSIDEMUS, CHREMYLUS.

Quid hoc rei obsecro? aut unde & quomodo meus
Chremylus tam subito sit dives? non crederem:
Tametsi in tonstrinis sermo de hac re frequens,
Mehercule, erat hominum illic desidentium:
Quod ille repente factus sit ditissimus.
Hoc autem mihi plane novum & mirum accidit:
Quod, fortunatior factus, amicos vocat.
Næ contra Patriæ consuetudinem hoc agit.
CH. *Nihil celabo hominem: sed rem ipsam proloquar.*
O Blepsideme, hodie multo præclarius,
Ac melius nobiscum omnibus agitur, quam heri.
Cujus ego rei te participem fieri volo.
Nam tu unus ex amicorum numero es mihi.
BL. *Esne autem vere, ut ajunt, tam dives modo*
Factus? CH. *Ero jam statim, modo Deus annuat.*
Nam facinus tantum non fit sine periculo.
BL. *Quonam periculo?* CH. *Hoc nimirum.* BL. *Dic obsecro;*
Et ut occepisti, sic tandem perge eloqui.

CH. Si rem pulcre explicatam dederimus; dehinc
Perpetuo erimus fortunati, & prosperrime
Agemus: sin autem decepti, spe irrita,
Exciderimus, penitissime perivimus.
BL. Istbuc grave omnino apparet: mibi non placet,
Nam & sic repente ditari, & hæc interim
Metuere, hominis est, qui nibil admisit boni.
CH. Quomodo nibil boni? BL. Si tu furatus es
Aurum, vel argentum, ex fano hoc Apollinis:
Unde modo prorepis: & nunc facti pœnitet.
CH. Istuc Apollo me probibeat: ego nibil
Quicquam commisi tale hic unquam, per Jovem.
BL. Desiste nugari, bone vir: novi palam.
CH. Noli obsecro, de me ita male suspicarier.
BL. Deus bone, ut nibil quicquam sani est uspiam:
Adeoque omnes ad unum lucro serviunt!
CH. Non tu sat mibi sanus videre, per Deum.
BL. Quam longe à pristinis recessit moribus!
CH. Per cœlum, mi vir, atra te bilis agitat.
BL. Sed neque vultum satis fixum habet: & mobiles
Oculi veteratorium animum palam arguunt.
CH. Novi jam, quo tu hæc crocites: ut mei scilicet
Furti si quod commiserim, partem auferas.
BL. Ego ut partem auferam? cedo cujus nam rei?

CH.

CH. Hoc non ita eſt: nam ego quod ago, longe aliter ſe habet.
BL. Num tu non es furatus, ſed tantummodo
Rapuiſti? CH. Larvæ te atque intemperiæ agitant.
BL. At neque quemquam circumveniſti fraudibus?
CH. Non certe. BL. ô Hercules, quonam ſe quiſpiam
Vertat, ſi tu verum non vis faterier?
CH. Atqui tu me damnas, antequam rem noveris?
BL. At ego, bone vir, negotium hoc modico tibi
Sumptu effectum dabo: & priuſquam civibus
Innoteſcat, jam rabularum os pecunia
Probe obturabo. CH. Atqui per Deos, tu mihi
Talis videre amicus, qui ſi tres minas
Expoſueris, repetiturus ſis duodecim.
BL. Virum ego mi videre videor, qui ſupplicem
Olivæ ramum geſtitans, cum liberis
Et uxore ad tribunal ſedebit: &
A Pamphili Heraclidis, ſi quis conferat,
Ne tantillum quidem, ulla in parte differet.
CH. Nequaquam, homo impuriſſime, ſed tantum bonos
Ego, & gnavos, & frugi reddam divites.
BL. Quid ais? adeone multa ſuffuratus es?
CH. Ah enecas. BL. Tu teipſum, ut mihi videre. CH. Non

Hercle, quandoquidem ego Plutum ipsum, ô scelerum caput,
Domi habeo. BL. Tune Plutum? quem Plutum? CH. Deum.
BL. Ubi is est? CH. Intus. BL. Ubi? CH. Apud me. BL. Apud te? CH. Scilicet.
BL. Abi in malam rem: num nam apud te Plutus est?
CH. Ita me Dii ament. BL. Verane hæc? CH. Verissima.
BL. Per Vestam? CH. Per Neptunum. BL. Num marinum?
CH. Dico, & si est alter Neptunus, per alterum.
BL. Annon etiam ad amicos transmittites tuos?
CH. Res nondum eo rediit. BL. Quid ais? an nondum eo
Res rediit, ut Plutus alio tradatur? CH. Haud
Dum per Jovem, sed oportet prius. BL. Quid prius?
CH. Visum restituere. BL. Cui restituere? dic age.
CH. Pluto, & talem omnino, qualem prius habuit.
BL. Utrum ille vere cæcus est? CH. Ita per Deos.
BL. Non temere est ergo, quod ad me nunquam venerit.
CH. At jam porro veniet, Diis volentibus.
BL. An non oportet medicum aliquem huc adducere?
CH. Quis hac in urbe sit medicus? ubi medicis
Neque

Neque præmium eſt ullum, neque magni ars ipſa fit?

BL. *Videamus.* CH. *At non eſt.* BL. *Neque videtur mihi.*

CH. *Haud ullus eſt, me hercle: ſed, quod dudum ego*
Apud me penſitabam, id longe erit optimum,
Ut in templum ducamus Æſculapii;

BL. *Ita per Deos: atque ideo ne moram trahe:*
Et, ut aliquid perficias, da operam ſedulo.

CH. *Iſthuc eo.* BL. *Propera ocyus.* CH. *At hoc ipſum ago.*

ACTUS II. SCENA IV.

Senarii Jambici.

PAUPERTAS, CHREMYLUS. BLEPSIDEMUS.

O *Facinus audax, impium & nefarium,*
Vos facere aggreſſi homunciones peſſimi:
Quo, quo? quid fugitis? annon reſtitabitis?

CH. *Proh Hercules.* PA. *Ego pol male vos perdam malos.*
Nam facinus auſi eſtis facere intolerabile:
Quale neque ullus Deorum, neque mortalium,
Quiſquam antehac auſus fuit ullo ſeculo:
Quapropter ambo periiſtis nunc illico.

 CH.

CH. Quæ tu es mulier? nam mihi videre luri-da.
BL. Fortasse Erinnys est, aliqua ex Tragœdia:
Quia vultum præ se fert furialem atque Tra-gicum.
CH. At non gestat faces. BL. Ideo pœnas da-bit.
PA. Quam vos putatis me esse? CH. Caupona-riam:
Aut venditricem ovorum: alioqui non ita
Fueras in nos debacchatura, cum tibi
Nulla unquam à nobis illata sit injuria.
PA. Scilicet? annon hæc injuria gravissima,
Quod cogitatis me ejicere omnibus locis?
CH. Imo tibi Barathrum est reliquum. Sed tu, quæ sies,
Age actutum nobis oportet dicere.
PA. Quæ vobis promeritas pœnas hodie infe-ram:
Quod me cupitis de medio insontem tollere.
BL. Quid si hæc foret ista, de fœdis mulier-culis,
Quæ in hac cauponatur vicinia; & suis
Cotylis iniquis semper imponit mihi?
PA. Paupertas ego sum, Paupertas: vestras domos
Quæ multos jam annos, vobiscum servo, & colo.
BL. O Phœbe Apollo, ô Dii! quo quis profu-giat hinc?
CH. Heus tu quid agis? ô timidissimum animal-culum,

Non

Non restitas? BL. Minime omnium. CH. Non restitas,
Inquam? quid hoc? duosne viros mulierculam,
Unam fugitare? BL. Quia enim Paupertas ea est:
Qua non aliud usquam animal pestilentius.
CH. Mane, obsecro, mane. BL. Non maneo, per Jovem.
CH. At tibi ego dico: rem faciemus omnium
Turpissimam, si intus deserto isthoc Deo,
Metu mulierculæ profugiamus alio:
Neque fortiter eam oppugnemus. BL. Quibus obsecro
Armis, aut quanam freti virtute, Chremyle?
Nam quas loricas, quos clypeos hæc sordida
Mulier, non pridem aliis opposuit pignori?
CH. Bono animo es: solus hic Deus (quod sat scio)
De moribus hujusce tropæum mox eriget.
PA. Etiamne audetis hiscere, vos piacula,
In ipso deprehensi facinore pessimo?
CH. Quid tu nos, pessime perdita, convitiis
Aggredere, ne tantillum passa injuriæ?
PA. Proh dii immortales, nihilne injuriæ
Mihi fieri putatis, si Pluto suum
Visum restituere tantopere conemini?
CH. Quam tu hinc accipis injuriam, si, quod hominum
Generi universo conferat, nos quærimus?
PA. Quid vos excogitetis in rem hominum boni?
CH. Quid? si te primum ejecerimus è Græcia.

PA.

PA. Mene ejeceritis? at quodnam majus malum,
Quam hoc ipsum possitis generi hominum dare?
CH. Quodnam? si hoc ipsum, quod jam facturi sumus,
Segnius aggredimur, & incepti oblivi∫cimur.
PA. Atqui ego rationem de hac re vobis reddere
Volo, & demonstrare hoc loco, quod sola ego
Vobis bonorum quorumcumque causa sim:
Neque alius, quam mei unius beneficio,
Vos hanc vitam degatis: sin minus; agite,
Ut vultis: & de me pro lubitu statuite.
CH. Hoccine tu dicere audes impurissima?
PA. Modo tu doceri te sinas. Confido ego
Perfacile mihi fore, ut commonstrem, te procul
A via aberrare, si tu justos divites
Velis efficere. BL. ô Cyphones, ô tympana,
Ubi estis vos? nihilne mihi succurritis?
PA. Non æquum est clamitare & indignarier,
Priusquam, ut res sese habeat, recte didiceris.
BL. Et quis possit non exclamare, heu, heu mihi,
Si ista audiat? PA. Non clamet, qui recte sapit.
CH. Sin succumbas, quam tibi multam irrogavero?
PA. Quamcumque lubuerit. BL. Recte sane hoc ais.
PA. At enim si vos vincamini multam mihi
Eandem dabitis. BL. Viginti mortes satin?

CH.

CH. Huic ſatis: at nobis ſolæ ſufficiunt duæ.
PA. Cauſam haud poteſtis dicere, quin faciatis hæc:
Aut aliquis habeat, quod juſte opponat mihi.

ACTUS II. SCENA V.

Octonarii Catalectici, Anapæſtici, Ariſtophanii.

CHORUS, CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS, PAUPERTAS.

Igitur nunc ſeria proferte, & veris rationibus illi
Obſiſtite, quo vincatis: neque quicquam admiſcete jocoſum.
CH. Principio hoc omnibus ex æquo puto perſpicuum & manifeſtum:
Quod fas ſit & æquum, frugi homines rebus gaudere ſecundis,
Pravos ex adverſo & ſceleratos, fortuna premi iniqua.
Igitur hoc nos perpendentes, aliquando ut fiat, honeſtam
Rationem iniimus, generoſam, atque ad opus hoc perficiundum
Utilem & aptam: nam ſi Plutus nunc viſum oculoſque receptet,

Neque cæcus oberret, apud frugi tantum divertet, eosque
Nunquam deseret; at pravos & sceleratos negliget: atque
Hinc fiet, uti omnes frugi & amantes pietatis locupletet.
Quo consilio, cedo quis hominum melius excogitet ullum?
BL. Nemo profecto. nam me tibi testem do: ex hac quærere noli.
CH. Etenim si hominum vitam, ut nunc est, quis secum expenderit; annon
Quandam insaniam, & ut dicam verius, extremam reputabit
Esse miseriam? Nam hodie bona pars hominum prava & scelerata
Divitiis per fas atque nefas, corrasis, affatim abundat:
Multi autem justi & probi inopia atque fame pressi, male vitam
Peragunt; & tecum, Paupertas, nullo non tempore degunt.
Itaque unam hanc esse viam puto: quam si oculis eat ille receptis,
Genus humanum majoribus accumulaverit emolumentis.
PA. O homines perfacile, præ aliis, huc illecti, ut nihil usquam
Sani inceptetis; duo vetuli, deliri atque hallucinantes:
Socii nugarum & fraudum: si, quod vos summa cupitis vi,

Con-

Contingat: non video, quinam in rem hoc vestram cedere possit.
Quoniam si Pluto visus reddatur; seque omnibus ille
Ex æquo distribuat: & communis velit omnibus esse:
Tum neque doctæ artes, neque disciplinæ ex mortalibus ulli
Fuerint curæ. Deletis autem per vos artibus atque
E vita hominum sublatis, quis quæso ferrum fabricabit?
Quis naves compinget? quis sutor erit? quis plaustra parabit?
Quis corium incidet? quis pelles tinget? quis conteget ædes?
Quis arabit terram? quis fructus demetet & in borrea condet?
Siquidem vobis ita securis & inertibus esse licebit.
CH. Nugaris, nam hæc quæ modo nobis enumerasti, omnia servi
Perficient. PA. Unde autem tibi servi? CH. Illos mercabimur. PA. At quis
Vendet primum, cui non minor argenti vis, quam tibi prompta?
CH. Aliquis lucri cupidus mercator, peregre à Thessalia ad nos
Proficiscens, à plagiariis atque propolis mancipiorum.
PA. At neque plagiarii erunt: siquidem tua, quam dicis, ratio sit:

 Nam

Nam quis locuples hoc faciat proposito discrimine vitæ?
Itaque tute fodere, arare, & cætera vitæ munia obire
Cogeris, multoque miserior, quam nunc eris. CH. *In caput isthæc*
Mala tuum recidant. PA. *Sed neque tum in lecto, quia non erit ullus,*
Neque tapetibus es dormiturus: quis enim stragula texet,
Cui nummorum satis est? neque item unguentis olim pretiosis
Delibuti, neque sumptuosè, tinctis gradiemini amicti
Vestibus, ubi domum duxeritis sponsam. Quæ si omnia vobis
Desint, quomodo pro divitibus censebimini atque opulentis?
A me autem ista omnia, quorumcunque modo vestrum indiget usus,
In promptu vobis adsunt, nam ego opificem, veluti imperiosa
Domina astans, compello; ut rerum usu & paupertate premente,
Rationem ineat, qua vitam toleret. CH. *quidnam tu obsecro possis*
Præstare boni cuiquam, præter tubercula balneolorum:
Et puerorum esurientum & vetularum voces gemibundas:
Numerum pediculorum, culicum & pulicum, quos jam numerare

Non

Non est, qui odioso bombo stridunt hominis tempora circum,
Et somnum abigunt, dicentes: Surge: fames cervicibus instat.
Quid des præterea, nisi tritam, pro integra veste, lacernam:
Pro pulchro lecto, cimicibus oppletum, fœdumque grabatum:
Qui homini somnum excutiat: pro picturato tegmine putrem
Stoream: pro pulvino lapidem: pro pane absumere malvæ
Gramina: pro maza raphanorum foliis exilibus uti:
Pro sede, cadum capite effracto: pro mactra, doliolorum
Latera, ipsa etiam diffissa? An non quæ bona des plurima, monstro,
Teque ostendo omnibus hominibus causam quandam esse bonorum?
PA. Atqui tu non mea, sed mendicorum mala proposuisti.
CH. Atqui paupertatem mendicitatis dicimus esse sororem.
PA. Vos sane: qui Dionysium adæquare soletis Thrasybulo.
Sed mea vita nihil tale experta est, neque tale experietur
Unquam: mendici hæc vita est, quam dicis, nihil prorsus habendo
Vivere: sed pauperis est, vivere parce, rebusque gerendis

Operam dare: uti nihil habenti, nihil in vita quoque desit.
CH. O quam fœlicem vitam narras pauperis atque beatam:
Si parcendo atque laborando vix tantum à morte relinquat,
Unde ipsus sepeliri possit! PA. Risu, ludo atque cavillis,
Non serio agis rem: neque perpendis, quod ego reddo viros, quam
Plutus, meliores ingenio & specie. Nam apud hunc podagrosi,
Ventricosi, crassis suris, pingues, & supra modum obesi:
At apud me graciles atque agiles, & formidandi inimicis.
CH. Gracilitatem hanc tu inducis per jejunia nempe, famemque.
PA. De vitæ integritate atque modestia eorum paucula dicam,
Vosque docebo, quod apud me sit laudata modestia vitæ:
Sed apud Plutum injuria. CH. Quasi modesti hoc fiet, aut mediocris,
Furari, perfodere parietes? BL. Certe: nam latitare
Si eum oportet, qui admisit: quomodo non tibi honesta hæc videantur?
PA. Quæso aspice tantum urbis causidicos: qui quantisper egeni
Sunt, erga populum atque urbem se præbent æquos facilesque:

Ditati

Ditati è Republica, omnes confestim efficiuntur iniqui:
Plebique parant insidias; & populo bellum facere audent.
CH. *Nihil horum mentiris: licet usque adeo mihi sis odiosa:*
Pœnam tamen hic nihilo secius dabis: ut ne idcirco tumescas,
Quod nobis persuadere aggrederis, divitiis meliorem
Paupertatem esse. PA. *At tu istorum nescis convellere quicquam:*
Sed nugas agis, & frustra alas audes expandere. CH. *Qui fit*
Ergo, quod te omnes fugiunt? PA. *Quia per me fiunt meliores.*
Id quod vel de pueris nosse imprimis promtum est, etenim illi
Patrum aversantur vultus, suadentum ipsis optima quæque.
Adeo, quid turpe, quid honestum discernere, res operosa est.
CH. *Ergone Jovem etiam dices optima non dignoscere posse?*
Nam divitias habet & ille, & eas nobis cœlitus offert.
PA. *O vere animis Saturninis, & lippis mentibus ambo!*
Etiam Juppiter ille ipsus inops est: quod tibi jam manifesto
Demonstrabo, nam si dives erat, cur juxta Elida quondam

Cer-

Certamen Olympiacum instituens, ut quinto quolibet anno
Omnes illuc Græcos acciret, victores oleastro
Præconis voce coronari voluit? si opulentus erat, tum
Auro potius, quam olea redimire athletam conveniebat.
CH. *Imo hoc ipso Juppiter ostendit, quanti ipse æstimet aurum.*
Quia enim parci vult auro, neque temere profundi: ideo re
Nihili victores illos ornat; divitias sibi servat.
PA. *Si, ut dicis, ita est, sane tu crimen multo fœdius illi*
Affingis, quam paupertati cuivis, ut, qui cum opulentus
Sit, adeo sit sordidus, atque immensi lucri studiosus.
CH. *At te Juppiter eradicet, & oleæ ramo caput ornet.*
PA. *Hoccine mihi nunc sit contradicere, quod non omnia vobis*
A paupertate bona obtingant? CH. Ex Hecate hoc scire licebit,
Utrum satius sit ditem, quam inopem vivere: nam ipsamet inquit,
Opulentos & dites, quovis mense sibi apponere cœnam:
Inopes vero & egenos prius auferre hanc, quam pene feratur.
Sed pereas, nec verbum musses
Mihi tantillum.

Nam

Nam non vinces, etsi vincas.
PA. O mea tu Argos, cape quæ memoret.
CH. Pausona voca commensalem.
PA. Quid agam infelix?
CH. Abi in malam rem, procul à me,
PA. Quo misera ibo?
CH. In Cyphonem: atque haud est cunctandum,
Sed cursitandum.
PA. Certe illud tempus erit, quo me
Revocetis vos.
CH. Redibis tunc: jam perdaris.
Nam præstat nunc ditari me;
Te vero caput deflere tuum.
BL. Per Jovem ego nunc volo ditatus
Potare inter pueros, & cum
Conjuge: dein, postquam lavero me,
Bene curata pelle reversus
Contra artifices
Et pauperiem undique pedam.

ACTUS II. SCENA VI.

Senarii Jambici.

CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

ABit tandem hæc anus scelerata: nostrum erit
Nunc Blepsideme, ut Plutum quam citissime
In templum deducamus Æsculapii:

Et, ut illic decumbat, curemus sedulo.
BL. Modo ne cunctemur, ne quis forte denuo
Suo interventu disturbet negotium.
CH. Heus Cario, effer huc stragula: & istum Deum
Deducito, prout recepti moris est,
Et cætera simul, quæ domi parata sunt,

CHORI.

ACTUS III. SCENA I.

Ejusdem generis versus usque ad finem.

CARIO, CHORUS.

O Fortunatos, ô beatos vos senes:
Qui Thesesorum tempore, in summa inopia
Antehac pane modico, victuque sordido
Sæpe numero victitastis, ô omnes simul
Felices, quotquot hîc bonis sunt moribus!
CH. Quid est, optime tuorum consodalium?
Videris enim bonæ rei adesse nuncius
CA. Cum hero meo nunc actum est optatissime
Potiusque cum Pluto ipso. Nam cum is antea
Esset cæcus, receptis perspicacibus
Atque nitentibus oculis, videt jam acerrime:
Medico in hac re bono usus, Æsculapio.

CH.

CH. Magnam ſane voluptatem mihi nuncias:
Magno me cogis exclamare gaudio.
CA. Velitis nolitis, gaudendi tempus eſt.
CH. Laudabo Deum iſtum, filium probi Patris:
Inſigne jubar mortalibus, Æſculapium.

ACTUS III. SCENA II.

MULIER, CARIO.

QUis clamor iſte? num quis nunciat boni
Mihi quippiam: nam dudum deſideo domi,
Lætum deſiderans nuncium, & hunc ſervulum
Exſpectans. CA. Vinum fer cito, cito, huc, hera,
Ut & ipſa bibas: quoniam iſtanc rem ſcio tibi
Tam gratam & acceptam eſſe, quam quod maxime.
Sed ô quantum bonorum ad te affero cumulum?
MU. Ubi illa? CA. Faxo ex his, quæ jam dicam, ſcias.
MU. Quin expedis ergo, quæ dices, pauciſſimis.
CA. Auſculta jam igitur: nam totum negocium
Percenſebo ordine tibi, à calce uſque ad caput.
MU. Minime mihi in caput. CA. An non ea, quæ modo bona
Evenerunt? MU. Modo non mihi dent negotium.
CA. Igitur ſimulatque pervenimus ad hunc Deum,

Ducentes Plutum, (tunc quidem miſerrimum:
At nunc beatum & fœlicem, ut, ſi quis a-
lius:)
Primo omnium nos ad mare eum perduximus:
Et aquis marinis abluimus. MU. Næ tum fuit
Beatus ille, frigido lotus mari,
Homo ſenex. CA. Poſt in delubrum Æſculapii
Conceſſimus: & aræ impoſitis ſacrificii
Præludiis & popanis: igni præterea
Vulcanio admotis libis: more ſolito.
Decumbere fecimus Plutum: mox quilibet
Noſtrum, ſedulo adornabat ſibi grabatulum.
MU. Erantne & alii, pui peterent opem à Deo?
CA. Unus quidem fuit Neoclides nomine:
Qui quanquam cæcus eſt, furando quemlibet
Tamen oculatum facile ſuperat. Alii item
Aderant, cum omnis generis confliƈtantes malis.
Poſtquam autem ſacrificulus, exſtinƈtis lucibus
Dormire nos: &, ſi quis forte ſibilum
Exaudiret, ſilere juſſiſſet: ibi, hera,
Nos omnes, quam placidiſſime decubuimus,
Ego autem ſomnum capere non poteram: quia
Non procul à capite, neſcio cujus aniculæ
Pulte referta olla ſtabat: quæ nares meas
Feriebat. Ad hanc ego geſtiebam adrepere.
Capite hîc modice ſublato, video ſacrificum
Liba & nuces à menſa ſurripere ſacra:
Et aras circuire cunƈtas ordine:
Sicubi forte popanum reliƈtum eſſet aliquod:
Ibi quicquid inveniebat, id omne ſacculo
Indebat. Ego ratus magnam eſſe in facinore
Hoc ſanƈtitatem, in ollam pultis erigor.

MU.

MU. Hominum miſerrime, non tu veritus es Deum;
CA. Ita per Deos, ne pultem præriperet mihi
Cum ſuis corollis: ita enim me ſacrificulus
Ejusdem prædocuerat. Cæterum anicula,
Ut ſtrepitum ſenſit, tacite lectulo manum
Extendit: ego autem ſibilans, anguis velut
Parias, mordicus arripui: ſed ea manum,
Subito reduxit, & involuta ſtragulo,
Quieta jacuit, pedens interim ex metu,
Quavis fele acerbius. Ego vero tum bonam
Pultis partem abſorpſi. Poſt demum ventre jam
Diſtento, me ad quietem compoſite dedi.
MU. Num vero Deus ille ad vos nondum acceſſerat?
CA. Nondum: ſed poſtea feci aliud quiddam admodum
Ridiculum. Nam propius cum acceſſiſſet Deus,
Mirum in modum pepedi: nam venter meus,
Ex pulte, quam voraram, nimium intumuerat.
MU. Certe vel ob iſthoc te execraretur Deus.
CA. Minime: ſed Iaſo, quæ ſequebatur patrem,
Erubuit ob crepitum: at Panacæa, naribus
Compreſſis, ſe avertit: nam ego thus non viſio.
MU. Quid autem ille Deus? CA. Nihil penſi habuit hercule.
MU. Adeone ruſticanum hunc ais Deum?
CA. Non ruſticanum modo, ſed merdivorum.
MU. Hem ſcelus!
CA. Poſt crepitum ergo Deum veritus, me coöperui.

At ille morbos circum explorans, admodum
Composito & magnifico omnia lustrabat gradu.
Postea puer ille mortariolum lapideum
Apposuit, cum pistillo; nec non capsulam.
MU. *Lapideam?* CA. *non, non hercle lapideam capsulam,*
MU. *Age vero, cum te fuisse opertum dixeris,*
Quomodo videre potuisti hæc, homo perdite?
CA. *Per palliolum: nam, per Jovem, foramina*
Haud pauca habet. Sed Neoclidæ primum omnium
Cœpit parare medicamentum unctorium.
Itaque alliorum Teniorum capita tria
Injecit, eaque in mortariolo contudit:
Deinde silphium & scillam commiscuit,
Aceto super omnia consperso Sphettio:
Post unguentum hoc Neoclidæ admovit oculis:
Et, ut dolor esset major, vertit palpebras.
Ille inclamans, & vi magna exiliens, fugam
Meditabatur: quod Æsculapius videns,
Dicebat ei; sede hic, ad istum unctus modum:
Ut, si tu jurejurando forte postules
Dilationes causarum, ego te liberem.
MU. *Quam amans reipublicæ & sapiens est hic Deus!*
CA. *Digressus ab hoc: mox Pluto assedit: ac manu*
Caput primum tractare cœpit: postea
Mundo & nitenti palpebras sudario
Abstersit: Panacæa autem rubro serico
Caput obvelavit, & omnem faciem. Post Deus

Signa

Signa dedit sibilo: tum serpentes duo
E templo prosiluerunt, magnitudine
Inusitata conspicui. MU. Dii boni!
CA. Illi sub rubrum sericum placide admodum
Subibant, & (quantum ego conjicio) palpebras
Circumlingebant. Ibi, priusquam tu decem
Cotylas vini exhaurires, hera, Plutus videns
Surrexit. Ego manibus plaudo, herum excito
Præ lætitia: Deus statim disparuit:
Et jam ambo simul serpentes in templum iverant.
Pluto autem qui adjacebant proximi, virum
Amplexabantur (qui putas?) & relliquam
Noctem omnem erant pervigiles, donec jam dies
Rursum illucesceret. Ego vero Deum omnibus
Celebrabam laudibus, quod Plutum tam cito
Videntem, Neoclidem vero, cæcum virum,
Fecisset cæciorem, quam fuerat prius.
MU. Rex Æsculapi, quam habes potentiam!
Sed ubinam Plutus est, cedo? CA. Jam venit huc, hera,
Mirabili cinctus hominum frequentia.
Nam qui antea juste & tenuiter vixerant,
Plutum amplexati, porrectis ei dexteris,
Cum gaudio sane excipiebant maximo.
Qui vero in lauta atque bene aucta parte fuerant,
Magnasque opes sibi inhoneste paraverant,
Frontem corrugabant, & vultu tetrico
Torve intuebantur: Boni cum gaudio
Sequebantur pone, coronati, & risibus
Ac faustis lætati acclamationibus.
Quin etiam solea senum, in numerum saltantium,

Apta

Apte compositis perstrepebat passibus.
Sed agite vos, quotquot adestis, cuncti simul
Tripudiate, exilite, choros instituite.
Quia nemo dicet nobis ingredientibus,
Farinam non inesse nostris sacculis.
MU. *Et, per Hecaten, ego coronare te volo*
Rei tam lætæ nuncium, clibanariis
Panibus, & multis, & dispositis ordine.
CA. *Modo ne quid cuncteris. Nam præ foribus viri*
Nunc adsunt. MU. *Ego domum ingredior, ut his novis*
Oculis, quasi recens emtis, missilia afferam.
CA. *Ego vero illis volo obviam procedere.*

COMMATIUM CHORI.

ACTUS III. SCENA III.

Senarii.

PLUTUS, CHREMYLUS, MULIER.

P*Rimo omnium saluto Solis hoc jubar:*
Deinde hoc inclytum solum almæ Palladis,
Omnemque terram, quæ me excepit, Cecropis,
Meæ vero pudet & piget me miseriæ:

Nam

Nam quibus, obsecro, cum hominibus imprudens fui!
Quam inique defugi meo consortio
Dignissimos? ignarus ego miserrimus,
Quam & hic, & illic indecenter egerim?
Verum relatis in melius his omnibus,
Jam nunc deinceps universis hominibus
Ostendam, quod me invitum tradiderim improbis.
CH. *Abi in malam rem: quam molestum illud genus*
Amicorum, qui amici existunt protenus,
Si cui secundiores esse res vident.
Nam & lancinant me: & prope crura infringunt mihi,
Dum quisque suam declarat benevolentiam,
Nam quis me hodie in foro non allocutus est?
Quæ turba senum non illic me circumdedit?
MU. *Optatissime vir, & tu, & tu, quam plurimum*
Salvete: Age autem, sicut patrii moris est,
Bellaria hæc accipio, & in caput tuum
Effundo. PL. *Minime. Nam me, qui nunc tuam domum*
Primum ingredior oculatus, nihil efferre, sed
Potius inferre quidpiam decet. MU. *Quid? an*
Hæc tu missilia à me non accepturus es?
PL. *Intus apud focum, uti lex patria jubet.*
Sic namque turba onerosa hac liberabimur.
Neque enim decet Poëtam comicum, nuces
Et bellaria projicere spectatoribus:

Ut sic auram popularem & plausum captitet.
MU. Bene admodum dicis, nam hic Peregrinus modo
In me irruebat, quasi rapturus caricas.

CHORI.

ACTUS IV. SCENA I.

Senarii.

CARIO.

QUanta est voluptas, ô viri, ditescere:
Ei præsertim, qui domo nihil extulit,
Et opes suas paravit sine dispendio
Veluti jam nobis accidit, quibus omnium
Bonorum acervus in domum, quasi vi irruit,
Nulla cujusquam injuria: sic scilicet
Ditescere, homini demum suave atque volupe est.
Primum area plena est triticea similagine
Vino rubello & fragranti plenæ amphoræ:
Argento & auro plena sunt vasa omnia:
Ita ut nemo satis possit admirarier.
Puteus oleo plenus: plenæ sunt lecythi
Pretioso unguento: plenum denique caricis
Summum cænaculum: Vasa omnia, obbulæ,
Acetabula, fideliæ sunt æneæ:
Piscarias autem scutellas, antea
Putres, videre nunc domi est argenteas:

Culina

Culina derepente eſt facta eburnea :
Nos ſervuli par impar ludimus aureis
Nummis : iidem alvo exonerata , non lapidibus
Nates detergimus , ut olim , ſed alliis ,
Idque ſubinde , animi & deliciarum gratia.
At herus meus corona comtus aurea ,
Suem , hircum , arietem Diis intus immolat ,
Me vero fumus huc exire compulit :
Qui palpebras uſque adeo offendebat meas ,
Ut intus durare diutius haud potuerim.

ACTUS IV. SCENA II.

JUSTUS, CARIO.

SEquere me puer , ut hunc eamus ad Deum.
CA. Quis iſthic , qui ad nos recta contendit via ?
JU. Vir antehac miſer , at nunc beatus illico ,
CA. Apparet te virum bonum eſſe : nam mihi
Talis videre. JU. Omnino. CA. Quid vis tibi? JU. Deo
Veſtro mihi convento opus eſt : Namque ingentium
Bonorum is autor eſt mihi. Ego enim cum à patre
Mihi relictam olim accepiſſem ſubſtantiam
Satis amplam ; amicos in re dubia opis indigos
Meis fortunis juvi liberaliter :
Ratus hoc in vita mihi fore apprime utile.

CA. Annon tua cito defecit pecunia?
JU. Planissime. CA. Annon tu inde factus es miser?
JU. Videlicet. Nam ego spem firmam conceperam,
Eos, quos mihi demeruissem beneficiis,
Si quando mala sors ferret, ut indigerem ego
Ipse, mihi amicos fore longe certissimos.
At illi, sicubi occurrebant in via,
Protenus in aliam deflectebant, ut suo
Aspectu ne quidem dignarentur inopem.
CA. Etiam irridebant te, sat scio. JU. Planissime.
Nam ego arefactus, & exhaustus, me perdidi.
CA. Sed jam non amplius. JU. Ac proinde nunc Deum hunc
Accedo, ut illi agam, quas debeo, gratias.
CA. Sed hoc detritum palliolum, quod fert tuus
Puerulus tecum, quid vult sibi? dic obsecro.
JU. Pluto huic, ad quem venio, consecrare animus est.
CA. Numnam hæc ea vestis est, qua tu magnis sacris
Initiatus es? JU. Haudquaquam: sed in ea frigui
Annos nunc totos tredecim. CA. Sed calcei
Quid sibi? JU. Et ipsi annos mecum hyemavere totidem.
CA. Ergo hos etiam sacrandos affers? JU. Per Jovem:
CA. Gratiosa nimirum dona affers huic Deo.

ACTUS

ACTUS IV. SCENA III.

SYCOPHANTA, CARIO, JUSTUS.

HEi mihi misero, quam misere perii nunc miser!
O ter me misere miserum, & quater & quinquies,
Et duodecies, & decies millies! ah, ah!
Men' obrui tam multiplici infortunio!
CA. Proh averrunce Apollo, & vos Dii boni,
Quid hoc tandem mali est, quod hic homo pertulit?
SY. An non misere perii: qui tantum hodie mali
Accepi, rebus amissis domi omnibus:
Idque hunc propter Deum? sed nisi jura omnia
Deficiant, cæcitatem ad pristinam brevi
Iterum redigetur. JU. Videor propemodum, quid hoc
Rei sit, prospicere. Nam qui huc accedit, is
Fortuna premitur iniqua: cæterum,
Ut mihi videtur, est homo pessimæ notæ.
CA. Merito ergo, per Jovem, perierit furcifer.
SY. Ubi est: ubi ille, qui se promisit hodie
Repente facturum nos omnes divites:
Modo ei videre liceat, ut ante viderat?
Nam ille miseriores quosdam, quam fuerant, facit.

CA. Et quem ille miseriorem fecit? ST. Me puta.
CA. Quia tu nebulo eras, & perfossor parietum.
ST. Non per Jovem: sed vestrum nemo sanus est.
Neque est, ut meam non habeatis pecuniam.
CA. Proh magna Ceres, quam sese infert ferroculum
Hic Sycophanta? JU. Certum, quod inedia perit.
ST. Nunquam effugies hodie, quin te illico in forum
Ad judicem rapiam. Nam oportet te, rotæ
Illic revinctum, & radiis insertum, tua
Flagitia profiteri. CA. Hem tibi: plora tu interim.
JU. Næ, per Jovem Servatorem, magni hic Deus
A Græcis fieri posthac debet omnibus:
Quod etiam sycophantas male perdit malos.
ST. Heu me miserum! an tu etiam pro ridiculo tibi
Atque oblectamento me habes? sed hem, cedo
Unde hoc tibi pallium tam splendidum? Nam heri
Modo, trita te lacerna amictum videram,
JU. Nihili ego te facio. Nam & hunc gesto annulum,
Drachma redemptum ab Eudamo, summo opifice.
CA. Sed contra sycophantæ morsum non inest

Reme-

Remedium. SY. *An non insignis hæc injuria est?*
Illuditis quidem: sed cujus rei gratia
Hic hæreatis, nondum dixistis mihi.
Neque enim ullius bonæ rei causa estis hic.
CA. *Quæ tibi quidem bona sit, eam propter non adsumus.*
SY. *Vos, per Jovem, hodie de meo cœnabitis.*
JU. *Utinam, si hoc verum est, tu cum teste tuo crepes*
Medius, licet nullo distentus sis cibo.
SY. *Negatis? at intus magna vis est piscium:*
Et magna, ut olfacio, assarum vis carnium.
Hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy.
CA. *Et quid odoraris tu scelus?* JU. *Frigus puto:*
Cum perforato fiet amictus pallio.
SY. *Tantamne pati me ab istis contumeliam?*
Proh Deum & hominum fidem: dolore differor!
Quod vir bonus, & patriæ amans, hæc mala suffero.
JU. *Tu vir bonus, & patriæ amans?* SY. *Ut nullus alius.*
JU. *Quæso hoc responde mihi, quod te rogo.* SY. *Quid rogas?*
JU. *Esne agricola?* SY. *An ita insanire me putas?*
JU. *Sed mercator?* SY. *Eum assimulo, si res postulat.*
JU. *Quid ergo? num artem aliquam tenes?* SY. *Non per Jovem.*

JU.

JU. Unde autem & quomodo victitas, qui nihil agis?
SY. Reipublicæ capesso negotia, & omnium
Rerum privatarum satago. JU. Tu? qua arte? SY. Sic
Lubet. JU. At si nihil ad te attinent, & tu interim
Odiosus fias omnibus, trifurcifer,
Qua fronte te virum bonum esse prædicas?
SY. An non decet me bene mereri de mea
Republica, tu fatue, pro meis viribus?
JU. Quasi vero aliena curare, neglectis suis,
Bene sit mereri de sua republica.
SY. Imo est, latis opem præstare legibus:
Et si quis peccet, non impune perpeti,
JU. At ipsa civitas idoneos sibi
Constituit judices. SY. esto, quis autem reos
Deferet? JU, Is cui libet, SY. Atqui is delator sum ego.
Ac proin omnia Reipublicæ negocia
In me recidunt. JU. Tum, per Jovem, sibi noxium,
Et perquam sceleratum hæc urbs nacta est præsidem.
Sed tu non malis, sine turbis, in ocio
Tranquille vivere? SY. Oviculæ hæc vita est, ita
Vivere, ut absque exercitio ætatem transigas.
JU. Non tu mutabis hunc animum? SY. Non, si dares
Mihi Plutum ipsum, adeoque Batti silphium.

JU.

JU. Depone pallium cito. CA. Heus, tibi dicitur.

JU. Et calceos solve. CA. Omnia dicuntur tibi.

SY. Age accedat aliquis vestrum ad me, si lubet.

CA. Atqui is sum ego. SY. Heu mihi, spolior interdiu!

CA. Quia enim tibi victum ex alienis quaeritas

Negotiis, & nihil ad te attinentibus.

SY. Viden' quid agas? nam horum te testem mihi voco.

CA. At ille, quem adducebas, arripuit fugam

Testis. SY. Vae mihi! solus ab his obsideor miser.

CA. Nunc clamitas? SY. Vae mihi iterum! CA. Cedo penulam

Mihi tuam, ut illa sycophantam hunc amiciam.

JU. Minime, nam haec Pluto consecrata est penula.

CA. At ubinam, obsecro, reponatur decentius,

Quam super hominem nequam, & fossorem parietum?

Nam Plutum honesto decet ornari pallio.

JU. Sed calcei in quem cedent usum? dic mihi.

CA. Eos ego jam volo ad frontem hujus viri,

Velut a pertica oleastrina, suspendere.

SY. Abeo, nam video me vobis viribus

Esse imparem? at brevi confido tamen fore,
Ut, consortem nactus aliquem ficulneum,
Ego faxim, istum Deum feroculum, hoc die
Pœnas dare: quandoquidem ipse unus populi statum
Dirimit, neque senatum, neque plebem consulens.
JU. Age nunc, quoniam armaturam tu meam geris:
Procurre in balneum, & primam ibi sedem occupans
Calefito. Nam eandem stationem ego quoque
Olim tenui. CA. Sed balneator testibus
Apprehensum, exturbabit foras. Nam ubi viderit
Hominem, statim intelliget, ipsum esse malæ notæ.
Eamus nunc intro, ut salutes tu hunc Deum.

CHORI.

ACTUS IV. SCENA IV.

ANUS, CHORUS, CHREMYLUS.

Dicite mihi optimi senes, an ad domum
Eamus huc recta novi istius Dei:
An vero aberraverimus à tota via.

CH.

CH. At scito ad ipsum te pervenisse ostium,
Mea adolescentula: nam opportune interrogas.
An. Quid si nunc aliquem huc à domo evocem foras?
CH. Nihil opus est, cum illinc primum egrediar ego:
Sed quid tu huc venias, dicendum prius est tibi.
AN. Graves & inauditas patior injurias.
Nam ex quo Deus iste videre occœpit, vitam ego
Miserrimam ago, vitæque indignam nomine.
CH. Quid hoc est? num & tu forte sycophantria
Inter mulieres fuisti? AN. Ego non, per Jovem.
CH. Sed an non sortibus ductis per literas
Potasti? AN. Ah ludibrio habes me, quæ pessimo
Amore deperii. CH. Qui hic amor? perge eloqui.
AN. Ausculta; erat hic quidam adolescens carus mihi,
Pauper quidem, sed honesto vultu: tum probus
Et integer, nam omnia quibus indigebam ego,
Ea perbelle, atque egregie præstabat mihi:
Ego vicissim illi suppeditabam hæc omnia.
CH. Quid ergo erat, quod à te peteret maxime?
AN. Non multa, nam reverebatur me impendio:
Alias erat, ut viginti drachmas posceret,

Emendo pallio: alias octo, calceis
Parandis: erat etiam, ut vestem sororibus
Et matri suæ pallam emi vellet: erat denique,
Dum frumenti opus illi esset modiis quatuor.
CH. Hæc sane non dixisti multa, me hercule:
Nam apparet, quod te reverebatur admodum.
AN. Et hæc ajebat ille non se poscere,
Ut copiam sibi facerem aliquam mei,
Sed benevolentiæ atque amoris gratia:
Ut pallio meo amictus, meminisset mei.
CH. Narras hominem tui amantem plusquam impendio.
AN. Sed nunc scelestus eundem in me animum non habet:
Suumque amorem longe hinc alio transtulit.
Nam modo cum illi placentam hanc mitterem, & alia
Quædam catino apte imposita bellaria,
Et dicerem me invisuram ipsum vesperi:
CH. Quid egit ille? dic quæso. AN. Et meam, quam ei
Dederam, placentam ad nos remisit: innuens
Ut ne posthac ad eum vadam amplius: & mihi hæc
Remittens, insuper hoc dicterium addidit,
Quod tunc olim fortes fuerint Milesii.
CH. Adolescentem hunc ingenio haud esse malo arbitror,
Quod ditior nunc factus lentem negligit:
Ante cibum quemlibet præ inopia devorans.
AN. Atqui antehac, Deos testor, quotidie
Ad ostium meum accedebat. CH. Quippiam

Expor-

Exportandi causa. AN. Non sane per Jovem,
Sed tantum vocis audiendæ gratia.
CH. Per quam, puto, aliquid à te acciperet muneris.
AN. Et per Jovem, sicubi me tristem cerneret,
Nitarion appellabat, aut Batium suam.
CH. Posteaquam forte à te petiisset calceos.
AN. Cum aliquando ad magna illa Cereris sacra veherer
Curru; & fortè quis in me conjecisset oculos:
Ego propter unum illum intuitum, toto die
Ab ipso vapulavi: tanta erat in eo
Me propter æmulatio. CH. Solus enim tuis
Cupiebat vesci ac perfrui bonis, AN. Manus
Præterea aiebat esse mihi pulcherrimas.
CH. Cum scilicet porrigerent viginti drachmas.
AN. Cutim ajebat redolere mihi suavissime.
CH. Credo, si Thasium forte infuderas merum.
AN. Oculos mihi venustos dicebat & illices.
CH. Næ homo ille haud inscitus fuit; qui aniculæ
Subantis edere noverat viaticum.
AN. Igitur, mi vir, novus hic Deus non recte agit;
Qui injuriam passis opem laturum ait.
CH. Quid igitur faciat, dic: & jam statim hoc erit.
AN. Æquum est, ut adolescentem hunc, de quo tam bene
Sum merita, vicissim de me bene mererier
Compellat: aut ne particulam minutulam.
Facultatum mearum habere eum sinat.

CH. An non rependit tibi quavis nocte meritum?

AN. Pollicebatur, quod me, quantisper viverem,

Nunquam vellet deserere. CH. Recte istbuc quidem:

Verum is non censet te amplius superstitem.

AN. Ego certe præ mœrore jam liquefacta sum.

CH. Imo putrefacta, ut mihi videre tu quidem.

AN. Sane per medium me pertraxeris annulum.

CH. Siquidem is forte esset cribri circulus.

AN. Sed eccum ipsum adolescentem, de quo conqueror?

Mihi videtur iturus ad aliquod convivium.

CH. Apparet: nam coronam gestat, & facem.

ACTUS IV. SCENA V.

Senarii.

JUVENIS, ANUS, CHREMYLUS.

JUbeo salvere. AN. Quid ait? JU. Amica mea vetus

Celeriter sane incanuisti, per Jovem

AN.

AN. Me miseram, hanccine me contumeliam pati!
CH. Opinor, quod te jamdiu non viderit.
AN. Hem quam diu credis? qui modo apud me heri fuit.
CH. Tum sane huic homini longe aliter usu venit,
Quam cæteris: nam quanto hic est temulentior,
Tanto, ut mihi videtur, perspicit acutius.
AN. Minime, sed semper his moribus est perditis,
JU. O rex maris Neptune, ô seniores Dei:
Quot hæc vetula in fronte senili rugas habet!
AN. Ah, ah, facem mihi ne admoveas. *CH.* Bene commonet,
Nam si unica inciderit scintilla, tam cito
Cremabitur, quam arefactus ramus oleæ.
JU. Age vin' tu mecum lusitare diutule?
AN. Ubinam, homo miser? *JU.* Hîc scilicet: ubi tamen nuces
Tu acceperis. *AN.* Quid? quem ludum? *JU.* Quot sint tibi
Dentes. *CH.* Lubet & mihi hoc divinando assequi:
Tres habet opinor, aut fortasse quatuor.
JU. Solve nuces, nam molarem habet tantum unicum.
AN. Satin' sanus es, homo infortunatissime?
Qui, præsentibus adeo multis, ex me labrum
Facis: in quo sordes & maledicta tua eluas.
JU. Ex re tua sit, si quis te probe eluat.

CH.

CH. Minime ex re fit: quia nunc fucata est hæc anus.
Quod si cerussa hæc eluatur, tum palam
Videas faciem ejus detritam atque flaccidam.
AN. Tu pro ætate tua, non videre mihi satis
Sapere. JU. Procat te forsan, & mammas tuas
Contrectat, inscio me: credens se tibi
Amatorem fore. AN. Non per Venerem, tu scelus.
CH. Non per Hecaten, non sane: alias penitissime
Insanirem, sed heus tu adolescens, nunquam ego
Committam, ut isthanc oderis juvenculam.
JU. Ego vero eam depereo. CH. Et te accusat tamen.
JU. Qua de re accusat? CH. De tuis contumeliis.
Nam ait objectasse te sibi hoc dicterium:
Quod nunc olim fortes fuerint Milesii.
JU. Ego de hac puella tecum non contendero.
CH. Cur ita? JU. Nam veneror & colo ætatem tuam:
Alioqui nulli cuiquam hominum hoc permitterem.
Quare abeas, habeas, valeas cum hac juvencula.
CH. Novi novi jam, quid animi habeas: forsitan
Te consuetudinis cum hac vetula pœnitet.
AN. Quis erit, qui hoc permittat, cum alio ut potius fiem,

Quam

Quam tecum? JU. Verba jam non commutaverim
Cum anu: quæ ab annis decies mille propemodum,
Et ter mille ſubagitata ſit. CH. Veruntamen
Quia vinum bibere tibi non ingratum fuit,
Etiam fecem ſimul ebibendam tibi ſcias.
JU. Sed iſta fex inveteravit ſupra modum.
CH. Qualus igitur huic malo poterit mederier.
JU. I mecum intro: nam quando huc adveni, volo
Haſce corollas Deo ſacrare, quas gero.
AN. Habeo & ego nunc, illi quod dictum velim.
JU. Jam non ingredior. CH. Bono animo es: nihil time
Vim tibi non faciet. JU. Scite loqueris admodum:
Quoniam antehac ſatis oblevi iſthoc dolium.
AN. Ingredere: at ego è veſtigio te ſubſequor.
CH. Deus bone, quam pertinaciter hæc anicula
Huic juveni adhæret, non ſecus ac lapidi oſtreum!

ACTUS V. SCENA I.

Senarii Jambici.

CARIO, MERCURIUS.

QUisnam à me pepulit tam graviter fores ? quid hoc ?
Nemo uſpiam apparet : mirum ni janua
Suapte ſponte crepuit. ME. *Tibi dico, heus tibi*
Cario, mane, mane inquam. CA. *Ehodum tu, cedo mihi?*
An tu tam vaſto impetu arietaſti has fores?
ME. *Non per Jovem : ſed niſi tu reſerando mihi*
Prævertiſſes, jam jam volebam invadere.
Verum curriculo curre, tuumque huc evoca
Herum ocyus, & heram, & communes liberos,
Et omnes ſervos, & canem, & teipſum, & ſuem
Denique. CA. *Quid eſt, dic illico?* ME. *Summus Juppiter*
Vos omnes in eodem permixtos culeo,
Profundum in barathrum decrevit demergere.
CA. *Oh lingua tali nuncio præciditur!*
Sed cur tam dira in nos meditatur Juppiter?
ME. *Quia facinus admiſiſtis longe peſſimum :*
Nam ex quo Plutus videre cœpit, deſinunt

Homi-

Homines thus, laurum, panem, libum, victimam,
Breviter, quodcumque aliud, Diis sacrare. CA. *Nec*
Sacrabunt unquam per Jovem: quoniam antehac
Male consuluistis nobis. ME. *De reliquis Deis*
Minus anxie laboro: sed quantum ad me attinet,
Fame confectus perii. CA. *Nunc demum sapis.*
ME. *Ante quidem à cauponariis mulierculis*
Omnia bona habebam, in ipso etiam diluculo:
Massam, mel, caricas, & quocunque genere
Cibi Mercurium vesci decet: at nunc fame
Contabescens, porrectis requiesco pedibus.
CA. *Nec immerito, ut qui damno multabas eos*
A quibus ista bona acceperas. ME. *Hei, hei mihi!*
Ubi nunc placenta, quæ mihi quarto quolibet
Die cujusvis mensis pinsebatur? CA. *Ah*
Desideras absentem: & frustra illam vocas.
ME. *Heu victimarum armos, quos comedebam antehac?*
CA. *Nunc sub dio, per utres salta uno pede.*
ME. *Heu calida viscera, ego quæ comedebam antea!*
CA. *Dolore intestinorum te credo affici.*
ME. *Heu calicem aqua æquali dilutum, quem bibi!*
CA. *Hunc si inbibas, tu hinc nunquam mediteris fugam.*

ME. Nihilne, tui amantissimum, me tu juvas?
CA. Si modo quicquam erit, in quo juvare te queam.
ME. Imo modo unum aliquem panem mihi porrigas,
Bene confectum: & carnem des comedendam mihi
Teneram, ex his, quas intus sacrificatis Deo,
CA. At isthæc efferri domo haudquaquam licet.
ME. At tu cum vasculum aliquod surriperes hero,
Faciebam ego, nequis te in furto deprehenderet.
CA. Hoc ideo faciebas, perfossor parietum,
Quod sperares, te furti participem fore.
Nam panis mellitus eo cedebat tibi.
ME. Sed eum panem tute ipse edebas postea.
CA. Recte: neque enim tu eorundem mecum verberum
Fiebas particeps, sicubi deprehenderer,
Aliquod committens flagitium. ME. Ah ne memineris
Injuriarum, quæso: qui nunc Phylam habes:
Sed me adscribe potius in vestrum gregem obsecro?
CA. Quid? Num tu Diis relictis hic nobiscum eris?
ME. Ero: nam vobiscum multo agitur fœlicius.
CA. Sed profugere ab illis non absurdum putas?
ME.

ME. Patria illic sua cuique est, ubicunque homini bene est.
CA. At si hîc sis, cui nobis poteris esse usui?
ME. Foribus his versandis nunc me præponite.
CA. Foribus versandis? nihil hîc opus versutiis.
ME. At mercatorem me statuite. CA. At divites
Cum simus ante: cur Mercurium sordidum
Propolam alamus: ME. At vultisne callidum?
CA. Hîc callidis nihil opus est, sed candidis.
ME. At ductorem? CA. Neque ductore est nobis opus,
Nam Plutus nunc videt. ME. Igitur certaminum
Procurator ero: quid dices mihi amplius?
Etenim Pluto huic res est multo utilissima,
Edere certamina vel Musica, vel Gymnica.
CA. Quam bonum homini est, habere multa agnomina!
Nam iste etiam hac ratione sibi paravit victulum:
Nec temere est, quod nostros videmus Judices
Affectare, ut multis indantur literis,
Et per sortem occupent varia putealia.
ME. Nunquid igitur ob ea, quæ dixi, ingredior domum?
CA. Imo sed exta victimarum fer ad aquas
Patei, & lava: ut sic, quam officiosus sis, probes.

COMMATIUM CHORI.

ACTUS V. SCENA II.

SACERDOS JOVIS, CARIO.

QUis mihi certo indicet, ubinam Chremylus habet?
CA. Quid eſt, bone vir? SA. Quid enim aliud ſit, niſi male?
Nam ex quo Plutus videre cœpit, ego fame
Perii: neque, quod edam, quicquam reliquum habeo:
Quanquam ſacerdos Soſpitatoris Jovis.
CA. At quænam hujus rei cauſa eſt, dic obſecro?
SA. Nemo hominum vult quicquam ſacrificare amplius.
CA. Quamobrem? SA. Quia nunc adeo omnes ſunt divites:
At olim nihil cum haberent: ibi alius quidem
Quod ſalvus atque incolumis rediiſſet domum
Peregre adveniens mercator, pinguem victimam
Jovi immolabat: alius, quod cauſam in foro
Tenuiſſet, abſolutus judicum ſententiis:
Alius, magnifice ſacra facturus, etiam
Sacerdotem convivam accerſebat ſibi.

Nunc

Nunc autem ne unus est quidem, qui sacrificet,
Vel tantillum: nullus qui templum adeat Jovis,
Nisi turba hominum quædam innumerabilis, quæ eo
Secedit à via, cacandi gratia.
CA. Cur non ab his legitimam partem tibi capis?
SA. Nunc igitur & ipse, meo valedicturus Jovi,
Statui hîc apud vos ætatem agere in posterum.
CA. Bono animo es. Nam, Deo volente, bene omnia
Habebunt: quandoquidem tuus ille Juppiter
Servator hîc est, quo sponte advenit sua.
SA. Bene *hercle nuncias. CA. Parumper sustine.*
Nam Plutum eodem collocabimus, ubi erat
Prius repositus Juppiter; ut ærarium
Palladis in munito loco custodiat.
Age faces accensas aliquis huc proferat.
Tu eas gestabis, & Pluto præibis. SA. Et
Lubens: nam hæc omnia faciunda censeo.
CA. Plutum aliquis huc foras ex ædibus evocet.

ACTUS

ACTUS V. SCENA III.

Senarii & Anapæstici, Aristophanii.

ANUS, CARIO, CHORUS.

EGo vero quid agam? CA. Ollas istas, quibus Deum
In arce collocari convenit, accipe:
Et eas capiti impositas defer honesto gradu.
Nam alioqui versicoloribus ades vestibus.
AN. Sed quid de iis, quorum causa huc adveneram?
CA. Omnia nunc fient illico, ex sententia.
Nam adolescens ad te rursum ibit sub vesperam.
AN. Atqui si tu mihi fidem dederis, vesperi
Eum ad me rediturum: ollas deferam ædepol.
CA. Enimvero longe diversum hæ ollæ ab aliis
Faciunt ollis, in aliis spuma candida
In summo esse solet: in his autem aniculæ
Ollis, cana subest spuma: ollæ summum tenent.

CHORUS.

CH. Nihil est igitur, quod nos hîc cunctemur: sed pone sequentes
Abeamus: oportet enim horum nota sequi vestigia cantu.

FINIS PLUTI.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ

ΘΥΡΣΙΣ, ἢ ΩΔΗ,

Εἰδύλλιον α΄.

ΘΥΡΣΙΣ ΠΟΙΜΗΝ, καὶ ΑΙΠΟΛΟΣ.

ΑΔΥ τι τὸ ψιθύρισμα καὶ ἁ πίτυς, αἰπόλε, τήνα,
Ἁ ποτὶ ταῖς παγαῖσι, μελίσδεται· ἁδὺ δὲ καὶ τὺ
Συρίσδες· μετὰ Πᾶνα τὸ δεύτερον ἆθλον ἀποισῇ.
Αἴκα τῆνος ἕλῃ κεραὸν τράγον, αἶγα τὺ λαψῇ·
Αἴκα δ᾽ αἶγα λάβῃ τῆνος γέρας. ἐς τὲ καταῤῥεῖ
Ἁ χίμαρος. χιμάρῳ δὲ καλὸν κρῆς, ἔς τέ κ᾽ ἀμέλξῃς.

Α Ι Π Ο Λ Ο Σ.

Ἅδιον, ὦ ποιμὰν, τὸ τεὸν μέλος, ἢ τὸ καταχὲς
Τῆν᾽ ἀπὸ τᾶς πέτρας καταλείβεται ὑψόθεν ὕδωρ.
Αἴκα ταὶ μῶσαι τὰν οἴϊδα δῶρον ἄγωνται,
Ἄρνα τὺ σακίταν λαψῇ γέρας· αἰ δέ κ᾽ ἀρέσκῃ
Τήναις ἄρνα λαβεῖν, τὺ δὲ τὰν οἶν ὕστερον ἀξεῖς.

ΘΥΡΣΙΣ.

Λῇς ποτὶ τᾶν νυμφᾶν, λῇς, αἰπόλε, τῇδε καθίξας,
Ὡς τὸ κάταντες τῆτο γεώλοφον, ἇτε μυρῖκαι,
Συρίσδεν; τὰς δ' αἶγας ἐγὼν ἐν τᾷδε νομευσῶ.

ΑΙΠΟΛΟΣ.

Οὐ θέμις, ὦ ποιμὰν, τὸ μεσαμβρινὸν, οὐ θέμις ἄμμιν
Συρίσδεν· τὸν Πᾶνα δεδοίκαμες. ἦ γὰρ ἀπ' ἄγρας
Τανίκα κεκμακὼς ἀμπαύεται· ἐντὶ γε πικρὸς,
Καί οἱ ἀεὶ δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται.
Ἀλλὰ (τὺ γὰρ δὴ Θύρσι τὰ Δάφνιδος ἄλγεα εἶδες,
Καὶ τᾶς βωκολικᾶς ἐπὶ τὸ πλέον ἵκεο μώσας,)
Δεῦρ' ὑπὸ τὰν πτελέαν ἑσδώμεθα, τῶ τε Πριήπω
Καὶ τᾶν κρανιάδων κατεναντίον, ἇπερ ὁ θῶκος
Τῆνος ὁ ποιμενικὸς καὶ ταὶ δρύες. αἰ δέ κ' ἀείσης,
Ὡς ποκα τὸν Λιβύαθε ποτὶ Χρόμιν ᾆσας ἐρίσδων,
Αἶγά τέ τοι δωσῶ διδυματόκον ἐς τρὶς ἀμέλξαι.
Ἃ δύ' ἔχοισ' ἐρίφως, ποταμέλξεται ἐς δύο πέλλας·
Καὶ βαθὺ κισσύβιον κεκλυσμένον ἁδέϊ καρῷ,
Ἀμφῶες, νεοτευχὲς, ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον.
Τῶ περὶ μὲν χείλη μαρύεται ὑψόθι κισσὸς,
Κισσὸς ἑλιχρύσῳ κεκονισμένος. ἁ δὲ κατ' αὐτὸν
Καρπῷ ἕλιξ εἱλεῖται ἀγαλλομένα κροκόεντι.
Ἔντοσθεν δὲ γυνὰ, τὶ θεῶν δαίδαλμα, τέτυκται,
Ἀσκητὰ πέπλῳ τε καὶ ἄμπυκι· πὰρ δέ οἱ, ἄνδρες
Καλὸν ἐθειράζοντες ἀμοιβαδὶς ἄλλοθεν ἄλλος
Νεικείοισ' ἐπέεσσι. τὰ δ' οὐ φρενὸς ἅπτεται αὐτᾶς·
Ἄλλοκα μὲν τῆνον ποτιδέρκεται ἄνδρα γελεῦσα,
Ἄλλοκα δ' αὖ ποτὶ τὸν, ῥιπτεῖ νόον. οἱ δ' ὑπ' ἔρωτος

Δη-

Δηθὰ κυκλοιδέοντες ἐτώσια μοχθίζοντι.
Τοῖς δὲ μέτα γριπεύς τε γέρων, πέτρα τε τέτυκται
Λεπρὰς, ἐφ' ᾇ σπεύδων, μέγα δίκτυον ἐς βόλον ἕλκει
Ὁ πρέσβυς, κάμνοντι τὸ καρτερὸν ἀνδρὶ ἐοικώς·
Φαίης κεν γυίων νιν ὅσον σθένος ἐλλοπιεύειν·
Αἱ δέ οἱ ᾠδήκαντι κατ' αὐχένα πάντοθεν ἶνες,
Καὶ πολιῷ περ ἐόντι· τὸ δὲ σθένος ἄξιον ἅβας.
Τυτθὸν δ' ὅσσον ἄπωθεν ἁλιτρύτοιο γέροντος,
Πυρναίαις σταφυλαῖσι καλὸν βέβριθεν ἀλωά.
Τὰν ὀλίγος τις κῶρος ἐφ' αἱμασιαῖσι φυλάσσει
Ἥμενος· ἀμφὶ δέ μιν δύ' ἀλώπεκες· ἃ μὲν, ἀν' ὄρχως
Φοιτῇ, σινομένα τὰν τρώξιμον. ἃ δ' ἐπὶ πήρᾳ
Πάντα δόλον τεύχοισα, τὸ παιδίον οὐ πρὶν ἀνήσειν
Φατὶ, πρὶν ἢ ἀκράτιστον ἐπὶ ξηροῖσι καθίξοι.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν πλέκει ἀκριδοθήραν,
Σχοίνῳ ἐφαρμόσδων. μέλεται δέ οἱ οὔτε τι πήρας,
Οὔτε φυτῶν τοσσῆνον, ὅσον περὶ πλέγματι γαθεῖ.
Παντᾷ δ' ἀμφὶ δέπας περιπέπταται ὑγρὸς ἄκανθος,
Αἰολικόν τι θάημα· τέρας κέ τυ θυμὸν ἀτύξαι.
Τοῦ μὲν, ἐγὼ πορθμεῖ Καλυδωνίῳ αἶγά τ' ἔδωκα
Ὦνον, καὶ τυρόεντα μέγαν λευκοῖο γάλακτος·
Οὐδέ τι πω ποτὶ χεῖλος ἐμὸν θίγεν, ἀλλ' ἔτι κεῖται
Ἄχραντον, τῷ κέν τυ μάλα πρόφρων ἀρεσαίμαν,
Αἴκεν μοι τὺ φίλος τὸν ἐφίμερον ὕμνον ἀείσῃς.
Κοὔ τοι τι φθονέω· πόταγ' ὦ 'γαθέ· τὰν γὰρ ἀοιδὰν
Οὔτι πᾳ εἰς Ἀΐδαν γε τὸν ἐκλελάθοντα φυλαξεῖς.

ΘΥΡΣΙΣ.

Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Θύρσις ὅδ' ὡξ Αἴτνας, καὶ Θύρσιδος ἁδέα φωνά.
Πᾷ ποκ' ἄρ' ἦσθ' ὅκα Δάφνις ἐτάκετο; πᾷ ποκα νύμφαι;

Ἢ κατὰ Πηνειῶ καλὰ τέμπεα, ἢ κατὰ Πίνδω;
Οὐ γὰρ δὴ ποταμοῖο μέγαν ῥόον εἴχετ' Ἀνάπω,
Οὐδ' Αἴτνας σκοπιάν, οὐδ' Ἄκιδος ἱερὸν ὕδωρ.
Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Τῆνον μὰν θῶες, τῆνον λύκοι ὠρύσαντο,
Τῆνον χὠ 'κ δρυμοῖο λέων ἀνέκλαυσε θανόντα.
Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Πολλαί οἱ πὰρ ποσὶ βόες, πολλοὶ δέ τε ταῦροι,
Πολλαὶ δ' αὖ δαμάλαι καὶ πόρτιες ὠδύραντο.
Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ἦνθ' Ἑρμᾶς πράτιστος ἀπ' ὤρεος. εἶπε δέ, Δάφνι,
Τίς τυ κατατρύχει; τίνος ὦ 'γαθὲ τόσσον ἔρασαι;
Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ἦνθον τοὶ βῶται, τοὶ ποιμένες, ᾡπόλοι ἦνθον.
Πάντες ἀνηρώτευν τί πάθοι κακόν. ἦνθ' ὁ Πρίηπος,
Κῆφα, Δάφνι τάλαν, τί τὺ τάκεαι; ἁ δέ τε κώρα
Πᾶσαν ἀνὰ κράναν, πάντ' ἄλσεα ποσσὶ φορεῖται,
(Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς)
Ζατεῦσ'· ἆ δύσερώς τις ἄγαν καὶ ἀμήχανος ἐσσί.
Βώτας μὰν ἐλέγευ· νῦν δ' αἰπόλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
Ὡπόλος ὅκκ' ἐσορῇ τὰς μηκάδας, οἷα βατεῦνται,
Τάκεται ὀφθαλμώς, ὅτι οὐ τράγος αὐτὸς ἔγεντο.
Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Καὶ τὺ δ', ἐπεί κ' ἐσορῇς τὰς παρθένος, οἷα γελῶντι,
Τάκεαι ὀφθαλμώς, ὅτι οὐ μετὰ ταῖσι χορεύεις.
Τὼς δ', οὐδὲν ποτελέξαθ' ὁ βουκόλος· ἀλλὰ τὸν αὐτῶ
Ἄνυε πικρὸν ἔρωτα, καὶ ἐς τέλος ἄνυε μοίρας.
Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ἦνθέ γε μὰν ἁδεῖα καὶ ἁ Κύπρις γελάοισα,
Λάθρη μὲν γελάοισα, βαρὺν δ' ἀνὰ θυμὸν ἔχοισα·
Κῆπε. Τὺ θὴν τὸν ἔρωτα κατεύχεο Δάφνι λυγίξειν·
Ἆρ' οὐκ αὐτὸς ἔρωτος ὑπ' ἀργαλέω ἐλυγίχθης;

Ἀρ-

Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Τὰν δ' ἄρα χὼ Δάφνις ποταμείψατο, Κύπρι βαρεῖα,
Κύπρι νεμεσσατὰ, Κύπρι θνατοῖσιν ἀπεχθής.
Ἤδη γὰρ φράσδῃ πάνθ' ἅλιον ἄμμι δεδύκειν.
Δάφνις κεἰν Ἀΐδᾳ κακὸν ἔσσεται ἄλγος ἔρωτος.
Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Οὐ λέγεται τὰν Κύπριν ὁ βουκόλος, ἕρπε ποτ' Ἴδαν,
Ἕρπε ποτ' Ἀγχίσαν· τηνεὶ δρύες, ὧδε κύπειρος,
Ὧδε καλὸν βομβεῦντι ποτὶ σμάνεσσι μέλισσαι.
Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ὡραῖος χὤδωνις, ἐπεὶ καὶ μᾶλα νομεύει,
Καὶ πτῶκας βάλλει, καὶ θηρία πάντα διώκει.
Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Αὖτις ὅπως στάσῃ Διομήδεος ἄσσον ἰοῖσα,
Καὶ λέγε, Τὸν βώταν νικῶ Δάφνιν, ἀλλὰ μάχευ μοι.
Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς·
Ὦ λύκοι, ὦ θῶες, ὦ ἀν ὤρεα φωλάδες ἄρκτοι,
Χαίρεθ'· ὁ βουκόλος ὔμμιν ἐγὼ Δάφνις οὐκέτ' ἀν ὕλαν,
Οὐκέτ' ἀνὰ δρυμώς, οὐκ ἄλσεα. χαῖρ' Ἀρέθοισα,
Καὶ ποταμοὶ, τοὶ χεῖτε καλὸν κατὰ Θύμβριδος ὕδωρ·
Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Δάφνις ἐγὼν ὅδε τῆνος ὁ τὰς βόας ὧδε νομεύων,
Δάφνις ὁ τὼς ταύρως καὶ πόρτιας ὧδε ποτίσδων.
Ἄρχετε βουκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ὦ Πὰν Πὰν, εἴτ' ἐσσὶ κατ' ὤρεα μακρὰ Λυκαίω,
Εἴτε τύ γ' ἀμφιπολεῖς μέγα Μαίναλον· ἔνθ' ἐπὶ νᾶσον
Τὰν Σικελὰν, Ἑλίκας δὲ λίπε ῥίον, αἰπύ τε σᾶμα
Τῆνο Λυκαονίδαο, τὸ καὶ μακάρεσσιν ἀγητόν.
Λήγετε βουκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Ἔνθ' ὦναξ, καὶ τάνδε φέρ' εὐπάκτοιο μελίπνουν
Ἐκ κηρῶ σύριγγα καλὰν, περὶ χεῖλος ἑλικτάν.
Ἦ γὰρ ἐγὼν ὑπ' ἔρωτος ἐς ἅδαν ἕλκομαι ἤδη.

Λήγετε βωκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγετ᾽ ἀοιδᾶς.
Νῦν ἴα μὲν φορέοιτε βάτοι, φορέοιτε δ᾽ ἄκανθαι·
Ἁ δὲ καλὰ νάρκισσος ἐπ᾽ ἀρκεύθοισι κομάσαι·
Πάντα δ᾽ ἔναλλα γένοιτο, καὶ ἁ πίτυς ὄχνας ἐνείκαι·
Δάφνις ἐπεὶ θνάσκει· καὶ τὼς κύνας ὥλαφος ἕλκοι,
Κἠξ ὀρέων τοὶ σκῶπες ἀηδόσι γαρύσαιντο.
Λήγετε βωκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγετ᾽ ἀοιδᾶς.
Χὼ μὲν, τόσσ᾽ εἰπὼν ἀπεπαύσατο· τὸν δ᾽ Ἀφροδίτα
Ἤθελ᾽ ἀνορθῶσαι· τά γε μὰν λίνα πάντα λελοίπει
Ἐκ Μοιρᾶν. χὠ Δάφνις ἔβα ῥόον, ἔκλυσε δίνα
Τὸν μώσαις φίλον ἄνδρα, τὸν οὐ νύμφαισιν ἀπεχθῆ.
Λήγετε βωκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγετ᾽ ἀοιδᾶς.
Καὶ τὺ δίδου τὰν αἶγα, τό τε σκύφος, ὥς μιν ἀμέλξας,
Σπείσω ταῖς μοίσαις. ὦ χαίρετε πολλάκι μοῖσαι,
Χαίρετ᾽· ἐγὼ δ᾽ ὔμμιν καὶ ἐς ὕστερον ἅδιον ᾀσῶ.

ΑΙΠΟΛΟΣ.

Πλῆρές τοι μέλιτος τὸ καλὸν στόμα Θύρσι γένοιτο,
Πλῆρες δὲ σχαδόνων· καὶ ἀπ᾽ Αἰγίλω ἰσχάδα τρώγοις
Ἀδεῖαν· τέττιγος ἐπεὶ τύγε φέρτερον ᾄδεις.
Ἠνὶ δέ τοι τὸ δέπας· θᾶσαι φίλος ὡς καλὸν ὄσδει·
Ὡρᾶν πεπλύσθαι νιν ἐπὶ κράναισι δοκασεῖς.
Ὧδ᾽ ἴθι Κισσαίθα. τὺ δ᾽ ἄμελγέ νιν· αἱ δὲ χίμαιραι
Οὐ μὴ σκιρτάσητε, μὴ ὁ τράγος ὔμμιν ἀναστῇ.

ΠΙΝΔΑΡΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑ.

ΙΕΡΩΝΙ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΩ,

κέλητι.

Εἶδος Α'.

ΑΡΙΣΤΟΝ μὲν ὕδωρ· ὁ δὲ
χρυσὸς, αἰθόμενον πῦρ
ἅτε διαπρέπει νυ-
κτὶ, μεγάνορος ἔξοχα πλούτου.
εἰ δ' ἄεθλα γαρύεν
ἔλδεαι φίλον ἦτορ,
μηκέθ' ἁλίου σκόπει
ἄλλο θαλπνότερον
ἐν ἁμέρᾳ φαεινὸν ἄστρον
ἐρήμας δι' αἰθέρος·
μηδ' ὀλυμπίας ἀγῶνα
φέρτερον αὐδάσομεν.
ὅθεν ὁ πολύφατος
ὕμνος ἀμφιβάλλεται
σοφῶν μητίεσι, κελαδεῖν
Κρόνου παῖδ', ἐς ἀφνεὰν ἱκομένους
μάκαιραν Ἱέρωνος ἑστίαν·

ΑΝΤΙΣΤΡ. α'. ΚΩ. ιζ.

θεμιστεῖον ὃς ἀμφέπει

σκᾶπτον ἐν πολυμάλῳ
Σικελίᾳ, δρέπων μὲν
κορυφὰς ἀρετᾶν ἀπὸ πασᾶν·
ἀγλαΐζεται δὲ καὶ
μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ,
οἷα παίζομεν φίλαν
ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ
τράπεζαν. ἀλλὰ δωρίαν ἀ-
πὸ φόρμιγγα πασσάλου
λάμβαν', εἴ τι τοι Πίσας τε
καὶ Φερενίκου χάρις
νόον ὑπὸ γλυκυτά-
ταις ἔθηκε φροντίσιν·
ὅτε παρ' Ἀλφεῷ σύτο, δέμας
ἀκέντητον ἐν δρόμοισι παρέχων,
κράτει δὲ προσέμιξε δεσπόταν,

ΕΠΩ. α΄. ΚΩ. ιγ.

Συρακόσιον ἱπποχάρμαν
βασιλῆα. λάμπει
δέ οἱ κλέος παρ' εὐάνορι Λυδοῦ
*Πέλοπος ἀποικίᾳ· τοῦ μεγασθενὴς
ἐράσσατο γαιάοχος Ποσειδᾶν,
ἐπεί νιν καθαροῦ λέβητος ἔξελεν
Κλωθὼ, ἐλέφαντι φαίδιμον
ὦμον κεκαδμένον.
ἦ θαύματα πολλά.
καί πού τι καὶ βροτῶν φρένας,
ὑπὲρ τὸν ἀληθῆ λόγον,
δεδαιδαλμένοι ψεύδεσι ποικίλοις
ἐξαπατῶντι μῦθοι.

ΣΤΡΟ.

ΣΤΡΟ. β'. ΚΩ. ι'

χάρις δ' ἅπερ ἅπαντα τεύ-
χει τὰ μείλιχα θνατοῖς,
ἐπιφέροισα τιμὰν,
καὶ ἄπιστον ἐμήσατο πιστὸν
ἔμμεναι τὸ πολλάκις.
ἁμέραι δ' ἐπίλοιποι,
μάρτυρες σοφώτατοι.
ἔστι δ' ἀνδρὶ φάμεν
ἐοικὸς ἀμφὶ δαιμόνων κα-
λά. μείων γὰρ αἰτία.
υἱὲ Ταντάλου, σὲ δ' ἀντί-
α προτέρων φθέγξομαι.
ὁπότ' ἐκάλεσε πα-
τὴρ τὸν εὐνομώτατον
ἐς ἔρανον, φίλαν τε Σίπυλον,
ἀμοιβαῖα θεοῖσι δεῖπνα παρέχων,
τότ' ἀγλαοτρίαιναν ἁρπάσαι,

ΑΝΤΙΣΤΡ. β'. ΚΩ. ιζ.

δαμέντα φρένας ἱμέρῳ,
χρυσέαισί τ' ἂν ἵπποις,
ὕπατον εὐρυτίμου
ποτὶ δῶμα Διὸς μεταβᾶσαι.
ἔνθα δευτέρῳ χρόνῳ
ἦλθε καὶ Γανυμήδης
Ζηνὶ τωὔτ' ἐπὶ χρέος.
ὡς δ' ἄφαντος ἔπε-
λες, οὐδὲ ματρὶ πολλὰ μαιό-

μενοι φῶτες ἄγαγον,
ἔννεπε κρυφᾷ τις αὐτί-
κα φθονερῶν γειτόνων,
ὕδατος ὅτι τε πυ-
ρὶ ζέοισαν ἀμφ' ἀκμὰν
μαχαίρᾳ τάμον κατὰ μέλη,
τραπέζαισί τ' ἀμφὶ-δεύτατα κρεῶν
σέθεν διεδάσαντο, καὶ φάγον.

ΕΠΩ. β'. ΚΩ. ιγ.

ἐμοὶ δ' ἄπορα γαστρίμαργον
μακάρων τιν' εἰπεῖν.
ἀφίσταμαι. ἀκέρδεια λέλογχε
θαμινὰ κακαγόρως. εἰ δὲ δή τιν' ἄν-
δρα θνατὸν ὀλύμπου σκοποὶ ἐτίμα-
σαν, ἦν Τάνταλος οὗτος. ἀλλὰ γὰρ κατα-
πέψαι μέγαν ὄλβον οὐκ ἐδυ-
νάσθη· κόρῳ δ' ἕλεν
ἄταν ὑπέροπλον,
τάν οἱ πατὴρ ὑπερκρέμα-
σε, καρτερὸν αὐτῷ λίθον·
τὸν αἰεὶ μενοινῶν κεφαλᾶς βαλεῖν,
εὐφροσύνας ἀλᾶται.

ΣΤΡΟΦΗ Γ. ΚΩ. ιζ.

ἔχει δ' ἀπάλαμον βίον
τοῦτον, ἐμπεδόμοχθον,
μετὰ τριῶν τέταρτον
πόνον, ἀθανάτων ὅτι κλέψαις
ἁλίκεσσι συμπόταις

νέκταρ ἀμβροσίαν τε
δῶκεν, οἷσιν ἄφθιτον
θέσαν· εἰ δὲ θεὸν
ἀνήρ τις ἔλπεταί τι λασέ-
μεν ἔρδων, ἁμαρτάνει.
τοὔνεκα προῆκαν υἱὸν
ἀθάνατοί οἱ πάλιν
μετὰ τὸ ταχύποτμον
αὖθις ἀνέρων ἔθνος.
πρὸς εὐάνθεμον δ', ὅτε φυὰν
λάχναι νιν μέλαν γένειον ἔρεφον,
ἑτοῖμον ἀνεφρόντισεν γάμον,

ΑΝΤΙΣΤΡ. γ'. ΚΩ. ιζ.

Πισάτα παρὰ πατρὸς εὔ-
δοξον Ἱπποδάμειαν
σχεθέμεν. ἄγχι δ' ἐλθὼν
πολιᾶς ἁλὸς οἶος ἐν ὄρφνᾳ,
ἄπυεν βαρύκτυπον
Εὐτρίαιναν. ὁ δ' αὐτῷ
πὰρ ποσὶ σχεδὸν φάνη·
τῷ μὲν εἶπε, Φίλι-
α δῶρα Κυπρίας ἄγ' εἴ τι
Ποσείδαον ἐς χάριν
τέλλεται, πέδασον ἔγχος
Οἰνομάου χάλκεον,
ἐμὲ δ' ἐπὶ ταχυτά-
των πόρευσον ἁρμάτων
ἐς Ἆλιν, κράτει δὲ πέλασον.
ἐπεὶ τρεῖς γε καὶ δέκ' ἄνδρας ὀλέσαις
ἐρῶντας, ἀναβάλλεται γάμον

ΕΠΩ.

ΕΠΩ. γ'. ΚΩ. ιγ'.

θυγατρός. ὁ μέγας δὲ κίνδυ-
νος ἄναλκιν οὐ φῶ-
τα λαμβάνει. θανεῖν δ' οἷσιν ἀνάγκα,
τί κέ τις ἀνώνυμον γῆρας ἐν σκότῳ
καθήμενος ἕψοι μάταν, ἁπάντων
καλῶν ἄμμορος; ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οὗτος
ἄθλος γ' ὑποκείσεται, τὺ δὲ
πρᾶξιν φίλαν δίδοι.
ὣς ἔννεπεν· οὐδ' ἀ-
κράντοις ἐφάψατ' ὦν ἔπεσ-
σι. τὸν μὲν ἀγάλλων θεὸς,
ἔδωκεν δίφρον χρύσεον, ἐν πτεροῖ-
σίν τ' ἀκάμαντας ἵππους.

ΣΤΡΟ. δ'. ΚΩ. ιζ'.

ἕλεν δ' Οἰνομάου βίαν,
παρθένον τε σύνευνον.
τέκε δὲ λαγέτας ἕξ,
ἀρεταῖσι μεμαλότας υἱούς.
νῦν δ' ἐν αἱμακουρίαις
ἀγλααῖσι μέμικται,
Ἀλφεοῦ πόρῳ κλιθείς,
τύμβον ἀμφίπολον
ἔχων πολυξενωτάτῳ πα-
ρὰ βωμῷ· τὸ δὲ κλέος
τηλόθεν δέδορκε τᾶν Ὀ-
λυμπιάδων, ἐν δρόμοις
Πέλοπος, ἵνα ταχυ-

τὰς

τὰς ποδῶν ἐρίζεται,
ἀκμαί τ' ἰσχύος θρασύπονοι.
ὁ νικῶν δὲ, λοιπὸν ἀμφὶ βίοτον
ἔχει μελιτόεσσαν εὐδίαν,

ΑΝΤΙΣΤΡ. δ. ΚΩ. ιζ.

ἀέθλων γ' ἕνεκεν. τὸ δὲ ἀ-
εὶ παράμερον ἐσλὸν,
ὕπατον ἔρχεται παν-
τὶ βροτῷ. ἐμὲ δὲ στεφανῶσαι
κεῖνον ἱππικῷ νόμῳ
αἰοληΐδι μολπᾷ
χρή. πέποιθα δὲ ξένον
μή τιν' ἀμφότερα
καλῶν τι ἴδριν ἄλλον ἢ δύ-
ναμιν κυριώτερον,
τῶν γε νῦν, κλυταῖσι δαιδα-
λωσέμεν ὕμνων πτυχαῖς.
θεὸς ἐπίτροπος ἐ-
ὼν, τεαῖσι μήδεται
ἔχων τοῦτο κῆδος Ἱέρων
μερίμναισιν. εἰ δὲ μὴ ταχὺ λίποι,
ἔτι γλυκυτέραν κεν ἔλπομαι

ΕΠΩ. δ. ΚΩ. ιγ.

σὺν ἅρματι θοῷ κλεΐξειν,
ἐπίκουρον εὑρὼν
ὁδὸν λόγων, παρ' εὐδείελον ἐλθὼν
Κρόνιον. ἐμοὶ μὲν ὦν μοῖσα καρτερώ-
τατον βέλος ἀλκᾷ τρέφει. ἐπ' ἄλλοι-

π

σι δ' ἄλλοι μεγάλοι· τὸ δ' ἔσχατον κορυ-
φοῦται βασιλεῦσι. μηκέτι
πάπταινε πόρσιον.
εἴη σέ τε τοῦτον
ὑψοῦ χρόνον πατεῖν, ἐμέ
τε τοσάδε νικαφόροις
ὁμιλεῖν, πρόφαντον σοφίᾳ. καθ' ἕλ-
λανας ἐόντα παντᾷ.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΤΟΥ

ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΗΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ·

Ἡ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΒΙΒΛΙΟΙ Θ΄,

Ἐπιγραφόμεναι ΜΟΥΣΑΙ.

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΠΡΩΤΗ,

Ἐπιγραφομένη ΚΛΕΙΩ.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ Ἀλικαρνασσῆος ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε· ὡς μήτε τὰ γινόμενα ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται, μήτε ἔργα μεγάλα τε καὶ θωϋμαστὰ, τὰ μὲν Ἕλλησι, τὰ δὲ βαρβάροισιν ἀποδεχθέντα, ἀκλεᾶ γένηται· τά τε ἄλλα, καὶ δι᾽ ἣν αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι. Περσέων μέν νυν οἱ λόγιοι Φοίνικας φασὶ γενέσθαι τῆς διαφορῆς αἰτίους. τούτους γὰρ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης ἀπικομένους ἐπὶ τήνδε τὴν θάλασσαν, καὶ οἰκήσαντας τοῦτον τὸν χῶρον τὸν καὶ νῦν οἰκέουσιν, αὐτίκα ναυτιλίῃσι μακρῇσιν ἐπιθέσθαι. ἀπαγινέοντας δὲ φορτία Αἰγύπτιά τε καὶ Ἀσσύρια, τῇ τε ἄλλῃ χώρῃ ἐσαπικνέεσθαι, καὶ δὴ καὶ ἐς Ἄργος. τὸ δὲ Ἄργος τοῦτον τὸν χρόνον προεῖχεν ἅ-

πασι

πᾶσι τῶν ἐν τῇ νῦν Ἑλλάδι καλεομένῃ χώρῃ. ἀπικομένους δὲ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ Ἄργος τοῦτο, διατίθεσθαι τὸν φόρτον. πέμπτῃ δὲ ἢ ἕκτῃ ἡμέρῃ ἀπ' ἧς ἀπίκοντο, ἐξεμπολημένων σφι σχεδὸν πάντων, ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν γυναῖκας, ἄλλας τε πολλὰς, καὶ δὴ καὶ τοῦ βασιλῆος θυγατέρα. τὸ δέ οἱ οὔνομα εἶναι κατὰ τὠυτὸ τὸ καὶ Ἕλληνες λέγουσιν, Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου. ταύτας στάσας κατὰ πρύμνην τῆς νηὸς, ὠνέεσθαι τῶν φορτίων τῶν σφίν ἦν θυμὸς μάλιστα· καὶ τοὺς Φοίνικας διακελευσαμένους ὁρμῆσαι ἐπ' αὐτάς. τὰς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν γυναικῶν ἀποφυγέειν, τὴν δὲ Ἰοῦν σὺν ἄλλῃσιν ἁρπασθῆναι. ἐσβαλομένους δὲ ἐς τὴν νέα, οἴχεσθαι ἀποπλέοντας ἐπ' Αἰγύπτου. Οὕτω μὲν Ἰοῦν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέσθαι λέγουσι Πέρσαι, οὐκ ὡς Ἕλληνες· καὶ τῶν ἀδικημάτων τοῦτο ἄρξαι πρῶτον. μετὰ δὲ ταῦτα, Ἑλλήνων τινὰς (οὐ γὰρ ἔχουσι τοὔνομα ἀπηγήσασθαι) φασὶ τῆς Φοινίκης ἐς Τύρον προσσχόντας, ἁρπάσαι τοῦ βασιλῆος τὴν θυγατέρα Εὐρώπην. (εἴησαν δ' ἂν οὗτοι Κρῆτες) ταῦτα δὴ ἴσα σφι πρὸς ἴσα γενέσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα, Ἕλληνας αἰτίους τῆς δευτέρης ἀδικίης γενέσθαι. καταπλώσαντας γὰρ μακρῇ νηὶ ἐς Αἶάν τε τὴν Κολχίδα καὶ ἐπὶ Φᾶσιν ποταμὸν, ἐνθεῦτεν, διαπρηξαμένους καὶ τἆλλα τῶν εἵνεκεν ἀπίκοντο, ἁρπάσαι τοῦ βασιλῆος τὴν θυγατέρα Μηδείην. Πέμψαντα δὲ τὸν Κόλχων βασιλῆα ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυκα, αἰτέειν τε δίκας τῆς ἁρπαγῆς, καὶ ἀπαιτέειν τὴν θυγατέρα· τοὺς δὲ ὑποκρίνασθαι, ὡς οὐδὲ ἐκεῖνοι Ἰοῦς τῆς Ἀργείης ἔδοσάν σφι δίκας τῆς ἁρπαγῆς· οὐδὲ ὦν αὐτοὶ δώσειν ἐκείνοισι. Δευτέρῃ δὲ λέγουσι γενεῇ μετὰ ταῦτα Ἀλέξανδρον τὸν Πριάμου, ἀκηκοότα ταῦτα, ἐθελῆσαί οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος δι' ἁρπαγῆς γενέσθαι γυναῖκα, ἐπιστάμενον πάντως ὅτι οὐ δώσει δίκας· οὐδὲ γὰρ ἐκείνους διδόναι. οὕτω δὴ ἁρπάσαντος αὐτοῦ Ἑλένην, τοῖσι Ἕλλησι δόξαι, πρῶτον πέμψαντας ἀγγέλους, ἀπαιτέειν τε Ἑλένην, καὶ δίκας τῆς ἁρπαγῆς αἰτέειν. τοὺς δὲ, προϊσχομένων ταῦτα, προφέρειν σφι Μηδείης τὴν ἁρπαγήν.

γήν. ὡς οὐ δόντες αὐτοὶ δίκας, οὐδὲ ἐκδόντες ἀπαιτεόντων, βουλοίατό σφι παρ' ἄλλων δίκας γίνεσθαι; Μέχρι μὲν ὦν τούτων, ἁρπαγὰς μούνας εἶναι παρ' ἀλλήλων· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, Ἕλληνας δὴ μεγάλως αἰτίους γενέσθαι. προτέρους γὰρ ἄρξαι στρατεύεσθαι ἐς τὴν Ἀσίην, ἢ σφέας ἐς τὴν Εὐρώπην. τὸ μὲν νυν ἁρπάζειν γυναῖκας, ἀνδρῶν ἀδίκων ἔργον νομίζειν εἶναι· τὸ δὲ ἁρπασθεισέων σπουδὴν ποιήσασθαι τιμωρέειν, ἀνοήτων· τὸ δὲ μηδεμίαν ὤρην ἔχειν ἁρπασθεισέων, σωφρόνων· δῆλα γὰρ δὴ ὅτι εἰ μὴ αὐταὶ ἐβούλοντο, οὐκ ἂν ἡρπάζοντο. σφέας μὲν δὴ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίης λέγουσι Πέρσαι ἁρπαζομένων τῶν γυναικῶν λόγον οὐδένα ποιήσασθαι. Ἕλληνας δὲ Λακεδαιμονίης εἵνεκεν γυναικὸς στόλον μέγαν συναγεῖραι, καὶ ἔπειτα ἐλθόντας ἐς τὴν Ἀσίην, τὴν Πριάμου δύναμιν κατελεῖν· ἀπὸ τούτου τε αἰεὶ ἡγήσασθαι τὸ Ἑλληνικὸν σφίσιν εἶναι πολέμιον. τὴν γὰρ Ἀσίην καὶ τὰ ἐνοικέοντα ἔθνεα βάρβαρα οἰκειεῦνται οἱ Πέρσαι, τὴν δὲ Εὐρώπην καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἥγηνται κεχωρίσθαι. Οὕτω μὲν Πέρσαι λέγουσι γενέσθαι, καὶ διὰ τὴν Ἰλίου ἅλωσιν εὑρίσκουσι σφίσιν ἐοῦσαν τὴν ἀρχὴν τῆς ἔχθρης τῆς ἐς τοὺς Ἕλληνας. περὶ δὲ τῆς Ἰοῦς οὐκ ὁμολογέουσι Πέρσῃσιν οὕτω Φοίνικες· οὐ γὰρ ἁρπαγῇ σφέας χρησαμένους λέγουσιν ἀγαγεῖν αὐτὴν ἐς Αἴγυπτον, ἀλλ' ὡς ἐν τῷ Ἄργεϊ ἐμίσγετο τῷ ναυκλήρῳ τῆς νηός· ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ἔγκυος ἐοῦσα, αἰδεομένη τοὺς τοκέας, οὕτω δὴ ἐθελοντὴν αὐτὴν τοῖσι Φοίνιξι συνεκπλῶσαι, ὡς ἂν μὴ κατάδηλος γένηται. ταῦτα μέν νυν Πέρσαι τε καὶ Φοίνικες λέγουσιν. ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἔρχομαι ἐρέων ὡς οὕτως ἢ ἄλλως κως ταῦτα ἐγένετο· τὸν δὲ οἶδα αὐτὸς πρῶτον ὑπάρξαντα ἀδίκων ἔργων ἐς τοὺς Ἕλληνας, τοῦτον σημήνας, προβήσομαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου, ὁμοίως μικρὰ καὶ μεγάλα ἄστεα ἀνθρώπων ἐπεξιών. τὰ γὰρ τὸ πάλαι μεγάλα ἦν, τὰ πολλὰ αὐτῶν σμικρὰ γέγονε· τὰ δὲ ἐπ' ἐμεῦ ἦν μεγάλα, πρότερον ἦν σμικρά. τὴν ἀνθρωπηίην ὦν ἐπιστάμενος εὐδαι-

μονίην οὐδαμὰ ἐν τὠυτῷ μένουσαν, ἐπιμνήσομαι ἀμφοτέρων ὁμοίως.

ΚΡΟΙΣΟΣ ἦν Λυδὸς μὲν τὸ γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω· τύραννος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσαμβρίης μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων, ἐξίει πρὸς Βορῆν ἄνεμον ἐς τὸν Εὔξεινον καλεόμενον πόντον. οὗτος ὁ Κροῖσος, βαρβάρων πρῶτος τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, τοὺς μὲν κατεστρέψατο Ἑλλήνων ἐς φόρου ἀπαγωγὴν, τοὺς δὲ, φίλους προσεποιήσατο. κατεστρέψατο μὲν Ἴωνάς τε καὶ Αἰολέας, καὶ Δωριέας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ· φίλους δὲ προσεποιήσατο Λακεδαιμονίους. πρὸ δὲ τῆς Κροίσου ἀρχῆς πάντες Ἕλληνες ἦσαν ἐλεύθεροι. τὸ γὰρ Κιμμερίων στράτευμα τὸ ἐπὶ τὴν Ἰωνίην ἀπικόμενον, Κροίσου ἐὸν πρεσβύτερον, οὐ καταστροφὴ ἐγένετο τῶν πολίων, ἀλλ' ἐξ ἐπιδρομῆς ἁρπαγή. Ἡ δὲ ἡγεμονίη οὕτω περιῆλθεν, ἐοῦσα Ἡρακλειδέων, ἐς τὸ γένος τὸ Κροίσου, καλεομένους δὲ Μερμνάδας. ἦν Κανδαύλης, τὸν οἱ Ἕλληνες Μυρσίλον καλέουσι, τύραννος Σαρδίων, ἀπόγονος δὲ Ἀλκαίου τοῦ Ἡρακλέος. Ἄγρων μὲν γὰρ ὁ Νίνου, τοῦ Βήλου, τοῦ Ἀλκαίου, πρῶτος Ἡρακλειδέων βασιλεὺς ἐγένετο Σαρδίων· Κανδαύλης δὲ ὁ Μύρσου, ὕστατος. οἱ δὲ πρότερον Ἄγρωνος βασιλεύσαντες ταύτης τῆς χώρης, ἦσαν ἀπόγονοι Λυδοῦ τοῦ Ἄτυος· ἀπ' ὅτευ ὁ δῆμος Λύδιος ἐκλήθη ὁ πᾶς οὗτος, πρότερον Μηΐων καλεόμενος. παρὰ τούτων δὲ Ἡρακλεῖδαι ἐπιτραφθέντες, ἔσχον τὴν ἀρχὴν ἐκ θεοπροπίου, ἐκ δούλης τε τῆς Ἰαρδάνου γεγονότες καὶ Ἡρακλέος· ἄρξαντες ἐπὶ δύο καὶ εἴκοσι γενεὰς ἀνδρῶν, ἔτεα πέντε τε καὶ πεντακόσια, παῖς παρὰ πατρὸς ἐκδεκόμενος τὴν ἀρχὴν, μέχρι Κανδαύλεω τοῦ Μύρσου. Οὗτος δὴ ὦν ὁ Κανδαύλης ἠράσθη τῆς ἑωυτοῦ γυναικός· ἐρασθεὶς δὲ, ἐνόμιζέ οἱ εἶναι γυναῖκα πολλὸν πασέων καλλίστην. ὥστε δὲ ταῦτα νομίζων· ἦν γάρ οἱ τῶν αἰχμοφόρων Γύγης ὁ Δασκύλου ἀρεσκόμενος μάλιστα, τούτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ σπουδαιέστερα τῶν πρηγμάτων ὑπερε-

τί-

ἐτίθετο ὁ Κανδαύλης, καὶ δὴ καὶ τὸ εἶδος τῆς γυναικὸς ὑπερεπαινέων. χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος (χρῆν γὰρ Κανδαύλῃ γενέσθαι κακῶς) ἔλεγε πρὸς τὸν Γύγην τοιάδε, Γύγη, οὐ γάρ σε δοκέω πείθεσθαί μοι λέγοντι περὶ τοῦ εἴδεος τῆς γυναικός (ὦτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισι ἐόντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν) ποίεε ὅκως ἐκείνην θεήσεαι γυμνήν. ὁ δὲ, μέγα ἀμβώσας, εἶπε, Δέσποτα, τίνα λέγεις λόγον οὐκ ὑγιέα, κελεύων με δέσποιναν τὴν ἐμὴν θεήσασθαι γυμνήν; ἅμα δὲ κιθῶνι ἐκδυομένῳ συνεκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ γυνή. πάλαι δὲ τὰ καλὰ ἀνθρώποισι ἐξεύρηται, ἐκ τῶν μανθάνειν δεῖ. ἐν τοῖσιν ἓν τόδε ἐστί, τινὰ σκοπέειν τὰ ἑωυτοῦ. ἐγὼ δὲ πείθομαι ἐκείνην εἶναι πασέων γυναικῶν καλλίστην, καὶ σέο δέομαι μὴ δέεσθαι ἀνόμων. Ὁ μὲν δὴ, λέγων τοιαῦτα, ἀπεμάχετο, ἀρρωδέων μή τι οἱ ἐξ αὐτέων γένηται κακόν. ὁ δὲ ἀμείβετο τοιάδε, Θάρσει Γύγη, καὶ μὴ φοβεῦ μήτε ἐμὲ, ὥς σεο πειρώμενον λέγω λόγον τόνδε· μήτε γυναῖκα τὴν ἐμὴν, μή τι τοι ἐξ αὐτῆς γένηται βλάβος. ἀρχὴν γὰρ ἐγὼ μηχανήσομαι οὕτως ὥστε μηδὲ μαθεῖν μιν ὀφθεῖσαν ὑπὸ σεῦ. ἐγὼ γάρ σε ἐς τὸ οἴκημα ἐν τῷ κοιμώμεθα, ὄπισθε τῆς ἀνοιγομένης θύρης στήσω. μετὰ δ' ἐμὲ ἐσελθόντα, παρέσται καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμὴ ἐς κοιτῶνα. κέεται δὲ ἀγχοῦ τῆς ἐσόδου θρόνος· ἐπὶ τοῦτον τῶν ἱματίων κατὰ ἓν ἕκαστον ἐκδύνουσα θήσει, καὶ κατ' ἡσυχίην πολλὴν παρέξει τοι θεήσασθαι. ἐπεὰν δὲ ἀπὸ τοῦ θρόνου στείχῃ ἐπὶ τὴν εὐνὴν, κατὰ νώτου τε αὐτῆς γένῃ, σοὶ μελέτω τὸ ἐνθεῦτεν ὅκως μή σε ὄψεται ἰόντα διὰ τῶν θυρέων. Ὁ μὲν δὴ, ὡς οὐκ ἠδύνατο διαφυγέειν, ἦν ἕτοιμος. ὁ δὲ Κανδαύλης, ἐπεὶ ἐδόκεε ὥρη τῆς κοίτης εἶναι, ἤγαγε τὸν Γύγεα ἐς τὸ οἴκημα· καὶ μετὰ ταῦτα αὐτίκα παρῆν καὶ ἡ γυνή. ἐσελθοῦσαν δὲ καὶ τιθεῖσαν τὰ εἵματα ἐθηῆτο ὁ Γύγης. ὡς δὲ κατὰ νώτου ἐγένετο, ἰούσης τῆς γυναικὸς ἐς τὴν κοίτην, ὑπεκδὺς ἐχώρεε ἔξω. καὶ ἡ γυνὴ ὁρᾷ μιν ἐξιόντα. μαθοῦσα δὲ τὸ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, οὔτε ἀνέβωσεν, αἰσχυνθεῖσα, οὔτε ἐδο-

ξε μαθεῖν, ἐν νόῳ ἔχουσα τίσασθαι τὸν Κανδαύλεα. παρὰ γὰρ τοῖσι Λυδοῖσι, σχεδὸν δὲ καὶ παρὰ τοῖσι ἄλλοισι βαρβάροισι, καὶ ἄνδρα ὀφθῆναι γυμνὸν, αἰσχύνην μεγάλην φέρει. Τότε μὲν δὴ οὕτως, οὐδὲν δηλώσασα, ἡσυχίην εἶχεν· ὡς δὲ ἡμέρη τάχιστα ἐγεγόνεε, τῶν οἰκετέων τοὺς μάλιστα ὥρα πιστοὺς ἐόντας ἑωυτῇ, ἑτοίμους ποιησαμένη, ἐκάλεε τὸν Γύγεα. ὁ δὲ, οὐδὲν δοκέων αὐτὴν τῶν πρηχθέντων ἐπίστασθαι, ἦλθε καλεόμενος. ἐώθεε γὰρ καὶ πρόσθεν, ὅκως ἡ βασίλεια καλέοι, φοιτᾷν. ὡς δὲ ὁ Γύγης ἀπίκετο, ἔλεγε ἡ γυνὴ τάδε, Νῦν τοι δυοῖν ὁδοῖν παρεουσέων, Γύγη, δίδωμι αἵρεσιν, ὁκοτέρην βούλεαι τραπέσθαι. ἢ γὰρ Κανδαύλεα ἀποκτείνας, ἐμέ τε καὶ τὴν βασιληίην ἔχε τὴν Λυδῶν, ἢ αὐτόν σε αὐτίκα οὕτως ἀποθνήσκειν δεῖ· ὡς ἂν μὴ πάντα πειθόμενος Κανδαύλῃ, τοῦ λοιποῦ ἴδῃς τὰ μή σε δεῖ. ἀλλ' ἤτοι κεῖνόν γε τὸν ταῦτα βουλεύσαντα δεῖ ἀπόλλυσθαι, ἢ σὲ τὸν ἐμὲ γυμνὴν θηησάμενον, καὶ ποιήσαντα οὐ νομιζόμενα. ὁ δὲ Γύγης τέως μὲν ἀπεθώμαζε τὰ λεγόμενα· μετὰ δὲ, ἱκέτευε μή μιν ἀναγκαίῃ ἐνδέειν διακρῖναι τοιαύτην αἵρεσιν. οὐκ ὦν δὴ ἔπειθε, ἀλλ' ὥρα ἀναγκαίην ἀληθέως προκειμένην, ἢ τὸν δεσπότεα ἀποκτείνειν, ἢ αὐτὸν ὑπ' ἄλλων ἀπόλλυσθαι. αἱρέεται αὐτὸς περιεῖναι. ἐπειρώτα δὴ λέγων τάδε, Ἐπεί με ἀναγκάζεις δεσπότεα τὸν ἐμὸν κτείνειν, οὐκ ἐθέλοντα, φέρε ἀκούσω τίνι καὶ τρόπῳ ἐπιχειρήσωμεν αὐτῷ. ἡ δὲ, ὑπολαβοῦσα ἔφη, Ἐκ τοῦ αὐτοῦ μὲν χωρίου ἡ ὁρμὴ ἔσται ὅθεν περ καὶ ἐκεῖνος ἐμὲ ἐπεδέξατο γυμνήν· ὑπνωμένῳ δὲ ἡ ἐπιχείρησις ἔσται. Ὡς δὲ ἤρτυσαν τὴν ἐπιβουλὴν, νυκτὸς γενομένης, (οὐ γὰρ μετίετο ὁ Γύγης, οὐδέ οἱ ἦν ἀπαλλαγὴ οὐδεμίη, ἀλλ' ἔδεε ἢ αὐτὸν ἀπολωλέναι, ἢ Κανδαύλεα) εἵπετο ἐς τὸν θάλαμον τῇ γυναικί· καί μιν ἐκείνη, ἐγχειρίδιον δοῦσα, κατακρύπτει ὑπὸ τὴν αὐτὴν θύρην. καὶ μετὰ ταῦτα, ἀναπαυομένου Κανδαύλεω, ὑπεισδύς τε καὶ ἀποκτείνας αὐτὸν, ἔσχε καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν βασιληίην Γύ-

γης

γης· τοῦ καὶ Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος, κατὰ τὸν αὐτὸν χρό-
νον γενόμενος, ἐν ἰάμβῳ τριμέτρῳ ἐπεμνήσθη. Ἔσχε δὲ
τὴν βασιληίην, καὶ ἐκρατύνθη ἐκ τοῦ ἐν Δελφοῖσι χρηστηρίου.
ὡς γὰρ δὴ οἱ Λυδοὶ δεινὸν ἐποιεῦντο τὸ Κανδαύλεω πάθος,
καὶ ἔνοπλοι ἦσαν, συνέβησαν ἐς τὠυτὸ οἵ τε τοῦ Γύγεω στα-
σιῶται καὶ οἱ λοιποὶ Λυδοί, ἢν μὲν δὴ τὸ χρηστήριον ἀνέλῃ
μιν βασιλέα εἶναι τῶν Λυδῶν, τόνδε βασιλεύειν· ἢν δὲ μή,
ἀποδοῦναι ὀπίσω ἐς Ἡρακλείδας τὴν ἀρχήν. ἀνεῖλέ τε δὴ τὸ
χρηστήριον. καὶ ἐβασίλευσεν οὕτω Γύγης. τοσόνδε μέντοι εἶπεν
ἡ Πυθίη, ὡς Ἡρακλείδῃσι τίσις ἥξει ἐς τὸν πέμπτον ἀπόγονον
Γύγεω. τούτου τοῦ ἔπεος Λυδοί τε καὶ οἱ βασιλέες αὐτῶν λόγον
οὐδένα ἐποιεῦντο, πρὶν δὴ ἐπετελέσθη. Τὴν μὲν δὴ τυραννί-
δα οὕτως ἔσχον οἱ Μερμνάδαι, τοὺς Ἡρακλείδας ἀπελόμενοι.
Γύγης δὲ τυραννεύσας ἀπέπεμψεν ἀναθήματα ἐς Δελφοὺς οὐκ
ὀλίγα· ἀλλ' ὅσα μὲν ἀργύρου ἀναθήματα, ἔστιν οἱ πλεῖστα ἐν
Δελφοῖσι· πάρεξ δὲ τοῦ ἀργύρου, χρυσὸν ἄπλετον ἀνέθηκεν,
ἄλλον τε, καὶ τοῦ μάλιστα μνήμην ἄξιον ἔχειν ἐστί, κρητῆ-
ρές οἱ ἀριθμὸν ἓξ χρύσεοι ἀνακέαται. ἑστᾶσι δὲ οὗτοι ἐν τῷ
Κορινθίων θησαυρῷ, σταθμὸν ἔχοντες τριήκοντα τάλαντα.
ἀληθέϊ δὲ λόγῳ χρεωμένῳ, οὐ Κορινθίων τοῦ δήμου ἐστὶν ὁ
θησαυρός, ἀλλὰ Κυψέλου τοῦ Ἠετίωνος. οὗτος δὴ ὁ Γύγης,
πρῶτος βαρβάρων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ἐς Δελφοὺς ἀνέθηκεν
ἀναθήματα, μετὰ Μίδην τὸν Γορδίεω, τῆς Φρυγίης βασιλῆα.
ἀνέθηκε γὰρ δὴ καὶ Μίδης τὸν βασιλήιον θρόνον, ἐς τὸν προ-
κατίζων ἐδίκαζεν, ἐόντα ἀξιοθέητον. κεῖται δὲ ὁ θρόνος
οὗτος ἔνθα περ οἱ τοῦ Γύγεω κρητῆρες. ὁ δὲ χρυσὸς οὗτος καὶ
ὁ ἄργυρος τὸν ὁ Γύγης ἀνέθηκεν, ὑπὸ Δελφῶν καλέεται Γυ-
γάδας, ἐπὶ τοῦ ἀναθέντος ἐπωνυμίην. ἐσέβαλε μὲν νυν καὶ
οὗτος στρατιὴν, ἐπεί τε ἦρξεν, ἔς τε Μίλητον καὶ ἐς Σμύρ-
νην, καὶ Κολοφῶνος τὸ ἄστυ εἷλεν, ἀλλ' οὐδὲν γὰρ μέγα ἔρ-
γον ἀπ' αὐτοῦ ἄλλο ἐγένετο. βασιλεύσαντος δυῶν δέοντα
τεσσεράκοντα ἔτεα. τοῦτον μὲν παρήσομεν, τοσαῦτα ἐπιμνη-

θέντες. Ἄρδυος δὲ τοῦ Γύγεω μετὰ Γύγην βασιλεύσαντος μνήμην ποιήσομαι. οὗτος δὲ Πριηνέας τε εἷλεν, ἐς Μίλητόν τε ἐσέβαλεν. ἐπὶ τούτου τε τυραννεύοντος Σαρδίων, Κιμμέριοι ἐξ ἠθέων ὑπὸ Σκυθέων τῶν νομάδων ἐξαναστάντες, ἀπικέατο ἐς τὴν Ἀσίην, καὶ Σάρδις πλὴν τῆς ἀκροπόλιος εἷλον. Ἄρδυος δὲ βασιλεύσαντος ἑνὸς δέοντα πεντήκοντα ἔτεα, ἐξεδέξατο Σαδυάττης ὁ Ἄρδυος, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτεα δυώδεκα. Σαδυάττεω δὲ, Ἀλυάττης. οὗτος δὲ Κυαξάρῃ τε τῷ Δηϊόκεω ἀπογόνῳ ἐπολέμησε, καὶ Μήδοισι. Κιμμερίους τε ἐκ τῆς Ἀσίης ἐξήλασε. Σμύρνην τε τὴν ἀπὸ Κολοφῶνος κτισθεῖσαν εἷλεν, ἐς Κλαζομενάς τε ἐσέβαλεν. ἀπὸ μέν νυν τούτων οὐκ ὡς ἤθελεν ἀπήλλαξεν, ἀλλὰ προσπταίσας μεγάλως. ἄλλα δὲ ἔργα ἀπεδέξατο ἐὼν ἐν τῇ ἀρχῇ ἀξιαπηγητότατα τάδε. Ἐπολέμησε Μιλησίοισι, παραδεξάμενος τὸν πόλεμον παρὰ τοῦ πατρός. ἐπελαύνων γὰρ ἐπολιόρκησε τὴν Μίλητον τρόπῳ τοιῷδε. ὅκως μὲν εἴη ἐν τῇ γῇ καρπὸς ἁδρός, τηνικαῦτα ἐσέβαλλε τὴν στρατιήν. ἐστρατεύετο δὲ ὑπὸ συρίγγων τε καὶ πηκτίδων, καὶ αὐλοῦ γυναικηΐου τε καὶ ἀνδρηΐου. ὡς δὲ ἐς τὴν Μιλησίην ἀπίκοιτο, οἰκήματα μὲν τὰ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν οὔτε κατέβαλλεν, οὔτε ἐνεπίμπρη, οὔτε θύρας κατέσπα, ἔα δὲ κατὰ χώρην ἑστάναι· ὁ δὲ τά τε δένδρεα καὶ τὸν καρπὸν τὸν ἐν τῇ γῇ ὅκως διαφθείρειεν, ἀπαλλάσσετο ὀπίσω. τῆς γὰρ θαλάσσης οἱ Μιλήσιοι ἐπεκράτεον, ὥστε ἐπέδρης μὴ εἶναι ἔργον τῇ στρατιῇ. τὰς δὲ οἰκίας οὐ κατέβαλλεν ὁ Λυδός, τῶνδε εἵνεκα, ὅκως ἔχοιεν ἐνθεῦτεν ὁρμώμενοι τὴν γῆν σπείρειν τε καὶ ἐργάζεσθαι οἱ Μιλήσιοι· αὐτὸς δέ, ἐκείνων ἐργαζομένων, ἔχοι τι καὶ σίνεσθαι ἐσβάλλων. Ταῦτα ποιέων, ἐπολέμεε ἔτεα ἕνδεκα· ἐν τοῖσι τρώματα μεγάλα διφάσια Μιλησίων ἐγένετο, ἔν τε Λιμενηΐῳ χώρης τῆς σφετέρης μαχεσαμένων, καὶ ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ. τὰ μέν νυν ἓξ ἔτεα τῶν ἕνδεκα Σαδυάττης ὁ Ἄρδυος ἔτι Λυδῶν ἦρχε, ὁ καὶ ἐσβαλὼν τηνικαῦτα ἐς τὴν Μιλησίην τὴν στρα-

στρατιήν. (Σαδυάττης γὰρ ἔτος καὶ ὁ τὸν πόλεμον ἦν συνάψας) τὰ δὲ πέντε τῶν ἐτέων τὰ ἑπόμενα τοῖσιν ἕξ Ἀλυάττης ὁ Σαδυάττεω ἐπολέμεε. ὃς παραδεξάμενος (ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται) παρὰ τοῦ πατρὸς τὸν πόλεμον, προσεῖχε ἐντεταμένως. τοῖσι δὲ Μιλησίοισι οὐδαμοὶ Ἰώνων τὸν πόλεμον τοῦτον συνεπελάφρυνον, ὅτι μὴ Χῖοι μοῦνοι. οὗτοι δὲ τὸ ὅμοιον ἀνταποδιδόντες ἐτιμώρεον· καὶ γὰρ δὴ πρότερον οἱ Μιλήσιοι τοῖσι Χίοισι τὸν πρὸς Ἐρυθραίους πόλεμον συνδιήνεικαν.

Τῷ δὲ δυωδεκάτῳ ἔτεϊ λήϊου ἐμπιπραμένου ὑπὸ τῆς στρατιῆς, συνηνείχθη τι τοιόνδε γενέσθαι πρῆγμα· ὡς ἅφθη τάχιστα τὸ λήϊον ἀνέμῳ βιώμενον, ἅψατο νηοῦ Ἀθηναίης, ἐπίκλησιν Ἀσσησίης. ἀφθεὶς δὲ ὁ νηὸς κατεκαύθη· καὶ τὸ παραυτίκα μὲν λόγος οὐδεὶς ἐγένετο, μετὰ δὲ, τῆς στρατιῆς ἀπικομένης ἐς Σάρδις, ἐνόσησεν ὁ Ἀλυάττης. μακροτέρης δέ οἱ γινομένης τῆς νούσου, πέμπει ἐς Δελφοὺς θεοπρόπους, εἴτε δὴ συμβουλεύσαντός τευ, εἴτε καὶ αὐτῷ ἔδοξε πέμψαντι τὸν θεὸν ἐπείρεσθαι περὶ τῆς νούσου. τοῖσι δὲ ἡ Πυθίη ἀπικομένοισι ἐς Δελφοὺς οὐκ ἔφη χρήσειν πρὶν ἢ τὸν νηὸν τῆς Ἀθηναίης ἀνορθώσωσι τὸν ἐνέπρησαν χώρης τῆς Μιλησίης ἐν Ἀσσησῷ. Δελφῶν οἶδα ἐγὼ οὕτω ἀκούσας γενέσθαι. Μιλήσιοι δὲ τάδε προστιθεῖσι τούτοισι, Περίανδρον τὸν Κυψέλου ἐόντα Θρασυβούλῳ τῷ τότε Μιλήτου τυραννεύοντι ξεῖνον ἐς τὰ μάλιστα, πυθόμενον τὸ χρηστήριον τὸ τῷ Ἀλυάττῃ γενόμενον, πέμψαντα ἄγγελον κατειπεῖν, ὅκως ἄν τι προειδὼς πρὸς τὸ παρὸν βουλεύηται. Μιλήσιοι μέν νυν οὕτω λέγουσι γενέσθαι. Ἀλυάττης δὲ, ὥς οἱ ταῦτα ἐξηγγέλθη, αὐτίκα ἔπεμπε κήρυκας ἐς Μίλητον, βουλόμενος σπονδὰς ποιήσασθαι Θρασυβούλῳ τε καὶ Μιλησίοισι χρόνον ὅσον ἂν τὸν νηὸν οἰκοδομῇ. ὁ μὲν δὴ ἀπόστολος ἐς τὴν Μίλητον ἦν· Θρασύβουλος δὲ σαφέως προπεπυσμένος πάντα λόγον, καὶ εἰδὼς τὰ Ἀλυάττης μέλλοι ποιήσειν, μηχανᾶται τοιάδε· ὅσος ἦν ἐν τῷ ἄστεϊ σῖτος καὶ ἑωυτοῦ καὶ ἰδιωτικὸς, τοῦτον ἅπαντα συναγαγὼν ἐς τὴν ἀγο-

ῥίῳ, προεῖπε Μιλησίοισι, ἐπεὰν αὐτὸς σημήνῃ, τότε πίνειν τε πάντας καὶ κώμῳ χρῆσθαι ἐς ἀλλήλους. Ταῦτα δὲ ἐποίεέ τε καὶ προηγόρευε Θρασύβουλος, τῶνδε εἵνεκα, ὅκως ἂν δὴ ὁ κῆρυξ ὁ Σαρδιηνὸς, ἰδών τε σωρὸν μέγαν σίτου κεχυμένον, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐν εὐπαθείῃσι ἐόντας, ἀγγείλῃ Ἀλυάττῃ. τὰ δὴ καὶ ἐγένετο. ὡς γὰρ δὴ ἰδών τε ἐκεῖνα ὁ κῆρυξ, καὶ εἰπὼν πρὸς Θρασύβουλον τὰς ἐντολὰς τοῦ Λυδοῦ, ἀπῆλθεν ἐς τὰς Σάρδις, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, δι' οὐδὲν ἄλλο ἐγένετο ἡ διαλλαγή. ἐλπίζων γὰρ ὁ Ἀλυάττης σιτοδείην τε εἶναι ἰσχυρὴν ἐν τῇ Μιλήτῳ, καὶ τὸν λεὼν τετρῦσθαι ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ, ἤκουε τοῦ κήρυκος νοστήσαντος ἐκ τῆς Μιλήτου τοὺς ἐναντίους λόγους ἢ ὡς αὐτὸς κατεδόκεε. μετὰ δὲ, ἥ τε διαλλαγή σφι ἐγένετο ἐπ' ᾧτε ξείνους ἀλλήλοισι εἶναι καὶ ξυμμάχους. καὶ δύο τε ἀντὶ ἑνὸς νηοὺς τῇ Ἀθηναίῃ ᾠκοδόμησεν ὁ Ἀλυάττης ἐν τῇ Ἀσσησῷ, αὐτός τε ἐκ τῆς νούσου ἀνέστη. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὸν πρὸς Μιλησίους τε καὶ Θρασύβουλον πόλεμον Ἀλυάττῃ ὧδε ἔσχε. Περίανδρος δὲ ἦν Κυψέλου παῖς, οὗτος ὁ τῷ Θρασυβούλῳ τὸ χρηστήριον μηνύσας· ἐτυράννευε δὲ ὁ Περίανδρος Κορίνθου, τῷ δὴ λέγουσι Κορίνθιοι (ὁμολογέουσι δέ σφι Λέσβιοι) ἐν τῷ βίῳ θῶμα μέγιστον παραστῆναι. Ἀρίονα τὸν Μηθυμναῖον ἐπὶ δελφῖνος ἐξενειχθέντα ἐπὶ Ταίναρον, ἐόντα κιθαρῳδὸν τῶν τότε ἐόντων οὐδενὸς δεύτερον, καὶ διθύραμβον, πρῶτον ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ποιήσαντά τε καὶ ὀνομάσαντα καὶ διδάξαντα ἐν Κορίνθῳ· Τοῦτον τὸν Ἀρίονα λέγουσι, τὸν πολλὸν τοῦ χρόνου διατρίβοντα παρὰ Περιάνδρῳ, ἐπιθυμῆσαι πλῶσαι ἐς Ἰταλίην τε καὶ Σικελίην, ἐργασάμενον δὲ χρήματα μεγάλα, θελῆσαι ὀπίσω ἐς Κόρινθον ἀπικέσθαι. ὁρμᾶσθαι μέν νυν ἐκ Τάραντος, πιστεύοντα δὲ οὐδαμοῖσι μᾶλλον ἢ Κορινθίοισι, μισθώσασθαι πλοῖον ἀνδρῶν Κορινθίων· τοὺς δὲ ἐν τῷ πελάγει ἐπιβουλεύειν, τὸν Ἀρίονα ἐκβαλόντας, ἔχειν τὰ χρήματα. τὸν δὲ, συνιέντα τοῦτο, λίσσε-

σθαι,

σθαι, χρήματα μὲν προϊέντα σφι, ψυχὴν δὲ παραιτεόμενον. οὔκων δὴ πείθειν αὐτὸν τούτοισι. ἀλλὰ κελεύειν τοὺς πορθμέας ἢ αὐτὸν διαχρᾶσθαί μιν, ὡς ἂν ταφῆς ἐν γῇ τύχῃ, ἢ ἐκπηδᾶν ἐς τὴν θάλασσαν τὴν ταχίστην. ἀπειληθέντα δὲ τὸν Ἀρίονα ἐς ἀπορίην, παραιτήσασθαι, ἐπειδή σφι οὕτω δοκέοι, περιϊδέειν αὐτὸν ἐν τῇ σκευῇ πάσῃ στάντα ἐν τοῖσι ἑδωλίοισι ἀεῖσαι· ἀείσας δὲ, ὑπεδέκετο ἑωυτὸν κατεργάσασθαι. καὶ τοῖσι ἐσελθεῖν γὰρ ἡδονὴν, εἰ μέλλοιεν ἀκούσεσθαι τοῦ ἀρίστου ἀνθρώπων ἀοιδοῦ, ἀναχωρῆσαι ἐκ τῆς πρύμνης ἐς μέσην νέα. τὸν δὲ, ἐνδύντα τε πᾶσαν τὴν σκευὴν, καὶ λαβόντα τὴν κιθάρην, στάντα ἐν τοῖσι ἑδωλίοισι, διεξελθεῖν νόμον τὸν ὄρθιον. τελευτῶντος δὲ τοῦ νόμου, ῥῖψαί μιν ἐς τὴν θάλασσαν ἑωυτὸν, ὡς εἶχε, σὺν τῇ σκευῇ πάσῃ. καὶ τοὺς μὲν ἀποπλέειν ἐς τὴν Κόρινθον· τὸν δὲ, δελφῖνα λέγουσι ὑπολαβόντα, ἐξενεῖκαι ἐς Ταίναρον. ἀποβάντα δὲ αὐτὸν χωρέειν ἐς Κόρινθον σὺν τῇ σκευῇ. καὶ ἀπικόμενον ἀπηγέεσθαι πᾶν τὸ γεγονός. Περίανδρον δὲ ὑπὸ ἀπιστίης Ἀρίονα μὲν ἐν φυλακῇ ἔχειν, οὐδαμῇ μετιέντα, ἀνακῶς δὲ ἔχειν τῶν πορθμέων. ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι αὐτοὺς, κληθέντας, ἱστορέεσθαι εἴ τι λέγοιεν περὶ Ἀρίονος. φαμένων δὲ ἐκείνων ὡς εἴη τε σῶς περὶ τὴν Ἰταλίην, καί μιν εὖ πρήσσοντας λίποιεν ἐν Τάραντι, ἐπιφανῆναί σφι τὸν Ἀρίονα, ὥσπερ ἔχων ἐξεπήδησε· καὶ τοὺς, ἐκπλαγέντας, οὐκ ἔχειν ἔτι ἐλεγχομένους ἀρνέεσθαι. ταῦτα μέν νυν Κορίνθιοί τε καὶ Λέσβιοι λέγουσι. καὶ Ἀρίονός ἐστι ἀνάθημα χάλκεον οὐ μέγα ἐπὶ Ταινάρῳ, ἐπὶ δελφῖνος ἐπεὼν ἄνθρωπος. Ἀλυάττης δὲ ὁ Λυδὸς τὸν πρὸς Μιλησίους πόλεμον διενείκας, μετέπειτα τελευτᾷ, βασιλεύσας ἔτεα ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα. ἀνέθηκε δὲ, ἐκφυγὼν τὴν νοῦσον δεύτερος οὗτος τῆς οἰκίης ταύτης, ἐς Δελφοὺς κρητῆρά τε ἀργύρεον μέγαν, καὶ ὑποκρητηρίδιον σιδήρεον κολλητὸν, θέης ἄξιον διὰ πάντων τῶν ἐν Δελφοῖσι ἀναθημάτων· Γλαύκου τοῦ Χίου ποίημα, ὃς μοῦνος δὴ πάντων ἀνθρώπων σιδήρου

κόλπον ἐξέδρε. Τελευτήσαντος δὲ Ἀλυάττεω, ἐξεδέξατο τὴν βασιληΐην Κροῖσος ὁ Ἀλυάττεω, ἐτέων ἐὼν ἡλικίην πέντε καὶ τριήκοντα· ὃς δὴ Ἑλλήνων πρώτοισι ἐπεθήκατο Ἐφεσίοισι. ἔνθα δὴ οἱ Ἐφέσιοι πολιορκεόμενοι ὑπ' αὐτοῦ, ἀνέθεσαν τὴν πόλιν τῇ Ἀρτέμιδι, ἐξάψαντες ἐκ τοῦ νηοῦ σχοινίον ἐς τὸ τεῖχος. ἔστι δὲ μεταξὺ τῆς παλαιῆς πόλιος, ἣ τότε ἐπολιορκέετο, καὶ τοῦ νηοῦ, ἑπτὰ στάδιοι. πρώτοισι μὲν δὴ τούτοισι ἐπεχείρησε ὁ Κροῖσος· μετὰ δὲ, ἐν μέρεϊ ἑκάστοισι Ἰώνων τε καὶ Αἰολέων, ἄλλοισι ἄλλας αἰτίας ἐπιφέρων, τῶν μὲν ἐδύνατο μέζονας παρευρίσκειν, μέζονα ἐπαιτιώμενος, τοῖσι δὲ αὐτέων, καὶ φαῦλα ἐπιφέρων. Ὡς δὲ ἄρα οἱ ἐν τῇ Ἀσίῃ Ἕλληνες κατεστράφατο ἐς φόρου ἀπαγωγὴν, τὸ ἐνθεῦτεν ἐπενόεε, νέας ποιησάμενος, ἐπιχειρέειν τοῖσι νησιώτῃσι. ἐόντων δέ οἱ πάντων ἑτοίμων ἐς τὴν ναυπηγίην, οἱ μὲν Βίαντα λέγουσι τὸν Πριηνέα ἀπικόμενον ἐς Σάρδις, οἱ δὲ, Πιττακὸν τὸν Μιτυληναῖον. εἰρομένου δὲ Κροίσου εἴ τι εἴη νεώτερον περὶ τὴν Ἑλλάδα, εἰπόντα τάδε, καταπαῦσαι τὴν ναυπηγίην, Ὦ βασιλεῦ, νησιῶται ἵππον συνωνέονται μυρίην, ἐς Σάρδις τε καὶ ἐπὶ σὲ ἔχοντες ἐν νῷ στρατεύεσθαι. Κροῖσον δὲ, ἐλπίσαντα λέγειν ἐκεῖνον ἀληθέα, εἰπεῖν, Αἲ γὰρ τοῦτο θεοὶ ποιήσειαν ἐπὶ νόον νησιώτῃσι, ἐλθεῖν ἐπὶ Λυδῶν παῖδας σὺν ἵπποισι. τὸν δὲ, ὑπολαβόντα φάναι, Ὦ βασιλεῦ, προθύμως μοι φαίνεαι εὔξασθαι νησιώτας ἱππευομένους λαβεῖν ἐν ἠπείρῳ, εἰκότα ἐλπίζων. νησιώτας δὲ τί δοκέεις εὔχεσθαι ἄλλο ἐπεί τε τάχιστα ἐπύθοντό σε μέλλοντα ἐπὶ σφίσι ναυπηγέεσθαι νέας, λαβεῖν ἀρᾶσθαι Λυδοὺς ἐν θαλάσσῃ, ἵνα ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ οἰκημένων Ἑλλήνων τίσωνταί σε, τοὺς σὺ δουλώσας ἔχεις; κάρτα τε ἡσθῆναι Κροῖσον τῷ ἐπιλόγῳ· καί οἱ (προσφυέως γὰρ δόξαι λέγειν) πειθόμενον, παύσασθαι τῆς ναυπηγίης· καὶ οὕτω τοῖσι τὰς νήσους οἰκημένοισι Ἴωσι ξεινίην συνεθήκατο. Χρόνου δὲ ἐπιγινομένου, καὶ κατεστραμμένων σχεδὸν πάντων τῶν ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ οἰκημένων.

πλὴν

πλὴν γὰρ Κιλίκων καὶ Λυκίων, τοὺς ἄλλους πάντας ὑπ' ἑωυτῷ εἶχε καταστρεψάμενος ὁ Κροῖσος. εἰσὶ δὲ οἵδε, Λυδοί, Φρύγες, Μυσοί, Μαριανδυνοί, Χάλυβες, Παφλαγόνες, Θρήϊκες, οἱ Θυνοί τε καὶ Βιθυνοί, Κᾶρες, Ἴωνες, Δωριέες, Αἰολέες, Πάμφυλοι. Κατεστραμμένων δὲ τούτων, καὶ προσεπικτωμένου Κροίσου Λυδοῖσι, ἀπικνέονται ἐς Σάρδις ἀκμαζούσας πλούτῳ ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφισταί, οἳ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγχανον ἐόντες, ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἀπικνέοιτο· καὶ δὴ καὶ Σόλων, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃς Ἀθηναίοισι νόμους κελεύσασι ποιήσας, ἀπεδήμησε ἔτεα δέκα, κατὰ θεωρίης πρόφασιν ἐκπλώσας, ἵνα μὴ δή τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῇ λύσῃ τῶν ἔθετο. αὐτοὶ γὰρ οὐκ οἷοί τε ἦσαν αὐτὸ ποιῆσαι Ἀθηναῖοι. ὁρκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατείχοντο, δέκα ἔτεα χρήσεσθαι νόμοισι τοὺς ἄν σφι Σόλων θῆται. Αὐτῶν δὴ ὦν τούτων καὶ τῆς θεωρίης ἐκδημήσας ὁ Σόλων εἵνεκα, ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο παρὰ Ἄμασιν, καὶ δὴ καὶ ἐς Σάρδις παρὰ Κροῖσον. ἀπικόμενος δέ, ἐξεινίζετο ἐν τοῖσι βασιληΐοισι ὑπὸ τοῦ Κροίσου· μετὰ δὲ ἡμέρῃ τρίτῃ ἢ τετάρτῃ, κελεύσαντος Κροίσου, τὸν Σόλωνα θεράποντες περιῆγον κατὰ τοὺς θησαυρούς, καὶ ἐπεδείκνυον πάντα ἐόντα μεγάλα τε καὶ ὄλβια. θεησάμενον δέ μιν τὰ πάντα ἐόντα μεγάλα τε, καὶ σκεψάμενον ὥς οἱ κατὰ καιρὸν ἦν, εἴρετο ὁ Κροῖσος τάδε, Ξεῖνε Ἀθηναῖε. παρ' ἡμέας γὰρ περὶ σέο λόγος ἀπῖκται πολλός, καὶ σοφίης εἵνεκεν τῆς σῆς καὶ πλάνης. ὡς φιλοσοφέων, γῆν πολλὴν θεωρίης εἵνεκεν ἐπελήλυθας· νῦν ὦν ἵμερος ἐπείρεσθαί με ἐπῆλθέ σε, εἴ τινα ἤδη πάντων εἶδες ὀλβιώτατον. ὁ μέν, ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος, ταῦτα ἐπειρώτα· Σόλων δέ, οὐδὲν ὑποθωπεύσας, ἀλλὰ τῷ ἐόντι χρησάμενος, λέγει, Ὦ βασιλεῦ, Τέλλον Ἀθηναῖον. ἀποθωυμάσας δὲ Κροῖσος τὸ λεχθέν, εἴρετο ἐπιστρεφέως, Κοίῃ δὴ κρίνεις Τέλλον εἶναι ὀλβιώτατον; ὁ δὲ εἶπε, Τέλλῳ τούτῳ μέν, τῆς πόλιος εὖ ἡκούσης, παῖδες ἦ-

σαν

σαν καλοί τε κἀγαθοί, καί σφι εἶδε ἅπασι τέκνα ἐκγενόμενα, καὶ πάντα παραμείναντα. ἐς τοῦτο δὲ τοῦ βίου εὖ ἥκοντι, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν, τελευτὴ τοῦ βίου λαμπροτάτη ἐπεγένετο. γενομένης γὰρ Ἀθηναίοισι μάχης πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἐν Ἐλευσῖνι, βοηθήσας, καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων, ἀπέθανε κάλλιστα. καί μιν Ἀθηναῖοι δημοσίῃ τε ἔθαψαν αὐτοῦ τῇ περ ἔπεσε, καὶ ἐτίμησαν μεγάλως. Ὡς δὲ τὰ κατὰ τὸν Τέλλον προετρέψατο ὁ Σόλων τὸν Κροῖσον, εἴπας πολλά τε καὶ ὄλβια, ἐπειρώτα τίνα δεύτερον μετ' ἐκεῖνον ἴδοι· δοκέων πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἴσεσθαι. ὁ δὲ εἶπε Κλέοβίν τε καὶ Βίτωνα. τούτοισι γὰρ ἐοῦσι γένος Ἀργείοισι βίος τε ἀρκέων ὑπῆν, καὶ πρὸς τούτῳ, ῥώμη σώματος τοιήδε, ἀεθλοφόροι τε ἀμφότεροι ὁμοίως ἔσαν. καὶ δὴ καὶ λέγεται ὅδε λόγος· ἐούσης ὁρτῆς τῇ Ἥρῃ τοῖσι Ἀργείοισι, ἔδεε πάντως τὴν μητέρα αὐτῶν ζεύγεϊ κομισθῆναι ἐς τὸ ἱρόν· οἱ δέ σφι βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρεγίνοντο ἐν ὥρῃ. ἐκκληϊόμενοι δὲ τῇ ὥρῃ οἱ νεηνίαι, ὑποδύντες αὐτοὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλην εἷλκον τὴν ἅμαξαν. ἐπὶ τῆς ἁμάξης δέ σφι ὀχέετο ἡ μήτηρ. σταδίους δὲ πέντε καὶ τεσσεράκοντα διακομίσαντες, ἀπίκοντο ἐπὶ τὸ ἱρόν. ταῦτα δέ σφι ποιήσασι, καὶ ὀφθεῖσι ὑπὸ τῆς πανηγύριος, τελευτὴ τοῦ βίου ἀρίστη ἐπεγένετο. διέδεξέ τε ἐν τούτοισι ὁ θεὸς, ὡς ἄμεινον εἴη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζώειν. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ περιστάντες ἐμακάριζον τῶν νεηνιέων τὴν γνώμην· αἱ δὲ Ἀργεῖαι, τὴν μητέρα αὐτῶν, οἵων τέκνων ἐκύρησε. ἡ δὲ μήτηρ, περιχαρὴς ἐοῦσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ, στᾶσα ἀντίον τοῦ ἀγάλματος, εὔχετο, Κλεόβι τε καὶ Βίτωνι, τοῖσι ἑωϋτῆς τέκνοισι, οἵ μιν ἐτίμησαν μεγάλως, δοῦναι τὴν θεὸν τὸ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἄριστόν ἐστι. μετὰ ταύτην δὲ τὴν εὐχὴν, ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὐωχήθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ ἱρῷ οἱ νεηνίαι, οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ' ἐν τέλεϊ τούτῳ ἔσχοντο. Ἀργεῖοι δέ σφεων εἰκόνας ποιησάμενοι, ἀνέθεσαν ἐς Δελφοὺς, ὡς ἀνδρῶν ἀρίστων γενομένων. Σό-

λων

λων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοισι· Κροῖσος δὲ σπερχθεὶς, εἶπε, Ὦ ξεῖνε Ἀθηναῖε, ἡ δὲ ἡμετέρη εὐδαιμονίη οὕτω τοι ἀπέῤῥιπται ἐς τὸ μηδὲν, ὥστε οὐδὲ ἰδιωτέων ἀνδρῶν ἀξίους ἡμέας ἐποίησας; ὁ δὲ εἶπε. Ὦ Κροῖσε, ἐπιστάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες, ἐπειρωτᾷς ἀνθρωπηΐων πρηγμάτων πέρι; ἐν γὰρ τῷ μακρῷ χρόνῳ πολλὰ μὲν ἔστι ἰδέειν τὰ μή τις ἐθέλει, πολλὰ δὲ καὶ παθέειν. ἐς γὰρ ἑβδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς ζόης ἀνθρώπῳ προτίθημι. οὗτοι ἐόντες ἐνιαυτοὶ ἑβδομήκοντα, παρέχονται ἡμέρας διηκοσίας καὶ πεντακισχιλίας καὶ δισμυρίας, ἐμβολίμου μηνὸς μὴ γινομένου. εἰ δὲ δὴ ἐθελήσει τοὔτερον τῶν ἐτέων μηνὶ μακρότερον γίνεσθαι, ἵνα δὴ αἱ ὧραι συμβαίνωσι παραγινόμεναι ἐς τὸ δέον, μῆνες μὲν παρὰ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτεα οἱ ἐμβόλιμοι γίνονται τριάκοντα πέντε· ἡμέραι δὲ ἐκ τῶν μηνῶν τούτων, χίλιαι πεντήκοντα. τούτων τῶν ἁπασέων ἡμερέων τῶν ἐς τὰ ἑβδομήκοντα ἔτεα, ἐουσέων πεντήκοντα καὶ διηκοσίων καὶ ἑξακισχιλίων καὶ δισμυρίων, ἡ ἑτέρη αὐτέων τῇ ἑτέρῃ ἡμέρῃ τὸ παράπαν οὐδὲν ὅμοιον προσάγει πρῆγμα. οὕτω ὦν ὦ Κροῖσε πᾶν ἐστι ἄνθρωπος συμφορή. ἐμοὶ δὲ σὺ καὶ πλουτέειν μέγα φαίνεαι, καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν ἀνθρώπων· ἐκεῖνο δὲ τὸ εἴρεό με, οὔκω σε ἐγὼ λέγω, πρὶν ἂν τελευτήσαντα καλῶς τὸν αἰῶνα πύθωμαι· οὐ γάρ τοι ὁ μέγα πλούσιος μᾶλλον τοῦ ἐπ' ἡμέρην ἔχοντος, ὀλβιώτερός ἐστι· εἰ μὴ ἡ τύχη ἐπίσποιτο, πάντα καλὰ ἔχοντα τελευτῆσαι τὸν βίον. πολλοὶ μὲν γὰρ ζάπλουτοι ἀνθρώπων, ἀνόλβιοί εἰσι· πολλοὶ δὲ μετρίως ἔχοντες βίου, εὐτυχέες. ὁ μὲν δὴ μέγα πλούσιος, ἀνόλβιος δὲ, δυοῖσι προέχει τοῦ εὐτυχέος μοῦνον· οὗτος δὲ, τοῦ πλουσίου καὶ ἀνολβίου πολλοῖσι. ὁ μὲν, ἐπιθυμίην ἐκτελέσαι, καὶ ἄτην μεγάλην προσπεσοῦσαν ἐνεῖκαι, δυνατώτερος· ὁ δὲ, τοῖσι δὴ προέχει ἐκείνου, ἄτην μὲν καὶ ἐπιθυμίην οὐκ ὁμοίως δυνατὸς ἐκείνῳ ἐνεῖκαι, ταῦτα δὲ ἡ εὐτυχίη οἱ ἀπερύκει. ἄπηρος δέ ἐστι, ἄνουσος,

ἀπα-

ἀπαθὴς κακῶν, εὔπαις, εὐειδής. εἰ δὲ πρὸς τούτοισι ἔτι τελευτήσει τὸν βίον εὖ, οὗτος ἐκεῖνος, τὸν σὺ ζητεῖς, ὄλβιος κεκλῆσθαι ἄξιός ἐστι. πρὶν δ' ἂν τελευτήσῃ, ἐπισχεῖν, μηδὲ καλέειν κω ὄλβιον, ἀλλ' εὐτυχέα. τὰ πάντα μέν νυν ταῦτα συλλαβεῖν ἄνθρωπον ἐόντα, ἀδύνατόν ἐστι· ὥσπερ χώρη οὐδεμία καταρκέει πάντα ἑωυτῇ παρέχουσα, ἀλλὰ ἄλλο μὲν ἔχει, ἑτέρου δὲ ἐπιδέεται· ἣ δὲ ἂν τὰ πλεῖστα ἔχοι ἀρίστη αὕτη. ὡς δὲ καὶ ἀνθρώπου σῶμα ἓν οὐδὲν αὐταρκές ἐστι. τὸ μὲν γὰρ ἔχει, ἄλλου δὲ ἐνδεές ἐστι. ὃς δ' ἂν αὐτῶν πλεῖστα ἔχων διατελέῃ, καὶ ἔπειτα τελευτήσῃ εὐχαρίστως τὸν βίον, οὗτος παρ' ἐμοὶ τὸ οὔνομα τοῦτο, ὡς βασιλεύς, δίκαιός ἐστι φέρεσθαι. σκοπέειν δὲ χρὴ παντὸς χρήματος τὴν τελευτὴν κῇ ἀποβήσεται. πολλοῖσι γὰρ δὴ ὑποδέξας ὄλβον ὁ θεὸς, προρρίζους ἀνέτρεψε. Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ, οὔκως οὔτε ἐχαρίζετο, οὔτε λόγου μιν ποιησάμενος οὐδενὸς, ἀποπέμπεται· κάρτα δόξας ἀμαθέα εἶναι, ὃς τὰ παρεόντα ἀγαθὰ μετεὶς, τὴν τελευτὴν παντὸς χρήματος ὁρᾶν ἐκέλευε. Μετὰ δὲ Σόλωνα οἰχόμενον, ἔλαβε ἐκ θεῶν νέμεσις μεγάλη Κροῖσον, (ὡς εἰκάσαι) ὅτι ἐνόμισε ἑωυτὸν εἶναι ἀνθρώπων ἁπάντων ὀλβιώτατον. αὐτίκα δέ οἱ εὕδοντι ἐπέστη ὄνειρος, ὅς οἱ τὴν ἀληθείην ἔφαινε τῶν μελλόντων γενέσθαι κακῶν κατὰ τὸν παῖδα. ἦσαν δὲ τῷ Κροίσῳ δύο παῖδες· τῶν οὗτερος μὲν διέφθαρτο (ἦν γὰρ δὴ κωφός) ὁ δὲ ἕτερος, τῶν ἡλίκων μακρῷ τὰ πάντα πρῶτος. οὔνομα δέ οἱ ἦν Ἄτυς. τοῦτον δὴ ὦν τὸν Ἄτυν σημαίνει τῷ Κροίσῳ ὁ ὄνειρος ὡς ἀπολέει μιν αἰχμῇ σιδηρέῃ βληθέντα. ὁ δ' ἐπεί τε ἐξηγέρθη, καὶ ἑωυτῷ λόγον ἔδωκε, καταρρωδήσας τὸν ὄνειρον, ἄγεται μὲν τῷ παιδὶ γυναῖκα· ἐωθότα τε στρατηγέειν μιν τῶν Λυδῶν, οὐδαμῇ ἔτι ἐπὶ τοιοῦτον πρῆγμα ἐξέπεμπε. ἀκόντια δὲ καὶ δοράτια, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα τοῖσι χρέονται ἐς πόλεμον ἄνθρωποι, ἐκ τῶν ἀνδρεώνων ἐκκομίσας, ἐς τοὺς θαλάμους συνένησε, μή τι οἱ κρεμάμενον τῷ παιδὶ ἐμπέσῃ. Ἔχοντος δέ οἱ ἐν χερσὶ τοῦ παιδὸς τὸν γά-

γάμον, ἀπικνέεται ἐς τὰς Σάρδις ἀνὴρ συμφορῇ ἐχόμενος, καὶ οὐ καθαρὸς χεῖρας ἐών, Φρὺξ μὲν γενεῇ, γένεος δὲ τοῦ βασιληΐου. παρελθὼν δὲ οὗτος ἐς τὰ Κροίσου οἰκία, κατὰ νόμους τοὺς ἐπιχωρίους καθαρσίου ἐδέετο ἐπικυρῆσαι. Κροῖσος δέ μιν ἐκάθηρε. ἔστι δὲ παραπλησίη ἡ κάθαρσις τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι Ἕλλησι. ἐπεί τε δὲ τὰ νομιζόμενα ἐποίησε ὁ Κροῖσος, ἐπυνθάνετο ὁκόθεν τε καὶ τίς εἴη· λέγων τάδε, Ἄνθρωπε, τίς τε ἐὼν, καὶ κόθεν τῆς Φρυγίης ἥκων, ἐπίστιος ἐμοὶ ἐγένεο; τίνα τε ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν ἐφόνευσας; ὁ δὲ ἀμείβετο, Ὦ βασιλεῦ, Γορδίεω μὲν τοῦ Μίδεω εἰμὶ παῖς, ὀνομάζομαι δὲ Ἄδρηστος. φονεύσας δὲ ἀδελφεὸν ἐμεωυτοῦ ἀέκων πάρειμι, ἐξεληλαμένος τε ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐστερημένος πάντων. Κροῖσος δέ μιν ἀμείβετο τοῖσδε. Ἀνδρῶν τε φίλων τυγχάνεις ἔκγονος ἐών, καὶ ἐλήλυθας ἐς φίλους. ἔνθα ἀμηχανήσεις χρήματος οὐδενὸς, μένων ἐν ἡμετέροις. συμφορὴν δὲ ταύτην ὡς κουφότατα φέρων, κερδανέεις πλεῖστον. ὁ μὲν δὴ δίαιταν εἶχε ἐν Κροίσου. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ τούτῳ, ἐν τῷ Μυσίῳ Οὐλύμπῳ συὸς χρῆμα γίνεται μέγα· ὁρμεώμενος δὲ οὗτος ἐκ τοῦ ὄρεος τούτου, τὰ τῶν Μυσῶν ἔργα διαφθείρεσκε. πολλάκις δὲ οἱ Μυσοὶ ἐπ' αὐτὸν ἐλθόντες, ποιέεσκον μὲν οὐδὲν κακὸν, ἔπασχον δὲ πρὸς αὐτοῦ. τέλος δὲ, ἀπικόμενοι παρὰ τὸν Κροῖσον τῶν Μυσῶν ἄγγελοι, ἔλεγον τάδε, Ὦ βασιλεῦ, ὑὸς χρῆμα μέγιστον ἀνεφάνη ἡμῖν ἐν τῇ χώρῃ, ὃς τὰ ἔργα διαφθείρει. τοῦτον προθυμεόμενοι ἑλεῖν, οὐ δυνάμεθα. νῦν ὦν προσδεόμεθα σεῦ, τὸν παῖδα καὶ λογάδας νεηνίας καὶ κύνας συμπέμψαι ἡμῖν, ὡς ἄν μιν ἐξέλωμεν ἐκ τῆς χώρης. οἱ μὲν δὴ τούτων ἐδέοντο. Κροῖσος δὲ μνημονεύων τοῦ ὀνείρου τὰ ἔπεα, ἔλεγέ σφι τάδε, Παιδὸς μὲν πέρι τοῦ ἐμοῦ μὴ μνησθῆτε ἔτι· οὐ γὰρ ἂν ὑμῖν συμπέμψαιμι· (νεόγαμός τε γάρ ἐστι, καὶ ταῦτά οἱ νῦν μέλει.) Λυδῶν μέντοι λογάδας καὶ τὸ κυνηγέσιον πᾶν συμπέμψω. καὶ διακελεύσομαι τοῖσι ἰοῦσι, εἶναι ὡς προθυμοτάτοισι συνε-

ξε-

ξελεῖν ὑμῖν τὸ θηρίον ἐκ τῆς χώρης. Ταῦτα ἀμείψατο. Ἀποχρεωμένων δὲ τούτοισι τῶν Μυσῶν, ἐπισέρχεται ὁ τοῦ Κροίσου παῖς, ἀκηκοὼς τῶν ἐδέοντο οἱ Μυσοί. οὐ φαμένου δὲ τοῦ Κροίσου τόν γε παῖδά σφι συμπέμψειν, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νεηνίης τάδε, Ὦ πάτερ, τὰ κάλλιστα πρότερόν κοτε καὶ γενναιότατα ἡμῖν ἦν, ἔς τε πολέμους καὶ ἐς ἄγρας φοιτέοντας εὐδοκιμέειν· νῦν δὲ ἀμφοτέρων με τούτων ἀποκληίσας ἔχεις, οὔτε τινὰ δειλίην μοι παριδὼν, οὔτε ἀθυμίην. νῦν τε τέοισί με χρὴ ὄμμασι ἔς τε ἀγορὴν καὶ ἐξ ἀγορῆς φοιτέοντα φαίνεσθαι; κοῖος μέν τις τοῖσι πολιήτῃσι δόξω εἶναι; κοῖος δέ τις τῇ νεογάμῳ γυναικί; κοίῳ δὲ ἐκείνη δόξει ἀνδρὶ συνοικέειν; ἐμὲ ὦν σὺ ἢ μέθες ἰέναι ἐπὶ τὴν θήρην, ἢ λόγῳ ἀνάπεισον ὅκως μοι ἀμείνω ἐστὶ ταῦτα οὕτω ποιεόμενα. Ἀμείβεται Κροῖσος τοῖσδε, Ὦ παῖ, οὔτε δειλίην, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἄχαρι παριδών τοι, ποιέω ταῦτα· ἀλλά μοι ὄψις ὀνείρου ἐν τῷ ὕπνῳ ἐπιστᾶσα ἔφη σε ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι· ὑπὸ γὰρ αἰχμῆς σιδηρέης ἀπολέεσθαι. πρὸς ὦν τὴν ὄψιν ταύτην, τόν τε γάμον τοι τοῦτον ἔσπευσα, καὶ ἐπὶ τὰ παραλαμβανόμενα οὐκ ἀποπέμπω, φυλακὴν ἔχων εἴ κως δυναίμην ἐπὶ τῆς ἐμῆς σε ζωῆς διακλέψαι. εἷς γάρ μοι μοῦνος τυγχάνεις ἐὼν παῖς· τὸν γὰρ δὴ ἕτερον, διεφθαρμένον τὴν ἀκοὴν, οὐκ εἶναί μοι λογίζομαι. Ἀμείβεται ὁ νεηνίης τοῖσδε, Συγγνώμη μὲν ὦ πάτερ τοι, ἰδόντι γε ὄψιν τοιαύτην, περὶ ἐμὲ φυλακὴν ἔχειν. τὸ δὲ οὐ μανθάνεις, ἀλλὰ λέληθέ σε τὸ ὄνειρον, ἐμέ τοι δίκαιόν ἐστι φράζειν.